

Kommunstyrelsen

Kallelse

Nämnd	Kommunstyrelsen
Datum och tid	2025-12-02, kl. 9.00.
Plats	Kommunkontoret i Östhammar, SR Gräsö.
Sekreterare	Ania Lehtinen
Ordförande	Fabian Sjöberg (M)

Uppskattad sluttid för sammanträdet är kl. 14.10.

Ärendelista

1. Val av justerare	4
2. Fastställande av föredragningslista	4
3. Information från Barn- och utbildningsnämnden	5
kl. 9.00-9.15 Christina Stenhammar	
4. Information från Räddningsnämnden	6
kl. 9.15-9.30 Johan Szymanski	
5. Information från Överförmyndarnämnden	7
kl. 9.30-9.45 Susanna Sandström	
6. Informationsärende: VA-utveckling östra Östhammar - status per 31 augusti 2025	8
kl. 9.45-10.05 Joanna Wasshem	
kl. 10.05-10.15 Paus	
7. Revidering av avfallstaxa 2026	12
kl. 10.15-10.35 Lars Ekman	
8. Antagande av Energiplan Östhammars kommun 2026-2030	15
kl. 10.35-10.50 Pontus Ericsson, Alice Möller	
9. Äldreprogram, 2026-2029	16
kl. 10.50-11.00 Ida Eklöf	
10. 2026 års taxor och avgifter för idrottsanläggningar och samlingslokaler där kultur- och fritidsnämnden bedriver verksamhet	18
11. Riktlinjer för god ekonomisk hushållning	19
kl. 11.00-11.10 Mattias Nilsson	

Kommunstyrelsen

12. Fördelning av rambudget 2026 för kommunstyrelsens verksamheter	20
kl. 11.10-11.20 Mattias Nilsson	
13. Budgetförutsättningar 2027 – utskick 1	21
kl. 11.20-11.30 Mattias Nilsson	
14. Ekonomisk uppföljning oktober 2025 och helårsprognos 2025 samt avstämning mål och uppdrag per oktober 2025.	22
kl. 11.30-11.40 Mattias Nilsson	
15. Beslut gällande del av fastighet Marma 1:67, "Furustugans tomt" i Alunda, Östhammars kommun	23
kl. 11.40-11.50 Cecilia Willén Johansson	
16. Återrapportering till Vattenmyndigheten samt information om åtgärdssamordning vatten	25
kl. 11.50-12.00 Camilla Andersson, Malin Lindberg	
kl. 12.00-13.00 Lunchpaus	
17. Remissvar gällande utkast till lagrådsremiss En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar	27
kl. 13.00-13.05 Ulf Andersson	
18. Remissvar gällande promemorian Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten	29
kl. 13.05-13.10 Ulf Andersson	
19. Remissvar gällande utredningen Ny kärnkraft – ett samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall (SOU 2025:104)	31
kl. 13.10-13.15 Ulf Andersson	
20. Remissvar gällande Riksgäldskontorets delredovisning av uppdraget att utreda finansiering av omhändertagande av kärntekniska restprodukter från nya kärnkraftsreaktorer	32
kl. 13.15-13.20 Ulf Andersson	
21. Yttrande gällande samråd för förslag till riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft	33
kl. 13.20-13.25 Alice Möller	
22. Östhammars kommuns beredskapsgrupp	34
kl. 13.25-13.30 Peter Nyberg	
23. Samverkansavtal Pivdennoukrainsk	36
kl. 13.30-13.35 Peter Nyberg	
24. Svar på motion från socialdemokraterna i Östhammars kommun om anläggandet av en gång- och cykelväg längs innervägen (del av väg 1195, 1120, 1121) mellan Östhammar och Öregrund.	37

Kommunstyrelsen

25. Revidering av Kommunstyrelsens delegationsordning	38
26. Redovisning av ej verkställda gynnande beslut andra kvartalet 2025	39
27. Delegationsbeslut	40
28. Anmälningssärende: Delårsrapport tertial 2 per 31 augusti 2025 för Gästrike Vatten AB samt internkontrollrapport	43
29. Anmälningssärende: Delårsrapport tertial 2 per 31 augusti 2025 för Östhammar Vatten AB	44
30. Anmälningssärende: Redovisning av medborgarmotioner	45
31. Anmälningssärenden från nämnder	46
32. Anmälningssärenden från bolag, stiftelser, etc.	48
33. Anmälningssärenden, rapporter, domslut med mera	49
34. Information från kommunförvaltningen	50
kl. 13.35-13.45 Peter Nyberg	

Kommunstyrelsen

1. Val av justerare

2. Fastställande av föredragningslista

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-1

CS

3. Information från Barn- och utbildningsnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information i aktuella frågor från verksamheten.

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-1

JS

4. Information från Räddningsnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information i aktuella frågor från verksamheten.

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-1

SS

5. Information från Överförmyndarnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information i aktuella frågor från verksamheten.

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-810 JW

6. Informationsärende: VA-utveckling östra Östhammar - status per 31 augusti 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att ta del av informationen.

Ärendebeskrivning

Under andra tertialet 2025 har arbetet fortsatt enligt plan inom de tre projekten i program VA-utveckling östra Östhammar. Arbete har skett i nära samverkan med Östhammars kommun.

Arbetet utgår från den inriktning som beskrivs i underlagen till kommunfullmäktige i Östhammars beslut, främst "Utvecklingsplan för VA-försörjningen i de östra delarna av Östhammars kommun" samt strategin för realisering där arbete sker utifrån ekonomi, samverkan och stegvis utförande. Det handlar inte bara om att hitta kostnadseffektiva lösningar utan även att möjliggöra intäkter i form av anslutning av exploateringar så tidigt som möjligt.

Ekonomi

Utfall för tertial 1-2 2025 blev 14,2 mnkr för investeringar. Totalt för helåret ligger budget på 30,5 mnkr och helårsprognosen pekar på 30,0 mnkr, det vill säga ungefär i nivå med budget. I den prognosen ingår dock 1,5 mnkr avseende utgifter för ledningsrätter vilka inte var beaktade i budget. Övriga investeringar i programmet bedöms således bli ca 2 mnkr lägre än budget i år, vilket förklaras framför allt av upphandlingen av avsaltningspiloten som tog längre tid än estimerat samt att propvpumpningen i Norrskedika inte kunnat komma igång enligt plan. En stor del av årets utgifter kommer enligt plan att belasta tertial 3.

Kostnader för resurser och aktiviteter som inte kan redovisas som investering, redovisas under posten rörelsekostnader i tabell 1 nedan. Främst är det kommunikation (både tid och kostnader), tid för andra stödfunktioner samt hyra av lokal i Tornvillan som innefattas. I kapitalkostnaderna är det räntekostnader för lånade investeringsmedel samt avskrivningskostnader som avses (för 2025 enbart ränta). Total budget för driftsbidrag på 6 mnkr år 2025 avser även att täcka kostnader från år 2023 samt 2024.

Tabell 1 Utfall och prognos för VA-utveckling östra Östhammar 2025

	Utfall 2023-2024	Budget 2025	Utfall T2 2025	Prognos 2025
Investering	20,0 mnkr	30,5 mnkr	14,2 mnkr	30,0 mnkr
Rörelsekostnader	2,9 mnkr	2,0 mnkr	1,2 mnkr	1,7 mnkr
Kapitalkostnader	0,5 mnkr	0,8 mnkr	0,6 mnkr	1,0 mnkr
Driftsbidrag	---	6,0 mnkr	4,0 mnkr (prel.)	6,0 mnkr

Kommunstyrelsen

Överföringsledningar som skapar en systemlösning

En viktig utgångspunkt för systemlösningen är ledningarna för dricksvatten och spillvatten som förbinder tätorterna Östhammar och Öregrund. Dricksvatten kommer att ledas från Öregrund till Östhammar och spillvatten kommer att ledas i motsatt riktning, från Östhammar till Öregrund.

Korridoren för ledningsdragningen har fastställts och under perioden har viktiga steg inom markförhandlingen med de 44 berörda fastighetsägarna förberetts. I samband med markförhandlingen om ledningsrätt kommer även primärkommunen att medverka för förhandling om anläggande/möjliggörande av gång- och cykelväg längs merparten av sträckningen. Längs sträckningen finns tre trånga passager där detaljprojektering utförts, dels för att kunna identifiera möjlig lösning för dragningen dels för att kunna göra ett estimat av ersättningen till fastighetsägarna. Tillsammans med primärkommunen förs också diskussioner med Trafikverket om möjligheten att förlägga delar av gång- och cykelvägen i deras vägområde vid dessa trånga passager.

För att sänka kostnaden har också sträckans arbetsområde setts över och där det är möjligt har arbetsområdet minskats från 20 meter till 12 meter. Detta underlättar i kommande markförhandling eftersom intrånget minskas. För en stor del av sträckan har inventeringar skett och ersättningsutlåtanden tagits fram.

Hela ledningssträckan har inventerats med avseende på arkeologiska fynd, naturvärden, brunnar och enskilda avlopp som skulle kunna påverka dragningen. Inget av det som framkommit i dessa inventeringar har gett anledning att ändra på det tänkta utförandet, varken på land eller i vattnet (Östhammarsfjärdens botten). Naturvärdesinventeringen visade på förekomst av ett mindre antal skyddsvärda arter för vilka ett åtgärdsprogram nu ska tas fram.

Ett 12:6-samråd för överföringssystemet är planerat att genomföras under september eller oktober månad.

Ökad avloppskapacitet genom att bygga ut Öregrunds reningsverk

Under perioden har det första viktiga steget av systemhandlingen för det utbyggda avloppsreningsverket i Öregrund levererats. Steg 1 av systemhandlingen syftar till att sätta ett ramverk för layout, linjer, dimensionering och olika typer av övergripande processteg kopplat till kostnad. Efter granskningar och eventuella revideringar kommer beslut att fattas för att kunna färdigställa systemhandlingen i steg 2.

Tillsammans med primärkommunen sker ett nära samarbete avseende detaljplanen. Samarbetet har bland annat resulterat i en gemensam plan som möjliggör att upphandling kommer ske gemensamt av flera utredningar som är nödvändiga som underlag både för detaljplanen och för miljötillståndet. På detta sätt ökas kvalitet samtidigt som det innebär en kostnadsbesparing.

Stort fokus har också legat på ansökan för miljötillstånd för utbyggnad av reningsverket. Arbetet med ansökan utgår från att möjliggöra rening för upp till 14 000 personer (en målnivå som motsvarar ca 9 500 personekvivalenter) till år 2040/2050. Då det föreligger tydliga samband avseende miljöeffekter, teknik och geografi för utbyggnad av reningsverket och

Kommunstyrelsen

anläggandet av ett avsaltningsverk kommer en sammanhållen tillståndsprövning ske för de båda verken. Detta möjliggör också att vi till fullo kan utforska möjligheterna till synergier mellan verken i syfte att sänka kostnad och skapa bättre resultat.

Ökad mängd råvatten för dricksvattenförsörjning

Nuvarande grundvattentäkter i Börstil/Ed och Ågalma ska kompletteras med ett avsaltningsverk för att kunna öka mängden dricksvatten. En grundvattenutredning pågår i Ågalma för att säkerställa framför allt kvalitet och volym på vattenmagasinet då detta fortsatt kommer att vara en viktig del även i framtida dricksvattenförsörjning.

Arbete har också bedrivits för att klargöra huruvida Norrskedika skulle kunna vara en kompletterande grundvattentäkt i kommande lösning. En biologisk inventering har därför genomförts av rikkärret vid brunnen. Detta är ett viktigt underlag för att kunna besluta om en eventuell propumpning av grundvattentäkten.

En avsaltningspilot kommer att genomföras med syfte att minska risk och kostnad samt för att säkerställa rätt reningsprocess för avsaltning. Flera avtal och lov som krävs för genomförandet har säkrats, och en intagsledning är lagd vid Öregrundsväret där piloten ska anläggas. Upphandlingen av leverantör för avsaltningspiloten är avslutad, och arbetet pågår tillsammans med leverantören för att förbereda pilotstarten.

Under perioden har arbete skett inför tillståndsansökan för avsaltningsverket. Det första steget har varit att sammanställa samrådsunderlag för myndighetssamråd. Underlaget kommer att sammanfogas med handlingarna för utbyggnad av Öregrunds reningsverk för en sammanhållen tillståndsprövning.

Kommunikation

Under maj månad genomfördes en stor satsning i syfte att synliggöra VA-satsningen för de östra delarna samt skapa viktig dialog med invånare i Östhammars kommun. Representer från Gästrike Vatten tillsammans med representer från primärkommunen deltog vid Östhammars stadslopp, Östhammarfjärdens dag och vid Albrektsmässan.

Kommunikation har även skett genom:

- Kontinuerligt arbete med att uppdatera kundtjänsterna (Gästrike Vatten:s och primärkommunens).
- Hemsidan, Gästrike Vattens och Östhammar kommuns, har kontinuerligt uppdaterats.
- I augusti gavs information vid en så kallad "samhällsbyggnadsfrukost" i kommunens regi.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Östhammar har fattat beslut om särskild satsning på VA-utveckling i Östra Östhammar. Ett VA-utvecklingsprogram är därför startat med uppgiften att:

- säkra produktionen av mer dricksvatten
- öka kapaciteten att rena en större mängd avloppsvatten samtidigt som vi bidrar till renare fjärdar
- ge fler tillgång till kommunalt VA vilket är positivt ur miljö- och hälsosynpunkt
- möjliggöra en önskad tillväxt och expansion i området

Kommunstyrelsen

Genom investeringar i överföringssystem som förbinder Östhammar och Öregrund, utbyggnation av Öregrunds reningsverk och mer vatten möjliggörs tillväxt och samhällsutveckling genom att fler får tillgång till kommunalt VA och att nuvarande kunder får bättre kvalitet. Plan för utbyggnad och anslutning av befintliga fastigheter, så kallade omvandlingsområden fastställs i kommande vattentjänstplan för Östhammars kommun.

Kommunfullmäktige i Östhammar har beslutat att de ökade rörelse- och finansiella kostnader som är hänförliga till VA-utvecklingen i de östra delarna ska finansieras genom ett årligt driftbidrag.

Övergripande tidplan

Utredning och förberedande arbeten för de grundläggande investeringarna planeras 2025 - 2026. Utförande planeras starta under 2027-2028 för att år 2031 ha ett sammanknutet system med god VA-kapacitet i drift. Parallellt kan utbyggnad till nya och befintliga områden ske med fokus på Östhammar tätort.

Beslutad budget

Den VA-utveckling som behövs i östra Östhammar innebär att stora investeringar kommer behöva genomföras inledningsvis. Investeringarna är en förutsättning för att möjliggöra de intäkter som väntas under kommande år både via anslutning och VA-taxa till VA-kollektivet, och genom skatteintäkter till kommunen vid inflyttning.

Den totala investeringen för VA-utveckling i östra Östhammar beräknas i dagens prisläge till drygt 1 mdkr, åren 2023 - 2040. Ingen hänsyn har tagits till indexuppräknningar, omvärldsfaktorer med mera.

Tabell 2 Investering för VA-utveckling östra Östhammar i budgetram

(mnkr)	Utfall 2023- 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Budget	20,0	30,5	38,0	140,5	185,5	149,5	129,5	69,0	47,5

De investeringar som planeras innebär, utöver investeringsutgifter, även ökade rörelse- och finansiella kostnader. Det betyder att ett årligt driftbidrag behövs för att balansera Östhammar Vattens intäkter och täcka upp för det underskott som annars skulle uppstå innan intäkter från nyanslutningar hunnit komma in och skapat balans i bolagets ekonomi igen.

Beslutsunderlag

Protokoll Östhammar Vatten AB 2025-10-02

VA-utvecklingen östra Östhammar - status per 31 augusti 2025

Beslutet skickas till

Gästrike Vatten AB – VD Lena Blad och VD-assistent Helena Sjöholm

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-789 LE

7. Revidering av avfallstaxa 2026

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta reviderad avfallstaxa för 2026. (Bilaga).

Beslutsmotivering

Kostnaderna på de stora insamlingsentreprenaderna ökar utifrån indexreglering (A12:1MD och A12:3MD). Indexutvecklingen påverkas av oljepris och löneutveckling. Även kostnaden för förbränning och behandling av material förväntas öka utifrån tillhörande index. Kostnaderna för att driva återvinningscentralerna förväntas fortsätta öka under 2026 pga. dyrare drivmedel, dyrare transporter, ökad kostnad för reservdelar, löneutveckling samt fortsatt upprustning för bättre arbetsmiljö. Införande av förpackningsinsamling Vilket genererar initiala- och framtida kostnader. Renhållningsavgifterna kan bara föreslås för tjänster som tillhandahålls och beskrivs i beslutade renhållningsföreskrifter.

Ärendebeskrivning

Kommunens avfallsverksamhet finansieras av renhållningsavgifter. Renhållningsavgift åläggs samtliga fastighetsägare och verksamhetsutövare att betala. Kommunfullmäktige tar beslut om nya taxor och till grund för beslutet finns detta tjänstemannaförslag *med bilagor*. Förslaget bygger på nuläge samt den förväntade kostnadsutvecklingen 2026.

Hushållsavfall

1. Den rörliga avgiften för kommunalt avfall behöver höjas med 5%.

Höjningen behövs för att möta upp ökade insamlings-, transport- och behandlingskostnader. Index på entreprenörs kostnader höjs inför 2026. 2024 övertog Östhammars kommun, ansvaret för insamling av förpackningar, och insamling av förpackningar genererar initiala- och framtida kostnader.

Ex. En normalvilla får en höjning med totalt 81 kr/år till 1 700 kr/år.

2. Höjning av rörlig avgift för säckhämtning av restavfall i skärgården med 5%

Den rörliga taxan i skärgården är starkt subventionerad av avfallskollektivet och behöver höjas för att bära sina kostnader. Förslaget är att taxan höjs med 5% utöver ordinarie taxehöjning. Höjning sker även i syfte att premiera billigare och miljövänligare alternativ som gemensamhetsbehållare eller kärl med landhämtning som ett frivilligt alternativ.

Ex. Ett sommarabonnemang med tömning 11 ggr/säsong höjs den rörliga taxan med 110 kr, utöver ordinarie höjning.

Ex. Ett årsabonnemang med tömning 26 ggr/år höjs den rörliga taxan med 170 kr, utöver ordinarie höjning.

3. Grundavgift för småhus

Grundavgiften finansierar drift av ÅVC och administrativa kostnader. Kostnaden för att driva återvinningscentraler har ökade kostnader för t.ex. bränsle, underhåll och el. Införande av

Kommunstyrelsen

förpackningsinsamling, ökade personalkostnader. Investeringar i maskiner och anläggningar genererar ökade ränt och avskrivningskostnader. Grundavgiften behöver höjas för att bära de ökade kostnaderna 2026. Balans mellan grundavgifter behöver justeras. Avfallsverksamheten föreslår att grundavgift för småhus höjs med 70 kr från 1 280 till 1 350 kr/år

Slam**4. Höjning av abonnemang för fettavskiljare med 20 %**

För att säkerställa god funktion av fettavskiljare inför vi obligatorisk spolning av fettavskiljare vid tömning. Kostnaden för tömning har ökat. Och för att få kostnadstäckning för denna tjänst behöver den höjas med 20 %.

Ex. En vanlig fettavskiljare upp till 1 000 liter höjs med 360 kr/tillfälle, totalt 2 180 kr per tillfälle.

5. Höjning av abonnemang för minireningsverk med 10 %

Tömning av minireningsverk är mer tidskrävande och mer komplex än tömning av tank eller vanlig slamavskiljare, vilket har genererat ökade entreprenörskostnader. För att få kostnadstäckning för denna tjänst behöver den höjas med 10 %

Ex. Ett vanligt minireningsverk upp till 2 000 liter höjs med 170 kr/tillfälle, totalt 1 900 kr per tillfälle.

6. Höjning av avgift för slangdragning vid slamtömning

I syfte med att skapa en insamling med god arbetsmiljö med minskat antal extrema slangdragningar till förmån vid kommande upphandlingar.

Avfallsverksamheten föreslår att varje extra 10 meters längd slang utöver 25 meter till 45 meter höjs med 50 kr till 300 kr för varje 10 meters intervall, och över 45 meter med 100 kr till 450 kr för varje 10 meters intervall.

7. Bestämd dag för tömning inom aviserad vecka

En av kund bestämd dag (tisdag – torsdag) för hämtning under den aviserade veckan ska kunna utföras av entreprenör.

Ex. för denna tjänst, kan vara tömning av minireningsverk eller inspektion.

Pris per tillfälle 500 kr

8. Bestämd dag för tömning utanför aviserad vecka

En av kund bestämd dag och tidsintervall för tömning utanför aviserad vecka, ska kunna utföras av entreprenör.

Ex. för denna tömning, kan vara sluttömning eller annat särskilt behov.

Pris per tillfälle 1 500 kr

9. Förgäves besök

Förgäves besök är när avloppsanläggning inte har kunnat tömmas orsakat av kund eller dess rådhighet. Nuvarande avgift för förgävesbesök är 1 490 kr/tillfälle.

Ex. träd över väg, fordon parkerade i vägen, halt väglag etc.

Förgävesbesök med framkörning, hinder vid eller närheten av fastighet 1 000 kr

Förgävesbesök ej framkörning, hinder vid anslutandeväg till fastighet 500 kr

Behandlingsavgift

Kommunstyrelsen

10. Höjning av behandlingsavgift på fem av inkommande material till Vaddika

Behandlingsavgiften på fem av inkommande material till avfallsanläggningar behöver höjas. Avgiften på dessa material är lägre än kringliggande anläggningar, och risken för att flöde av material till Vaddika är tydlig.

Avfallsverksamheten föreslår att:

- behandlingsavgiften på Stubbar och stockar höjs med 160 kr/ton till 1 150 kr/ton
- behandlingsavgiften på avfall till deponi höjs med 270 kr/ton till 1 500 kr/ton
- behandlingsavgiften på konstruktionsmaterial som betong och sten, schaktmassor och avrymningsmassor höjs med 90 kr/ton till 200 kr/ton

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

I det fall inte någon höjning sker täcker inte intäkter förväntade kostnader under 2026 och abonnenter får då en skuld till avfallskollektivet. skulden behöver regleras kommande år, och då troligen med ett större steg i höjningen.

Prövning av barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet

Beslutsunderlag

Bilaga - Avfallstaxa 2026

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för åtgärd till

Kommunikations och kundtjänst för publicering på hemsidan

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för kännedom till

Teknisk chef

Renhållningschef

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-766 PE, AM

8. Antagande av Energiplan Östhammars kommun 2026-2030

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta Energiplan Östhammars kommun 2026-2030. (Bilaga)

Beslutsmotivering

Östhammars kommun vill verka för tillräcklig tillgång till el och energi för att kunna stödja lokal och regional näringslivsutveckling samt stärka industrins konkurrenskraft. Med energiplanen synliggör Östhammars kommun aktuella och framtida energibehov och inleder därmed ett mer aktivt energiarbete som genomsyrar vidare arbete i kommunen. Det ska underlätta planeringsförutsättningarna för de regionala och lokala ägarna av elnätet.

Ärendebeskrivning

Sedan januari 2025 har samhällsbyggnadskontoret arbetat med att ta fram en aktuell kommunal energiplan. Enligt lag (1977:439) om kommunal energiplanering ansvarar varje kommun för sin energiplanering och ska ha ett aktuellt program för tillförsel och användningen av energi. Östhammars kommuns senaste energiplan antogs 2003. Energiplanen beslutas av kommunfullmäktige och den nya energiplanen ersätter den tidigare. Denna plan gäller under tidsperioden 2026 - 2030 och ska aktualiseras varje mandatperiod.

Energiplanen har föregåtts av dialog med olika delar av förvaltningen samt dialog med de politiska majoritetsledarna. I energiplanen har kommunen genomfört en omfattande genomgång av nuvarande energisituation för företag, hushåll och kommunkoncernen, samt elnätsägare på regional och lokal nivå. Energiplanen kartlägger framtida energibehov hos företag och andra aktörer inom kommunen. Även kommunens arbete med energiberedskap redovisas i energiplanen. Energiplanen har tagits fram inom ett pilotprojekt som har finansierats av Naturvårdsverket.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Åtgärder i energiplanen kommer genomföras och finansieras inom befintlig kommunal verksamhet och budget.

Beslutsunderlag

Bilaga - Energiplan Östhammars kommun 2026-2030

Beslutet skickas för kännedom till

Samhällsbyggnadschef
Samhällsplanerare Alice Möller
Projektledare Pontus Ericsson

Beslutet skickas för åtgärd till

Kommunikation och kundtjänst för webbpublicering och avpublicering

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-530 IE

9. Äldreprogram, 2026-2029

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta Äldreprogram, 2026-2029. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Förvaltningen har uppdragits att ta fram ett kommunövergripande Äldreprogram för Östhammars kommun. Äldreprogrammet sätter den strategiska inriktningen för att skapa god livskvalitet och trygg välfärd för Östhammars kommuns äldre invånare (65+). Under programperioden ska kommunen:

1. **Stärka kompetensförsörjningen inom vård och omsorg (VON, BUN, KS)**
Öka personalstyrkan och kompetensen, särskilt inom demensvård.
2. **Säkerställa kvalitet och patientsäkerhet i vård- och omsorgsinsatser (VON)**
Trygg, säker och evidensbaserad vård- och omsorg i hemmet och på boenden.
3. **Öka användande av trygghetsskapande välfärdsteknik (VON, KS)**
Använda teknik för ökad trygghet och resurseffektivitet.
4. **Förbättra samverkan med Region Uppsala (VON)**
Säkerställa god vård- och omsorg för äldre med omfattande behov.
5. **Anpassa boendeplatser inom särskilt boende (VON, KS)**
Behovsanpassa boendeplatser för äldre, med fokus på demensvårdsplatser.
6. **Stärka beredskapen inom vård och omsorg (VON, KS)**
Säkerställa kontinuitet vid samhällsstörningar.
7. **Utveckla det förebyggande arbetet (VON, KFN)**
Anpassa utbud, arbetssätt och organisation i enlighet med nya socialtjänstlagen och målgruppens behov.
8. **Stärka stödet till och samverkan med anhöriga/närstående (VON)**
Bättre stödinsatser för att öka trygghet och livskvalitet.
9. **Främja social samvaro för äldre (VON, KFN, BUN)**
Stödja föreningar och initiativ för minskad ensamhet och ökat välbefinnande.
10. **Öka tillgången till tillgängliga boenden (VON, KS)**
Fler anpassade bostäder och förbättrad tillgänglighet till samhällsservice.

Genomförande och uppföljning av Äldreprogrammet sker i enlighet med kommunens riktlinje för styrande dokument. Programmet gäller för perioden 2026-01-01 till och med 2029-12-31.

Program som omfattar flera nämnder beslutas av kommunfullmäktige.

Förslaget till Äldreprogram har varit på remiss till följande instanser:

- Barn- och utbildningsnämnden
- Kultur- och fritidsnämnden
- Kommunstyrelsen
- Kommunala rådet för pensionärer och funktionsnedsatta
- Region Uppsala
- Anhörigföreningen

Kommunstyrelsen

Samtliga remissinstanser har inkommit med synpunkter och programmet har till delar reviderats i enlighet med remissinstansernas synpunkter, i samråd med politisk styrgrupp. Utöver redaktionella ändringar har målformuleringar och övrig text kompletterats och tydliggjorts och nämnsvar för två av målen korrigerats.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Ekonomiska konsekvenser och finansiering kopplade till programmet hanteras inom ramen för ordinarie budgetprocess.

Ärendets behandling

Vid Vård- och omsorgsnämndens sammanträde 2025-11-05 § 140 beslutade nämnden föreslå kommunfullmäktige att anta Äldreplan 2026-2029.

Beslutsunderlag

Bilaga - Äldreprogram, 2026-2029

Beslutet skickas för kännedom till

Samtliga kontorschefer
Verksamhetschef Emma Peters
Verksamhetschef Svjetlana Miletic
Verksamhetschef Lina Häggström
Kommundirektör
Stabschef

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-822

10. 2026 års taxor och avgifter för idrottsanläggningar och samlingslokaler där kultur- och fritidsnämnden bedriver verksamhet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fastställa Taxor och avgifter 2026.
(Bilaga)

Ärendebeskrivning

Kultur- och fritidsnämnden lämnar förslag på taxor och avgifter för lokalupplåtelse i de anläggningar och lokaler som nämnden bedriver verksamhet, samt taxor och entréavgifter till evenemang. Prisjusteringen bygger på KPI Augusti 2023 jämfört med Augusti 2025 i Konsumentprisindex som Statistiska centralbyrån presenterar. Således blir det en uppräkningsom 3,41%. Då ingen uppräkningsom ägde rum inför verksamhetsåret 2024 jämfördes augusti 2025 med augusti 2023.

Utöver den årliga uppräkningsom har en individuell uppräkningsom för Alundabadet genomförts för att till större del täcka de omkostnader som anläggningen medför sedan reinvesteringen.

Vidare inför vi rabatter för studenter på gymmen och införlivar de tidigare besluten om förändrad åldersgräns i samma taxor som de övriga åldrarna.

För att möjliggöra för vidare uthyrning har en till taxeklass kommit till vilken motsvarar en lägre subventioneringsgrad för övriga föreningar och kommunmedlemmar.

Beslutsunderlag

Bilaga - Taxor och avgifter 2026

Priser per timme vid bokning av kommunens idrottsanläggningar

Ärendets behandling

Vid kultur- och fritidsnämndens sammanträde 2025-11-06 § 62 föreslog nämnden kommunfullmäktige att fastställa taxor och avgifter i enlighet med bilagan Taxor och avgifter 2026.

Vid kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-11-18 § 163 uppdrogs förvaltningen att komplettera ärendebeskrivningen till ärendet.

Beslutet skickas efter antagande i kommunfullmäktige för åtgärd till

Kommunikation och kundtjänst för publicering

Beslutet skickas efter antagande i kommunfullmäktige för kännedom till

Kultur- och fritidschef, Oskar Molarin

Föreningsutvecklare, Daniel Andersson

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-803 MN

11. Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att:

- fastställa Riktlinjer för god ekonomisk hushållning. (Bilaga)
- upphäva tidigare antagna riktlinjerna för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv (Dnr KS-2013-403)
- besluta att eventuellt kvarvarande medel i resultatutjämningsreserven överförs till eget kapital.

Ärendebeskrivning

Kommunallagen har uppdaterats och den nya riktlinjen för God ekonomisk hushållning författas i enlighet med kommunallagen

God ekonomisk hushållning innebär att Östhammars kommun ska ha en robust ekonomi över tid, där resultatöverskott och måluppfyllelse möjliggör att kommunens invånare får effektiva verksamheter av god kvalitet.

Östhammars kommun antog år 2013 riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv. Den nya riktlinjen ersätter den tidigare versionen.

Den nya riktlinjen innehåller bland annat:

- att alla förändringar som kräver politiska beslut ska kostnads- och resursavstämmas
- Att finansiella mål (3 st.) ska anges i varje års budget
- Att de finansiella målen ska bidra till en stark och långsiktigt hållbar finansiell ställning
- En definition på synnerliga skäl för att upprätta en budget som inte är i balans
- Definition av stark finansiell ställning
- God ekonomisk hushållning för koncernbolagen
- Riktlinjer för resultatreserv

Beslutsunderlag

Bilaga - Riktlinjer för god ekonomisk hushållning
Ändringsmissiv

Beslutet skickas för kännedom till

Samtliga kontorschefer
Kommundirektör
Ekonomichef
Stabschef

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-802 MN

12. Fördelning av rambudget 2026 för kommunstyrelsens verksamheter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen fastställer budget för kommunstyrelsens verksamheter 2026. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige fattade i juni 2025 beslut om budget för Östhammars kommun 2026. För kommunstyrelsens verksamheter fattades beslut om en budgetram. Aktuellt budgetförslag innehåller en fördelning av budgetramen mellan kommunstyrelsens verksamheter.

Beslutsunderlag

Bilaga - Budgetfördelning KS verksamheter 2026

Beslutet skickas för kännedom till

Kontorschefer under kommunstyrelsen

Ekonomichef

Stabschef

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-801 MN

13. Budgetförutsättningar 2027 – utskick 1

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Som en del i arbetet med kommunens budget för 2027 och planperiod 2028-2029 informeras kommunstyrelsen om aktuella budgetförutsättningar. Inkluderat i underlagen är det senaste prognosunderlaget från SKR samt preliminära uppräknings- och politiska prioriteringar från den tidigare upprättade flerårsplanen genom kommunens resursfördelningsmodell.

Beslutsunderlag

Bilaga - Generella budgetförutsättningar 2027 – utskick 1

Beslutet skickas för kännedom till

Ekonomichef
Samtliga kontorschefer
Stabschef

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-182 MN

14. Ekonomisk uppföljning oktober 2025 och helårsprognos 2025 samt avstämning mål och uppdrag per oktober 2025.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner den ekonomiska redovisningen per oktober 2025 samt helårsprognos 2025 för Östhammars kommun samt avstämning av mål och uppdrag per juni 2025. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Ekonomiskt utfall och årsprognos per oktober månad 2025 för Östhammars kommun samt avstämning mål och uppdrag per oktober 2025.

Beslutsunderlag

Bilaga:

Uppföljning oktober 2025 Östhammars kommun

Uppföljning mål och uppdrag månadsvis

Beslutet skickas för kännedom till

Ekonomichef

Kommundirektör

Stabschef

Samtliga kontorschefer

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-821 CWJ

15. Beslut gällande del av fastighet Marma 1:67, "Furustugans tomt" i Alunda, Östhammars kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att;

- Riva befintliga byggnader på fastigheten Furustugan, del av Marma 1:67 i Alunda.
- Ansökan om rivningslov lämnas in till bygg- och miljönämnden.
- Sanering av PCB och andra eventuella miljöfarliga ämnen ska utföras i samband med rivningen för att säkerställa att marken blir användbar för framtida verksamhet.
- Utreda möjlig framtida användning av fastigheten för grundskola (i första hand åk 7-9 men även f-åk 3) ska genomföras, med syfte att skapa underlag för kommande beslut om fortsatt utveckling av platsen samt fortsätta att se över alternativa platser.
- Återrapportera till kommunstyrelsen tekniska utskott vid sammanträdet den 17 mars 2026.

Beslutsmotivering

Alunda står inför en förändring och förväntas växa de kommande åren. Dagens skola rymmer inte alla elever, och cirka 200 elever undervisas i tillfälliga paviljonger. Dessa lokaler är inte ändamålsenliga och endast en temporär lösning.

Prognoser visar att antalet grundskoleelever i Alunda förväntas öka, vilket innebär att bristen på grundskoleplatser kommer att förvärras om inga åtgärder vidtas. Alla elever ska ha tillgång till undervisningsdugliga lokaler som stödjer ett gott lärande.

Med målsättningen att avetablera paviljongerna och samla verksamheten i ändamålsenliga lokaler behöver kommunen se över förutsättningarna för framtida skolorganisation i Alunda. Byggnaderna på Furustugan är i dagsläget inte användbara för att bedriva den typ av verksamhet som krävs. Underhållsbehovet är stort och byggnaderna innehåller även material som kräver särskild hantering, i detta fall PCB.

Genom att riva befintliga byggnader, sanera marken och utreda framtida användning av fastigheten för grundskola (i första hand åk 7–9, men även F–3) skapas förutsättningar att ta fram ett yt- och kostnadseffektivt förslag för framtida skolverksamhet.

Ärendebeskrivning

Under 2025 har en utredning av skolorganisationen inom Östhammars kommun genomförts. Syftet har varit att skapa en samlad bild av framtida behov och förutsättningar, där både elevunderlag, lokalkapacitet och geografisk tillgänglighet vägs in.

Utredningen visar på behovet av en ny grundskola, i första hand årskurs 7–9 men även F-åk 3 i Alunda. En styrgrupp och en arbetsgrupp har därför bildats med representanter från utbildningsförvaltningen, tekniska kontoret och kommunledningskontoret för att utreda möjliga placeringar och genomförandeformer.

Arbetsgruppen har, i enlighet med kommunens översiktsplan, utrett fyra huvudsakliga platser för nybyggnation:

Kommunstyrelsen

- Förhandsbeskedplatsen: bedöms möjlig att bebygga men är en lågpunkt med risk för översvämning. Kräver omfattande geotekniska undersökningar och investeringar i dagvattenhantering.
- Norra platsen (Korsängens förskola): redan bebyggd.
- Väster om Marmavägen: kräver detaljplaneändring och riskerar omfattande motstånd på grund av angränsande villabebyggelse.
- Öster om Marmavägen: saknar detaljplan och infrastruktur, vilket försvårar tidsplanering.

Utöver dessa platser har ett antal andra alternativ med gällande detaljplan utretts, däribland Furustugans tomt, del av Marma 1:67. Platsen bedöms som mest lämplig utifrån tillgänglig detaljplan, möjligheten till snabb projektstart och befintlig infrastruktur.

Mot denna bakgrund föreslås att Furustugans byggnad rivs och att en utredning av ny grundskola, främst högstadieskola, men även F-3 uppförs på samma tomt.

En rivningsansökan kommer att inlämnas, och projektet kommer därefter att upphandlas enligt LOU med fokus på yt- och kostnadseffektivitet (låg kostnad per kvadratmeter).

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

En kostnadsutredning har genomförts för de olika lokaliseringalternativen. Furustugans tomt, del av Marma 1:67 bedöms som det ekonomiskt mest gynnsamma alternativet, då:

- marken redan ägs av kommunen,
- infrastrukturen till stora delar är utbyggd,
- och detaljplanen tillåter skoländamål.

Kostnaden finansieras inom ramen för tekniska kontorets investeringsbudget för 2026 och blir därmed också ett flerårsprojekt.

Beslutet skickas för åtgärd till

Ekonomikontoret

Teknisk chef

Gatu-och fastighetschef

Projektledare tekniska kontoret

Förvaltare

Fastighetscontroller

Beslutet skickas för kännedom till

Enhetschef drift väst Hanna Odeheim

Kommundirektör

Samhällsbyggnadschef

Barn-och utbildningschef

Plan-och byggchef

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-638 CA, ML

16. Återrapportering till Vattenmyndigheten samt information om åtgärdssamordning vatten

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att rapportera till Vattenmyndigheten i enlighet med Östhammars kommuns samlade svar. (Bilaga).

Kommunstyrelsen har tagit del av aktuell information om Östhammars kommuns arbete med åtgärdssamordning för bättre vattenkvalitet.

Ärendebeskrivning

Varje år får alla kommuner och myndigheter i Sverige ut en obligatorisk förfrågan att bedöma, gradera och besvara frågor gällande hur respektive organisation arbetar med de åtgärder som finns i beslutade åtgärdsprogram för vatten. Åtgärdsprogrammen talar om vad som krävs för att nå miljö kvalitetsnormerna och vilka myndigheter som behöver göra vad som del i sitt arbete med att förbättra vattenkvaliteten i sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten.

Svaren ska rapporteras till Vattenmyndigheten. Rapportering av svaren görs via ett webbformulär. Syftet med att rapportera in svaren till Vattenmyndigheten är för att följa upp hur kommunen arbetar och förverkligar åtgärdsprogrammen för vatten samt hur kommunerna uppnår god vattenstatus samt vad kommunerna behöver för att kunna genomföra åtgärderna.

Förfrågan att rapportera skickades till kommunens åtgärdssamordnare för vatten och har sedan sammanställts tillsammans med miljö sakkunnig, VA-samordnare, miljö enheten, översiktsplanerare och planarkitekter samt Gästrike Vatten AB.

Många kommuner i Sverige har som Östhammars kommun valt att stärka sitt arbete med vattenkvalitet lokalt genom en tjänst som åtgärdssamordnare för vatten. Tjänsten innebär att stödja markägare och verksamhetsutövare att söka bidrag och hitta kostnadseffektiva och fungerande åtgärder för att öka vattenkvaliteten i sitt närliggande vattendrag, sjö eller kustvatten. En annan del innefattar att stödja och stärka kommunens eget vattenvårdande arbete genom projektansökningar och genomförande av konkreta vattenvårdsprojekt. En lägesavstämning av hur Östhammars kommun arbetar inom detta område finns i bilaga 4.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

De åtgärder som kommunen ska genomföra enligt åtgärdsprogrammet ska genomföras inom ordinarie arbete med miljö tillsyn, vatten och avlopp samt samhällsplanering. Som noterats i rapporteringen saknas i vissa fall resurser för att kunna till fullo kunna utföra arbetet i enlighet med beslutade åtgärder. Prioriteringar görs i förvaltningens löpande verksamhetsplanering. Kommunens arbete med åtgärdssamordning för vatten är idag finansierat med 80 % via Lokala vattenvårdsmedel och 20 % kommunal medfinansiering enligt tidigare beslut i kommunstyrelsen. Det löpande arbetet med att genomföra projekt för att stödja markägare och verksamhetsutövare i vattenvårdsåtgärder finansieras med externa medel som Lokala vattenvårdsmedel (LOVA), Lokala Naturvårdsmedel (LONA), bidrag från Jordbruksverket och motsvarande statliga bidrag.

Kommunstyrelsen

Prövning av barnets bästa

Genom att utvärdera kommunens påverkan på vattenstatus och hur väl Östhammars kommun uppfyller och förankrar åtgärdsprogrammen för vatten på kommunal nivå har man barnens bästa i åtanke. Detta gäller god vattenkvalité som helhet med stort fokus på minskad övergödning och ett mindre ekologiskt fotavtryck. Barnkonventionen omfattar barnens rätt till en renare miljö och renare vatten vilket åtgärdsprogrammen eftersträvar och som kommunens vattenvårdsarbete bidrar till.

Beslutsunderlag

Bilaga - Östhammars kommun Åtterrapportering Vattenmyndigheten 2025

Åtgärdsprogram för norra Östersjöns vattendistrikt:

[Åtgärdsprogram för vatten 2022-2027 Norra Östersjöns vattendistrikt](#)

Missiv Vattenmyndigheten

Aktuellt inom kommunens åtgärdssamordning för vatten

Beslutet skickas för åtgärd till

Åtgärdssamordnare för vatten Malin Lindberg

Beslutet skickas för kännedom till

Samhällsbyggnadschef

Åtgärdssamordnare för vatten Malin Lindberg

Miljösakkunnig

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-747 UA

17. Remissvar gällande utkast till lagrådsremiss En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att besvara remissen i enlighet med förvaltningens förslag och att skicka remissvaret till Klimat- och näringslivsdepartementet. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun mottog den 3 oktober 2025 en remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet; *En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar* (utkast till lagrådsremiss).

Regeringen beslutade i november 2023 att tillsätta en utredning om ny kärnkraft. Utredningen har i uppdrag att se över nuvarande regler för att underlätta för ny kärnkraft. Uppdraget består av flera delar och utredningen lämnade i februari 2025 delbetänkandet *Ny kärnkraft i Sverige – effektivare tillståndsprövning och ändamålsenliga avgifter (SOU 2025:7)* till regeringen. I delbetänkandet första del, som avsåg att utreda hur tillståndsprövningen av nya kärnkraftsreaktorer kan effektiveras, presenterade utredningen bland annat en ny lag om principbeslut, som innebär ett tidigt politiskt ställningstagande. Det föreslogs även en del ändringar i miljöbalken och kärntekniklagen, bland annat för att få en tydligare uppdelning mellan prövningen enligt de två lagstiftningarna.

I maj 2025 presenterade Klimat- och näringslivsdepartementet, i promemorian *En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar*, förslag på tillståndsprövning av kärntekniska anläggningar som skiljde sig från det förslag som utredningen presenterade i februari. I promemorian föreslogs, istället för den av utredningen föreslagna lagen om principbeslut, en ny lag om regeringens godkännande av kärntekniska anläggningar. Ansökan om regeringens godkännande enligt den nya lagen föreslogs vara frivilligt; det skulle enligt promemorians förslag även fortsatt vara möjligt att få anläggningen prövad enligt nuvarande förfarande med regeringsprövning i ett senare skede. Den så kallade kommunala vetorätten är i förslaget knuten till regeringens godkännande oavsett prövningsförfarandena.

Det nu remitterade utkastet till lagrådsremiss är en vidareutveckling av de förslag som presenterats i delbetänkandet och i promemorian. I utkastet föreslås att en ny lag om regeringens godkännande införs, i stora delar i enlighet med vad som presenterades i promemorian. Det föreslås även en del ändringar i kärntekniklagen, med utgångspunkt i utredningens förslag; bland annat möjlighet till så kallad förberedande dialog och förhandsbesked. Däremot föreslås inte den tydligare uppdelningen mellan prövningen enligt miljöbalken och kärntekniklagen, som utredningen föreslog, genomföras.

Beslutsunderlag

Bilaga - Förvaltningens förslag till remissvar

Utkastet till lagrådsremissen *En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar* är tillgänglig på [regeringens hemsida](#).

Kommunstyrelsen

Beslutet skickas till

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Östhammars kommun har beviljats **förlängd svarstid till den 4 december 2025**.

Svaren lämnas per e-post till kn.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till kn.cks.remisser@regeringskansliet.se. Ange diarienummer KN2025/01871 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Beslutet skickas för kännedom till

Utredare Anna Bergsten

Samhällsbyggnadschef

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-751 UA

18. Remissvar gällande promemorian *Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten*

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att besvara remissen i enlighet med förvaltningens förslag och att skicka remissvaret till Klimat- och näringslivsdepartementet. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun mottog den 7 oktober 2025 en remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet; promemorian *Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten*.

Regeringen beslutade i november 2023 att tillsätta en utredning om ny kärnkraft. Utredningen har i uppdrag att se över nuvarande regler för att underlätta för ny kärnkraft. Uppdraget består av flera delar och utredningen har under 2025 lämnat två delbetänkanden till regeringen; *Ny kärnkraft i Sverige – effektivare tillståndsprövning och ändamålsenliga avgifter (SOU 2025:7)* samt *Ny kärnkraft i Sverige – ett samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall (SOU 2025:104)*. Den sista delen av uppdraget, om behov av anpassning av regelverket för beredskaps- och planeringszoner för nya kärnkraftsreaktorer, ska redovisas senast den 28 februari 2026.

I det första delbetänkandet föreslog utredningen att det skulle göras en översyn av miljöbalkens regler gällande geografiska begränsningar för etablering av kärntekniska anläggningar på nya platser längs med kusterna. Kusterna är i miljöbalken utpekade som riksintressen med hänsyn till miljö- och kulturvärden, vilket innebär hinder mot bland annat anläggandet av nya kärnkraftverk. Undantag finns dock för de platser där liknande verksamhet redan finns, som till exempel Forsmark.

I den nu remitterade promemorian föreslås ändringar i miljöbalken som möjliggör utbyggnaden av kärnkraft på nya platser längs kusterna. Förbudet mot nya kärntekniska anläggningar föreslås tas bort både inom de så kallade obrutna kustområdena och inom de så kallade högeexploaterade kustområdena. Skyddet för natur- och kulturvärden ska, enligt promemorian, upprätthållas genom den prövning i det enskilda fallet som alltid ska göras av en kärnteknisk anläggning.

Beslutsunderlag

Bilaga - Förvaltningens förslag till remissvar

Promemorian *Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten* är tillgänglig via [regeringens hemsida](#).

Beslutet skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet (kn.remissvar@regeringskansliet.se)

Remissvaren ska ha kommit in till Klimat- och näringslivsdepartementet **senast den 15 december 2025**. Svaren lämnas per e-post till kn.remissvar@regeringskansliet.se med kopia

Kommunstyrelsen

till kn.me.remissvar@regeringskansliet.se. Ange diarienummer KN2025/01872 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Beslutet skickas för kännedom till

Utredare Anna Bergsten
Samhällsbyggnadschef

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-750 UA

19. Remissvar gällande utredningen Ny kärnkraft – ett samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall (SOU 2025:104)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att besvara remissen i enlighet med förvaltningens förslag och att skicka remissvaret till Klimat- och näringslivsdepartementet. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun mottog den 6 oktober 2025 Kärnkraftsprövningsutredningens delbetänkande *Ny kärnkraft – ett samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall* som remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet.

Regeringen beslutade i november 2023 att tillsätta en utredning om ny kärnkraft. Utredningen, som antagit namnet Kärnkraftsprövningsutredningen, har i uppdrag att se över nuvarande regler för att underlätta för ny kärnkraft. Uppdraget består av flera delar och i det nu remitterade delbetänkandet redovisas uppdraget i den del som avser omhändertagande av kärnavfall och använt kärnbränsle från nya kärnkraftsreaktorer.

I delbetänkandet föreslår Kärnkraftsprövningsutredningen att ett nytt, samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall skapas för framtida kärnkraftsreaktorer. I det samlade systemet ska även så kallat icke kärntekniskt avfall ingå, det vill säga avfall som inte kommer från kärnteknisk verksamhet utan från till exempel sjukvård, forskning eller industri. Systemet föreslås vara skilt från nuvarande avfallssystem.

Utredningen föreslår även att en nationell avfallsorganisation bildas där reaktorinnehavarna, och staten i form av ett statligt bolag, är delägare. Avfallsorganisationen ska ta fram en strategi för långsiktig planering som innefattar vilka åtgärder som ska vidtas, vem som ska vidta dem och när det ska ske. Strategin ska fastställas av regeringen vart tredje år.

Beslutsunderlag

Bilaga - Förvaltningens förslag till remissvar

Ny kärnkraft – ett samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall (SOU 2025:104) är tillgänglig via [regeringens hemsida](#).

Beslutet skickas till

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvaren ska ha kommit in till Klimat- och näringslivsdepartementet senast den **5 december 2025**. Svaren lämnas per e-post till kn.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till kn.cks.remisser@regeringskansliet.se. Ange diarienummer KN2025/01854 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Beslutet skickas för kännedom till

Utredare Anna Bergsten och samhällsbyggnadschef

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-748 UA

20. Remissvar gällande Riksgäldskontorets delredovisning av uppdraget att utreda finansiering av omhändertagande av kärntekniska restprodukter från nya kärnkraftsreaktorer

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att besvara remissen i enlighet med förvaltningens förslag och att skicka remissvaret till Klimat- och näringslivsdepartementet. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun mottog den 2 oktober 2025 en remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet; *Riksgäldskontorets delredovisning av uppdraget att utreda finansiering av omhändertagande av kärntekniska restprodukter från nya kärnkraftsreaktorer.*

Regeringen har gett Riksgäldskontoret (Riksgälden) i uppdrag att analysera behovet av ändringar i regelverket för finansieringen av omhändertagande av kärntekniska restprodukter vid etablering av nya kärnkraftsreaktorer. Riksgälden har nu lämnat en andra delredovisning av uppdraget till regeringen. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 mars 2026.

I en första delredovisning, lämnad till regeringen i februari 2025, utredde Riksgälden hur villkoren för kärnavfallsavgifter och säkerhetsbelopp påverkar nyetablering av kärnkraftsreaktorer. I uppdraget ingick även att utreda omfattningen av risken att inte tillräckligt många reaktorer byggs för att ge de skalfördelar som krävs för att få lönsamhet i projekt med slutförvar (programrisken).

I den nu remitterade andra delredovisningen föreslår Riksgälden att staten, för att minska programrisken, åtar sig att ge finansiellt stöd för en andel av reaktorinnehavarnas förväntade fasta kärnavfallskostnader. Stödet kommer minska investeringsrisken för investerare i ny kärnkraft. För att begränsa statens risk föreslås att ett tak införs för stödet. Stödet bör dessutom, enligt Riksgäldens förslag, under vissa förutsättningar behöva återbetalas till staten.

Beslutsunderlag

Bilaga - Förvaltningens förslag till remissvar *Den remitterade delredovisningen är tillgänglig via [Riksgäldens hemsida](#).*

Beslutet skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet (kn.remissvar@regeringskansliet.se)

Östhammars kommun har beviljats **förlängd svarstid till den 4 december 2025**.

Remissvaren lämnas per e-post till kn.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till kn.cks.remisser@regeringskansliet.se. Ange diarienummer KN2025/00513 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Beslutet skickas för kännedom till

Utredare Anna Bergsten
Samhällsbyggnadschef

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-756 AM

21. Yttrande gällande samråd för förslag till riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen skickar yttrandet till Länsstyrelsen för Uppsala län. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Energimyndigheten ska enligt hushållsförordningen identifiera viktiga områden som är av riksintresse för anläggningar för energiproduktion och energidistribution. Energimyndigheten pekar därmed ut riksintresseanspråk för geografiska områden med viktiga nationella värden och kvaliteter. Utifrån detta uppdrag har Energimyndigheten bjudit in till samråd kring ett förslag till nya områden av riksintresse för vindbruk, både på land och till havs. Syftet med samrådet är att samla in synpunkter från berörda myndigheter, kommuner, regioner och andra aktörer inför myndighetens slutliga ställningstagande till vilka områden som bör pekas ut som riksintresse för vindkraft enligt 3 kap. miljöbalken.

Förslaget introducerar nya geografiska områden baserade på uppdaterade analyser av vindresurser, elnät, markanvändning och miljöförutsättningar. För Östhammars kommun omfattar förslaget flera områden inom kommunens geografiska gränser, majoriteten både på land men även mindre område till havs. Konsekvenserna kan bli stora för Östhammars kommuns vidare utveckling.

Prövning av barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Beslutsunderlag

Bilaga – Kommunstyrelsens yttrande

Samrådsmaterial via länk: <https://www.energimyndigheten.se/energisystem-och-analys/tillstand-och-provning/riksintressen-for-energi/samrad-om-forslag-till-riksintresseansprak-for-land--och-havsbaserad-vindkraft/>

Beslutet skickas för åtgärd till

Länsstyrelsen via e-tjänst. Märk yttrandet med Länsstyrelsen diarienummer: 7162-2025
<https://www.lansstyrelsen.se/e-portal/sok-e-tjanster/lamna-komplettering-eller-yttrande-i-arende.html>

Beslutet skickas för kännedom till

Samhällsbyggnadschef
Samhällsplanerare Alice Möller

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-796 PN

22. Östhammars kommuns beredskapsgrupp

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att:

1. avsluta överenskommelsen med Civilförsvarsförbundet Norra Mälardalen avseende Frivilliga Resursgruppen.
2. ge förvaltningen genom Säkerhetsskydd och beredskap i uppdrag att starta upp en egen kommunal beredskapsgrupp. Detta ska ske genom att ingå avtal med frivilliga, samt att utveckla den kommunala beredskapsgruppen genom utbildning och övning.
3. Säkerhetsskydd och beredskap även ges i uppdrag att avropa stöd från den kommunala beredskapsgruppen vid behov.

Ärendebeskrivning

Genom att skapa en egen beredskapsgrupp utan koppling till Civilförsvarsförbundet får kommunen möjlighet att själv äga utbildningsprogram och övriga delar av verksamheten. Detta innebär att kommunen kan styra gruppens inriktning och utbildning utifrån Östhammars kommuns unika riskbild.

För att idag bli medlem i kommunens resursgrupp krävs att individen först är knuten till någon av de 18 frivilliga försvarsorganisationerna. Dessutom måste resursgruppen vara ansluten till ett civilförsvarsförbund och utgöra en egen förening.

Kommunen har identifierat ett behov av att kunna agera snabbare vid nyrekryteringar samt erbjuda utbildningar och aktiviteter. Det finns även ett behov av att kunna inrikta gruppens arbete utifrån medlemmarnas kunskaper och erfarenheter.

Det kan upplevas som enklare att gå med i en kommunal beredskapsgrupp, eftersom den har en tydligare förankring till hemorten. Detta till skillnad från nuvarande tillvägagångssätt, där individen först måste ansluta sig till någon av de 18 frivilliga försvarsorganisationerna innan medlemskap i resursgruppen är möjligt.

I huvudsak kvarstår kommunens ansvar och uppdrag för beredskapsgruppen. Det innebär att Östhammars kommun genom enheten för säkerhetsskydd och beredskap tecknar avtal med den frivillige gällande arbetsgivaransvar, ersättning, försäkring med mera som ska gälla vid påkallad tjänstgöring.

Östhammars kommun tillhandahåller nödvändig utrustning för att den frivillige ska kunna utföra sitt uppdrag och utbetalar ersättning i enlighet med det avtal som upprättas. Vid aktiv tjänstgöring under en störning ansvarar kommunen för den frivillige.

Den stora skillnaden är att utbildning, arbetsledning, administrativa uppgifter och utveckling av gruppen framöver kommer att hanteras av Säkerhetsskydd och beredskap istället för

Kommunstyrelsen

Civilförsvarsförbundet. Gruppen kommer att bygga upp kompetens för att kunna tillhandahålla utbildning i egen regi.

För att en person ska kunna ingå i Östhammars kommuns beredskapsgrupp ska vederbörande genomgå en utbildning. När den frivillige får ett uppdrag skrivs ett avtal, vilket kan likställas med ett intermittert anställningsavtal. Efter avrop av kommunens beredskapsgrupp utbetalas ersättning till den frivillige. Timlönen motsvarar ersättning vid tjänstgöring enligt RiB 22, bilaga 1.

Beslutet skickas för kännedom till

Säkerhetsskydd och beredskap

HR

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-284 PN

23. Samverkansavtal Pivden noukrainsk

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ingå ett samverkansavtal med den ukrainska kommunen Pivden noukrainsk och ger förvaltningen i uppdrag att inleda ett samarbete. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Den ukrainska kommunen Pivden noukrainsk har initierat ett samarbete. Samarbetet sker inom ramen för programmet Polaris som har beviljat medel för den Ukrainska kommunen.

Programmet Polaris är en del av SKR och finansieras av SIDA.

Projektet som Pivden noukrainsk sökt medel för rör funktionshinderanpassning av en lekplats där de önskar ta del av Östhammars kommuns erfarenheter på området. Samarbetsavtalet öppnar även upp för samarbete inom flera områden. Två områden har identifierats som särskilt intressanta, dessa är civilt försvar och kärnenergiberedskap. Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har medfört att landet tvingats aktivera sitt civila försvar och hantera det faktum att Pivden noukrainsk liksom Östhammar är en kärnkraftskommun, därför kan det antas att det finns mycket att lära av kommunen.

Avtalet sträcker sig över tio år men kan sägas i upp i förtid eller förlängas. Inom ramen för avtalet ska det årligen tas fram en samarbetsplan.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Samarbetet ryms inom nuvarande ekonomiska ram för Säkerhetsskydd och Beredskap.

Beslutsunderlag

Bilaga - Pivden noukrainsk Osthammar agreement

Beslutet skickas för åtgärd till

Säkerhetskyddschef Elin Fogelström

Beredskapssamordnare Oskar Johansson

Beslutet skickas för kännedom till

Tekniska kontoret

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2024-298

24. Svar på motion från socialdemokraterna i Östhammars kommun om anläggandet av en gång- och cykelväg längs innervägen (del av väg 1195, 1120, 1121) mellan Östhammar och Öregrund.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen anses besvarad i enlighet med svarshandling. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Socialdemokraterna i Östhammars kommun Lisa Norén (S) och Tomas Bendiksen (S) yrkar i motion daterad 2024-03-27:

- Att kommunfullmäktige beslutar att ta fram ett underlag för förutsättningarna för en gång- och cykelväg mellan Östhammar och Öregrund.
- Att kommunfullmäktige beslutar att avsätta investeringsmedel till densamma.
- Att medfinansiering söks.
- Att anläggningsarbetet görs samtidigt som arbetet med nya V/A-ledningar längs samma sträckning.

Beslutsunderlag

Bilaga:

- Motion
- Svar

Ärendets behandling

Motionen väcktes på fullmäktiges sammanträde 2024-04-23 § 69 och överlämnades till kommunstyrelsen för beredning.

Ärendets behandling

Vid kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-11-18 § 179 yrkade Lisa Norén (S) och Tomas Bendiksen (S) bifall till motionen. Utskottet avslog yrkandena.

Beslutet skickas för åtgärd till

Kommunikation och kundtjänst för publicering på webbsida motioner

Beslutet skickas för kännedom till

Motionär

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-446

25. Revidering av Kommunstyrelsens delegationsordning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar revideringen av delegationsordningen. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Enligt kommunallagen (2017:725) kan en nämnd överlåta rätten att fatta beslut i vissa frågor till någon annan.

På grund av personalförändringar i organisationen samt för att undvika flaskhalsar och effektivisera våra ärendeprocesser behövs en revidering av kommunstyrelsens delegationsordning.

I revideringsarbetet har sekreterare arbetat tillsammans med förvaltningens olika chefer. Övergripande redaktionella ändringar har genomförts.

Beslutsunderlag

Bilaga - Delegationsordning för kommunstyrelsen

Delegationsordning för kommunstyrelsen med kommentarer och spårning - *handling publiceras separat i politikerportalen.*

Beslutet skickas för kännedom till

Kommundirektör
Kontorschefer
Stabschef
Nämndsekretariat

Beslutet skickas för åtgärd till

Kommunikation och kundtjänst för publicering samt avpublicering.

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-443**26. Redovisning av ej verkställda gynnande beslut andra kvartalet 2025****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige att ta del av statistikrapporten. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Enligt 34 kap. 3 § socialtjänstlagen (SoL) (2025:400) ska vård- och omsorgsnämnden kvartalsvis lämna en statistikrapport till kommunfullmäktige över hur många gynnande beslut enligt 11 kap. 1 § och 12 kap. 1 § som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden ska vidare ange vilka typer av insatser dessa beslut gäller samt hur lång tid som har gått från dagen för respektive beslut. Samma rapporteringsskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt efter avbrott i verkställigheten. Det ska också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män.

Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) (1993:387) § 28h gäller en motsvarande rapporteringsskyldighet för beslut om insatser enligt 9 § LSS.

Antal gynnande beslut enligt 9 § LSS som under det andra kvartalet 2025 ej har verkställts inom tre månader från beslutsdatum uppgår till 19, vilket resulterar i 2 fler än under föregående kvartal.

Antal gynnande beslut enligt 34 kap. 3 § SoL som under det andra kvartalet 2025 ej har verkställts inom tre månader från beslutsdatum uppgår till 19, vilket resulterar i 2 färre än under föregående kvartal.

Ärendets behandling

Vid vård- och omsorgsnämndens sammanträde 2025-10-08 § 112 (dnr VON-2025-74) beslutade nämnden överlämna statistikrapporten till kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Bilaga - Statistikrapport av ej verkställda beslut, omsorgskontoret, kvartal 2 2025

Beslutet skickas för kännedom till

Kommunstyrelsen för vidare hantering till kommunfullmäktige
Kommunens revisorer

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-2**27. Delegationsbeslut****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen godkänner redovisningen av delegationsbeslut. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Nämnden ska besluta i vilken utsträckning beslut som har fattats med delegation ska anmälas till den, med stöd av 6 kap 40 §, kommunallagen.

Delegationsbeslut avseende nya och ändrade anställningar enligt bifogad sammanställd förteckning. Rapporten avser oktober månad 2025. Ytterligare dokumentation i respektive ärende finns i lönesystemet, (Personec P).

Protokoll från kommunstyrelsens utskott finns i politikerportalen.

Övriga handlingar publiceras separat i politikerportalen.

Beslutsdatum	Delegat	Dnr och ärenderubrik
2025-05-14	Oskar Molarin. Kultur- och fritidschef	KFN-2025-85 Stimulansbidrag till samhällsfrämjande insatser Harg Hargshamns fiskevårdsförening.
2025-05-14	Oskar Molarin, Kultur- och fritidschef	Stimulansbidrag till samhällsfrämjande insatser Östhammars SK, ÖSK- dagen.
2025-05-15	Oskar Molarin, Kultur- och fritidschef	KFN-2025-56 Stimulansbidrag till samhällsfrämjande insatser Natur & Kultur i Dannemorabygden, Jernets dagar.
2025-05-27	Oskar Molarin, Kultur- och fritidschef	Stimulansbidrag till samhällsfrämjande insatser Discgolfbana på krutudden.
2025-08-05	Oskar Molarin, Kultur- och fritidschef	KFN-2025-130 Stimulansbidrag till samhällsfrämjande insatser Gräsö Skärgårdsråd för öppet möte, att leva och bo i skärgården.

Kommunstyrelsen

2025-10-09	Oskar Molarin, Kultur- och fritidschef	KFN-2025-148 Stimulansbidrag till samhällsfrämjande insatser. Renovering av ängslada Öregrund.
2025-10-29	Oskar Molarin, Kultur- och fritidschef	KFN-2025-179 Stimulansbidrag till samhällsfrämjande insatser. Krister Grundström - Flytt av idrottsmuseum i Alunda.
2025-10-23	Joel Axberg, Verksamhetschef Barn- och utbildningskontoret	4.5 i kommunstyrelsens delegationsordning. Direktupphandling, formgjutna öronproppar.
2025-10-23	Joel Axberg, Verksamhetschef Barn- och utbildningskontoret	4.5 i kommunstyrelsens delegationsordning. Direktupphandling, magnetisk undervisningstavla till undervisning i matematik.
2025-10-23	Joel Axberg, Verksamhetschef Barn- och utbildningskontoret	4.5 i kommunstyrelsens delegationsordning. Direktupphandling, instruktörsutbildning om sexuella brott mot barn.
2025-10-23	Joel Axberg, Verksamhetschef Barn- och utbildningskontoret	Material till textilslöjd.
2025-11-06	Joel Axberg, Verksamhetschef Barn- och utbildningskontoret	4.5 i kommunstyrelsens delegationsordning. Direktupphandling, slöjdmaterial.
2025-11-06	Joel Axberg, Verksamhetschef Barn- och utbildningskontoret	4.5 i kommunstyrelsens delegationsordning. Direktupphandling, rörelselek.

Beslutsunderlag

Bilaga:

Förteckning över delegationsbeslut, för oktober 2025

Förteckning över delegationsbeslut Tekniska kontoret, för perioden mar 2024-okt 2025.

Kommunstyrelsen

Övriga handlingar publiceras separat i politikerportalen.

Protokoll från kommunstyrelsens utskott finns i politikerportalen.

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-788

28. Anmälningssärende: Delårsrapport tertial 2 per 31 augusti 2025 för Gästrike Vatten AB samt internkontrollrapport

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att ta del av delårsrapport samt internkontrollrapport för Gästrike Vatten AB. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Gästrike Vatten AB har haft styrelsemöte den 2 oktober 2025. Vid mötet godkände styrelsen för Gästrike Vatten AB delårsrapport tertial 2 per 31 augusti 2025 samt internkontrollrapport.

Beslutsunderlag

Bilaga:

- Delårsrapport tertial 2 per 31 augusti 2025
- Verksamhetsrapport per 31 augusti 2025 med dotterbolag
- Internkontrollplan per 31 augusti 2025 inkl. dotterbolag

Missiv

Protokoll styrelsemöte 2025-10-02 Gästrike Vatten AB

Beslutet skickas för kännedom till

Gästrike Vatten AB – VD Lena Blad och VD-assistent Helena Sjöholm

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-809

29. Anmälningssärende: Delårsrapport tertial 2 per 31 augusti 2025 för Östhammar Vatten AB

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att ta del av delårsrapport samt internkontrollrapport för Östhammar Vatten AB. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Östhammar Vatten AB har haft styrelsemöte den 2 oktober 2025. Vid mötet godkände styrelsen för Östhammar Vatten AB delårsrapport per 31 augusti för bolaget.

Beslutsunderlag

Bilaga:

- Delårsrapport tertial 2 per 31 augusti 2025
- Verksamhetsrapport per 31 augusti 2025 med dotterbolag
- Internkontrollplan per 31 augusti 2025 inkl. dotterbolag

Missiv

Protokoll styrelsemöte 2025-10-02 Östhammar Vatten AB

Beslutet skickas för kännedom till

Gästrike Vatten AB – VD Lena Blad och VD-assistent Helena Sjöholm

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-37**30. Anmälningssärende: Redovisning av medborgarmotioner****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade § 136/2017 att införa tjänsten medborgarmotion som ersätter de befintliga delaktighetstjänsterna medborgarförslag och namninsamling.

Medborgarmotioner publiceras på kommunens webbplats för namninsamling. Om 1 % av de folkbokförda i kommunen skriver på lämnas medborgarmotionen för beredning. Om en medborgarmotion inte har fått underskrifter av 1 % av de folkbokförda efter sex månader plockas den ner.

Pågående namninsamlingar

KS-2025-635	Rätten till en värdig toalett i Östhammar
KS-2025-527	Göra Västergatan i Öregrund till en Sommargågata

Namninsamlingar som uppnått underskrifter från 1 % av kommunens folkbokförda men ännu inte lämnats till berörd nämnd för hantering

KS-2025-447	Finskspråkig demensavdelning
-------------	------------------------------

Namninsamlingar som uppnått underskrifter från 1 % av kommunens folkbokförda och lämnats till berörd nämnd och är under handläggning

KS-2025-147	Byggande av gångväg längs med Långgatan i Österbybruk
KS-2023-25	Att införa lämna själv-kort på våra återvinningscentraler

Beslutsunderlag

Alla medborgarmotioner finns tillgängliga via kommunens [webbplats](#).

Kommunstyrelsen

31. Anmälningssärenden från nämnder

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås ta del av informationen a), b), d), e), f), g), i), j), k).

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Protokoll eller övrig information från kommunens nämnder, inklusive gemensamma nämnder.

a) Beslut om verksamhetsplan 2026 - Valnämnden

Diarienummer: KS-2025-35

Protokollsutdrag och Verksamhetsplan 2026 från valnämndens sammanträde 2025-10-30 § 17.

b) Beslut om taxor och avgifter 2026 - Räddningsnämnden

Diarienummer: KS-2025-806

Protokollsutdrag och taxor och avgifter 2026 från räddningsnämndens sammanträde 2025-10-20 § 93.

c) Sammanträde Räddningsnämnden

Diarienummer: KS-2025-35

Protokoll från räddningsnämndens sammanträde 2025-10-20.

d) Beslut om verksamhetsplan 2026 – Barn- och utbildningsnämnden

Diarienummer: KS-2025-1

Protokollsutdrag och Verksamhetsplan 2026 från Barn- och utbildningsnämndens sammanträde 2025-11-06 § 96.

e) Beslut om verksamhetsplan 2026 – Kultur- och fritidsnämnden

Diarienummer: KS-2025-1

Protokollsutdrag och Verksamhetsplan 2026 från Kultur- och fritidsnämndens sammanträde 2025-11-05 § 67.

f) Antagande av detaljplan för Gräsö 1:152 – Bygg- och miljönämnden

Diarienummer: KS-2024-437

Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag från bygg- och miljönämndens sammanträde 2025-11-05 § 122.
Antagandehandlingar finns att ta del av på kommunens hemsida:
<https://www.osthammar.se/sv/dokument/detaljplaner/graso-1152-graso-skola/>

g) Antagande av detaljplan för Öregrund 5:7 och del av Öregrund 1:2 – Bygg- och miljönämnden

Diarienummer: KS-2021-675

Protokollsutdrag från bygg- och miljönämndens sammanträde 2025-11-05 § 123.
Antagandehandlingar finns att ta del av på kommunens hemsida:
<https://www.osthammar.se/sv/dokument/detaljplaner/sunnano-camping/>

h) Förslag till detaljplan för Västerbyn 4:72 – Bygg- och miljönämnden

Diarienummer: KS-2021-675

Förslag till detaljplan för Västerbyn 4:7 är på granskning mellan 5 november – 26 november 2025. Granskningshandlingar finns att ta del av på kommunens hemsida:
<https://www.osthammar.se/sv/dokument/detaljplaner/vasterbyn-47/>

i) Sammanträde Kommunfullmäktige – Tierps kommun

Diarienummer: KS-2025-840

Protokollsutdrag från kommunfullmäktiges sammanträde 2025-11-04 § 142, avseende Budget 2026 med plan 2027-2029.

j) Sammanträde Samordningsförbundet

Diarienummer: KS-2025-35

Protokoll från samordningsförbundet 2025-10-23. Ärenden som behandlades var bland annat delårsrapport 2025.

k) Sammanträde IT-nämnden

Diarienummer: KS-2025-740

Protokoll från IT-nämndens sammanträde 2025-11-24. Ärenden som behandlades var bland annat uppdaterad delårsrapport 2025, interkontroll 2026 och sammanträdesdagar 2026.

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras separat i arbetsrummet

Kommunstyrelsen

32. Anmälningssärenden från bolag, stiftelser, etc.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen

Ärendebeskrivning

Protokoll eller övrig information från kommunens bolag, stiftelser och andra organ där kommunen är representerad.

a) Styrelsemöte Östhammar Vatten AB

Diarienummer: KS-2025-35

Protokoll från Östhammars Vatten AB styrelsemöte 2025-10-23, endast information lämnades under sammanträdet.

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras separat i politikerportalen.

Kommunstyrelsen

33. Anmälningssärenden, rapporter, domslut med mera

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Beslut från olika organ, rapporter och skrivelser som anmäls till kommunstyrelsen som information.

- a) Beslut om återbetalning av medel ur kärnavfallsfonden avseende 2023 - Riksgälden

Diarienummer: KS-2022-548

Beslut från Riksgälden 2025-10-22.

- b) Aktuellt i slutförvarsfrågan

Diarienummer: KS-2025-1

Rapport från Slutförvarsorganisationen för perioden 2025-10-21 – 2026-02-17

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras separat i politikerportalen.

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-1

34. Information från kommunförvaltningen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information i aktuella frågor från kommunförvaltningen.

STYRELSEMÖTE ÖSTHAMMAR VATTEN AB

Protokollet avser
DatumÖsthammar Vatten AB styrelsemöte per capsulam
2 oktober 2025

Protokollet har beslutats och signerats digitalt av styrelsens ledamöter.

ÖSTHAMMAR VATTEN AB:S STYRELSE

Pär-Olof Olsson, Ordförande
Margareta Widén Berggren, Vice ordförande
Tomas Bendiksen, Ledamot
Måns Lorichs, Ledamot
Sabina Ståhl, Ledamot

§1. MÖTETS ÖPPNANDE

§1.1 GODKÄNNANDE AV DAGORDNING

Styrelsen beslutar

att godkänna föreslagen dagordning.

§1.2 GODKÄNNANDE AV FÖREGÅENDE PROTOKOLL

Styrelsen beslutar

att godkänna protokoll från styrelsemöte 2025-09-18.

§2. INFORMATIONÄRENDEN

§2.1 VA-UTVECKLING ÖSTRA ÖSTHAMMAR - STATUS PER 31 AUGUSTI 2025

Informationspunkt

Under andra tertialet 2025 har arbetet fortsatt enligt plan inom de tre projekten i program VA-utveckling östra Östhammar. Arbete har skett i nära samverkan med Östhammars kommun.

Arbetet utgår från den inriktning som beskrivs i underlagen till kommunfullmäktige i Östhammars beslut, främst "Utvecklingsplan för VA-försörjningen i de östra delarna av Östhammars kommun" samt strategin för realisering där arbete sker utifrån ekonomi, samverkan och stegvis utförande. Det handlar inte bara om att hitta kostnadseffektiva lösningar utan även att möjliggöra intäkter i form av anslutning av exploateringar så tidigt som möjligt.

Östhammar Vatten AB:s styrelse tackar för rapporteringen och skickar den vidare till kommunfullmäktige i Östhammars kommun.

§2.2 SÄRSKILD INFORMATION

Informationspunkt

Östhammar Vatten AB:s styrelse delges information från Gästrike Vatten AB:s styrelse gällande:

- Uppföljning per 31 augusti av Internkontrollplan 2025 för Gästrike Vatten AB
- Yttrande lekmannarevisorernas fördjupade granskning av Gävle kommun och Gästrike Vattens arbete med att klara dricksvattenkriser – Krisberedskap

§3. BESLUTSÄRENDEN

§3.1 DELÅRSRAPPORT TERTIAL 2 PER 31 AUGUSTI 2025 ÖSTHAMMAR VATTEN AB

Beslutspunkt

Anförande: Jonas Wärn, Lena Blad

Östhammars Vatten AB:s styrelse beslutar

att godkänna förslag till Verksamhetsrapport inklusive tertialbokslut per 31 augusti 2025.

att överlämna Verksamhetsrapport inklusive tertialbokslut per 31 augusti 2025 till Östhammars kommun.

Ärendebeskrivning

Redovisning av Verksamhetsrapport inklusive tertialbokslut innefattar perioden januari – april 2024. Verksamhetsrapporten är gemensam för samtliga bolag inom Gästrike Vatten koncernen och innehåller övergripande målanalys, prognos för innevarande räkenskapsår, väsentliga händelser och avvikelser, riskbedömning samt kapitalberedskap.

Utfallet till och med augusti visar ett resultat på +3,7 mnkr, vilket är 2,7 mnkr högre än periodens budget.

Prognosen för helåret är ett resultat på +1,3 mnkr vilket är ungefär i nivå med budget (+0,3 mnkr), och även i nivå med den prognos som lämnades efter tertial 1.

Verksamhetskostnaderna bedöms ligga kvar på en nivå på ca 3,7 mnkr under budget även på helårsbasis, efter en fortsatt sänkt prognos för fördelade kostnader från Gästrike Vatten samt helårseffekt av de hittills låga entreprenadkostnaderna. Den prognosökning som gjordes efter tertial 1 avseende inköp av vatten från Tierp har till större delen justerats ner igen till följd av ett minskat behov i förhållande till den bedömning som gjordes i våras. De lägre verksamhetskostnaderna motverkas dock av en höjd prognos för verksamhetsprojekt med ungefär lika mycket (3,8 mnkr), kopplat till bland annat höjd prognos för skyfallsutredningar, utökad omfattning av vattenmätarbyten samt merkostnader efter förra årets oljeläckage i Gimo. Tillkommande kostnader för skyfallsutredningar är en post som togs upp som en risk inför beslut om budget för 2025, och utökad omfattning av vattenmätarbyten bedöms komma att öka framdriften i program VA-utveckling Östra Östhammar samt ge effekt i läcksökningsarbetet. Avskrivningskostnaderna bedöms ligga kvar på en nivå på ca 0,4 mnkr under budget även på helårsbasis, medan prognosen för intäkter, driftsbidrag och räntekostnader är i nivå med budget.

Helårsprognosen för totala investeringar uppgår till ca 55 mnkr, vilket är drygt 5 mnkr högre än budget men ca 1,5 mnkr lägre än den prognos som lämnades efter tertial 1.

Prognosökningen avser bland annat kostnadsökningar vid grävning till följd av förorenade

massor, samt till höjd prognos för förtätning/enstaka anslutningar. Prognosen för program VA-utveckling Östra Östhammar är ungefär i nivå med budget. Noterbart är dock att i den prognosen ingår 1,5 mnkr avseende utgifter för ledningsrätter vilka inte var beaktade i budget. Övriga investeringar i programmet bedöms således bli ca 2 mnkr lägre än budget i år, dock inte till följd av inbesparingar utan det handlar enbart om omfördelning av utgifter över tid.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Verksamhetsrapport för Gästrike Vatten AB med dotterbolag per 31 augusti 2025 (DokumentID 20250929-00031)

Bilaga 2 Delårsrapport tertial 2, augusti 2025 Östhammar Vatten AB (DokumentID 20250924-00216)

AVSLUT OCH NÄSTA MÖTE

Nästa möte 2025-10-23 kl. 13-16, Tornvillan Östhammar.

Document Verification

Document Information

Name: 2025-10-02 Protokoll Östhammar Vatten AB
styrelsemöte per capsulam

Sent date: 2025-10-22 12:16:23 UTC

Signing/transaction ID: 1092

Original document fingerprint: 5ac183a7d7116f113effa1fdd428cbf05ff7d141ef3ac80f5968463cff3883fa

Sent by: Helena Sjöholm

Signed by all parties: 2025-10-24 06:06:52 UTC

Original document file ID: 26512601

Signed By

Name: MARGARETA VIDÉN BERGGREN

E-mail: margareta.widen-berggren@osthammar.se

Signed date: 2025-10-22 15:59:35 UTC

IP address: 37.2.114.237

Platform: iOS

Transaction id: 7Eiu4b5IYViNkO5Q0H103PkIGhfr0mXdFqHMJzGt0x2aMy71KK

Receipt url: https://bankid.lime-technologies.com/api/v2/display_receipt/7Eiu4b5IYViNkO5Q0H103PkIGhfr0mXdFqHMJzGt0x2aMy71KK

Signing method: Swedish BankID

Browser: Chrome Mobile iOS 141.0.7390

Personal number: 19570417****

Name: MÅNS LORICHS

E-mail: mans.lorichs.politik@osthammar.se

Signed date: 2025-10-22 16:17:52 UTC

IP address: 83.140.76.254

Platform: iOS

Transaction id: L8fXyfe3h7uG3bcXXRjSQ1JRJXctlugOSnUrksrUzptS3b7f4l

Receipt url: https://bankid.lime-technologies.com/api/v2/display_receipt/L8fXyfe3h7uG3bcXXRjSQ1JRJXctlugOSnUrksrUzptS3b7f4l

Signing method: Swedish BankID

Browser: Mobile Safari 18.6

Personal number: 19900306****

Name: PÄR-OLOF OLSSON

E-mail: par-olov.olsson@osthammar.se

Signed date: 2025-10-23 08:12:44 UTC

IP address: 83.185.35.155

Platform: Windows

Transaction id: JTKPKhFeBEod4pHU1A7nrPzuyeL5s0qmwOnY6hOU598RH1E1fb

Receipt url: https://bankid.lime-technologies.com/api/v2/display_receipt/JTKPKhFeBEod4pHU1A7nrPzuyeL5s0qmwOnY6hOU598RH1E1fb

Signing method: Swedish BankID

Browser: Chrome 141.0.0

Personal number: 19550909****

Name: SABINA STÅHL

E-mail: sabina.stal.politik@osthammar.se

Signed date: 2025-10-23 11:13:18 UTC

IP address: 90.129.194.52

Platform: Android

Signing method: Swedish BankID

Browser: Chrome Mobile 141.0.0

Personal number: 19900606****

Transaction id: KMLSYC6MMyfOc7uy6xfW6X8TEWAo8E55c2HdcUy7RvDEjJ9AHU

Receipt url: https://bankid.lime-technologies.com/api/v2/display_receipt/KMLSYC6MMyfOc7uy6xfW6X8TEWAo8E55c2HdcUy7RvDEjJ9AHU

Name: TOMAS BENDIKSEN

E-mail: tomas.bendiksen.politik@osthammar.se

Signed date: 2025-10-24 06:06:51 UTC

IP address: 185.176.247.168

Platform: iOS

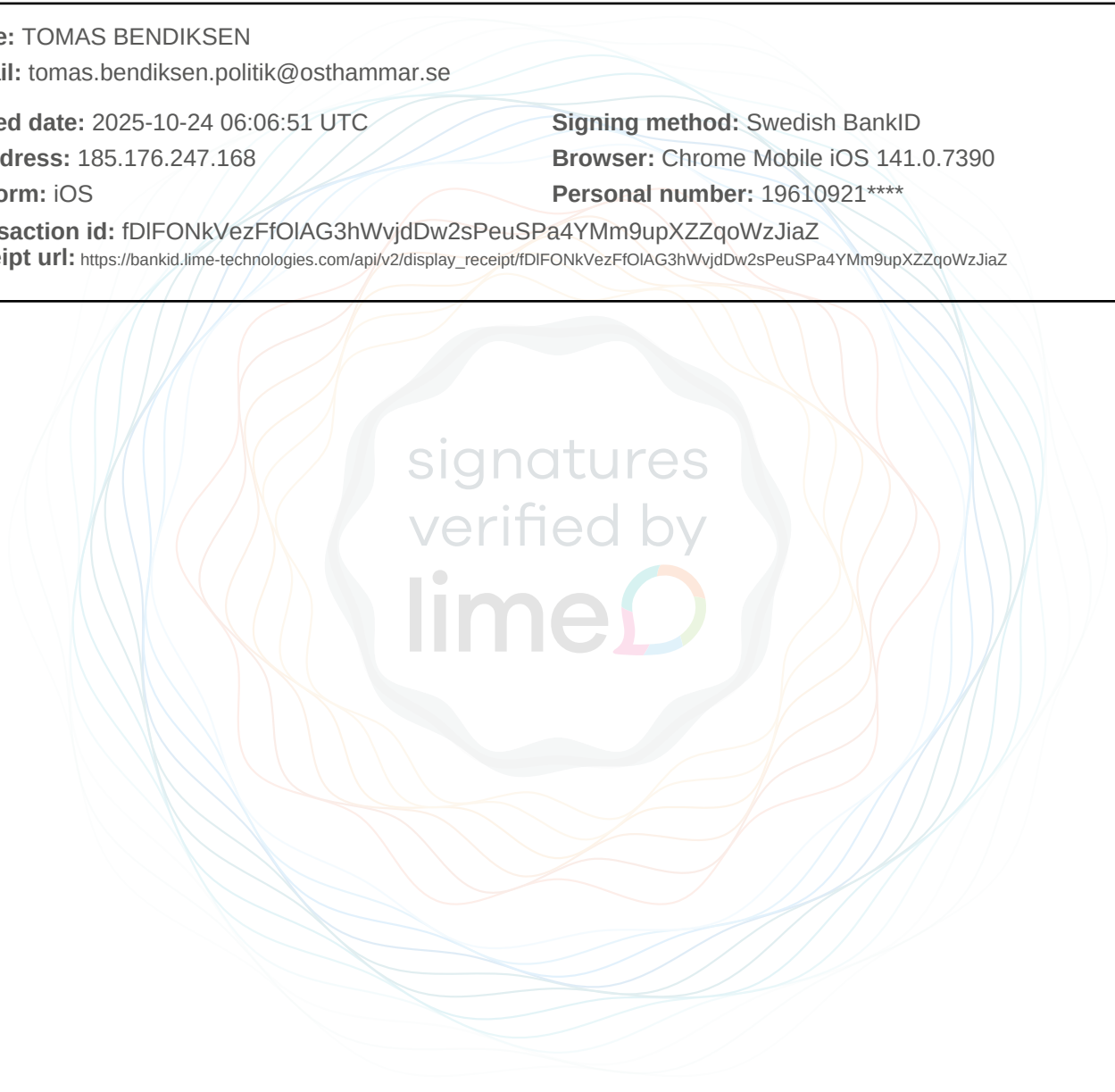
Signing method: Swedish BankID

Browser: Chrome Mobile iOS 141.0.7390

Personal number: 19610921****

Transaction id: fDIFONkVezFfOIAG3hWvjdDw2sPeuSPa4YmM9upXZZqoWzJiaZ

Receipt url: https://bankid.lime-technologies.com/api/v2/display_receipt/fDIFONkVezFfOIAG3hWvjdDw2sPeuSPa4YmM9upXZZqoWzJiaZ

signatures
verified by
lime

VA-utveckling östra Östhammar - status per 31 augusti 2025

Under andra tertialet 2025 har arbetet fortsatt enligt plan inom de tre projekten i program VA-utveckling östra Östhammar. Arbete har skett i nära samverkan med Östhammars kommun.

Arbetet utgår från den inriktning som beskrivs i underlagen till kommunfullmäktige i Östhammars beslut, främst "Utvecklingsplan för VA-försörjningen i de östra delarna av Östhammars kommun" samt strategin för realisering där arbete sker utifrån ekonomi, samverkan och stegvis utförande. Det handlar inte bara om att hitta kostnadseffektiva lösningar utan även att möjliggöra intäkter i form av anslutning av exploateringar så tidigt som möjligt.

Ekonomi

Utfall för tertial 1-2 2025 blev 14,2 mnkr för investeringar. Totalt för helåret ligger budget på 30,5 mnkr och helårsprognosen pekar på 30,0 mnkr, det vill säga ungefär i nivå med budget. I den prognosen ingår dock 1,5 mnkr avseende utgifter för ledningsrätter vilka inte var beaktade i budget. Övriga investeringar i programmet bedöms således bli ca 2 mnkr lägre än budget i år, vilket förklaras framför allt av upphandlingen av avsaltningspiloten som tog längre tid än estimerat samt att propvpumpningen i Norrskedika inte kunnat komma igång enligt plan. En stor del av årets utgifter kommer enligt plan att belasta tertial 3.

Kostnader för resurser och aktiviteter som inte kan redovisas som investering, redovisas under posten rörelsekostnader i tabell 1 nedan. Främst är det kommunikation (både tid och kostnader), tid för andra stödfunktioner samt hyra av lokal i Tornvillan som innefattas. I kapitalkostnaderna är det räntekostnader för lånade investeringsmedel samt avskrivningskostnader som avses (för 2025 enbart ränta). Total budget för driftsbidrag på 6 mnkr år 2025 avser även att täcka kostnader från år 2023 samt 2024.

Tabell 1 *Utfall och prognos för VA-utveckling östra Östhammar 2025*

	Utfall 2023-2024	Budget 2025	Utfall T2 2025	Prognos 2025
Investering	20,0 mnkr	30,5 mnkr	14,2 mnkr	30,0 mnkr
Rörelsekostnader	2,9 mnkr	2,0 mnkr	1,2 mnkr	1,7 mnkr
Kapitalkostnader	0,5 mnkr	0,8 mnkr	0,6 mnkr	1,0 mnkr
Driftsbidrag	---	6,0 mnkr	4,0 mnkr (prel.)	6,0 mnkr

Överföringsledningar som skapar en systemlösning

En viktig utgångspunkt för systemlösningen är ledningarna för dricksvatten och spillvatten som förbinder tätorterna Östhammar och Öregrund. Dricksvatten kommer att ledas från Öregrund till Östhammar och spillvatten kommer att ledas i motsatt riktning, från Östhammar till Öregrund.

Korridoren för ledningsdragningen har fastställts och under perioden har viktiga steg inom markförhandlingen med de 44 berörda fastighetsägarna förberetts. I samband med markförhandlingen om ledningsrätt kommer även primärkommunen att medverka för förhandling om anläggande/möjliggörande av gång- och cykelväg längs merparten av sträckningen. Längs sträckningen finns tre trånga passager där detaljprojektering utförts, dels för att kunna identifiera möjlig lösning för dragningen dels för att kunna göra ett estimat av ersättningen till fastighetsägarna. Tillsammans med primärkommunen förs också diskussioner med Trafikverket om möjligheten att förlägga delar av gång- och cykelvägen i deras vägområde vid dessa trånga passager.

För att sänka kostnaden har också sträckans arbetsområde setts över och där det är möjligt har arbetsområdet minskats från 20 meter till 12 meter. Detta underlättar i kommande markförhandling eftersom intrånget minskas. För en stor del av sträckan har inventeringar skett och ersättningsutlåtanden tagits fram.

Hela ledningssträckan har inventerats med avseende på arkeologiska fynd, naturvärden, brunnar och enskilda avlopp som skulle kunna påverka dragningen. Inget av det som framkommit i dessa inventeringar har gett anledning att ändra på det tänkta utförandet, varken på land eller i vattnet (Östhammarsfjärdens botten). Naturvärdesinventeringen visade på förekomst av ett mindre antal skyddsvärda arter för vilka ett åtgärdsprogram nu ska tas fram.

Ett 12:6-samråd för överföringssystemet är planerat att genomföras under september eller oktober månad.

Ökad avloppskapacitet genom att bygga ut Öregrunds reningsverk

Under perioden har det första viktiga steget av systemhandlingen för det utbyggda avloppsreningsverket i Öregrund levererats. Steg 1 av systemhandlingen syftar till att sätta ett ramverk för layout, linjer, dimensionering och olika typer av övergripande processteg kopplat till kostnad. Efter granskningar och eventuella revideringar kommer beslut att fattas för att kunna färdigställa systemhandlingen i steg 2.

Tillsammans med primärkommunen sker ett nära samarbete avseende detaljplanen. Samarbetet har bland annat resulterat i en gemensam plan som möjliggör att upphandling kommer ske gemensamt av flera utredningar som är nödvändiga som underlag både för detaljplanen och för miljötillståndet. På detta sätt ökas kvalitet samtidigt som det innebär en kostnadsbesparing.

Stort fokus har också legat på ansökan för miljötillstånd för utbyggnad av reningsverket. Arbetet med ansökan utgår från att möjliggöra rening för upp till 14 000 personer (en målnivå som motsvarar ca 9 500 personekvivalenter) till år 2040/2050. Då det föreligger tydliga samband avseende miljöeffekter, teknik och geografi för utbyggnad av reningsverket och anläggandet av ett avsaltningsverk kommer en sammanhållen tillståndsprövning ske för de båda verken. Detta möjliggör också att vi till fullo kan utforska möjligheterna till synergier mellan verken i syfte att sänka kostnad och skapa bättre resultat.

Ökad mängd råvatten för dricksvattenförsörjning

Nuvarande grundvattentäkter i Börstil/Ed och Ågalma ska kompletteras med ett avsaltningsverk för att kunna öka mängden dricksvatten. En grundvattenutredning pågår i Ågalma för att säkerställa framför allt kvalitet och volym på vattenmagasinet då detta fortsatt kommer att vara en viktig del även i framtida dricksvattenförsörjning.

Arbete har också bedrivits för att klargöra huruvida Norrskedika skulle kunna vara en kompletterande grundvattentäkt i kommande lösning. En biologisk inventering har därför genomförts av rikkärret vid brunnen. Detta är ett viktigt underlag för att kunna besluta om en eventuell propumpning av grundvattentäkten.

En avsaltningspilot kommer att genomföras med syfte att minska risk och kostnad samt för att säkerställa rätt reningsprocess för avsaltningsverk. Flera avtal och lov som krävs för genomförandet har säkrats, och en intagsledning är lagd vid Öregrundsvarvet där piloten ska anläggas. Upphandlingen av leverantör för avsaltningspiloten är avslutad, och arbetet pågår tillsammans med leverantören för att förbereda pilotstarten.

Under perioden har arbete skett inför tillståndsansökan för avsaltningsverket. Det första steget har varit att sammanställa samrådsunderlag för myndighetssamråd. Underlaget kommer att sammanfogas med handlingarna för utbyggnad av Öregrunds reningsverk för en sammanhållen tillståndsprövning.

Kommunikation

Under maj månad genomfördes en stor satsning i syfte att synliggöra VA-satsningen för de östra delarna samt skapa viktig dialog med invånare i Östhammars kommun. Representanter från Gästrike Vatten tillsammans med representanter från primärkommunen deltog vid Östhammars stadslopp, Östhammarfjärdens dag och vid Albrektsmässan.

Kommunikation har även skett genom:

- Kontinuerligt arbete med att uppdatera kundtjänsterna (Gästrike Vatten:s och primärkommunens).
- Hemsidan, Gästrike Vattens och Östhammar kommuns, har kontinuerligt uppdaterats.
- I augusti gavs information vid en så kallad "samhällsbyggnadsfrukost" i kommunens regi.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Östhammar har fattat beslut om särskild satsning på VA-utveckling i Östra Östhammar. Ett VA-utvecklingsprogram är därför startat med uppgiften att:

- säkra produktionen av mer dricksvatten
- öka kapaciteten att rena en större mängd avloppsvatten samtidigt som vi bidrar till renare fjärdar
- ge fler tillgång till kommunalt VA vilket är positivt ur miljö- och hälsosynpunkt
- möjliggöra en önskad tillväxt och expansion i området

Genom investeringar i överföringssystem som förbinder Östhammar och Öregrund, utbyggnation av Öregrunds reningsverk och mer vatten möjliggörs tillväxt och samhällsutveckling genom att fler får tillgång till kommunalt VA och att nuvarande kunder får bättre kvalitet. Plan för utbyggnad och anslutning av befintliga fastigheter, så kallade omvandlingsområden fastställs i kommande vattentjänstplan för Östhammars kommun.

Kommunfullmäktige i Östhammar har beslutat att de ökade rörelse- och finansiella kostnader som är hänförliga till VA-utvecklingen i de östra delarna ska finansieras genom ett årligt driftbidrag.

Övergripande tidplan

Utredning och förberedande arbeten för de grundläggande investeringarna planeras 2025 -2026. Utförande planeras starta under 2027-2028 för att år 2031 ha ett sammanknutet system med god VA-kapacitet i drift. Parallellt kan utbyggnad till nya och befintliga områden ske med fokus på Östhammar tätort.

Beslutad budget

Den VA-utveckling som behövs i östra Östhammar innebär att stora investeringar kommer behöva genomföras inledningsvis. Investeringarna är en förutsättning för att möjliggöra de intäkter som väntas under kommande år både via anslutning och VA-taxa till VA-kollektivet, och genom skatteintäkter till kommunen vid inflyttning.

Den totala investeringen för VA-utveckling i östra Östhammar beräknas i dagens prisläge till drygt 1 mdkr, åren 2023 - 2040. Ingen hänsyn har tagits till indexuppräknningar, omvärldsfaktorer med mera.

Tabell 2 Investering för VA-utveckling östra Östhammar i budgetram

(mnkr)	Utfall 2023- 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Budget	20,0	30,5	38,0	140,5	185,5	149,5	129,5	69,0	47,5

De investeringar som planeras innebär, utöver investeringsutgifter, även ökade rörelse- och finansiella kostnader. Det betyder att ett årligt driftbidrag behövs för att balansera Östhammar Vattens intäkter och täcka upp för det underskott som annars skulle uppstå innan intäkter från nyanslutningar hunnit komma in och skapat balans i bolagets ekonomi igen.

Ansvarig för lämnad information är Joanna Wasshem, programledare.

Föredragande i ärendet är Lena Blad, vd.

Delges

Östhammars kommunfullmäktige

Peter Nyberg, kommundirektör Östhammars kommun

Anna Bergsten, VA-samordnare Östhammars kommun

AVFALLSTAXA 2026

Dnr SK-2025-789

Sammanfattning

Gäller från och med 2026-01-01

Antagen av kommunfullmäktige 2025-12-16

Tekniska kontoret

Avfallstaxa för Östhammars kommun

Antagen av kommunfullmäktige 2025-12-16 att börja gälla från och med 2026-01-01.

1 Allmänna bestämmelser

Samtliga avgifter i avfallstaxan är inklusive moms, om inte annat anges.

Gällande bestämmelser för hanteringen av kommunalt avfall finns i föreskrifter om avfallshantering för Östhammars kommun.

1.1 Principer

Avfallstaxan är miljöstyrande. Taxan ska bidra till att styra mot målen i Östhammars kommuns avfallsplan. Miljöbalken 27 kap. 5§ ger kommunen möjlighet att ta ut avgifter på ett sådant sätt att miljöanpassad avfallshantering främjas.

Kommunfullmäktige beslutar om taxan med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken. Denna taxa gäller för kommunalt avfall och därmed jämförligt avfall inom Östhammars kommun tills en ny taxa beslutas av kommunfullmäktige. Avgifter för insamling, transport, återvinning och behandling av avfall tas ut i enlighet med de belopp och de villkor som framgår av denna taxa samt av gällande renhållningsordning för Östhammars kommun.

1.2 Avgiftsskyldighet

Avgiftsskyldig är, enligt denna taxa, fastighetsinnehavare inom Östhammars kommun. Tomträttsinnehavare jämställs med fastighetsinnehavare. Alla fastighetsinnehavare med bostad uppställd på fastigheten under längre tid än tre kalendermånader är skyldiga att göra anmälan om hämtning av kommunalt avfall till Östhammars kommun.

Efter överenskommelse mellan Östhammars kommun, fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavaren, kan faktura skickas till nyttjanderättshavaren. Fastighetsinnehavaren är alltid betalningsansvarig för avgifterna enligt denna taxa om nyttjanderättshavaren inte uppfyller sina åtaganden. Abonnemang är ett förhållande mellan Östhammars kommun och fastighetsinnehavaren/nyttjanderättshavaren som reglerar hur hämtning av kommunalt avfall ska ske.

1.3 Betalning

Avfallstaxans avgifter ska betalas till Östhammars kommun. Avgift tas ut enligt fastställd taxa för varje enskild tjänst, även om den sker i samband med annan tjänst. Betalningsskyldighet vid abonnemang föreligger även då avfall inte finns att hämta.

Avgifterna ska betalas enligt det debiteringsintervall som Östhammars kommun har bestämt. Dröjsmålsränta utgår enligt räntelagen om avgiften inte är Östhammars kommun tillhanda senast på fakturans förfallodag.

Ändringar som påverkar avgifter

Ändringar som påverkar beräkningen av avgiftens storlek, ska omedelbart meddelas till Östhammars kommun. Ändring under debiterings-perioden påverkar avgiftsnivån först vid nästkommande debiteringstillfälle.

Tekniska kontoret

Särskild avgift

För tjänster som inte finns reglerade i denna taxa sker debitering som särskild avgift. Avgiften beräknas utifrån aktuella avgifter i gällande taxa alternativt entreprenadkostnad och Östhammars kommuns kostnader. Exempelvis vid hämtning med andra metoder än de som är beskrivna i denna avfallstaxa eller där förhållandena väsentligt avviker från vad som är normalt får, Östhammars kommuns avfallschef besluta om avgifter i enlighet med grunderna för denna avfallstaxa och de grunder som anges i 27 kap 5§ Miljöbalken.

Grundavgift och rörlig avgift

Avfallsavgiften delas upp i en grundavgift (fast avgift) och en rörlig avgift, se avsnitt 2 Grundavgift och 3 Rörlig avgift.

Ägarbyte

Betalningsansvar upphör först då anmälan om ändrade ägarförhållanden inkommit till Östhammars kommun. Fastighetsägaren ansvarar för eventuella förändringar i befintligt abonnemang. Slamabonnemang återgår till grund abonnemang

Uppehåll i avfallshämtning

Uppehåll i hämtning av kommunalt avfall kan medges efter ansökan till avfallsenheten på delegation av bygg- och miljönämnden. Medgivande till uppehåll i hämtning innebär inte befrielse från grundavgift i enlighet med fastställd taxa. Medgivande till uppehåll i avfallshämtning upphör vid ägarbyte.

1.4 Utebliven hämtning eller tömning

1.4.1 Säck- och kärlavfall

Utebliven hämtning av säck- och kärlavfall ska reklameras till Östhammars kommun inom fem dagar. Om avfallet trots det inte hämtas och orsaken inte är fastighetsinnehavarens/nyttjanderättshavarens, kan denne efter skriftlig begäran till Östhammars kommun bli berättigad till återbetalning enligt taxan. Återbetalning för utebliven tömning utgår endast om hämtning inte sker inom fem arbetsdagar från inkommen reklamation.

Om hämtning av säck- och kärlavfall inte kunnat utföras på grund av hinder som orsakats av fastighetsinnehavaren/nyttjanderättshavaren t.ex. att denne inte hållit tillfartsvägen till hämtstället framkomlig, halkfri och snöröjd, om vattenståndet är för lågt vid skärgårdshämtning eller att angöringsplatsen inte är åtkomlig tas dock full avgift ut.

1.4.2 Överfull avfallsbehållare

En överfull avfallsbehållare innebär att behållarens lock inte går att stänga. Behållaren har då fyllts med mer avfall än vad som ingår i abonnemanget.

Vid fastlandshämtning

Vid överfull avfallsbehållare och tömning inte är möjlig på grund av för stor övermängd, lämnas avfallet kvar och kunden får beställa extra avfallshämtning, se 3.1.1. Om behållaren är överfull vid upprepade tillfällen har Östhammars kommun rätten att utöka hämtning alternativt ställa ut fler behållare.

Vid skärgårdshämtning

Vid överfull avfallsbehållare, om säcken är trasig eller väger mer än 15 kilo lämnas avfallet kvar. Extra säck lämnas i vilken kund får omfördela vikten/volymen och extra säck vid ordinarie hämttillfälle kan beställas.

Tekniska kontoret

1.4.3 Felsorterat avfall

Om avfallsbehållaren innehåller annat avfall/material än vad den är avsedd för har Östhammars kommun rätten att ta ut en extra avgift för felsorterat avfall, se avsnitt 4 Övriga taxor, alternativt lämna kvar avfallet.

1.4.4 Slamtömning

Utebliven slamtömning ska reklameras inom en månad från den uteblivna/försenade tömningen. För slamtömning tillämpas ett förgävesbesök när fastighetsinnehavaren/nyttjanderättshavaren förorsakat att tömning inte kan ske, som till exempel vid oframkomlig väg, hinder för angöring eller att slamanläggningen inte kunnat hittas.

1.5 Definitioner

Bostad

Är lika med varje form av utrymme som nyttjas som bostad, fast eller tillfällig eller där övernattnig kan ske (t.ex. husvagn, tält, manskapsbod, hus under ny-, till- eller ombyggnad).

Fastighetsinnehavare

Med fastighetsinnehavare avses den som är fastighetsägare eller den innehavare som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.

Fastlandshämtning

Hämtning från fastland samt öar med bro- eller bilfärjeförbindelse. Område 1 – 2.

Skärgårdshämtning

Hämtning från öar utan bro- eller bilfärjeförbindelse samt platser på fastland där, enligt Östhammars kommun, hämtning lämpligast sker från båt. Område 3.

Fritidshus

Definieras som fastighet med bostad där ingen är folkbokförd. Fritidshus är bostad som används för rekreation och som inte behöver hämtning av avfall året runt. Fritidshusen behöver dock, till skillnad från andra bostäder, inte ha vatten och avlopp indraget för att omfattas av bostadsdefinitionen. Om en eller flera personer är folkbokförda på fastigheten eller om det finns behov av hämtning av avfall året runt definieras fastigheten som småhus.

Kommunalt avfall

Med kommunalt avfall avses detsamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall som kommer från hushåll och därmed jämförligt avfall från annan verksamhet.

Matavfall

Matavfall är allt som blir över och inte kan sparas när mat lagats eller inte ätits.

Nyttjanderättshavare

Är den som, utan att vara fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja en fastighet. Arrendator, hyresgäst, innehavare av bostadsrätt och tomträttshavare är typiska nyttjanderättshavare.

Restavfall/Sorterat avfall (kärl- och säckavfall)

Avser det avfall som blir kvar i soppåsen när matavfall, metall- glas- papp och plastförpackningar och tidningar/returpapper sorterats ut, t.ex. dammsugarpåsar och blöjor.

Tekniska kontoret

Tidningar/returpapper

Avser tidningar och returpapper som enligt avfallsföreskrifterna ska lämnas för återvinning på en av Östhammars kommun anvisad plats.

Säsongshämtning

Hämtning från verksamheter under en period kortare än ett år där behållare kan hämtas in av Östhammars kommun efter periodens slut.

Småhus

Definierat en- och tvåbostadshus är bostäder som används för permanentboende. Begreppet omfattar villor, radhus, kedjehus och parhus.

När flera småhus finns på samma fastighet utgör antalet bostäder grund för fakturering av antal grundavgifter. Bedömning görs utifrån registrerad typkod i fastighetsregistret.

Flerbostadshus

I denna kategori ingår alla lägenheter i flerbostadshus som har möjlighet till eget hushåll. Med flerbostadshus avses hus med 3 lägenheter eller fler. Detta innebär förutom vanliga lägenheter även seniorboenden och studentlägenheter. Bedömning görs utifrån registrerad typkod i fastighetsregistret.

Verksamhet

Till verksamheter räknas alla verksamheter som inte är hushåll och som genererar avfall som liknar avfall från hushåll, till exempel affärer, restauranger, skolor, vårdinrättningar, fritidsanläggningar, föreningar med mera som inte utgörs av boende.

Specialboende

Till specialboende räknas rum i speciella boenden som inte har full boendestandard, till exempel studentkorridorer, verksamheter för vård och omsorg.

2 Grundavgift

Avfallsavgiften delas för småhus och flerbostadshus upp i en grundavgift (fast avgift) och en rörlig avgift.

Grundavgiften ska betalas av samtliga fastighetsinnehavare till småhus, fritidshus, flerbostadshus, specialbostäder och verksamheter där det uppstår avfall, samt avfall som är jämförligt med hushållsavfall. Grundavgiften beräknas med utgångspunkt från olika kundkategoriers nyttjande av gemensamma tjänster, exempelvis återvinningscentraler. Avgiften finansierar kostnader för hantering av kommunalt avfall och farligt avfall, transportsystem, återvinningscentraler inklusive behandling av inlämnat avfall. Den finansierar också administrativa kostnader.

Grundavgiften för småhus och fritidshus betalas i förhållande till antalet bostäder på fastigheten i enlighet med fastighetsregistret. Grundavgiften för flerbostadshus betalas i förhållande till antalet lägenheter i fastigheten i enlighet med fastighetsregistret. Grundavgiften för specialboende betalas i förhållande till antal rum i fastigheten och grundavgiften för verksamheter per verksamhet i fastigheten.

Tekniska kontoret

Grundavgift	
Tjänst	Avgift/år
Småhus, per hushåll	1 350 kr
Flerbostadshus, per lägenhet	500 kr
Specialbostad, per bostadsrum	50 kr
Verksamhet och föreningar, per verksamhet	400 kr

3 Rörlig avgift

Avfallsavgiften delas för småhus och flerbostadshus upp i en grundavgift (fast avgift) och en rörlig avgift. Den rörliga avgiften varierar beroende på avfallsslag, behållartyp, gångavstånd, kärlstorlek och hämtintervall.

3.1 Kärl- och säckavfall

I avgiften ingår kärl och säckhållare.

3.1.1 Fastlandshämtning

Småhus

Grundabonnemanget för småhus är ett 240-liters restavfallskärl och ett 140-liters matavfallskärl. Permanentboende måste ha hämtning året om, se fastställda abonnemang nedan.

Delat kärl för småhus

Fastigheter som uppfyller de krav som anges i gällande Avfallsföreskrifter eller har, av Östhammars kommun, en godkänd gemensam hämtplats, kan efter anmälan få dela kärl. Gällande regler för sortering av mat- och förpackningsavfall måste följas. Respektive fastighet debiteras full grundavgift.

Småhus som ingår i samfälligheter/föreningar

Samfälligheter eller föreningar kan efter samråd med Östhammars kommun välja att ha gemensam hämtning. Samfälligheten/föreningen ska då ha av Östhammars kommun godkänd gemensam hämtplats och gemensam faktura.

Abonnemang för småhus

Utsortering av allt matavfall och förpackningsavfall är obligatoriskt. Utsortering av matavfall kan ske i matavfallskärl 140 liter eller i egen kompost som följer Östhammars kommuns riktlinjer. För information om hämtveckor för respektive abonnemang se mina sidor på kommunens hemsida osthammar.se

Gångavstånd får endast förekomma om särskilda skäl föreligger som godkänts av Östhammars kommun. Gångavståndstillägg innebär en extra debitering med ett tillägg på den rörliga avgiften.

Vid fordonshämtning

Avståndet mellan hämtningsfordons uppställningsplats och avfallsbehållare får max vara 2 meter.

Tekniska kontoret

Avfallsabonnemang, året runt hämtning småhus

Intervall för hämtning	Kärl 140 liter	Kärl 240 liter	Kärl 370 liter	Matavfall varannan vecka 140 liter	Total årsavgift inkl. grundavgift
Var åttonde vecka	210 kr			220 kr	1 780 kr
Var åttonde vecka		370 kr		220 kr	1 940 kr
Var fjärde vecka	490 kr			220 kr	2 060 kr
Var fjärde vecka		850 kr		220 kr	2 420 kr
Varannan vecka	1 000 kr			220 kr	2 570 kr
Varannan vecka		1 700 kr		220 kr	3 270 kr
Varannan vecka			2 620 kr	220 kr	4 190 kr

Avfallsabonnemang sommarhämtning från fritidshus, veckorna 18-38 och 19-39.

Intervall för hämtning sommar	Kärl 140 liter	Kärl 240 liter	Kärl 370 liter	Matavfall varannan vecka 140 liter	Total årsavgift inkl. grundavgift
Var fjärde vecka	410 kr			90 kr	1 850 kr
Var fjärde vecka		710 kr		90 kr	2 150 kr
Varannan vecka	950 kr			90 kr	2 390 kr
Varannan vecka		1 630 kr		90 kr	3 070 kr
Varannan vecka			2 520 kr	90 kr	3 960 kr

3.1.2 Skärgårdshämtning

Insamling av utsorterat matavfall kan inte erbjudas på öar utan bro- eller bilfärjeförbindelse.

Fastigheter som efter anmälan till bygg- och miljönämnden sorterar ut allt matavfall för egen kompostering i kompost som följer Östhammars kommuns riktlinjer medges abonnemang med hämtning var fjärde vecka.

Hämtning och hämtställe

Vid avfallshämtning med båt ska fastighetsinnehavaren/nyttjanderättshavaren placera behållaren väl synlig för avfallsentreprenören från anföringsplatsen. Angöring ska vara möjlig och anföringsplatsen ska vara fri från hinder samt i sådant skick att risk för skada inte föreligger. Framkomlighet och anföringsplatsens skick bedöms av Östhammars kommun.

Det kommunala avfallet hämtas endast i säck, maxvikt 15 kg. Om fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren överenskommer med Östhammars kommun om hämtningsplats på fastlandet tillämpas taxa för fastlandshämtning, se 3.1.1.

Gångavstånd får endast förekomma om särskilda skäl föreligger som godkänts av Östhammars kommun. Gångavståndstillägg innebär en extra debitering med ett tillägg på den rörliga avgiften.

Vid brygghämtning

Hela bryggans längd fram till första landfäste och 2 meter upp på land ingår i hämtningsavgiften.

Tekniska kontoret

Avfallsabonnemang skärgården, året runt hämtning småhus

Intervall för hämtning året om	Säck 160 liter	Total årsavgift inkl. grundavgift	Total årsavgift Länsö inkl. grundavgift
Var åttonde vecka	850 kr	2 200 kr	2 900 kr
Var fjärde vecka	1 560 kr	2 910 kr	4 240 kr
Varannan vecka	3 760 kr	5 110 kr	8 280 kr

Avfallsabonnemang skärgården, sommarhämtning från fritidshus

Intervall för hämtning sommar	Säck 160 liter	Total årsavgift inkl. grundavgift	Total årsavgift Länsö inkl. grundavgift
Var fjärde vecka	1 090 kr	2 440 kr	2 750 kr
Varannan vecka	2 480 kr	3 840 kr	4 560 kr

Flerbostadshus och verksamheter

Flerbostadshus och verksamheter har normalt hämtning varje vecka men kan även ha hämtning mellan tre gånger per vecka till varannan vecka, samma intervall gäller för matavfall. Se avgift under 3.3.1.

Säsongshämtning för verksamhet

Säsongshämtning innebär att hämtning endast sker under del av år som inte stämmer överens med ordinarie hämtintervall. Säsongshämtning debiteras per hämtat kärl under önskad period och finns som ett abonnemang för verksamheter som har sådana behov.

Abonnemang för flerbostadshus och verksamheter

Utsortering av allt matavfall och förpackningsavfall är obligatoriskt.

Om avståndet mellan hämtningsfordons uppställningsplats och avfallsbehållare överstiger 2 meter tas gångavståndstillägg ut. Gångavståndet mäts enkel väg från uppställd sopbil till kärl. Gångavstånd får endast förekomma om särskilda skäl föreligger som godkänts av Östhammars kommun

Restavfall – hämtning från flerbostadshus, specialbostäder och verksamheter, kr/kärl och år

Intervall för hämtning	Kärl 140 liter	Kärl 240 liter	Kärl 370 liter	Kärl 660 liter	Matavfall 140 liter
Varannan vecka	1 000 kr	1 700 kr	2 620 kr	4 680 kr	220 kr
1 ggr/vecka*	-	4 080 kr	6 300 kr	11 250 kr	580 kr
2 ggr/vecka*	-	-	15 760 kr	28 110 kr	1 450 kr
3 ggr/vecka*	-	-	-	47 790 kr	2 460 kr
5 ggr/vecka*	-	-	-	79 640 kr	

*Endast vid hämtning inom område 1 tätort.

Tekniska kontoret

TILLKOMMANDE TJÄNSTER

Avgifter för tillkommande tjänster

Tjänst	
Extra hämtning område 1-2, max 4 ggr/år, pris per tjänst	280 kr**
Extra säck (maxvikt 15 kg), hämtas högst 2 ggr/år i samband med ordinarie hämtning, pris per säck	160 kr
Där tjänsten inte definieras i taxan gäller självkostnadspris	-
ÅVC-kort för företagare, 10 besök, max 2 kubikmeter per besök	3 000 kr*
Engångsbesök ÅVC företagare, max 2 kubikmeter per besök	300 kr*

*exklusive moms

**kan beställas under eller i anslutning till abonnemangsperioden

ÖVRIGA AVGIFTER

Avgifter

Tjänst	kostnad
Felsorteringsavgift vid osorterat avfall	300 kr
Gångavstånd/dragväg 2-9,9 meter - kr per kärl och hämtningstillfälle.	10 kr
Gångavstånd/dragväg 10-29,9 meter - kr per kärl och hämtningstillfälle.	30 kr
Gångavstånd/dragväg 30-50 meter - kr per kärl och hämtningstillfälle.	60 kr

FÖRPACKNINGSINSAMLING

Hämningsavgifter förpackningar, årsabonnemang

Pappersförpackningar - hämtning från flerbostadshus, samfälligheter, specialbostäder och samlokaliserade verksamheter kr/kärl och år

Intervall för hämtning	Kärl 240 liter	Kärl 370 liter	Kärl 660 liter
Varannan vecka	350 kr	540 kr	960 kr
1 ggr/vecka	870 kr	1 350 kr	2 400 kr
2 ggr/vecka	2 100 kr	3 230 kr	5 770 kr

Tekniska kontoret

Plastförpackningar - hämtning från flerbostadshus, samfälligheter, specialbostäder och samlokaliserade verksamheter kr/kärl och år

Intervall för hämtning	Kärl 240 liter	Kärl 370 liter	Kärl 660 liter
Varannan vecka	350 kr	540 kr	960 kr
1 ggr/vecka	870 kr	1 350 kr	2 400 kr
2 ggr/vecka	2 100 kr	3 230 kr	5 770 kr

Metallförpackningar - hämtning från flerbostadshus, samfälligheter, specialbostäder och samlokaliserade verksamheter kr/kärl och år

Intervall för hämtning	Kärl 140 liter	Kärl 240 liter	Kärl 370 liter
Var åttonde vecka	270 kr	470 kr	730 kr
Var fjärde vecka	640 kr	1 090 kr	1 680 kr

Glasförpackningar - hämtning från flerbostadshus, samfälligheter, specialbostäder och samlokaliserade verksamheter kr/kärl och år

Intervall för hämtning	Kärl 140 liter	Kärl 190 liter	Kärl 240 liter
Var åttonde vecka	270 kr	470 kr	730 kr
Var fjärde vecka	640 kr	1 090 kr	1 680 kr

EXTRA TJÄNSTER

Hämtningsavgifter, extra tjänster årsabonnemang

Returpappersinsamling - hämtning från flerbostadshus, specialbostäder och samlokaliserade verksamheter kr/kärl och år

Intervall för hämtning	Kärl 140 liter	Kärl 240 liter	Kärl 370 liter
Var fjärde vecka	470 kr	810 kr	1 250 kr
Varannan vecka	1 090 kr	1 870 kr	2 880 kr
1 ggr/vecka	-	-	6 250 kr

Tekniska kontoret

3.3 Slam- och fettömning

Generellt gällande för slam- och fettömning

Anläggnings markering och tömningsmöjlighet

Anläggning som ska tömmas ska markeras med av Östhammars kommun tillhandahållen skylt eller liknande. Skylten ska vara placerad minst 1 meter ovan marknivå och max 0,5 meter från brunnslöck eller sugkoppling. Den ska vara väl synlig för tömningspersonal året om samt märkt med fastighetsbeteckning och, vid slamanläggning, typ av anläggning. Lock/manluckor ska vara lätthanterliga och frilagda vid tillfället för slamtömning. I de fall anläggning inte syns från fordonets uppställningsplats ska hänvisning finnas synligt från uppställningsplatsen. Vid fettömning ska tömningspunkten vara lättåtkomlig.

Slangdragning

I tömningsavgiften ingår 25 meter slangdragning.

Extra slangdragning

Extra slanglängd får endast förekomma om särskilda skäl föreligger som godkänts av Östhammars kommun. Om avståndet för slangdragning överstiger det avstånd som ingår i tömningsavgiften tillkommer avgift för extra slangdragning för varje påbörjad 10-metersintervall. Avståndet mäts från slangens anslutning på sugfordon fram till behållarens botten eller koppling. Finns det hinder utmed dragsträckan så tillkommer den längd slang som krävs för att komma förbi dessa hinder.

Om ytterligare anläggningar töms vid samma tillfälle och anläggningarna ligger på linje i slangens dragriktning så utgår endast avgift för slangdragning för den anläggning som har längst slangdragning. Ligger däremot anläggningarna vid sidan av varandra utifrån slangdragningens riktning och fordon behöver flyttas så utgår ytterligare en avgift för slangdragning som en separat tömning.

Behandlingsavgift

För våtvolum utöver den som ingår i tömningsavgiften tas en extra behandlingsavgift ut.

Extra tömning, budning och akuttömning

Budning sker inom 4 helgfria vardagar från beställning.

Akuttömning sker inom 6 timmar från beställning.

Tömning bestämd dag inom aviserad vecka

En av kund bestämd dag (tisdag – torsdag) för hämtning under den aviserade veckan ska kunna utföras av entreprenör. Beställning ska ske senast tisdag veckan innan aviserad vecka.

Ex. för denna tjänst, kan vara tömning av minireningsverk eller inspektion.

Tömning bestämd dag utanför aviserad vecka

En av kund bestämd dag och tidsintervall för tömning utanför aviserad vecka, ska kunna utföras av entreprenör. Beställning ska ske senast tisdag innan vecka för tömning.

Ex. för denna tömning, kan vara sluttömning eller annat särskilt behov.

Tekniska kontoret

Specifikt gällande för slamtömning

Tömningsintervall

Slamavskiljare har ordinarie tömning (grundintervall) en gång per år, tankar har ordinarie tömning två gånger per år och BDT har ordinarie tömning vartannat år.

Minireningsverk och vattentoalett med vacuumteknik

För att säkerställa att minireningsverk eller vattentoalett med vacuumteknik blir tömt på ett sätt som inte påverkar dess funktion så krävs en tydlig tömningsinstruktion på svenska lättillgänglig för tömningspersonal i anslutning till minireningsverket/tanken. Skydd ska finnas för eventuellt känsliga delar i anläggningen och det ska vara tydligt utmärkt var tömning ska ske. Om instruktion eller skydd saknas som medför risk för skada på anläggning i sammanband med tömning kan tömning utebli. Vid sådant tillfälle utgår en bomavgift. Eventuell återfyllnad efter tömning av minireningsverk är fastighetsägarens ansvar. Det åligger fastighetsägaren att informera om anläggningen ska hel tömmas eller avvattnas.

Slam kvar efter tömning

Beroende på slamanläggningens utformning och - eller tömningssätt kan vissa anläggningar ha en viss mängd slam kvar efter att en korrekt tömning har utförts.

Extra kostnad för arbete

Extra avgift för slambil med personal kan tas ut för arbete som inte ingår i tömning av slamanläggningen.

Specialfordon

Tillägg för specialfordon tillämpas där det inte är möjligt att hämta med ordinarie slambil p.g.a. framkomlighet, för lång slanglängd eller för stor höjdskillnad mellan där slambilen står och botten på brunnen. Specialfordon debiteras med en startavgift. Vid mer kostnadskrävande uppdrag debiteras utöver detta en avgift som täcker de faktiska kostnaderna.

Specifikt gällande för tömning av fettavskiljare

Vid tömning

Fettavskiljaren ska vara tillgänglig för tömningspersonal och tömningsfordon. Rengöring av fettavskiljarens larm ingår inte i tjänsten. Sugslangar och annan utrustning som krävs vid tömning får inte dras genom eller hanteras i utrymmen där livsmedel bereds eller förvaras. Tömningspersonalen får inte heller gå genom sådana utrymmen. Spolning av fettavskiljare är obligatoriskt vid varje tömning och ingår i tjänsten, om det är möjligt.

Tömningsintervall

Tömning av fettavskiljare ska ske efter behov dock minst 2 gånger per år. Utifrån verksamhetens belastning kan krav ställas på fler tömningar per år*.

*Dispens från tömningsintervallet för exempelvis säsongsverksamhet ges av: Vid anslutning till enskild avloppsanläggning: Bygg- och miljönämnden.

Vid anslutning till kommunalt avlopp: Gästrike vatten AB.

.

Tekniska kontoret

Avgifter kring fastlandshämtning av slam, fett och fosforfälla/fosforfilter

Tjänst		0-2000 liter	2001-5000 liter	5001-6000 liter	<6001 liter
Tömning sluten tank		1 730 kr	2 190 kr	3 270 kr	3 270 kr*
Tömning minireningsverk		1 900 kr	2 410 kr	3 600 kr	3 600 kr*
Tjänst	0-1000 liter	1001- 3000 liter	3001-4500 liter	4501-6000 liter	>6001 liter
Tömning 1-3 kamarbrunn	1 560 kr	1 630 kr	1 930 kr	2 450 kr	2 450 kr*
Tjänst	0-1000 liter	1001-3000 liter	3001-5000 liter	5001-6000 liter	<6001 liter
Tömning fettavskiljare	2 180 kr	2 270kr	2 700 kr	3 000 kr	3 000 kr*
Tjänst	0-1000 liter	1001-3000 liter	3001-4500 liter	4501-6000 liter	<6001 liter
BDT	1 560 kr	1 630 kr	1 930 kr	2 450 kr	2 450 kr*

*+tillägg per 1000 liter

Tilläggstjänster, till ordinarie tömningsavgift	kostnad
Brunn, tank, minireningsverk och fettavskiljare över 6001 liter, pris per påbörjad 1000 liter	600 kr
Där tjänsten inte definieras i taxan gäller självkostnadspris	-
Specialfordonstillägg startavgift**	10 000 kr

Avgifter	kostnad
Extra slang >25 m < 45 m, pris per påbörjad 10-meter	300 kr
Extra slang >45 m, pris per påbörjad 10-meter	450 kr
Bestämd dag för tömning inom aviserad vecka	500 kr
Bestämd dag för tömning utanför aviserad vecka	1 500 kr
Extra tömning (budning)	1 000 kr
Akut tömning inom 6 timmar	4 660 kr
Förgävesbesök vid anslutningsväg till fastighet	500 kr
Förgävesbesök i närhet till fastighet	1 000 kr
Borttransportavgift vid heltömning	400 kr

Plan

Energiplan Östhammars kommun 2026-2030

Antagen av	Kommunfullmäktige
Antaget	2025-12-16
Ersätter tidigare version	2003-12-09
Gäller för	Samtliga nämnder
Dokumentansvarig	Samhällsbyggnadschef

Innehåll

Innehåll.....	3
Bakgrund och syfte.....	4
Mål och lagstiftning.....	4
Koppling till andra kommunala styrdokument.....	4
Samverkan och intressenter.....	5
Genomförande och uppföljning av planen	5
Framtagande och utformning	5
Nulägesbeskrivning.....	7
Energianvändning inom den geografiska kommunen	8
Energianvändning i kommunkoncernen.....	13
Stiftelsen Östhammarshem.....	15
Fjärrvärmesystemet	16
Elsystemet - Elproduktionsanläggningar i kommunen.....	18
Energisystemets klimat- och miljöpåverkan.....	21
Framtidsbild	25
Framtidsscenario: energibehov.....	26
Framtidsscenario: produktion av el och värme.....	29
Kommunala mål och ställningstaganden.....	33
Energiberedskap och totalförsvarets behov.....	34
Energiberedskap	34
Totalförsvaret	35
Strategisk miljöbedömning.....	37
Syftet med undersökningen	37
Lagstiftning	37
Stöd i bedömningen.....	38
Metod för undersökningen	38
Sammanvägd bedömning om betydande miljöpåverkan.....	38
Undersökning om betydande miljöpåverkan.....	39
Metod	41
Nulägesanalys.....	41
Framtidsanalys.....	43
Miljöbedömning	43

Bakgrund och syfte

Östhammars kommuns nya energiplan har arbetats fram under 2025 som en del av ett pilotprojekt finansierat av Naturvårdsverket. Inom pilotprojektet har kommunen även arbetat med ett tematiskt tillägg till översiktsplanen, på temat energiproduktion och eldistribution, där det övergripande syftet har varit att snabba på plan- och tillståndprocesserna vid etablering av ny kärnkraft. Östhammars kommun har en central roll i Sveriges elsystem då Forsmarks kärnkraftverk ligger i kommunen och med pilotprojektet har kommunen sett över möjligheterna till ny kärnkraft i kommunen.

Tillräcklig och säker tillgång till energi är en vital komponent för många delar av samhället och för Östhammars kommun är det viktigt att kunna stödja lokal och regional näringslivsutveckling samt stärka industrins konkurrenskraft. Med energiplanen synliggör Östhammars kommun aktuella och framtida energibehov och inleder därmed ett mer aktivt energiarbete som genomsyrar vidare arbete i kommunen. Den kommunala energiplanen skall ge kommunen möjlighet att behålla och ta vara på sitt handlingsutrymme i tider av stora förändringar genom strategisk energiplanering och därmed verka för att kommunen ligger i framkant.

Mål och lagstiftning

Östhammars kommuns energiplan utgår från lagen om kommunal energiplanering (1977: 439) och den syftar till att uppnå mål på lokal, nationell och internationell nivå.

På kommunal nivå ska energiplanen framför allt bidra till att uppnå mål om ett välmående näringsliv, lokaleffektivitet & nyttjandegrad, samt nöjda kommuninvånare. Energiplanen ska även bidra till de mål som finns beskrivna i kommunens Årsbudget 2025 samt Flerårsplan 2026-2027.

På regional nivå bidrar energiplanen till måluppfyllelse hos Samverkan i Östra Mellansverige¹ om ökad samverkan med elnätsföretag för att hantera kapacitetsutmaningar i elnätet. Energiplanen gynnar även Tillväxtklustret Norduppland som Östhammar kommun är en viktig del av². Slutligen främjar energiplanen fossilfri energiproduktion i form av kärnkraft och solenergi vilket bidrar till regionala, nationella och internationella mål om minskade utsläpp av växthusgaser.

Koppling till andra kommunala styrdokument

Energiplanen kan dels fungera som ett internt styrdokument för kommunens egen energianvändning, energieffektivisering och inriktning kring olika energifrågor, dels som ett verktyg för att kraftsamla kring lokala energifrågor tillsammans med industri och medborgare.

Energiplaneringen ska integreras med annan planering i kommunen och kopplas till planer och program:

- Årsbudget 2025 - Flerårsplan 2026–2027
- Översiktsplan 2023 med sikte på 2040
- Tematiskt tillägg till översiktsplanen - *Energiproduktion och eldistribution. Tillägget syftar till att ta fram ett nytt planeringsverktyg för en snabbare och effektivare plan- och tillståndprocess kopplat till energiproduktion och eldistribution.*
- Program för beredskap 2023–2027

¹ [Kraftförsörjning ÖMS Region Stockholm](#)

² [Tillväxtklustret Norduppland](#)

- Risk- och sårbarhetsanalys 2023–2027 Östhammar kommun
- Plan för ledning och samordning vid samhällsstörningar 2023–2027
- Avfallsplan 2023
- Vattentjänstplan (inte ännu antagen men planeras antas tidigt 2026)
- Vatten- och avloppsplan
- Lokalförsörjningsplan 2023–2032
- Nödvattenplan 2023
- Bostadsförsörjningsprogram 2024–2027

Samverkan och intressenter

Kommunen har ansvar för att det finns förutsättningar för tillräcklig energitillförsel och energidistribution, men saknar ensam rådighet över energiförsörjningen. Därför är det nödvändigt med en långsiktig samverkan med både lokala och regionala energiproducenter, energidistributörer och energianvändare. Den regionala samverkan kan och bör även ske med både region och grannkommuner. Energiplanen kan ses som en utgångspunkt för fortsatt energiarbete.

Kommunen har i energiplaneringen samverkat med:

- Elnätsföretag, både på lokal, regional och stamnätetsnivå
- Energibolag
- Länsstyrelsen i Uppsala län samt, Region Uppsala
- Lokala näringslivet

Genomförande och uppföljning av planen

Chef för samhällsbyggnadskontoret är dokumentansvarig för Energiplanen och är den som äger energiplanearbetet.

Den kommunala energiplanen ska vara ett aktuellt och strategiskt styrdokument som speglar nuvarande energisituation och möter framtidens behov. Planen ska innehålla mål och aktiviteter som bidrar till en effektiv och trygg energiförsörjning i kommunen. För att säkerställa att energiplanen är relevant och väl anpassad till nya förutsättningar, teknikutveckling och politiska prioriteringar ska den aktualiseras varje ny mandatperiod.

Fortsatt dialog med identifierade intressenter såsom näringsliv och nätbolag är centralt för att planen ska vara fortsatt relevant och möta de behov som uppstår.

Framtagande och utformning

Arbetet med energiplanen har letts av Samhällsbyggnadskontoret i samverkan med Tekniska kontoret, Näringslivskontoret och Enheten för säkerhet och beredskap. Sweco har stöttat Östhammars kommun i arbetet. Catarina Naucler, Filippa Telin, Emma Nilsson och Kristoffer Lundqvist har bidragit med både underlag och utformning av planen.

Energiplanen utgår från den vägledning och mall som Energimyndigheten tagit fram för kommunala energiplaner och delas in områden som behandlas i var sitt rapportkapitel:

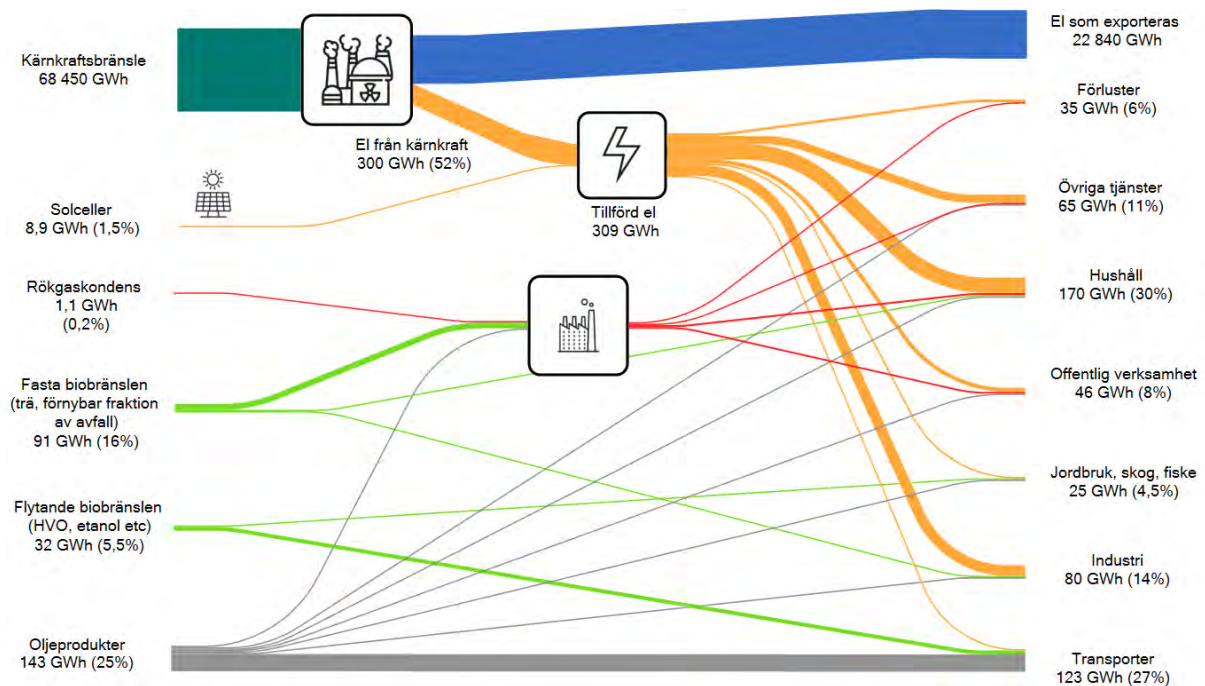
- Nulägesbeskrivning

- Framtidsbild
- Mål och riktlinjer
- Energiberedskap och totalförsvarets behov
- Strategisk miljöbedömning
- Metod

Nulägesbeskrivning

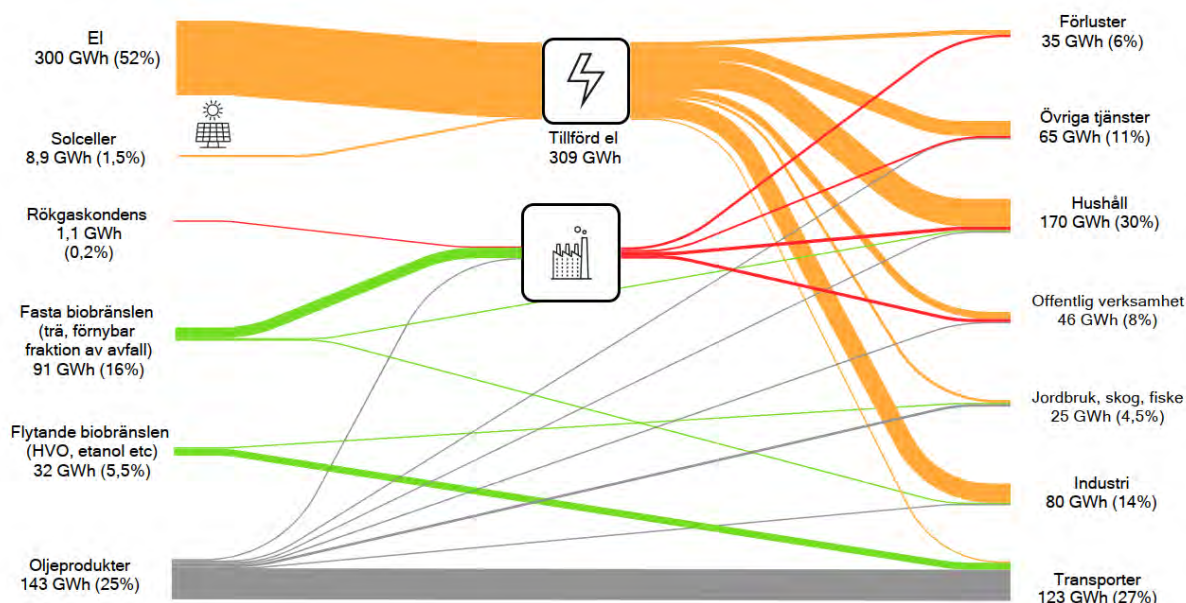
Östhammars kommun är en landsbygdskommun med cirka 22 000 invånare. Befolkningmängden ligger stabilt och det finns både möjligheter och en politisk vilja till ett utökat bostadsbyggande och en större befolkning. Näringslivet är starkt och kommun har låg arbetslöshet. Det finns en blandning av små och stora företag där Forsmark Kraftgrupp AB, Sandvik Coromant AB, Jaco Development AB och Österby Gjuteri AB tillhör de största privata arbetsgivarna. Kärnkraftverket i Forsmark är den klart största elproducenten, medan solceller står för ett litet, men växande, tillskott till elproduktionen.

I Figur 1 presenteras energiflödena i kommunen år 2023. Kärnkraftverket Forsmark, som är Sveriges största elproducent, är beläget i Östhammars kommun. Det gör kommunen till en stor nettoexportör av el. År 2023 exporterades ca 23 TWh el från kommunen. Från kärnkraftverket genereras, förutom el, värmeenergi (ca 2/3) som ses som förluster och kyla bort.

Figur 1. Sankeydiagram över energianvändning och energitillförsel i Östhammars kommun inklusive tillförseln av kärnkraftsbränsle och el från kärnkraft som exporteras från kommunen.

För att visualisera energiflödet med andra proportioner visar figur 2 energiflödena i kommunen där kärnkraftsbränsle och den el som exporteras från kommunen är exkluderat. Den totala tillförseln av energi till kommunen var år 2022 ca 580 GWh, bestående av framför allt av el och oljeprodukter. Transporter, hushåll och industri är de främsta energianvändarna i kommunen. Oljeprodukter används framför allt till transporter och industrin använder framför allt el.

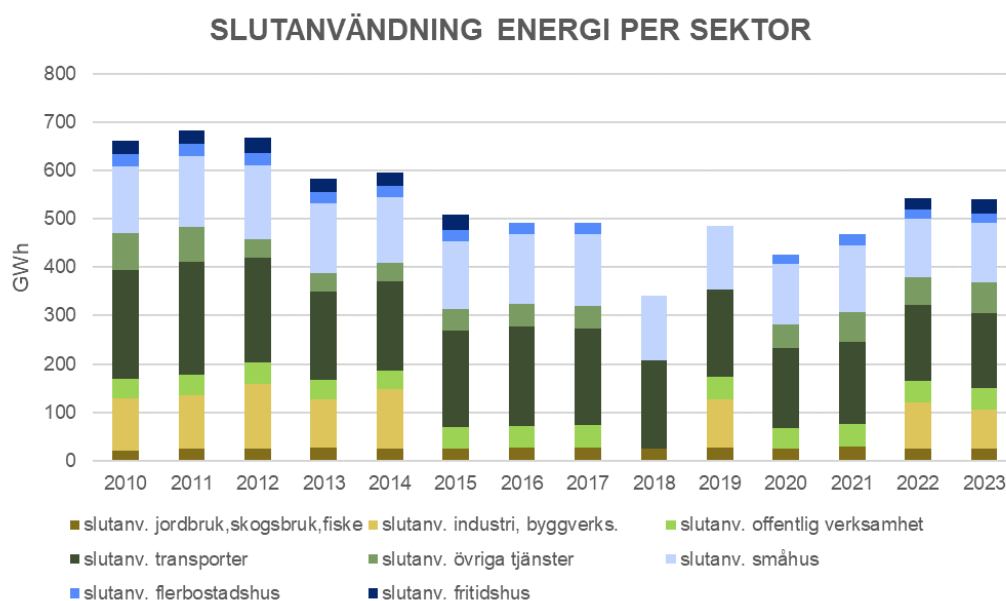

Figur 2. Sankeydiagram över energianvändningen och energitillförseln i Östhammar kommun exklusive tillförseln av kärnkraftbränsle och el från kärnkraft som exporteras från kommunen.

Energianvändning inom den geografiska kommunen

Figur 3 visar slutanvändning av energi per sektor inom Östhammars kommun geografiska område. Statistiken över energianvändningen är hämtad från SCB, se metod för nulägesanalysen i kapitel 0. En del statistik vissa år är sekretessbelagda vilket gör att det finns vissa brister i statistiken. Exempelvis saknas statistik helt för slutanvändningen inom industri och byggverksamhet år 2015–2018 samt 2020–2021. På grund av det ger statistiken inte en exakt bild av verkligheten, utan ger en indikation på hur energianvändningen i kommunen ser ut i stora drag.

Sektorerna med högst energianvändning är transporter, småhus och industri. Utifrån figuren nedan går det att utläsa en trend där energianvändningen minskat sedan år 2010.

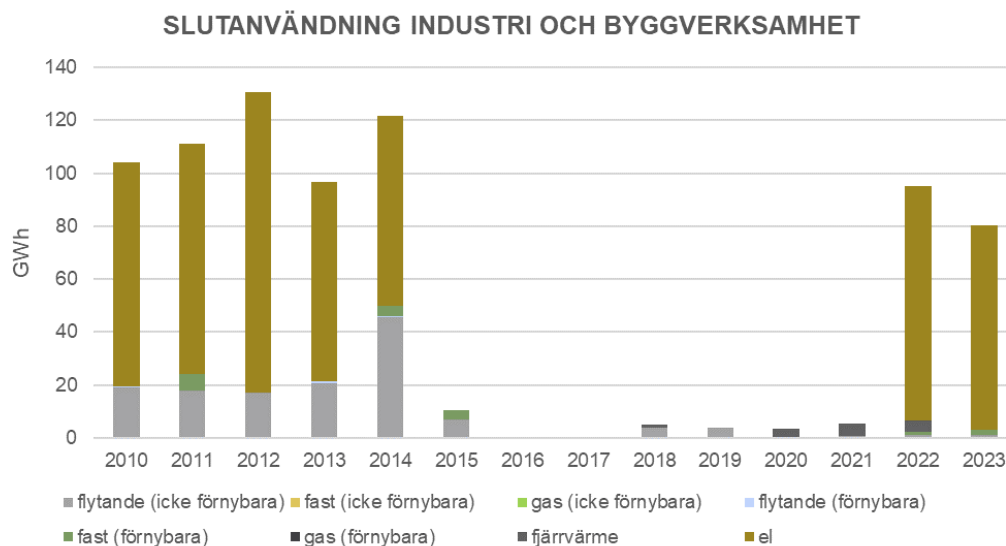

Figur 3. Slut användning av energi per sektor i Östhammars kommun mellan år 2010–2023. På grund av sekretessbelagda uppgifter saknas statistik (källa: SCB, 2025).

Industri- och byggverksamhet

Figur 4 visar slutanvändningen av energi inom industri och byggverksamhet. Som framgår av figuren är statistiken bristfällig mellan åren 2015-2021 på grund av sekretessbelagda uppgifter i SCB:s statistikdatabas.

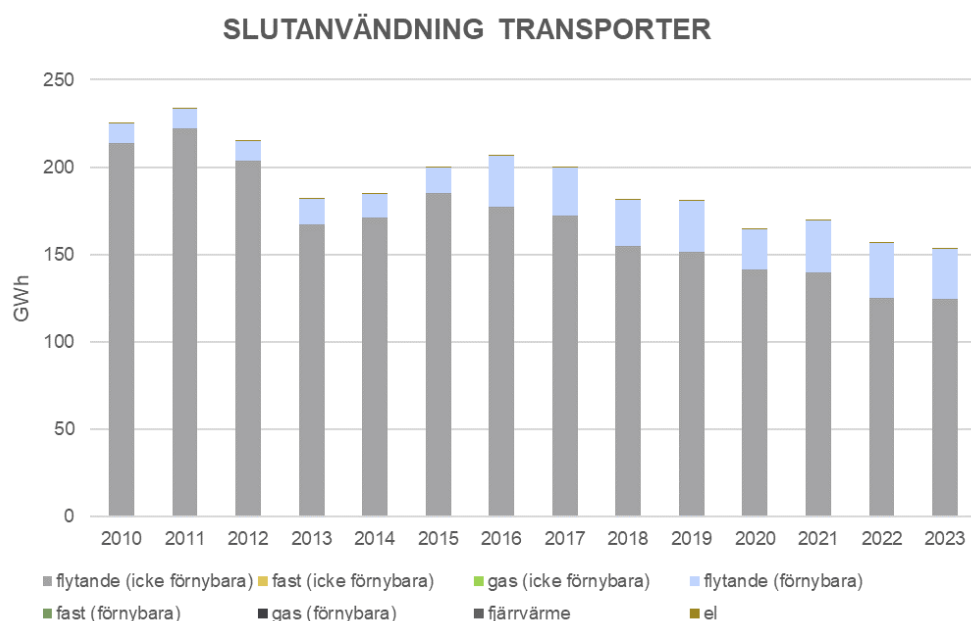
En trend som går att utläsa från figuren är att användningen av flytande, icke-förnybara bränslen, har minskat inom sektorn. El är och har historiskt varit det dominerande energislaget.

Figur 4. Slutanvändning av energi inom industri och byggverksamhet mellan åren 2010–2023. På grund av sekretessbelagda uppgifter saknas statistik (källa: SCB, 2025).

Transporter

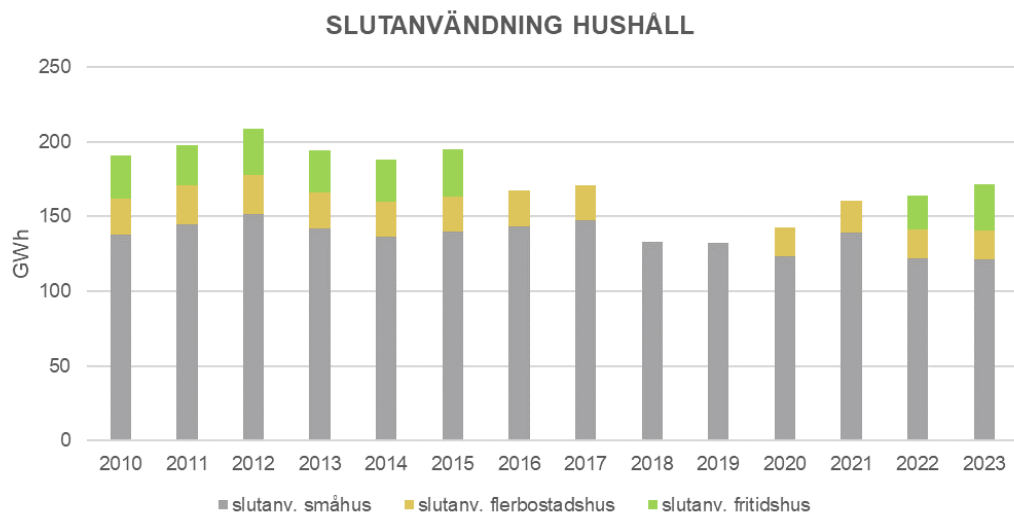
Figur 5 visar slutanvändningen av energi inom transporter. Energianvändningen har minskat sedan år 2010 fram till 2023 och mer flytande förnybara bränslen har introducerats. Flytande, icke-förnybara bränslen, var det dominerande energislaget följt av flytande förnybara bränslen och en liten del el.

Figur 5. Slutanvändning av energi inom transportsektorn mellan åren 2010–2023 (källa: SCB, 2025).

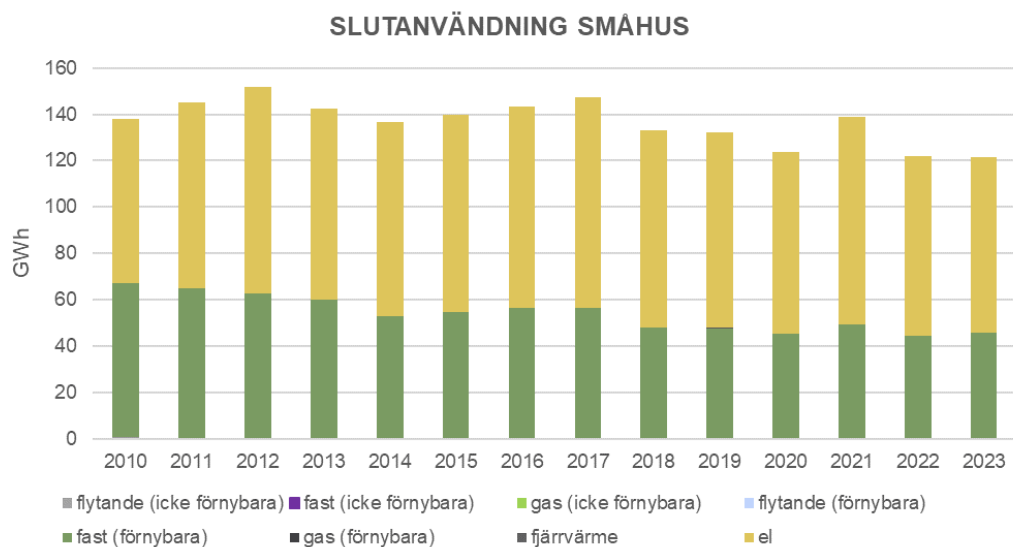
Bostäder och service

Figur 6 visar slutanvändningen av energi inom småhus, flerbostadshus och fritidshus. Som framgår av figuren är statistiken bristfällig mellan åren 2016-2021 på grund av sekretessbelagda uppgifter i SCB:s statistikdatabas. Småhus är den största användaren av energi inom hushåll.

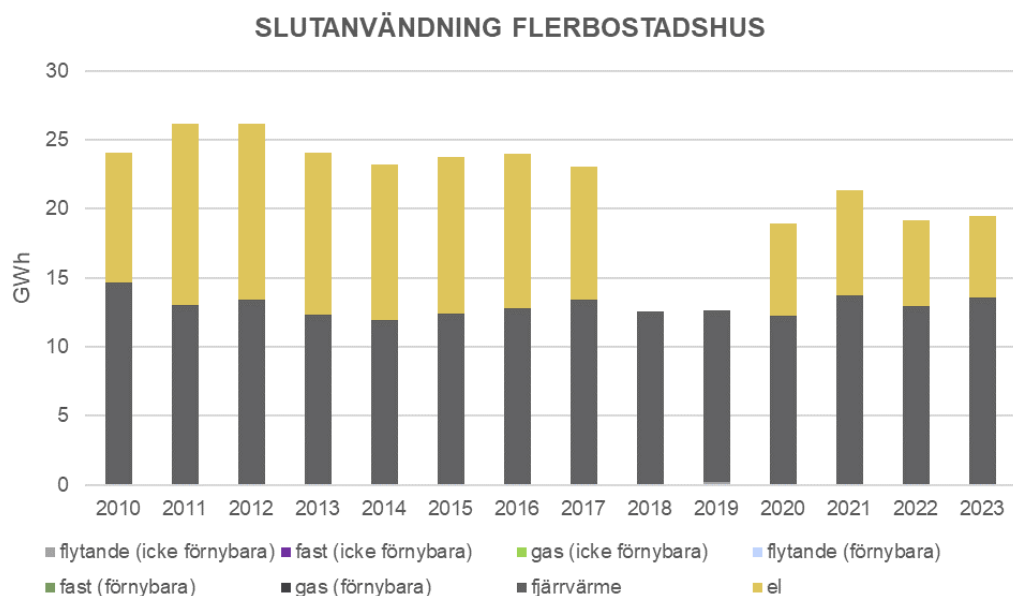
Figur 6. Slutanvändningen av energi inom hushåll (småhus, flerbostadshus och fritidshus) mellan åren 2010–2023. Statistik saknas för slutanvändning flerbostadshus åren 2018 och 2019, statistik saknas för slutanvändning av fritidshus mellan åren 2015 och 2022 (källa: SCB, 2025).

Som framgår av Figur 7 är el det dominerande energislaget inom småhus följt av fasta, förnybara, bränslen. Endast en mycket liten del av småhusen är anslutna till fjärrvärmenätet. Från 2010 fram till 2023 har energianvändningen i småhus minskat.

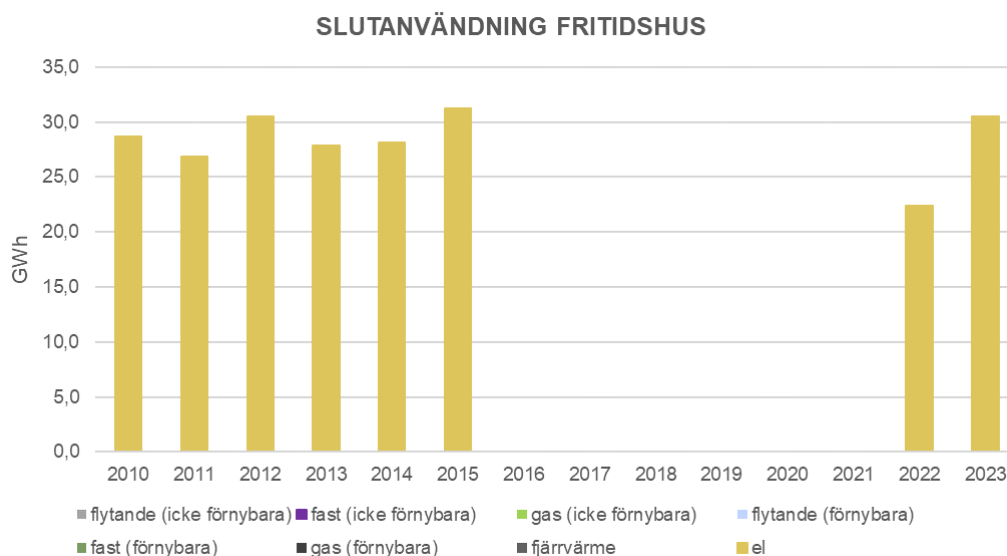
Figur 7. Slut användningen inom småhus mellan åren 2010–2023 (källa: SCB, 2025).

Figur 8 visar slut användningen inom flerbostadshus där fjärrvärme är det dominerande energislaget följt av el. Energianvändningen har även inom flerfamiljshus minskat från 2010 fram till 2023.

Figur 8. Slut användningen av energi i flerbostadshus mellan åren 2010–2023. På grund av sekretessbelagda uppgifter saknas statistik (källa: SCB, 2025)

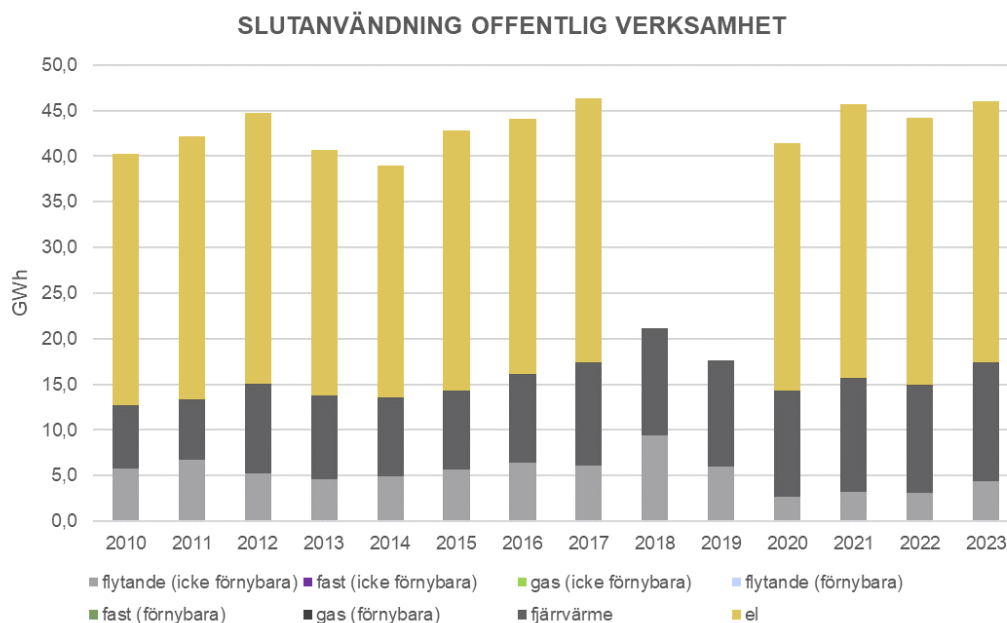
Figur 9 visar slutanvändningen inom fritidshus. El är det enda energislag som visas i statistiken. Statistik saknas mellan åren 2016-2017 men har enligt vad som kan utläsas från figuren legat kring 30 GWh/år.

Figur 9. Slutanvändningen av energi i fritidshus mellan åren 2010–2023. På grund av sekretessbelagda uppgifter saknas statistik (källa: SCB, 2025)

Offentlig verksamhet

Figur 10 visar slutanvändningen av energi inom offentlig verksamhet. Från år 2010 fram till 2023 har användningen av flytande, icke-förnybara, bränslen minskat och mer fjärrvärme introducerats. Elanvändningen är det dominerande energislaget och har legat relativt stabilt över åren. År 2023 var energianvändningen ca 45 GWh.

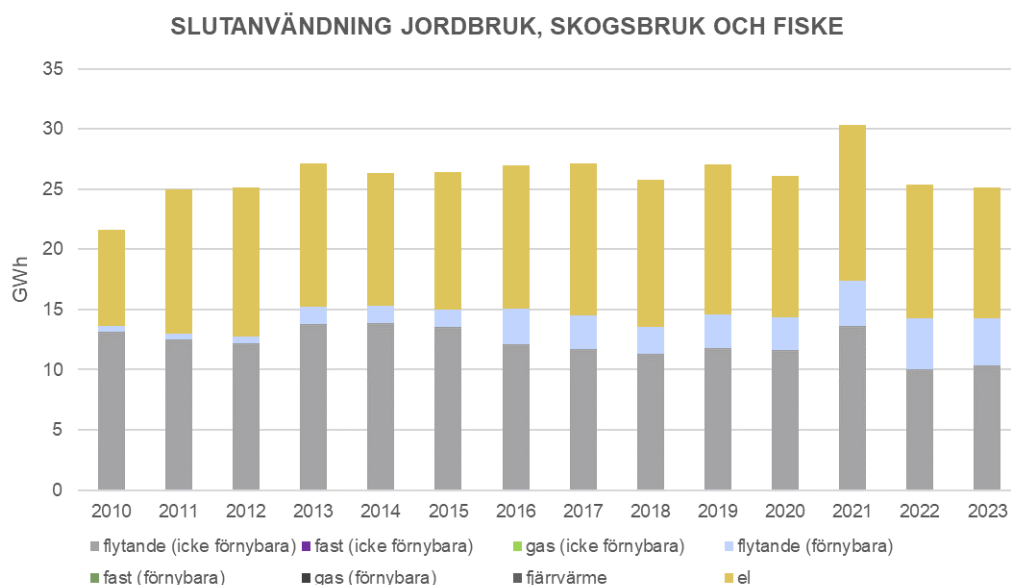

Figur 10. Slutanvändning av energi inom offentlig verksamhet mellan åren 2010–2023. På grund av sekretessbelagda uppgifter saknas statistik (källa: SCB, 2025).

Jordbruk, skogsbruk, fiske

Figur 11 visar slutanvändningen av energi inom jordbruk, skogsbruk och fiske. Energianvändningen inom sektorn utgör endast en liten del av totala energianvändningen i kommunen.

Energianvändningen över åren har legat relativt stabilt från 2010 fram till 2023, ca 25 GWh per år. El och flytande, icke-förnybara, bränslen är de dominerande energislagen och med tiden har mer flytande, förnybara, bränslen introducerats.

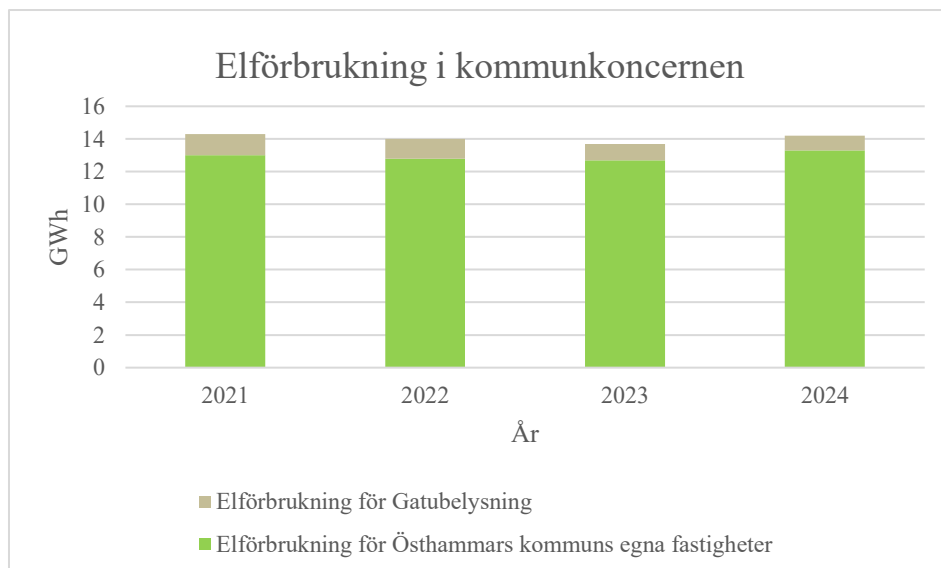
Figur 11. Slutanvändning av energi inom jordbruk, skogsbruk och fiske mellan åren 2010–2023 (källa: SCB, 2025).

Energianvändning i kommunkoncernen

Energianvändningen inom kommunkoncernen är den del av energianvändningen som kommunen har störst rådighet över. Kommunen har följt utvecklingen av energianvändningen genom kostnadsuppföljning och nu på senare år kostnaderna ökat, framför allt vad gäller kostnader för uppvärmning. Utifrån detta har kommunen initierat mer aktiviteter för att följa upp energianvändning och energieffektivisering.

Elförbrukning i kommunkoncernen

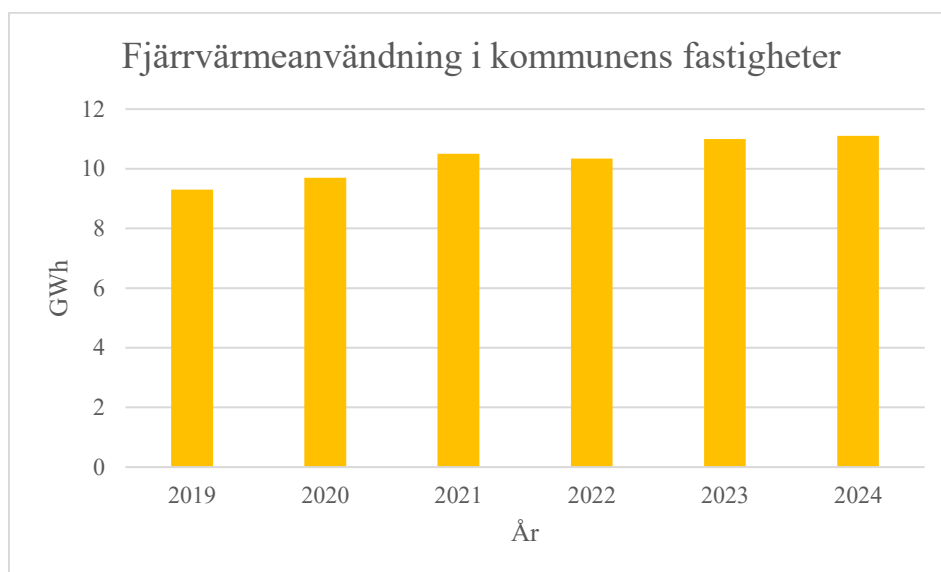
Figur 12 visar elförbrukningen i kommunkoncernen fördelat på kommunens egna fastigheter, och gatubelysning. Elförbrukningen har legat stabilt runt 14 GWh mellan åren 2021–2024.

Figur 12: Elförbrukningen i kommunkoncernen uppdelat på Östhammars kommuns egna fastigheter och gatubelysning mellan åren 2021–2024 (källa: Östhammars kommun, 2025).

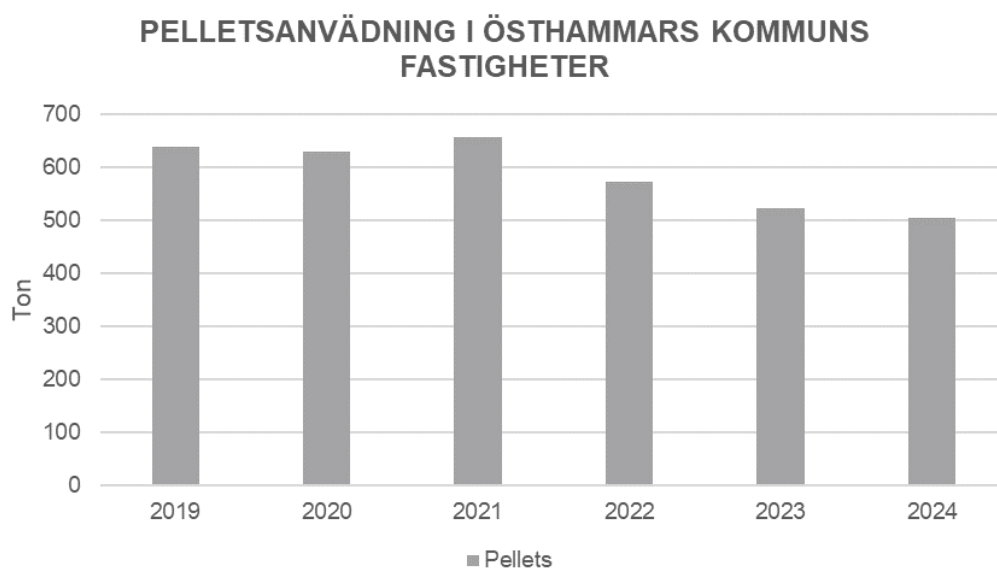
Energianvändning för uppvärmning av kommunens fastigheter

Figur 13 visar fjärrvärmeanvändningen i Östhammars kommuns fastigheter. Värmen köps in från Nevel. Fjärrvärmeanvändningen i kommunens fastigheter har ökat vilket delvis beror på att det har tillkommit nya lokaler och delvis på grund av att användningen i vissa befintliga lokaler har ökat.

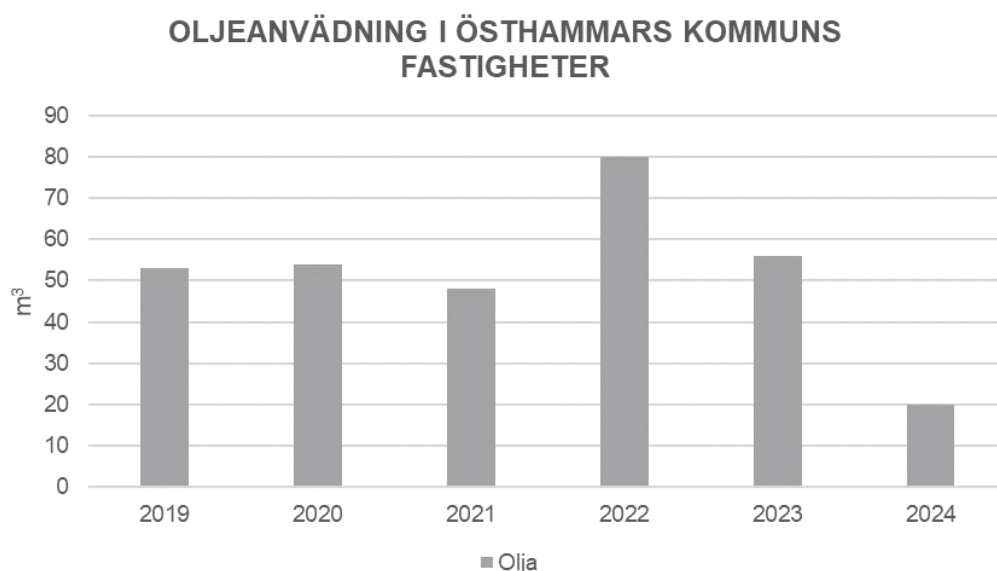

Figur 13: Fjärrvärmeanvändningen i Östhammars kommuns fastigheter från Nevel år 2019 - 2024 (källa: Östhammars kommun, 2025).

Figur 14 och Figur 15 visar användningen av pellets och olja för uppvärmning i Östhammars kommuns fastigheter. Användningen av pellets och olja har minskat sedan 2019 och har framför allt ersatts med bergvärme.

Figur 14: Pelletsanvändning för uppvärmning av Östhammars kommuns fastigheter mellan år 2019–2024 (källa: Östhammars kommun, 2025).

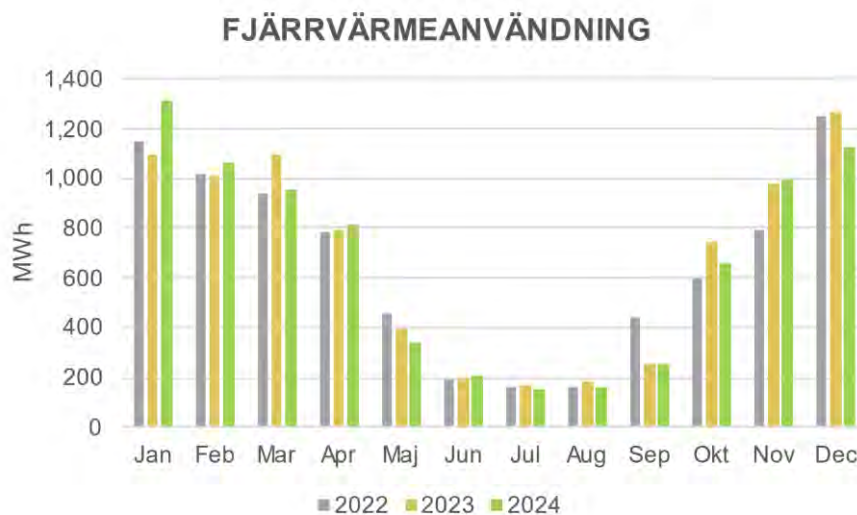

Figur 15: Olje användning för uppvärmning av Östhammars kommuns fastigheter mellan år 2019–2024 (källa: Östhammars kommun, 2025).

Stiftelsen Östhammarshem

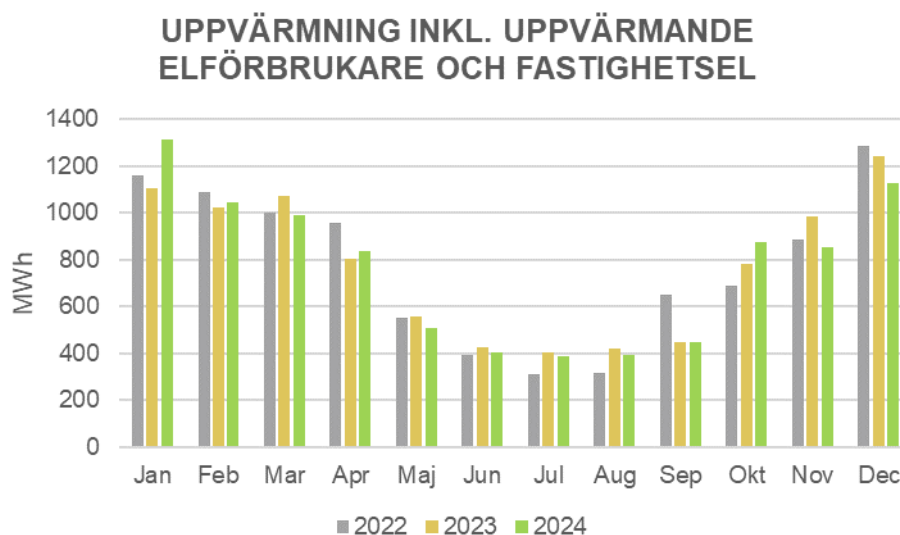
Stiftelsen Östhammarshem äger och förvaltar ca 2000 lägenheter och ett 50-tal kommersiella och offentliga lokaler i Östhammars kommun (Alunda, Gimo, Hargshamn, Österbybruk, Östhammar och Öregrund).

Fjärrvärmeanvändningen i Östhammarshem har sedan 2022 legat kring 8000 GWh/år. Figur 16 visar fjärrvärmeanvändningen per månad mellan år 2022–2024.

Figur 16: Fjärrvärmeanvändningen i Stiftelsen Östhammarshem mellan år 2022–2024 (källa: Östhammars kommun, 2025).

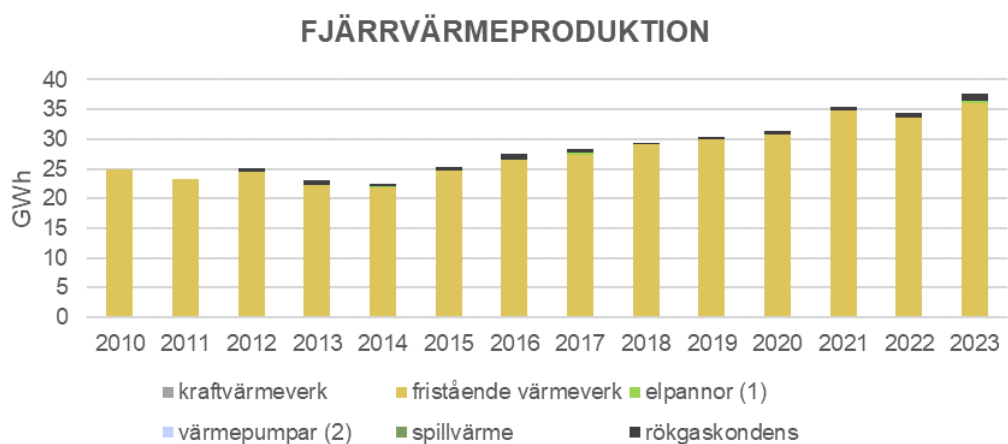
Figur 17 visar Östhammarshem energianvändning för uppvärmning inkl. uppvärmande elförbrukare och fastighetsel per månad mellan år 2022–2024. Energianvändningen har sedan legat på omkring 9 GWh.

Figur 17: Energianvändningen för uppvärmning inkl. uppvärmande elförbrukare och fastighetsel mellan åren 2022–2024 (källa: Östhammars kommun, 2025).

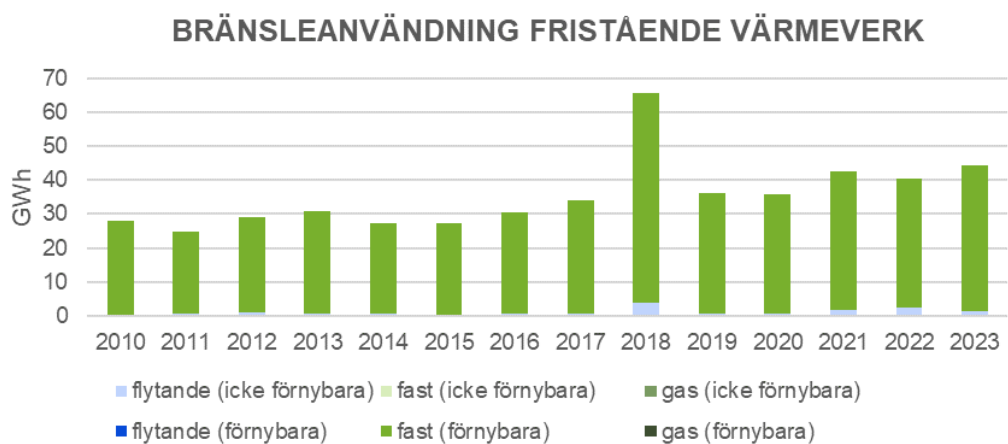
Fjärrvärmesystemet

Figur 18 visar fjärrvärmeproduktionen i kommunen mellan åren 2010–2023. Fjärrvärmen produceras framför allt genom fristående värmeverk men också en liten del med elpannor och rökgaskondens. Fjärrvärmeproduktionen har ökat från 2010 fram till 2023. År 2023 var fjärrvärmeproduktionen ca 38 GWh.

Figur 18. Fjärrvärmeproduktion i Östhammars kommun mellan åren 2010–2023 (källa: SCB, 2025).

Bränsleanvändningen i de fristående värmeverken utgörs framför allt av fasta förnybara bränslen. En liten del av användningen är flytande, icke-förnybara bränslen.

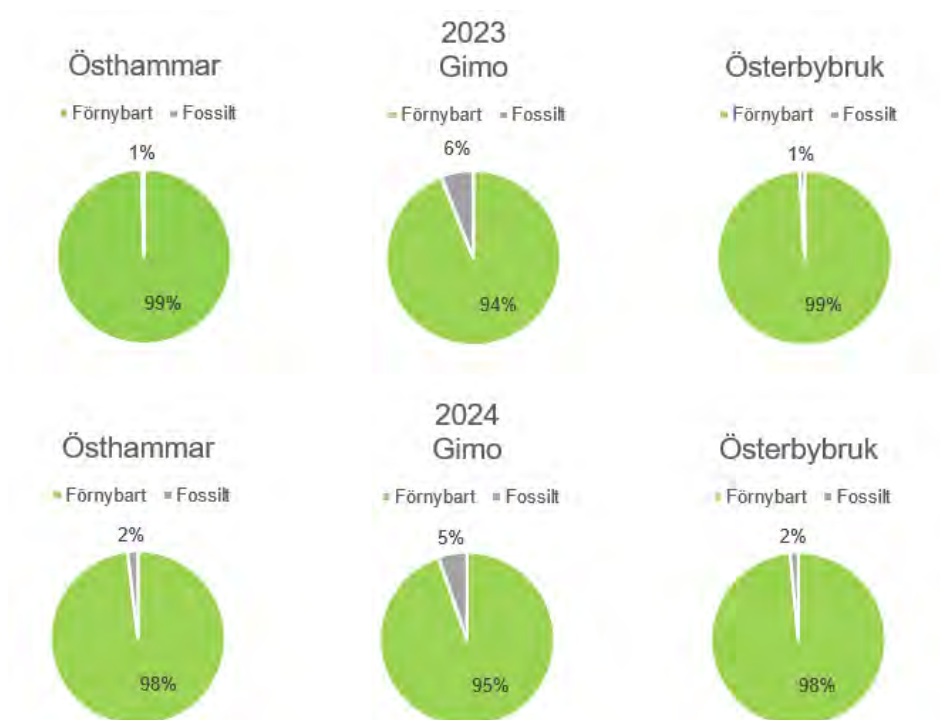

Figur 19. Bränsleanvändningen i de fristående värmeverken i kommunen mellan åren 2010–2023 (källa: SCB, 2025).

Nevel äger fyra fjärrvärmeverk i Östhammars kommun, se Tabell 1. I Figur 20 visas bränslemixen i fjärrvärmenäten. Bränslemixen består till största del av förnybara bränslen, vilket även stämmer överens med Figur 19.

Tabell 1: Nevelägda fjärrvärmeverk i Östhammars kommun.

Område	Installerad effekt och bränsletyp
Gimo	2x3 MW fastbränslepanna (flis) 0,4 MW rökgaskondensering 3,5 MW olja
Östhammar	3x499 kW pelletspanna (Frösåker) 0,9 MW pelletspanna (Brandstationen) 2 MW olja (Brandstationen) 600 kW pelletspanna (sjukhuset) <i>Region Uppsala har oljepannor för sin egen redundans.</i>
Österbybruk	3 MW fastbränslepanna (flis) 4 MW olja 300 kW elpanna
Snesslinge	100 kW pelletspanna 75 kW olja 50 kW elpanna

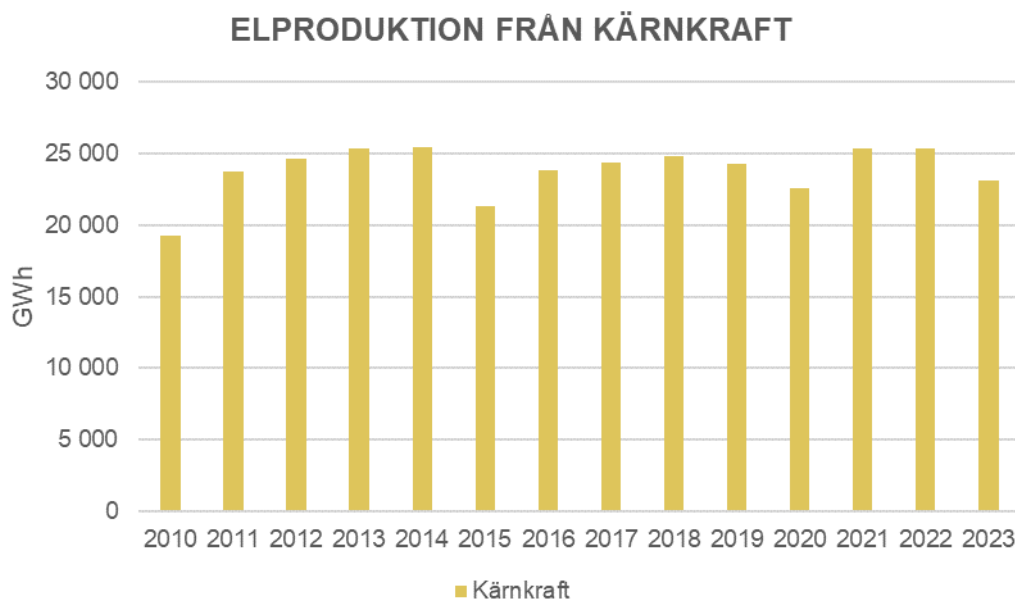

Figur 20: Bränslemixen i fjärrvärmenäten i Östhammar, Gimo och Österbybruk år 2023 och 2024 (källa: Nevel, 2025).

Elsystemet - Elproduktionsanläggningar i kommunen

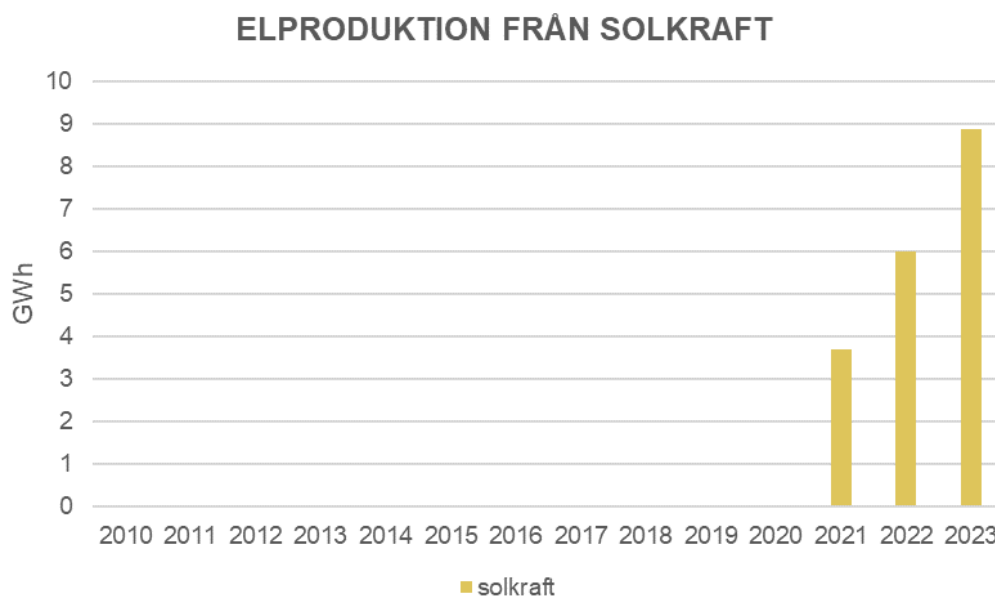
I Östhammars kommun ligger Forsmarks kärnkraftverk som är Sveriges största elproducent.

Kärnkraftsveket har tre reaktorer, Forsmark 1, 2 och 3, med en total installerad effekt på 3283 MW. Verket har en produktionskapacitet på ca 25 TWh/år. Motsvarande ca 1% av elproduktionen från Forsmark används i kommunen och resterande exporteras. Figur 21 visar elproduktionen från kärnkraft mellan åren 2010–2023.

Figur 21. Elproduktion från kärnkraft mellan åren 2010–2023 (källa: SCB, 2025).

Från 2021 finns statistik för elproduktion från solkraft i kommunen vilket endast utgör en liten del av totala elproduktionen (<1%) i kommunen. Statistiken visar på en ökande trend för solelproduktion.

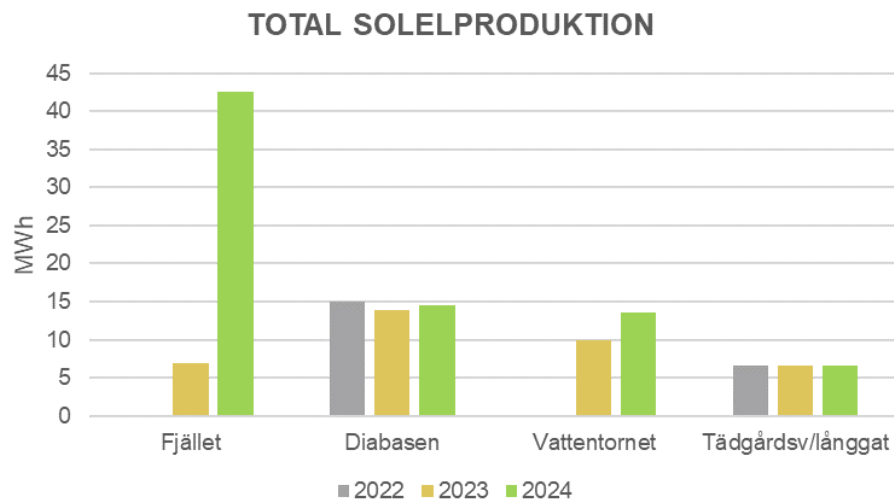
Figur 22. Elproduktionen från solkraft i kommunen (källa: SCB, 2025).

Östhammars kommun har ett antal egna solcellsanläggningar i kommunen. Dessa presenteras i Tabell 2.

Tabell 2: Östhammars kommuns solcellsanläggningar samt solelproduktionen år 2023 och 2024 (källa: Östhammars kommun, 2025).

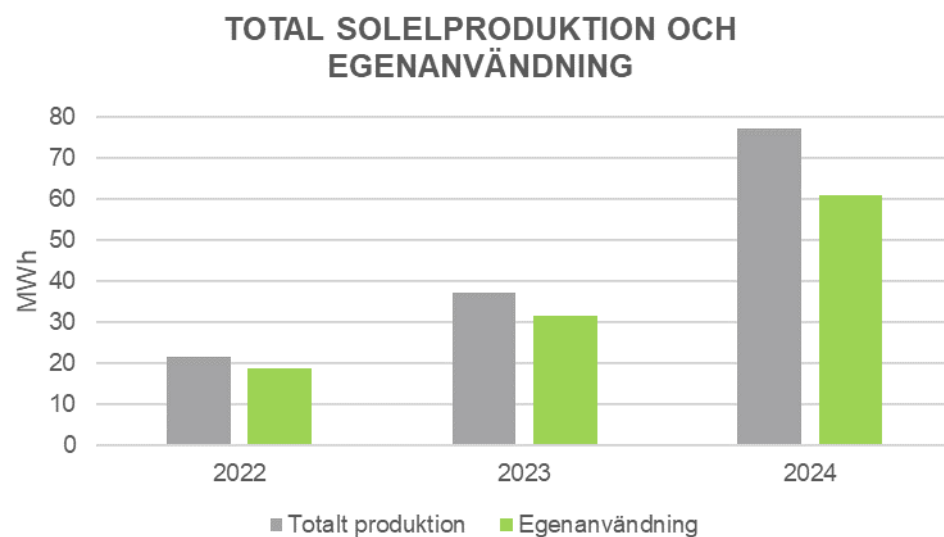
Anläggning	Område	Installerat	Produktion, 2023 (MWh)	Produktion, 2024 (MWh)
Kommunhuset	Östhammar	2015	11,2	10,8
Alma förskola	Alunda	2018	36,88	36
Kaje 7	Östhammar	2020	10,58	10,39
Frösåkersskolan	Östhammar	2020	70	68
Äldreboende Edsvägen 16	Östhammar	2021	100,25	96,6
Förskolan fröet	Östhammar	2023	7,07	36,05

Även Stiftelsen Östhammarshem har ett antal solcellsanläggningar i kommunen, se Figur 23 för total solelproduktion per anläggning mellan år 2022-2024.t

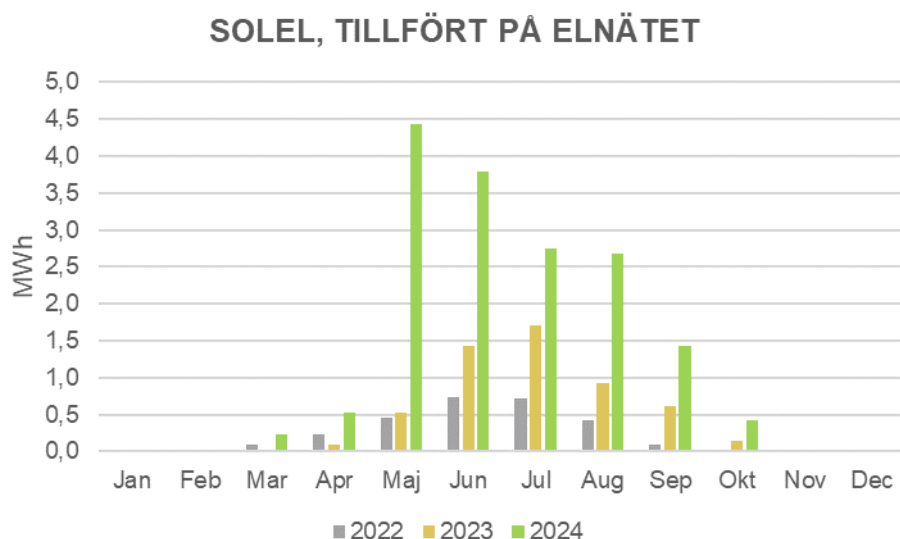

Figur 23: Total soleslproduktion från Stiftelsen Östhammarshems solcellsanläggningar (källa: Östhammars kommun, 2025).

Majoriteten av den el som produceras används för egen användning, se Figur 24. Resterande el tillförs elnätet, se Figur 25.

Figur 24: Total soleslproduktion jämfört med egenanvändning (källa: Östhammars kommun, 2025).

Figur 25: Tillförd el på elnätet från Stiftelsen Östhammarshem solcellsanläggningar (källa: Östhammars kommun, 2025).

Elnät och effektsituation i kommunen

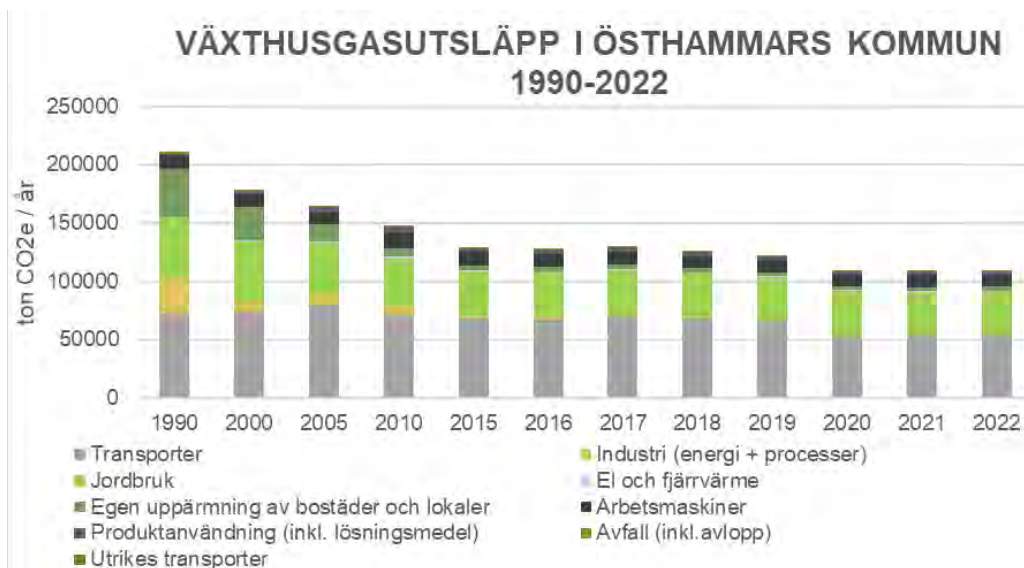
Det lokala elnätet i kommunen ägs av Vattenfall Eldistribution AB och Upplands Energi. Vidare är lokalnäten kopplade mot regionnätet för Vattenfall Eldistribution AB.

Det finns idag en effektbristsituation i kommunen, som framför allt hindrar nyanslutning av elintensiv verksamhet. De båda lokalnätsägarna i Östhammars kommun menar att de kan hantera en tillväxt som utgörs av befolkningstillväxt och organisk utveckling av elbehovet. De ser dock att större nyetableringar kommer att bli en utmaning så länge regionnätet har en bristsituation. Regionnätsägaren har i sin tur ansökt om utökat abonnemang mot transmissionsnätet och ärendet utreds för närvarande, men där den mest aktuella informationen indikerar positiv till att regionnätet får utökad effekt från stamnätet. Nätbolagens planerade åtgärder samt bedömningar om huruvida man lyckas möta det ökade behovet utvecklas i avsnitt 0.

Energisystemets klimat- och miljöpåverkan

Figur 26 visar de totala växthusgasutsläppen i Östhammars kommun år 1990 till 2022.

Växthusgasutsläppen har sedan år 1990 minskat med ca 50 % fram till 2022. Minskningen har framför allt skett inom industri, egen uppvärmning av bostäder och lokaler samt transporter. Utsläpp från transport och jordbruk stod för majoriteten av de totala utsläppen i kommunen år 2022.

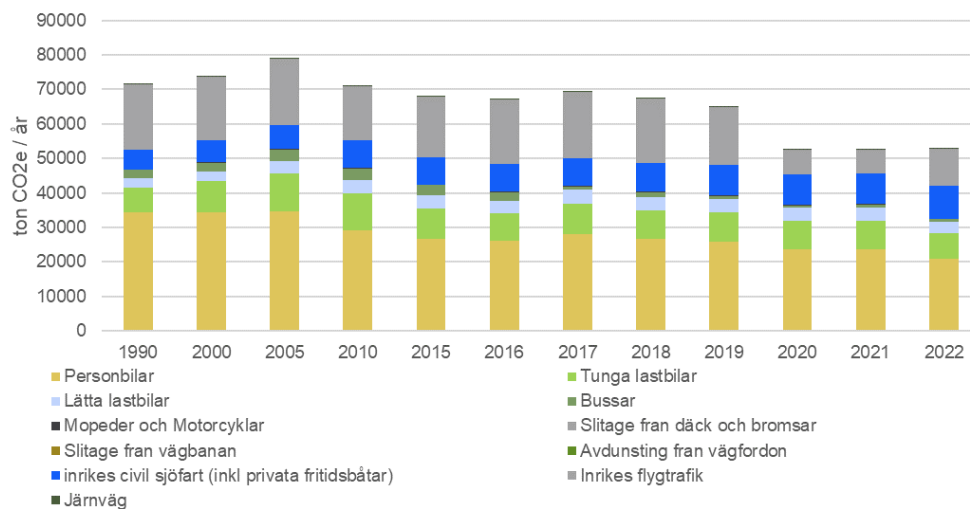
Figur 26. Växthusgasutsläpp i Östhammar kommun mellan åren 1990–2022 (källa: SMHI Nationella emissionsdatabasen).

Utsläppen från transporter i kommunen presenteras i Figur 27. Utsläppen kommer framför allt från personbilar, inrikes flygtrafik, tunga lastbilar och inrikes civil sjöfart (inkl. privata fritidsbåtar).

Utsläppen från transportbilar har minskat sedan år 1990 tills år 2022. Minskningen beror på en ökad användning fossilfria drivmedel och elektrifiering av fordonsflottan. Eftersom Naturvårdsverkets statistik avser fossil förbränning syns en övergång till exempelvis biodrivmedel som en minskning av utsläpp, även om det innebär biogena utsläpp av koldioxid. Utsläppen från inrikes flygtrafik var som lägst år 2020 och har därefter ökat. Minskningen år 2020 kan troligtvis bero på Covid-19-pandemin. Sedan 1990 har minskningen av utsläpp inom transportsektorn i Östhammars kommun hållit relativt jämna steg med rikssnittet.

Utsläppen från inrikes sjöfart (inkl. privata fritidsbåtar) har ökat. Orsaken till det är sannolikt ökad trafik. Ökningen, relativt utsläppsnivåerna 1990, följde rikssnittet fram till ungefär 2019, därefter har utsläppen i Östhammar ökat något mer än snittet.

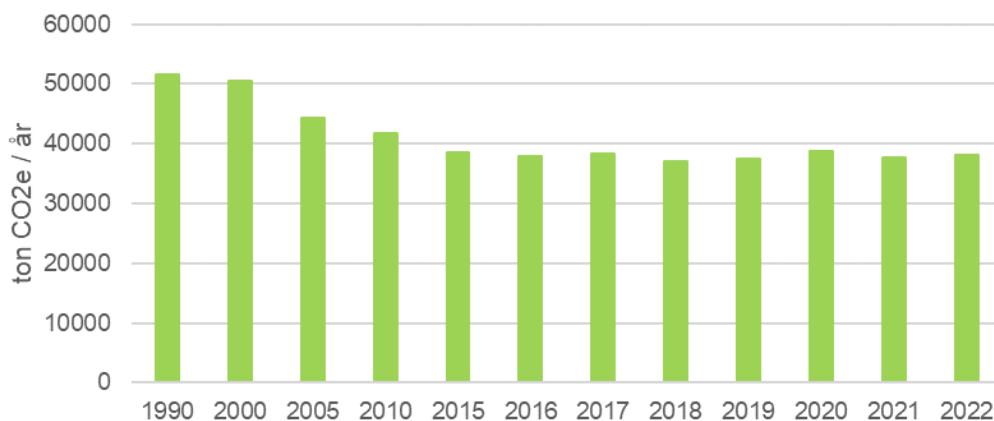
VÄXTHUSGASUTSLÄPP FRÅN TRANSPORTER I ÖSTHAMMARS KOMMUN

Figur 27. Växthusgasutsläppen från transporter i kommunen mellan år 1990–2022 (källa: SMHI Nationella emissionsdatabasen, 2025).

Utsläppen från jordbruk har minskat sedan år 1990 och har sedan år 2015 legat på en relativt stabil nivå, se Figur 28.

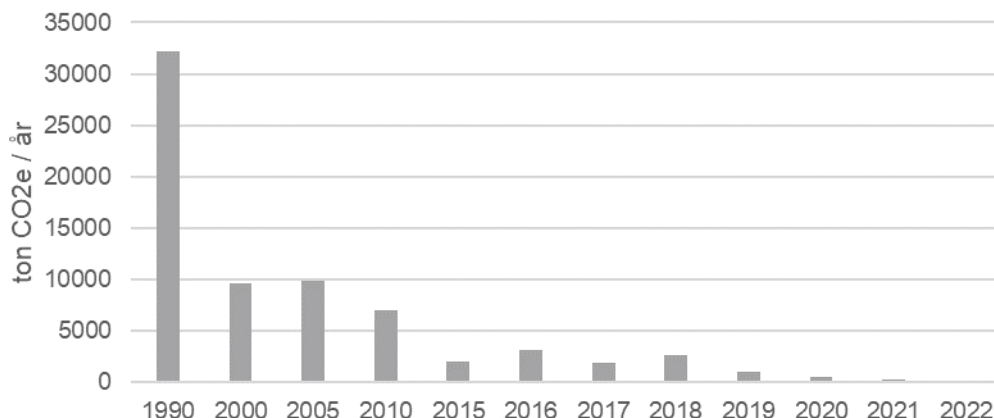
VÄXTHUSGASUTSLÄPP FRÅN JORDBRUK ÖSTHAMMARS KOMMUN

Figur 28. Växthusgasutsläpp från jordbruk mellan åren 1990–2022 (källa: SMHI Nationella emissionsdatabasen, 2025).

Utsläppen från industrisektorn har i princip försvunnit helt år 2022, se Figur 29. Minskningen beror på att många industrier har ställt om från icke förnybara energislag till el och fjärrvärme.

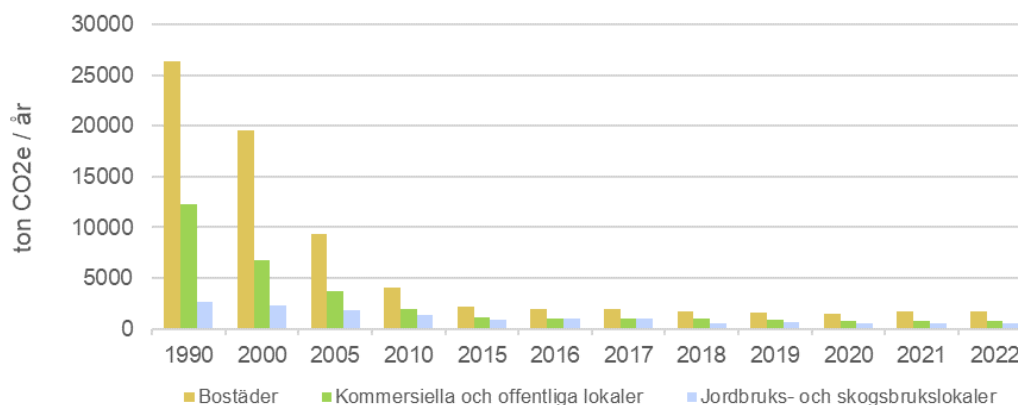
VÄXTHUSGASUTSLÄPP FRÅN INDUSTRISEKTORN I ÖSTHAMMARS KOMMUN

Figur 29. Växthusgasutsläpp från industrin mellan åren 1990–2022 (källa: SMHI Nationella emissionsdatabasen).

Växthusgasutsläppen från uppvärmning av bostäder och lokaler har drastiskt minskat sedan år 1990 tills år 2022, se Figur 30. Historiskt har det varit utbrett med olja som primärt bränsle för uppvärmning av bostäder. Många har övergått till andra typer av uppvärmningskällor, till exempel bergvärme och luftvärmepumpar. Det är sannolikt anledningen till att utsläppen från uppvärmning av bostäder och lokaler har minskat.

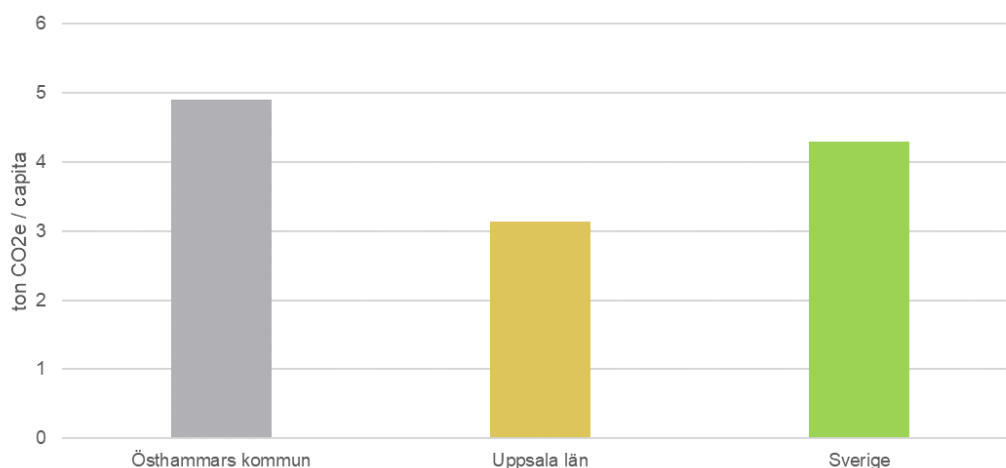
VÄXTHUSGASUTSLÄPP FRÅN UPPVÄRMNING AV BOSTÄDER OCH LOKALER I ÖSTHAMMARS KOMMUN

Figur 30. Växthusgasutsläpp från uppvärmning av bostäder och lokaler mellan åren 1990–2022 (källa: SMHI Nationella emissionsdatabasen, 2025).

Utsläppen per capita år 2022 i Östhammars kommun är högre jämfört med genomsnittet i Uppsala län och Sverige, se Figur 31. I Östhammars kommun är framför allt utsläpp från transport, jordbruk och arbetsmaskiner högre än både snittet i länet och i landet. Utsläpp från industri samt el- och fjärrvärmeproduktion är däremot lägre i Östhammars kommun än snittet i länet och landet.

UTSLÄPP PER CAPITA ÅR 2022

Figur 31. Jämförelse av utsläpp per capita år 2022 mellan Östhammars kommun, Uppsala län och Sverige (källa: SMHI Nationella emissionsdatabasen, 2025).

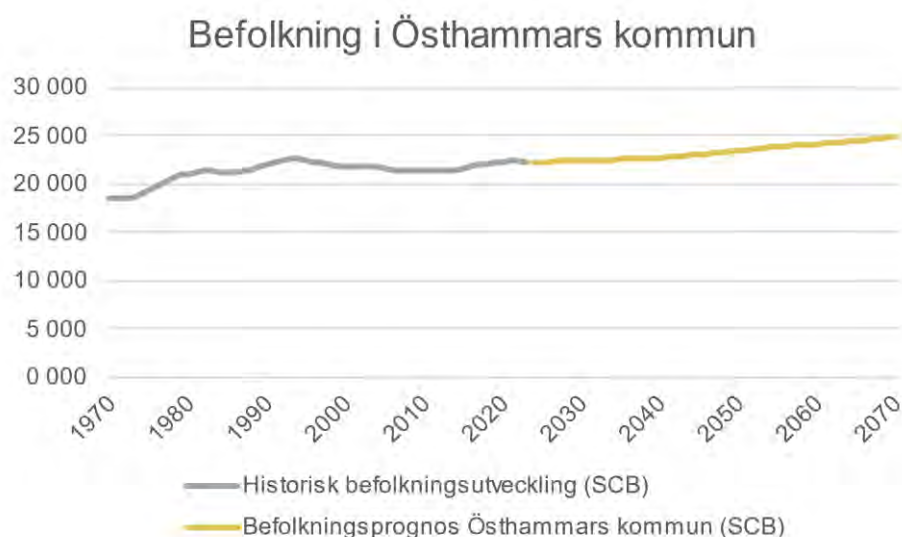
Framtidsbild

Forsmark kärnkraftverk är lokaliserat i Östhammars kommun och är Sveriges största elproducent. Kommunen är positiv till en utbyggnation av kärnkraften, antingen vid Forsmark där det finns ett detaljplanelagt område som tillåter energiproduktion, eller på annan lämplig plats inom kommunen. Kommunen driver därför aktivt en rad initiativ för att stärka möjligheten till att etablera ytterligare kärnkraft inom kommunens gränser. Arbetet med energiplanen är en del i det arbetet och kommer att ta med analyser från tematiskt tillägg till översiktsplanen vad gäller ny elproduktion.

Centralt för kommunens arbete med energifrågor är att fortsätta förbättra förutsättningarna för ett välmående näringsliv. En viktig del i det arbetet är Partnerskap Norduppland där Östhammars kommun, Tierps kommun och Stockholms handelskammare leder ett arbete som syftar till att utveckla det industrikluster som finns i Norduppland. Ett industrikluster som har sina rötter i väletablerade företag som under decennier har utvecklat och tillverkat världsledande produkter. Området pekas också ut som ett av landets mest lovande tillväxtområden i den gröna omställningen. Eftersom tillgång till el är helt nödvändigt för att nya industrisatsningar ska lyckas blir den kommunala energiplanen en viktig del i att ge förutsättningarna för etablering av ny industri men även för att säkra befintlig industris möjlighet att växa. Flera platser i kommunen är lämpliga för etablering av nya industrier eller en utvidgning av befintliga industrier, inte minst vid hamnen i Hargshamn och vid gruvområdet i Dannemora. Den senare har beviljats miljötillstånd för återstart av gruvdrift. Efter lång väntan har gruvbolaget Grangex fått positivt besked om elförsörjning för gruvdriften.

Förutsättningarna för att utveckla industrin och näringslivet i kommunen är dels beroende av effektkapaciteten i elnätet, dels av företagens och kommunernas möjligheter att rekrytera kompetens i konkurrens med andra delar av landet och världen. I en kommun med en åldrande befolkning blir befolkningstillväxt och förmåga att attrahera arbetskraft viktigt. Kommunen har drygt 22 000 åretruntboende. Figur 32 visar befolkningsutvecklingen historiskt från 1970 och framskriven till 2070 enligt SCB. På grund av det stora antalet fritidshus ökar antalet invånare till nästan det dubbla under sommarhalvåret. Trender för befolkningsutvecklingen i kommunen inkluderar fortsatt urbanisering och en generell befolkningstillväxt. Det finns goda förutsättningar för fler nya bostäder och därmed för en starkare

befolkningstillväxt än den som SCB prognostiserar. Bäst förutsättningar finns i kommunens västra delar där Alunda utgör en viktig serviceort med potential för betydande bostadsutveckling. Genom pågående detaljplaneläggning och lediga byggrätter kan upp mot 540 enfamiljshus byggas. Förutsättningarna för vatten- och avloppsförsörjning är goda, liksom möjligheterna att utveckla kollektivtrafiken. Dessa faktorer skapar långsiktiga förutsättningar för kommunens befolkningstillväxt. Liknande förutsättningar finns i serviceorterna Gimo och Österbybruk där kommunen också ser en möjlighet till en ökad befolkningstillväxt.

Figur 32. Historisk befolkningsutveckling och befolkningsframskrivning för Östhammars kommun (SCB)

Bostadsutvecklingen i kommunens östra delar har under en längre tid begränsats av VA-förutsättningarna. Genom det strategiska initiativet *Program Östra Östhammar*, i samarbete med VA-huvudmannen Gästrike Vatten genomförs nu omfattande investeringar i vatten- och avloppsinfrastrukturen. Målet är att skapa förutsättningar för en långsiktig befolkningstillväxt i de östra kommundelarna.

Framtidsscenario: energibehov

I ett framtida scenario behöver energisystemet ställa om från att använda fossila bränslen, vilket framför allt kommer att ske genom elektrifiering kan men även innebära ökad användning av biobaserade energibärare, såsom flytande biobränslen. Energibehovet undersöks framför allt i form av el men även värme. Nedan redogörs för framtidsbilden som bygger på intervjuer med kommunen, regionen, industriaktörer och andra relevanta aktörer.

Elbehov

Redan idag finns ett behov från utökad näringsverksamhet i kommunen som är utmanande för elnätet. Framöver kan även elektrifiering av transportsektorn leda till ökat effektbehov som kräver kapacitetsförstärkning av elnätet. För att inte hindra expansion inom kommunen krävs förståelse för vilket behov som kan förväntas uppstå och hur det kan mötas. Samhällets utveckling och elektrifiering är beroende av att energisystemets utveckling håller jämna steg. Följande avsnitt beskriver utveckling per sektor, uppdelat på industriell utveckling, transportsektorns omställning och bostäder, service och offentlig verksamhet.

Industriell utveckling

Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) har ett uppdrag att ta hand om radioaktivt avfall från de svenska kärnkraftverken. Arbetet med slutförvaret vid Forsmark kommer att ske i etapper, och elbehovet för under byggnationen kommer successivt att öka. Initialt behöver de en anslutning på 1–7,5 MW, vilket SKB har fått, men SKB väntar på att ytterligare en anslutning på 20 MW skall färdigställas av Vattenfall. Om anslutningen inte blir klar i tid har SKB tillstånd att påbörja arbetet med hjälp av dieselaggregat, vilket dock inte är önskvärt varken ur miljöhänsyn eller med tanke på kostnad. Förstärkningen av lokal- och regionalnät är därför mycket centralt. SKB har även som mål att transporterna inom området ska gå på el, men också det är beroende av tillgången på eleffekt under byggnationstiden.

Gruvbolaget Grangex har miljötillstånd sedan 2023 och Vattenfall Eldistribution har lämnat ett positivt besked om utökning av elförsörjningen som kommer täcka det behov som Grangex har för gruvdriften. Dock har den utdragna tidslinjen lett till att Grangex omprioriterat resurser till att utveckla andra gruvor i sin ägo. Att öka säkerheten och minska ledtiderna för nyanslutningar till elnätet är således viktigt för att uppmuntra investeringar i kommunen.

Som i många hamnar runt om i Sverige finns ett eget industrinät. Hamnen ser idag att elsituationen är hanterbar för deras egen verksamhetsutveckling, men de har svårt att få till utökade anslutningar till Vattenfall Eldistribution om nya verksamheter skulle etableras inom hamnen eller att hamnverksamheten skulle stärkas upp med landström. I dagsläget finns verksamhet inom hamnens område som överväger att elektrifiera sin verksamhet för att minska utsläppen, men det ökade elbehovet kan inte tillgodoses i dagsläget.

Inom Östhammars kommun pågår en hel del annan industriell utveckling. Dessa aktörer ser dock att deras verksamheter kan växa inom ramen för sin befintliga elanslutning och några har fått utökade eller nya anslutningar. Flera industrier har också funderingar kring lokal solenergi eller och mer eldrivna transporter.

Omställning av transportsektorn

Östhammar är idag en pendlarkommun. Uppskattningsvis pendlar 3400 personer ut ifrån kommunen varje dag och 2500 personer pendlar in. Det är framför allt till och från Uppsala. Det finns ingen spårbunden trafik, och pendling sker antingen via personbilar eller via regionens kollektivtrafik i form av bussar.

Region Uppsala har påbörjat elektrifieringen av sin bussflotta och avser att alla bussar i tätorten Uppsala ska bli elektrifierade. Regionen ser även att de regionala bussarna troligen också ska elektrifieras. En initial bedömning är att depåladdning kommer att bli aktuellt vid alla ändhållplatser, inklusive i Östhammar. Depåladdning kan potentiellt medföra ett stort effektbehov, vilket gör god framförhållning och dialog med nätbolaget avgörande för att undvika förseningar till följd av bristande nätkapacitet vid depån. Regionen förbereder nu arbetet för att inom några år ta ställning till drivmedelsval även för de regionala bussarna. Här blir det centralt för Östhammars kommun att ha en fortsatt tät dialog med regionen och samordna planeringen av kollektivtrafiken. Kommunen ska möjliggöra för privata aktörer i utbyggnad av laddinfrastruktur för transport

Även om elektrifiering av transporter ses som huvudspåret för omställningen av transportsektorn finns alternativa framdriftssätt som kan existera parallellt. Genom att tillämpa en bred lösningspalett, biogas, vätgas och flytande biodrivmedel, avlastas elsystemet och skapas resiliens i transportsektorn. Alternativen till elektrifiering förväntas framför allt tillämpas av tunga vägtransporter och inom sjöfarten, men bedöms ofta ligga längre fram i tiden.

Många fartygs elsystem försörjs genom en generator som är kopplad till motorn. Detta gör att ett fartyg traditionellt sett behöver ha motorn i gång även när det ligger förtöjt för att driva instrument, belysning osv ombord. Ett sätt att minska både buller och lokala utsläpp från sjöfarten är därför att tillhandahålla landström i hamn, så att fartygens motorer inte behöver köras för att hålla i gång elen ombord när de ligger förtöjda. I dagsläget ser Hargs hamn ingen efterfrågan på landström från anlöpande fartyg, men detta kan komma att ändras med nya regelverk, miljökrav, eller en generell förflyttning från fossila bränslen. Övergripande krav på minskade utsläpp kommer att innebära teknikutveckling mot mer utbredd användning av alternativa drivmedel och el, även inom de delar av sjöfarten som inte omfattas av policykrav idag. Detta kan skapa ett framtida behov för hamnen att kunna tillhandahålla alternativa bränslen, såsom HVO, e-metanol, biogas eller ammoniak, eller el till batteridrivna fartyg.

Bostäder, service och offentlig verksamhet

För sektorerna bostäder, service och offentlig verksamhet är direktiven om energieffektivitet (EED) och byggnaders energiprestanda (EPBD) mycket relevant. Det övergripande syftet med direktiven är att bidra till målet om 55 procent mindre klimatutsläpp till 2030, genom att minska användningen av primärenergi. I båda direktiven finns krav på byggnaders energianvändning i form av energiprestandakrav. I EED formuleras energiprestandakravet som en renoveringstakt i procentandel av beståndet per år och i EPBD som procenttröskelvärden till år 2030 samt 2033 (artikel 6 resp. artikel 9). Det föreligger alltså två parallella krav och en ändring har föreslagits av regeringen i juli 2025 där EED-kravet föreslås slopas. Enligt EED artikel 5 ska den totala slutliga energianvändningen för alla offentliga organ tillsammans minskas med minst 1,9 % varje år, jämfört med 2021. Direktivet anger att denna skyldighet börjar gälla vid olika tidpunkter beroende på befolkningens mängd. För Östhammars del gäller skyldigheten att efterleva direktivet från 2027. Vidare ska målet om 1,9 % betraktas som vägledande fram till oktober 2027. Dock är detta krav ännu inte införlivat i svensk lagstiftning.

I Östhammars kommun är vatten- och avloppssituationen en utmaning under samtliga månader men belastningen ökar under sommarmånaderna. Genom *Program Östra Östhammar*, i samarbete med VA-huvudmannen Gästrike Vatten, genomförs omfattande investeringar. Programmet omfattar en ny överföringsledning mellan Östhammar och Öregrund, ett nytt reningsverk i Öregrund samt ett avsaltningsverk för ökad vattenproduktion. Kommunen har en stor andel fritidshus, befolkningen ökar till det dubbla under sommarmånaderna. Gästrike vatten gör bedömningar att mer effekt kommer att krävas för både nytt reningsverk och avsaltningsanläggning. Närmare mellan 2–3 GWh för den framtida elförbrukning samt 221 kW effektbehov för reningsverket och 500 kW effektbehov för avsaltningsanläggningen. Eftersom behovet att driva avsaltningsanläggningen uppstår på sommaren, vilket är den tid på året när det övergripande elbehovet är som lägst, bör avsaltningen inte utgöra ett problem för elsystemet att hantera.

För att hjälpa kommunens hushåll att spara energi tillhandahåller kommunen en kostnadsfri energirådgivning i samarbete med Uppsala kommun och länets övriga kommuner.

Värme- och kylbehov

I nuläget försörjs en majoritet av värmebehovet i flerbostadshus och mycket liten del av värmebehovet i småhus med fjärrvärme. Fjärrvärmens i kommunen produceras med en bränslemix som är förnybar till minst 94 %. En majoritet av slutanvändningen av energi i småhus består av el, vilket tyder på att det finns potential att byta uppvärmningsmetod till fjärrvärme som ett sätt att frigöra elnätskapacitet under ansträngda timmar

Samtidigt har kostnadseffektivitet blivit en allt viktigare aspekt att beakta vid beslut gällande värme och kyla i kommunen. Till följd av stora avgiftshöjningar för fjärrvärme har Östhammarshem gjort en inventering av vilka fjärrvärmeanläggningar som kan gå över till bergvärme för uppvärmning

Genom att integrera restvärmeströmmar i ett befintligt fjärrvärmesystem kan energi tillvaratas som annars hade behövt kylas bort. Företeelsen kallas för tredjepartstillträde och skapar ett slags dubbel energieffektivisering – både energi för att värma bostäder och lokaler och energi för att kyla restvärmeflöden undviks. För att aktivt arbeta för att överskott av värmeenergi – exempelvis restvärme från olika verksamhetsprocesser – tas tillvara och nyttjas effektivt har tredjepartstillträdet inarbetats i fjärrvärmelagen, §37.

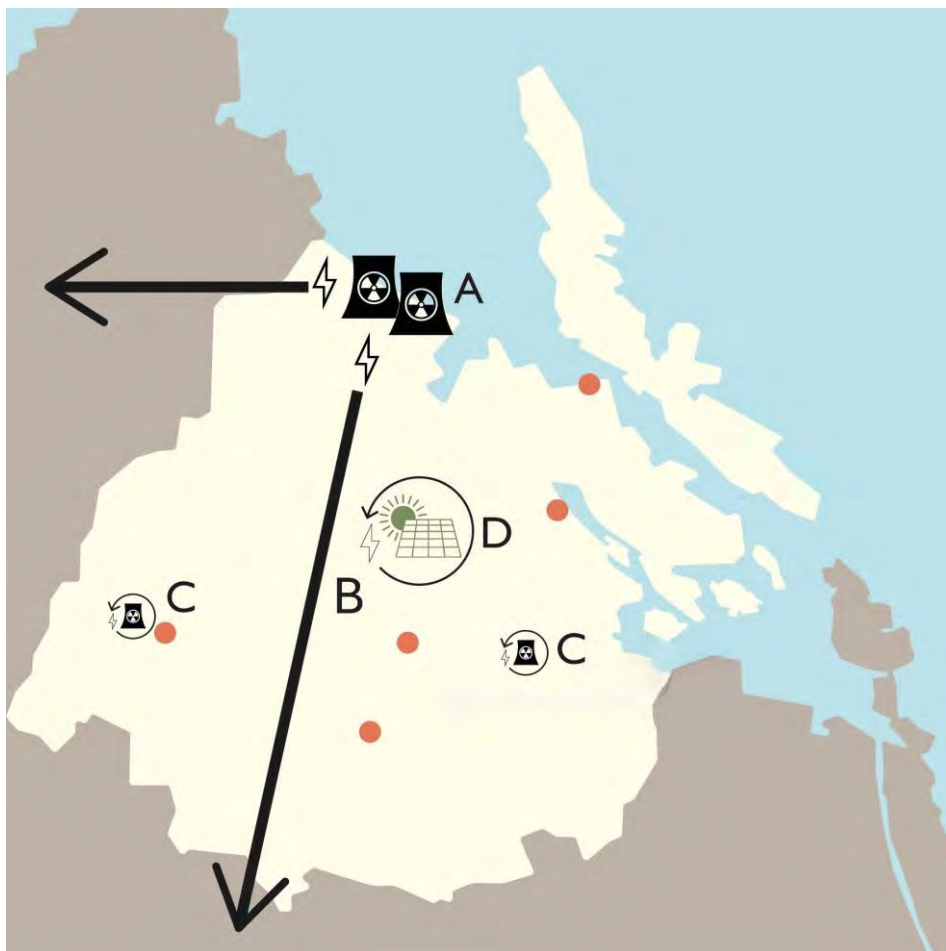
Framtidsscenario: produktion av el och värme

Östhammar är idag den kommunen i Sverige med störst produktion av kärnkraft. Kommunen ställer sig positiv till ytterligare kärnkraft inom kommunen och har tagit fram ett tematiskt tillägg till översiktsplanen med fokus på energi. Nedan visas ett antal scenarion vad gäller produktion av el samt senare i kapitlet en kort skrivning om framtiden kring värme i kommunen.

Elproduktion

Inom ramen för ett tematiskt tillägg till översiktsplanen har kommunen tagit fram fyra olika scenarier för ny elproduktion inom kommunen. Scenarierna, A, B, C och D, illustreras av Figur 33. Östhammars kommun är idag en av Sveriges befintliga kärnkrafts kommuner och är en lämplig lokalisering av ny kärnkraft, dels då kommunen ligger i elprisområde 3 [SE 3] som har underskott av el i närheten av stora städer som Stockholm och Uppsala, dels sin erfarenhet som befintlig kärnkraftskommun. Det skulle bidra med ökad elproduktion i södra Sverige som i dag är beroende av överföring av el från elområde SE2.

En etablering av ny kärnkraft bredvid befintliga kärnkraftverk [A] medför potentiella synergieffekter vid den framtida driften ur ett flertal perspektiv. Mycket av infrastrukturen kring verken kan delas, kompetenser men även kan båda anläggningarna dela på bostäder för tillfällig personal vid de regelbundna revisionerna av reaktorerna. Konventionella storskaliga reaktorer med vattenkylning bygger på beprövad teknik och är aktuella vid utbyggnad av ny kärnkraft i Sverige.

Figur 33. Illustrerar de fyra olika scenarier för ny elproduktion inom kommunen, A, B, C och D, som utvecklats inom det tematiska tillägget till översiktsplanen till Östhammars kommun

Översiktsplanen tar även framtida möjliga etableringar där Scenario B och C beskriver en framtida möjlighet då det sker teknikutveckling inom kärnkraften på ett flertal sätt. En utveckling som är på väg ut på marknaden är små modulära reaktorer (SMR). SMR är mindre i storlek jämfört med traditionella reaktorer och möjliggör pre-fabricerade moduler och är mer flexibla och skalbara lösningar. Kommunen ställer sig positiva att i framtiden kunna ha denna typ av reaktorer på lämpligt ställe inom kommunen. SMR är reaktorkonstruktioner med en elektrisk effekt på upp till ungefär 300 MW. [B] Reaktorerna kan vara vattenkylda, men här är även ny teknik under utveckling som bygger på andra system för kylning som inte nödvändigtvis kräver att kärnkraftverket är lokaliserat vid havet eller annan plats som ger tillgång till stora mängder kylvatten. Dessa typer av reaktorer är i dag inte kommersialiserade. Vissa av de nya teknikerna är anpassade för riktigt små reaktorer, till exempel 50 MW och benämns ibland för mikroreaktorer [C]. Det pågår mycket forskning och utveckling av kärnkraft och de tekniska förutsättningarna kan komma att ändras mycket de kommande åren. Idag så har strålskyddsmyndigheten också en nukleär standard, vilket i framtiden skulle kunna ändras.

Dagens kärnkraftsproduktion i Forsmark kommer också att utvecklas vidare. Forsmark planerar att ytterligare höja effekten i verket med 100 MW samt att livstidsförlänga anläggningarna. Kommunen har en långvarig och bra relation med Forsmark och är medvetna om förändringar som planeras.

Solkraft

Kommunen ser positivt till utbyggnad av solenergi i form av småskaliga anläggningar. Även storskaliga anläggningar är aktuella om de medför en begränsad förändring av landskapsbilden. I första hand ska redan

ianspråktagen mark nyttjas där det går att kombinera solceller med annan verksamhet. I andra hand mark som idag har begränsat värde och som inte är av stor betydelse för landskapsbilden och invånarnas livsmiljö.

En möjlig placering av solpaneler är befintliga hustak runt om i kommunen. Stora tak med begränsat kulturhistoriskt värde, till exempel i form av idrottshallar, köpcenter, parkeringsanläggningar och industrilokaler är exempel på detta. Även mindre tak, till exempel på privata bostäder, är möjliga.

Hargshamns hamn- och industriområde är ytterligare en tänkbar lokalisering med synergieffekter för de befintliga verksamheterna. Även omkringliggande områden i närheten av samhället och hamnen i Hargshamn kan vara lämpliga för utbyggnad av solenergi.

Vindkraft

Ett riksintresse för energiproduktion är beläget utanför Forsmarks kust. Området är av typen energiproduktion: vind. Användningen av området för energiproduktion överensstämmer med förslagen i översiktsplanens karta för framtida mark- och vattenanvändning. Riksintresse för vindbruk ska enligt kommunens uppfattning underordnas riksintresset i kust- och skärgårdsområdet och även närliggande riksintresse för naturvård. I området finns en av de tätaste havsörnsstammarna i Sverige. Kommunen har i översiktsplanen tagit ställning mot att typ av vindkraftsetablering till havs och på land.

Elnät

Inom kommunens geografiska område finns två lokala elnätbolag, Vattenfall Eldistribution samt Upplands Energi. Lokalnäten är anslutna till regionnätet som tillhör Vattenfall eldistribution AB. Följande avsnitt sammanställer vad nätbolagen som är verksamma inom Östhammars kommun publicerat i sina energiplaner, samt ytterligare information som framkommit i samband med intervjuer. Den senaste nätutvecklingsplanen från både Vattenfall Eldistribution och Upplands Energi publicerades i december 2024 och omfattar perioden 2025 till 2034. Svenska kraftnäts senast publicerade nätutvecklingsplan kom i december 2023 och gäller perioden 2024–2033.

Svenska kraftnät

Inom Svenska kraftnäts initiativ NordSyd genomför man en ersättning av befintligt 220 kV-nät, som snart når sin tekniska livslängd, med ett 440 kV-nät. Denna åtgärd är medför bland annat ökad överföringskapacitet och mindre förluster. NordSyd kan påverka kapacitetssituationen i Östhammars kommun positivt genom etappen *Uppsalabenet*, som när det färdigställs år 2034 ökar möjligheten till både inmatning och uttag i området.

Från Dannebo, vid Forsmark, utgår två likströmsförbindelser till Finland, Fenno-Skan 1 och 2. Sedan nätutvecklingsplanen publicerats har Svenska kraftnät och dess finska motsvarighet Fingrid undertecknat en avsiktsförklaring om att ersätta Fenno-Skan 1 (400 MW) med en undervattenskabel med ökad kapacitet, Fenno-Skan 3 (800 MW) till år 2038³.

Vattenfall Eldistribution

Östhammars kommun är beläget inom det område som Vattenfall Eldistribution kallar för *Mellan*.

Generellt i området Mellan beskrivs förbrukningstillväxten som svag i lokalnäten, men i regionnäten ser man ökat behov från elintensiv verksamhet. I både region- och lokalnät märkt ett stort intresse för att ansluta solkraft. Vattenfall Eldistribution gör bedömningen att förbrukningen kan öka från dagens 20 MW

³ Sveriges radio (2025) <https://www.sverigesradio.se/artikel/ny-havskabel-planeras-mellan-sverige-och-finland>

till 125 MW år 2034, och i regionnätet från 670 MW till 1010 MW under samma period. Behovsökningen är alltså större i regionnätet än i lokalnätet, vilket beror på att större industrier och andra stora elförbrukare i regel är anslutna till regionnätet. De elanvändare som är anslutna till lokalnätet, såsom hushåll, förväntas ha en mindre behovsökning. Även elproduktionen i regionnätet förväntas öka med 790 MW, utöver den befintliga anslutna produktionskapaciteten.

Det finns idag en effektbristsituation i regionnätet i Roslagsområdet. Vattenfall Eldistribution regionnät gör bedömningen att effektbristsituationen inte enkelt kan hanteras med mer flexibel elanvändning i området, utan att det som krävs är antingen större anslutning mot Svk eller kapacitetsutbyggnad. Enligt Vattenfall Eldistribution är tidplanen för bägge alternativ svår att bestämma, men troligen ett antal år fram i tiden. Detta innebär att det blir tydligt med såväl industrins egen ambition samt Östhammars ambition att växa inom industriområdet som ett hinder för tillväxt. Dock uppges att tillväxten i lokalnätet kan hanteras inom den prognos som Vattenfall Eldistribution gör, vilket även inkluderar elektrifiering av fordonsflottan.

Vattenfall Eldistribution har i samband med publicering av nätutvecklingsplanen även delat den kvantifierade prognosen för behovstillväxten i sitt lokalnät inom respektive kommun där de är lokalnätsägare. Prognosen är att behovet ökar från dagens nivå på cirka 1 MW till 2,7 MW år 2030 och 3,4 MW år 2034. Notera att detta endast är en del av det totala behovet i kommunen, då Vattenfall Eldistribution är en av två lokalnätsägare i kommunen.

Upplands energi

Upplands Energi är ett lokalnätbolag vars nät finns i Östhammars kommuns sydvästra del, kring Alunda. Nätet har inmatning från Vattenfall Energidistributions regionnät i en punkt inom Östhammars kommun. Figur 33 visar den del av Upplands Energis nät som finns i Östhammars kommun. Utöver den delen av nätet som syns i figuren har Upplands Energi nät som sträcker sig några mil västerut, norr om Uppsala stad.

Figur 33. Karta över Upplands Energis näts utbredning i Östhammars kommun. Källa Upplands Energi

Upplands Energi uppger i sin nätutvecklingsplan att det genomförts proaktiva kapacitetsförstärkningar, vilket har gjort att man sluppit en ansträngd kapacitetssituation. Framöver kan dock effektbehovet, primärt drivet av elektrifieringen av transportsektorn, komma att bli utmanande för nätet att möta. Ökningen av effektuttag kan komma att öka från dagens cirka 60 MW till 65 – 93 MW i det låga respektive höga

scenariot. Notera att den delen av Upplands Energis nät som finns inom Östhammars kommungränser är en mindre del av detta.

Den eventuella framtida begränsade kapacitetssituationen i Upplands energis nät uppges i nätutvecklingsplanen i stor utsträckning bero på begränsningar i överliggande nät, regionnät, som förhindrar ökat uttag. Dessutom gör närheten till Stockholm och Uppsala att det råder konkurrens om kapacitet från region- och stamnät.

Upplands Energi ser kapacitetshöjande åtgärder som den primära åtgärden i sitt nät framöver. Detta beror framför allt på att det saknats både behov och underlag för alternativa lösningar såsom flexibilitetstjänster, men man bedömer att behovet av flexibilitetstjänster i nätet kan öka till 5 MW på tio års sikt. I nätutvecklingsplanen specificeras inga åtgärder eller projekt.

Sammantaget bedömer Upplands Energi att det inte råder några akuta kapacitetsproblem, men att det inom en femårsperiod kan bli en mer ansträngd situation, framför allt i det höga behovsscenariot. På längre sikt är Upplands Energis strategi att bygga nytt nät, med högre spänningsnivå, i öst-västlig riktning för att möta effektbehovet över tid.

Kommunala mål och ställningstaganden

För att energiplaneringen ska få genomslag och bidra till uppställda mål behöver den integreras i kommunens övriga planeringsprocesser. Energiplanen är en start för kommunens framtida energiarbete och ska fungera som vägledning för fysisk planering och den kommunala verksamheten. Energiplanen ska aktualiseras varje mandatperiod.

Östhammars kommun har satt upp följande mål och ställningstaganden:

Säkra el- och effektbehov

I arbetet med energiplanen har kommunen genomfört en inventering av de stora näringslivsaktörernas nuvarande och framtida el- och effektbehov. Kommunen kommer fortsätta att regelbundet samla in uppgifter och ha återkommande kontakt med större aktörer i kommunen som använder och producerar betydande mängder el, samt potentiellt nya aktörer som kommer behöva el och effekt i framtiden.

Syftet är att förbättra förutsättningarna för god samverkan med elnätsägare för att säkerställa framtida kapacitet i elnätet, framförallt för näringslivets, industrins och totalförsvarets behov.

Samhällsutvecklingsenheten är huvudansvarig för arbetet och kommer samarbeta med näringslivskontoret och enheten för säkerhetsskydd och beredskap.

Energieffektivisering

Tekniska kontoret ska se över möjligheterna till energieffektivisering genom att årligen inventera kommunala fastigheter för att identifiera energieffektiviserande åtgärder. Verksamhetslokaler är prioriterade. Syftet är att långsiktigt minska energianvändning och kostnader för drift av kommunens fastigheter.

Ställningstaganden

- Kommunen ska välja 100 procent fossilfri el vid upphandling. I första hand ska den komma från kärnkraft.

- Ekonomisk hushållning ska vara vägledande för kommunen vid upphandling eller omförhandling av avtal för uppvärmningssystem i de kommunala fastigheterna.
- Kommunen ska möjliggöra för privata aktörer vid utbyggnad av laddinfrastruktur.
- Kommunen ska möjliggöra etablering av kärnkraft och solenergi på geografiskt lämpliga platser.

Energiberedskap och totalförsvarets behov

Denna energiplan är utformad för att uppfylla kraven enligt lagen om kommunal energiplanering (SFS 1977:439). Syftet med lagen är att säkerställa att kommuner planerar för en hållbar energiförsörjning som bidrar till energiomställningen och minskar klimatpåverkan. Som en del i det kravet lyfter Energimyndigheten särskilt behovet av att säkra totalförsvarets behov av el och energi.

Energiberedskap

Energimyndighetens definition av en trygg energiförsörjning tar fasta på att förebygga och lindra negativa konsekvenser för samhälle och energianvändare, detta genom robusta försörjningskedjor och en förmåga att hantera störningar. Östhammars kommun har ansvar att upprätthålla en god beredskap inom kommunens geografiska område och vid en samhällsstörning har kommunen enligt lag det samordnande ansvaret. Förberedelser för större energibortfall ingår därför i Östhammars kommunsberedskapsarbete.

Utöver solceller på några av kommunens byggnader har Östhammars kommun inte någon egen betydande produktion eller distribution av el. Energiberedskap innebär därför fokus på planering och genomförande av åtgärder i kommunens verksamheter samt information till kommunens invånare avseende hemberedskap. Vilka av kommunens verksamheter som är prioriterade återfinns i den analys som kommunen genomfört enligt lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Resultatet har sammanställts i en risk och sårbarhetsanalys (Risk- och sårbarhetsanalys RSA 2023), som pekar på ett stort elberoende i kommunens verksamheter vilket sannolikt kommer att leda till mycket allvarliga konsekvenser vid långvarig störning. Specifika åtgärder för att motverka detta återfinns i respektive verksamhets kontinuitetsplan. Dessa planer omfattas av sekretess enligt 18 kap. 13 § offentlighets- och sekretesslagen och redogörs inte för i detta dokument.

Styrande dokument

Följande styrande dokument inbegriper aspekter av säkerhet och beredskap:

- Program för beredskap 2023–2027
- Risk- och sårbarhetsanalys 2023–2027 Östhammar kommun
- Plan för ledning och samordning vid samhällsstörningar 2023–2027

Stöd till kommunens invånare

När en kris eller samhällsstörning inträffar är den egna bostaden i regel den tryggaste platsen. Det gäller även vid ett el- eller värmebortfall. På kommunens hemsida finns därför information och tips för kommunens invånare avseende ”hemberedskap”. Här finns information om hur samhället kommer att hantera en större kris eller samhällsstörning. Det kan inte nog poängteras att merparten av kommunens invånare förväntas klara sig själv en tid, riktvärdet cirka en vecka. Detta eftersom kommunen och berörda

myndigheter behöver koncentrera sina resurser till de som inte kan klara sig på egen hand såsom äldre och sjuka.

På kommunens hemsida återfinns även övergripande information kring kommunens ansvar och roll i krishanteringssystemet samt praktiska exempel på det förebyggande arbetet som genomförs.

Reservkraft och trygghetspunkter

Reservkraft är ett sätt för Östhammar kommun att trygga elförsörjningen i händelse av elavbrott.

Kommunen har stationär reservkraft på utpekade platser samt tillgång till mobila reservkraftverk som kan placeras ut vid samhällsviktiga verksamheter för att trygga elförsörjningen. Både de stationära och mobila verken drivs av diesel. Detaljerad information rörande kommunens reservkraft omfattas av sekretess enligt 18 kap. 13 § offentlighets- och sekretesslagen och/eller enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen. Ansvaret för de mobila enheterna ligger hos tekniska kontoret. Vid behov stöttar kommunens enhet för säkerhetsskydd och beredskap.

Vid allvarliga eller längre samhällsstörningar, till exempel ett omfattande strömavbrott ska kommunen kunna öppna upp trygghetspunkter. På en trygghetspunkt ska invånare kunna komma för att värma sig, ladda mobilen, få dricksvatten och få uppdaterad information. Östhammars kommun har under 2024 påbörjat iordningställandet av flertalet trygghetspunkter, en på varje tätort. Trygghetspunkterna kommer att vara utrustade med bland annat nödvattenintag och vara förbereda för att ta emot mobila reservkraftverk.

Kommunen arbetar med att se över sin reservkraftkapacitet. Arbetet omfattar bland annat en genomgång av lösningar med olika typer av dieselgeneratorer, deras placering och prioritering för att säkerställa elförsörjningen till kritiska funktioner, samt eventuella inköp av ytterligare reservaggregat. Inom ramen för detta arbete kommer även ägandeförhållanden, iordningställande, drift, inventarielistor och rutiner för regelbundet underhåll att fastställas, för att säkerställa att utrustningen fungerar vid behov.

Totalförsvaret

I takt med det alltmer försämrade säkerhetspolitiska läget i vårt närområde och i omvärlden har kraven på Sveriges beredskap avseende energisystem till viss del förändrats. Förmågan att stå emot och hantera enbart så kallade fredstida störningar är inte längre tillräckligt. Beredskapsåtgärder för att förebygga och hantera störningar till följd av så kallade antagonistiska hot behöver också implementeras. Antagonistiska hot avser hot som uppstår när en aktör har en avsikt och förmåga att genomföra handlingar som skadar verksamheten. Den återupptagna totalförsvarsplaneringen innebär nu alltså en planering för hela hotskalan, både för fredstida störningar som stormar och olyckor upp till sabotage och angrepp på infrastruktur. Det betyder i stort krav på ett mer robust energisystem som är dimensionerat för att tillgodose samhällets och totalförsvarets behov av energi i både vardagen och under höjd beredskap.

Arbetet med att bygga upp totalförsvaret har i många avseenden precis påbörjats. Mycket arbete kring vilken energibehov totalförsvaret har och kommer att ha i framtiden kvarstår. Det kommer att finnas verksamhet inom Östhammars kommun som kommer att vara av betydelse för totalförsvaret.

Kommunens arbete med energiberedskap stärker kommunens förmåga att bidra till totalförsvaret. Totalförsvaret bygger på att både civila och militära aktörer ska kunna fungera under höjd beredskap, och en säker energiförsörjning är avgörande för detta. Många samhällsviktiga funktioner, såsom sjukvård, vattenförsörjning, transporter och kommunikation, är beroende av el och bränsle. Genom att kommunen planerar för reservkraft, redundanta lösningar, prioritering av energileveranser och samverkan med energibolag skapas robusthet som gynnar både den civila krisberedskapen och totalförsvarets operativa

förmåga. Arbetena sammanfaller; genom att stärka det civila beredskapsarbetet stärker man även det civila försvaret och bidrar till ett starkt totalförsvaret.

Betydelsen för Sveriges säkerhet

Hur Försvarmaktens aktuella och framtida behov ser ut är svårhanterat utifrån sekretess med hänsyn till Sveriges säkerhet, så kallade säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Det kan även vara så att tillfälliga anläggningar eller objekt upprättas. För att vara behörig till denna typ av uppgifter eller tillträde till anläggningar och objekt krävs utöver ett tydligt behov av åtkomst även särskilt kontrollerade och utbildade medarbetare samt godkända lokaler och säkra informationssystem. Detta regleras med säkerhetsskyddsavtal mellan Östhammars kommun och Försvarmakten.

Säkerhetsskyddsavtal och värdlandstöd

Värdlandstöd innebär att en kommun, vid behov, ska kunna stötta både utländska och svenska militära styrkor som vistas i kommunen, exempelvis vid övningar eller höjd beredskap. För kommunen kan detta innebära att tillhandahålla civil infrastruktur såsom vägar, vatten, el eller tillfälligt boende samt att samverka med Försvarmakten och andra myndigheter. Det kan även påverka kommunens samhällsservice och kräver därför planering, samordning och tydliga rutiner inom den kommunala beredskapen. För att bland annat kunna tillgodose Försvarmaktens behov inom ramen för värdlandstöd upprättades ett säkerhetsskyddsavtal mellan Försvarmakten och kommunen under våren 2025.

Lagen om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför fredstida krissituationer och höjd beredskap

Statens offentliga utredningar 2024:65 föreslår att lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) ersätts med en ny lag – Lagen om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför fredstida krissituationer och höjd beredskap (LKRB). Lagstiftningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2027. Enligt förslaget ska kommuner ha en grundläggande verksamhetsförmåga för att kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet både under fredstida kriser och vid höjd beredskap. Denna förmåga omfattar bland annat tillgång till nödvändiga resurser såsom dricksvatten, livsmedel, bränsle, el, värme och reservdelar. Dessutom betonas vikten av en robust ledningsförmåga, vilket inkluderar alternativa ledningsplatser för att säkra styrning och samordning även vid störningar. För vissa verksamheter, även med privata utförare, ska två veckors självförsörjning kunna upprätthållas.

Förslaget innebär ett tydligare och utökat ansvar för kommunerna att upprätthålla samhällsviktig verksamhet vid både fredstida kriser och höjd beredskap. Krisberedskap ska bli en integrerad del av den ordinarie kommunala verksamheten. Kommunen förväntas säkerställa grundläggande verksamhetsförmåga så att viktiga funktioner som dricksvatten, el, värme, livsmedel, bränsle och reservdelar upprätthålls även vid allvarliga störningar. Dessutom tydliggörs kommunens roll inom totalförsvaret och dess ansvar att bidra till det civila försvaret genom samverkan med andra aktörer vid höjd beredskap, vilket kräver långsiktig planering, samordning och ledningsförmåga.

Strategisk miljöbedömning

En myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska undersöka om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Syftet med undersökningen

Undersökningen innebär att myndigheten eller kommunen ska:

- identifiera omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, samt
- samråda i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet, om myndigheten eller kommunen inte redan i identifieringen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras (6 kap. 6 § miljöbalken).

Undersökningen ska generera ett beslutsunderlag men den bidrar samtidigt till kunskap som kan vara användbar i det fortsatta arbetet med planen eller programmet samt med miljöbedömningen i de fall en sådan ska göras. En viktig del av undersökningen är att ta reda på hur olika typer av miljöeffekter samspelar med varandra för att få en tydligare uppfattning om eventuell betydande miljöpåverkan.

Lagstiftning

Energiplanen är en typ av plan som omfattas av lagen om kommunal energiplanering (1977:439). Detta innebär att den är en typ av plan för vilken en undersökning av betydande miljöpåverkan ska utföras. Energiplanen innefattas även bland de typer av planer eller program som listas i 2 § 2 p. a-g miljöbedömningsförfordningen. De typer av planer och program som listas i denna paragraf ska alltid bedömas innebära betydande miljöpåverkan om planen eller programmet anger förutsättningarna för att bedriva några verksamheter eller vidta några åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till miljöbedömningsförfordningen, olika typer av miljöfarlig verksamhet. I det här fallet har bedömningen gjorts att planen inte anger några sådana förutsättningar. Detta innebär att planen inte per automatik ska bedömas innebära betydande miljöpåverkan, utan att kommunen ska göra en undersökning.

I Miljöbalken 6 kap. nämns följande om undersökning:

Att undersöka om en betydande miljöpåverkan kan antas

5 § En myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska undersöka om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, om:

1. Frågan om betydande miljöpåverkan inte är avgjord i föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 4 §, eller
2. planen, programmet eller ändringen inte omfattas av undantaget i 3 § andra stycket. Lag (2017:955).

6§ Undersökningen ska innebära att myndigheten eller kommunen:

1. identifierar omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, och
2. samråder i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet, om myndigheten eller kommunen inte redan i identifieringen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om sådana omständigheter som avses i första stycket 1. Lag (2017:955).

Beslut i frågan om miljöpåverkan:

7 § Myndigheten eller kommunen ska efter undersökningen i ett särskilt beslut avgöra om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Beslutet ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten. Lag (2017:955).

Stöd i bedömningen

I 5 § Miljöbedömningsförordningen tydliggörs vad undersökningen ska utgå ifrån vid bedömning av om planen eller programmets genomförande kan antas ge upphov till betydande miljöpåverkan:

Vid en undersökning (enligt 6 kap 6 § miljöbalken) ska identifieringen av omständigheter som i det enskilda fallet talar för eller emot en betydande miljöpåverkan utgå från:

1. *i vilken utsträckning planen, programmet eller ändringen:*
 - a. *anger förutsättningar för verksamheter eller åtgärder när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden eller genom att fördela resurser,*
 - b. *har betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför,*
 - c. *har betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt, eller*
 - d. *har betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen.*
2. *miljöproblem som är relevanta för planen, programmet eller ändringen,*
3. *de sannolika miljöeffekternas och det påverkade områdets utmärkande egenskaper,*
4. *I vilken utsträckning det går att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna,*
5. *miljöeffekternas gränsöverskridande egenskaper,*
6. *miljöeffekternas omfattning,*
7. *riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter,*
8. *det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen, och*
9. *påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.*

Metod för undersökningen

Studien har genomförts i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer och har följt 5 § i miljöbedömningsförordningen. Denna paragraf tydliggör de kriterier som undersökningen bör baseras på för att bedöma om genomförandet av en plan eller ett program kan förväntas orsaka betydande miljöpåverkan. En checklista har använts som hjälp i arbetet med bedömningen för att tydliggöra vilka aspekter som särskilt har bedömts i undersökningen.

Sammanvägd bedömning om betydande miljöpåverkan

Planen bedöms med stöd av nedanstående checklista inte medföra betydande miljöpåverkan vilket medför att ingen strategisk miljöbedömning kommer att upprättas enligt miljöbalken 6 kap 3 §. Huvudmotiv för varför betydande miljöpåverkan inte antas är:

- Energiplanen är och har främst en strategisk, målsättande roll med åtgärder av övergripande karaktär. Varken fysiska eller ekonomiska förutsättningar för verksamheter och åtgärder som enligt miljöbalken ska antas innebära betydande miljöpåverkan beskrivs.
- Energiplanen bedöms i huvudsak bidra till positiva miljöeffekter där den har störst positiv effekt för energi och klimat.
- Planens genomförande medför inte ökade risker för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor.
- Skyddade områden med nationell eller internationell status påverkas inte negativt.

Planen ställer sig positiv till etablering av viss verksamhet som medför att mark tas i anspråk. Det gäller ny kärnkraft, nya kraftledningar samt i vissa fall solparker. Planen pekar dock inte ut specifika platser där lokaliseringen kan bedömas eller miljöpåverkan utredas. Ett undantag är kärnkraft, där planen pekar ut ett område intill befintlig anläggning vid Forsmark som möjligt för ny kärnkraft. Denna lokalisering är dock redan förankrad och miljöbedömd i detaljplan.

En eventuell etablering av ny kärnkraft eller kraftledningar kommer att föregås av en tillståndsprocess där säkerhet och påverkan på människa och miljö kommer att utredas och anläggningen anpassas till områdets förutsättningar och gällande regelverk. Även solparker kommer att miljöbedömas i den mån de bedöms ge upphov till betydande miljöeffekter. Därför bedöms inte antagandet av denna plan förändra möjligheten att etablera nya verksamheter inom kommunen och därmed uppstår ingen ytterligare påverkan på människa eller miljö till följd av nya verksamheter till följd av denna energiplan.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Kommunens ställningstagande om att planen inte antas medföra betydande miljöpåverkan redovisas i tabell 3 och 4.

Tabell 3: Kriteriemall för strategisk miljöbedömning.

Vid "ja" på följande 3 frågor innebär planen alltid en betydande miljöpåverkan och en strategisk miljöbedömning krävs.	Ja	Nej
Påverkar planen ett Natura 2000-område så att tillstånd krävs enligt MB 7 kap 28a §?		x
Anger planen/programmet förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till miljöbedömningsförordningen?		x
Innebär planens genomförande betydande miljöpåverkan? (Ställningstagande utifrån checklistan)		x

Övergripande bedömningsområden	Ingen påverkan	Negativ påverkan	Positiv påverkan	Kommentar
Globala mål, Agenda 2030			Mål 7, 13, delvis mål 9 och 11.	Tydlig inriktning för mer grön energiförsörjning för Sverige och lokalt, samt energibesparing. Viss påverkan för industri och samhälle.
Nationella miljömål			Begränsad klimatpåverkan	Endast klimatmål bedöms påverkas betydande av planen.
Regionala miljömål			Minskad klimatpåverkan (transporter)	Laddstation för elbussar skulle bidra till målet att 100 procent av Region Uppsalas fordonsflotta ska vara fossiloberoende.
Nationella planer	X			Ej aktuellt
Regionala planer	X			Ej aktuellt
Översiktsplaner			X	Energiplan överensstämmer med gällande ÖP och utgör ett underlag för kommande tematiska tillägg till översiktsplan gällande energi.
Övriga kommunala policys, planer och program	X			Ej aktuellt
Riksintressen	X			Ingen påverkan då ingen ny mark pekas ut i planen.
Kulturvärden	X			Ingen påverkan då ingen ny mark pekas ut i planen.
Naturvärden	X			Ingen påverkan då ingen ny mark pekas ut i planen.
Sociala värden			X	Trygghetspunkter säkerställer vissa grundläggande behov till alla medborgare vid kris.
Ekosystemtjänster och rekreation	X			Ingen påverkan då ingen ny mark pekas ut i planen.
Materiella värden			X	Planen medför effektivisering och underhåll av kommunens fastigheter avseende energiförbrukning vilket förlänger materiella livstiden.
Risker för människors hälsa eller för miljön	X			Risker finns kopplade till ny energiproduktion men dessa hanteras inom tillståndsprövning.
Vatten	X			Ingen påverkan då ingen ny mark pekas ut i planen. Beroende på teknik och lokalisering av kärnkraft kan kylvatten påverka vattenkvalitet lokalt, men detta hanteras inom tillståndsprövning.
Luft	X			Ingen påverkan då ingen ny mark eller specifik teknik pekas ut i planen.
Mark	X			Ökad energitillgång medför och möjliggör för mer byggnation. Ställningstagande kring solparker ger effektivisering av markanspråk jämfört med nollalternativ. Dock ingen direkt påverkan.
Klimatförhållanden (lokalt)			X	Verkar för ökad produktion av fossilfri el, ökad distribution samt energieffektivisering av kommunens byggnader.

Infrastruktur			X	Planen verkar för ökad elinfrastruktur vad gäller produktion och transmission. Verkar för ökad laddinfrastruktur för buss.
---------------	--	--	---	---

	Ja	Nej
Behöver ytterligare undersökningar/analyser genomföras?		X

Metod

I kapitlet nedan beskrivs de metoder som används inom ramen för upprättande av underlaget för energiplanen. Arbetet med planen har skett i nära samarbete med Östhammars kommuns utpekade personer främst inom Samhällsbyggnadskontoret.

Nulägesanalys

Statistiken som ligger till grund för nulägesanalysen utgörs av statistik från SCB, Emissionsdatabasen och egen statistik och underlag från Östhammars kommun.

Kommunens energianvändning och tillförsel har kartlagts utifrån 2023 års statistik. Statistiska Centralbyråns, SCB, statistikdatabas för Kommunal och regional energianvändning använts för sammanställning av energianvändning.

Vissa värden döljs i SCB:s statistik av sekretesskäl, exempelvis när antalet aktörer är få. Det, tillsammans med den osäkerhet som introduceras med SCB:s framtagande av statistiken, gör att presenterad energistatistik främst ska ses som trender över tid och storleksordningar snarare än att siffrorna exakt överensstämmer med verkligheten.

I SCB:s användarhandledning⁴ beskrivs hur data har tagits fram och vad olika begrepp betyder. SCB kategoriserar energianvändningen i olika sektorer baserat på SNI-koder.⁵ Användarhandledningen beskriver även vilka SNI-koder som ingår i respektive sektor. De SNI-koder som används för att presentera energianvändningen av energi presenteras i Tabell 2.

Tabell 2: SCB:s kategorisering av olika sektorer⁶.

Kategori	Vad ingår?
Jordbruk, skogsbruk, fiske	[SNI 01-03]
Industri, byggverksamhet	Tillverkningsindustrin och utvinning av mineral [SNI 05-33], samt då det gäller el även byggverksamhet [SNI 41-43]. Det är endast under industrikategorin som stenkol och koks ingår.
Offentlig verksamhet	Offentlig förvaltning och försvar [SNI 84], Utbildning, forskning och utveckling [SNI 72,85], Hälso- och sjukvård, sociala tjänster [SNI 75, 86-

⁴ Kommunal och regional energistatistik 2022 användarhandledning
https://www.scb.se/contentassets/37ec814f01fc4f2ca64ab621d13203ec/anvandarhandledning-2022-version_1.0.pdf Hämtad 2025-02-11

⁵ Standard för svensk näringsgrensindelning, SNI, används för att klassificera företag och arbetstillfällen efter vilken verksamhet de bedriver.

⁶ Vanliga frågor och svar om Kommunal och regional energistatistik [Vanliga frågor och svar om Kommunal och regional energistatistik](#) Hämtad 2025-02-11

	88], Kultur, nöje och fritid [SNI 90-93], Gatu- och vägbelysning, Vattenverk [SNI 36.001-36.002], Avfallshantering, avloppsrening, återvinning, sanering och renhållning [SNI 37, 38, 39].
Transporter	Oljeleveranser till tankställen, Järnvägstransport och kollektivtrafikverksamhet [SNI 49.1-49.2, 49.31]
Övriga tjänster	Elförsörjning av kontor, lager och dylikt [SNI 35.1], Gasförsörjning (distribution av gasformiga bränslen via rörmät) [SNI 35.2], Försörjning av värme och kyla [SNI 35.3], Parti- och detaljhandel [SNI 45-47], Hotell- och restaurang-verksamhet [SNI 55, 56], Magasinering och stödtjänster till transporter [SNI 49.32-52], Post och kurirverksamhet [SNI 53], Finans- och försäkrings-verksamhet [SNI 64-66], Fastighetsförvaltning [SNI 68.1-68.32], Uthyrning, leasing, databehandling och andra företagstjänster [SNI 69-71, 73-74, 77-82, 97-98], Annan serviceverksamhet [SNI 94-96, 99], Informations- och kommunikationsverksamhet [SNI 58-63].
Småhus	
Flerbostadshus	
Fritidshus	

En fullständig lista över bränslen inom respektive bränslegrupp återfinns i SCB:s användarhandledning. Exempel på bränslen i respektive bränslegrupp är:

- Flytande icke förnybara: Dieselbränsle, bensen, eldningsolja, avfallsolja, fotogen, m.fl.
- Fasta icke förnybara: Stenkol, koks, kärnbränsle, petroleumkoks, torv och torvbriketter, m.fl.
- Gas icke förnybar: Gasol (propan och butan), naturgas, blandgas, metan, bränngas, m.fl.
- Flytande förnybara: E85, etanol, ED95, FAME, ETBE, HVO, avlutar, bioolja, metanol, paraffinolja, m.fl.
- Fasta förnybara: Trädbänsle, flis, bark, ved, spån, briketter, pelletar och träpulver, m.fl.
- Gas förnybar: Biogas, deponigas, rötgas.

För växthusgasutsläpp har SMHI:s emissionsdatabas använts⁷. SMHI nyttjar top-down-perspektiv där emissioner bryts ned från en nationell totalemission till läns- och kommunnivå med hjälp av statistik, geografiska data med mera. Metod- och kvalitetsbeskrivningen beskriver hur emissioner har beräknats för varje sektor. Dokumentet beskriver bland annat hur utsläpp allokeras ut på kommuner/regioner. Utsläppen mäts i koldioxidekvivalenter, vilket innebär att även andra växthusgaser inkluderas. SMHI emissionsdatabasen kategoriserar växthusgasutsläpp enligt Tabell 3.

Tabell 3. Emissionsdatabasens kategorisering av växthusgasutsläpp⁸.

Kategori
Arbetsmaskiner
Avfall (inkl. avlopp)
Egen uppvärmning av bostäder och lokaler
El och fjärrvärme
Industri (energi + process)
Jordbruk
Produktanvändning (inkl. lösningsmedel)
Transporter
Utrikestransporter

⁷ SMHI:s Nationella emissionsdatabasen [Nationella emissionsdatabasen](#) Hämtad 2025-02-11

⁸ SMHI:s Nationella emissionsdatabasen [Nationella emissionsdatabasen](#) Hämtad 2025-02-11

Framtidsanalys

Följande avsnitt beskriver metoden för framtidsanalysen som genomfördes för att få en helhetsbild av kommande utveckling och mål inom olika sektorer i kommunen. Metoden innefattar dialog och intervjuer med relevanta intressenter, sammanställning av framtidsplaner samt utvärdering och analys av insamlad information.

Dialog och intervjuer

För att skapa en helhetsbild med lokal förankring genomfördes intervjuer med följande intressenter:

- **Kommunen:** Personer inom olika befattningar och avdelningar, såsom beredskap/säkerhet, näringsliv, samhällsbyggnad och teknik/fastighet.
- **Region Uppsala:** intervju med fokus på näringsliv och transportutveckling.
- **Nätägare:** Lokalnät (Upplands Energi, Vattenfall Eldistribution), regionnät (Vattenfall Eldistribution) och Svk (transmissionsnät).
- **Näringslivet/industrin:** Företrädare för olika sektorer och som bedöms ha ett ökat behov av energi i framtiden.

Syftet med dessa intervjuer var att få en överblick över kommande utveckling inom sektorerna industri, transport samt bostäder, service och offentlig verksamhet samt huruvida energisystemet underbygger denna utveckling.

Sammanställning av framtidsplaner

Framtidsplanerna samlades in från nätägare, kommunen samt industri- och näringslivsaktörer genom nätutvecklingsplaner, styrdokument och offentligt kommunicerade planer. Målet var att skapa en grund för vidare analys genom att sammanställa informationen uppdelat på baserat på sektor och typ av utvecklings (behov, produktion, elnät).

Utvärdering och analys

Genom att betrakta den insamlade informationen kunde relevanta slutsatser dras samt framtida utmaningar och möjligheter identifieras. Slutsatserna baseras på vår erfarenhet av energiplanering och energiscenarier.

Miljöbedömning

Miljöbedömningen har utgått från Energimyndighetens checklista för miljöbedömning av Energiplaner.

I ett första steg bedömdes planen inte medföra sådana förutsättningarna för att bedriva några verksamheter eller vidta åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till miljöbedömningsförordningen och bedömdes därför inte per automatik kräva miljöbedömning med framtagande av miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

I ett andra steg gjordes en undersökning av om planens genomförande riskerar leda till betydande konsekvenser för människa eller miljö, utifrån Energimyndighetens checklista för miljöbedömning. Denna bedömning utfördes i form av en workshop och leddes av en miljökonsult med lång erfarenhet av strategisk miljöbedömning och som inte varit inblandad i framtagandet av planen. I workshopen medverkade dels representanter från kommunen, dels de konsulter som tagit fram Energiplanen. Resultatet av workshopen var att planen inte bedöms medföra betydande miljöpåverkan.

I ett tredje steg har kommunen fastställt i ett särskilt beslut att genomförandet av Energiplanen inte antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Program

Äldreprogram 2026-2029

Antagen av	
Antaget	
Ersätter tidigare version	
Gäller för	BUN, KFN, VON, KS
Dokumentansvarig	Socialchef

Innehållsförteckning

.....	
Sammanfattande utgångspunkter för äldreprogrammet.....	3
Mål för programperioden	3
Genomförande, uppföljning och giltighetstid	4
1. Demografi.....	4
2. Externa förändringstryck.....	4
2.1 Ny socialtjänstlag	4
2.2 Fler äldre	4
2.3 Trygghetsskapande teknik.....	5
2.4 Säkerhet och beredskap	5
2.5 Omställning till god och nära vård	5
3. Förutsättningar och insatser.....	5
3.1 Boendeformer och tillgänglighet	5
3.2 Social samvaro och livskvalitet	6
3.3 Omsorgs- och vårdinsatser	6
4. Beroenden	6

Sammanfattande utgångspunkter för äldreprogrammet

Sveriges befolkning blir allt äldre, så även i Östhammars kommun. Idag har 8 % av personer 65+ en demenssjukdom. Kommunen står inför förändringar inom äldreomsorgen, inklusive den nya socialtjänstlagen som betonar förebyggande arbete, ökad tillgänglighet och kunskapsbaserad omsorg.

Med en växande äldre befolkning ökar behovet av både personal och anpassning av särskilda boendeplatser. Trygghetsskapande teknik utvecklas snabbt, men kräver resurser och kompetens. Kommunen måste även säkerställa beredskap vid samhällsstörningar och samverkan med Region Uppsala för god och nära vård.

Tillgängliga bostäder och samhällsservice är avgörande för äldres självständighet. Social samvaro behöver främjas genom samverkan med civilsamhället. Kommunen ska tillhandahålla individanpassad och kvalitativ omsorg, med fokus på kompetensutveckling och uppföljning.

Kommunen är delvis beroende av externa aktörer, där samverkan med Region Uppsala, Länsstyrelsen och andra myndigheter är avgörande för måluppfyllelse. Nationella beslut om lagstiftning och statsbidrag påverkar resursfördelning och prioriteringar, medan ekonomiska faktorer skapar osäkerhet.

Mål för programperioden

Äldreprogrammet sätter den strategiska inriktningen för att skapa god livskvalitet och trygg välfärd för Östhammars kommuns äldre invånare (65+). Under programperioden ska kommunen:

1. **Stärka kompetensförsörjningen inom vård och omsorg (VON, BUN, KS)**
Öka personalstyrkan och kompetensen, särskilt inom demensvård.
2. **Säkerställa kvalitet och patientsäkerhet i vård- och omsorgsinsatser (VON)**
Trygg, säker och evidensbaserad vård- och omsorg i hemmet och på boenden.
3. **Öka användande av trygghetsskapande välfärdsteknik (VON, KS)**
Använda teknik för ökad trygghet och resurseffektivitet.
4. **Förbättra samverkan med Region Uppsala (VON)**
Säkerställa god vård- och omsorg för äldre med omfattande behov.
5. **Anpassa boendeplatser inom särskilt boende (VON, KS)**
Behovsanpassa boendeplatser för äldre, med fokus på demensvårdsplatser.
6. **Stärka beredskapen inom vård och omsorg (VON, KS)**
Säkerställa kontinuitet vid samhällsstörningar.
7. **Utveckla det förebyggande arbetet (VON, KFN)**
Anpassa utbud, arbetssätt och organisation i enlighet med nya socialtjänstlagen och målgruppens behov.
8. **Stärka stödet till och samverkan med anhöriga/närstående (VON)**
Bättre stödinsatser för att öka trygghet och livskvalitet.
9. **Främja social samvaro för äldre (VON, KFN, BUN)**
Stödja föreningar och initiativ för minskad ensamhet och ökat välbefinnande.
10. **Öka tillgången till tillgängliga boenden (VON, KS)**
Fler anpassade bostäder och förbättrad tillgänglighet till samhällsservice.

Genomförande, uppföljning och giltighetstid

Genomförande och uppföljning av Äldreprogrammet sker i enlighet med kommunens riktlinje för styrande dokument. Programmet gäller för perioden 2026-01-01 till 2029-12-31.

1. Demografi

Befolkningsprognosen för Östhammars kommun visar att antalet invånare över 67 år kommer att öka med 450 personer fram till 2030 och gruppen över 80 år med drygt 600 personer.

Att Östhammars kommun har en hög andel äldre invånare påverkar försörjningskvoten. Det är ett mått på hur många som inte arbetar i förhållande till dem som gör det. Just nu är siffran 99 %, vilket innebär att för varje 100 personer i arbetsför ålder (16–64 år) finns det 99 som är yngre eller äldre och oftast utanför arbetsmarknaden. Rikssnittet är 77, vilket betyder att Östhammar har en större andel invånare som behöver försörjas. Detta innebär betydande ekonomiska utmaningar för kommunen.

Cirka åtta procent av alla personer som är 65 år eller äldre, och nästan hälften av alla över 90 år, har en demenssjukdom. Med åldern ökar också förekomsten av somatiska, ofta kroniska, sjukdomar, och psykisk ohälsa

2. Externa förändringstryck

Kommunen står inför flera utmaningar som påverkar möjligheterna att skapa god livskvalitet och en trygg välfärd för äldre invånare. Ett strategiskt och långsiktigt arbete för att hantera dessa utmaningar kan samtidigt ge möjlighet till utveckling.

2.1 Ny socialtjänstlag

Den nya socialtjänstlagen träder i kraft i juli 2025. Syftet är att göra socialtjänsten mer förebyggande, jämställd och lättillgänglig. Detta innebär att vården och omsorgen behöver arbeta:

- Mer förebyggande
- För ökad tillgänglighet
- Kunskapsbaserat

2.2 Fler äldre

Den åldrande befolkningen innebär ett ökat tryck på både kommunens och regionens tjänster. Samtidigt som många äldre är friskare högre upp i ålder, lever många också med sjukdom och ett långvarigt behov av vård och omsorg. Detta medför:

- Tidigare utskrivning från slutenvård för personer med omfattande vårdbehov
- Högre kompetenskrav på omsorgspersonal
- Ett ökat behov av medarbetare
- Behov av alternativa lösningar, tex välfärdsteknik

- Förändrade behov av särskilda boendeplatser och korttidsplatser
- Att många anhöriga involveras i omvårdnad
- Hög försörjningskvot

2.3 Trygghetsskapande teknik

Den tekniska utvecklingen inom vård och omsorgsområdet går snabbt och medför både möjligheter och utmaningar. För att dra nytta av nya tekniska lösningar behöver kommunen hantera:

- Medarbetares kompetens och inställning
- Brukares och anhörigas kunskap och acceptans
- Resursomställning, både ekonomiskt och personellt

2.4 Beredskap

En god beredskap säkerställer att kommunens verksamhet fungerar vid påfrestningar och samhällsstörningar. Vård- och omsorg är en samhällsviktig verksamhet som måste upprätthållas även vid kriser och extraordinära händelser, vilket ger att kommunen behöver:

- Ha god beredskapsplanering inom vård- och omsorg
- Genomföra regelbundna beredskapsövningar

2.5 Omställning till god och nära vård

En personcentrerad hälso- och sjukvård med god samverkan mellan regioner och kommuner bidrar till att patienter får rätt insatser i rätt tid, minskar risken för vårdglapp och onödiga sjukhusvistelser samt stärker förutsättningarna för en trygg och nära vård för äldre och personer med omfattande vårdbehov. Östhammars kommun behöver:

- En god samverkan med regionen
- Tydlig fördelning mellan kommunalt- och regionalt ansvar
- Beredskap för utökat ansvar inom den kommunala primärvården
- Högre kompetenskrav på personal inom vård och omsorg

3. Förutsättningar och insatser

Utöver externa förändringar behöver kommunen förhålla sig till fler faktorer för att skapa god livskvalitet och en trygg välfärd för äldre invånare

3.1 Boendeformer och tillgänglighet

Många äldre vill bo kvar i sina hem men behöver bättre tillgänglighet. Det befintliga bostadsbeståndet saknar ofta lämpliga och tillgängliga bostäder för seniorer, vilket försvårar flyttkedjor. Kommunens Bostadsförsörjningsprogram 2024-2027 syftar till att ökarörligheten.

Tillgänglighet handlar också om hur samhället utformas. Bristande tillgänglighet i bostaden och till samhällsservice kan påverka äldres möjligheter att:

- Behålla sin självständighet
- Delta i samhällslivet

3.2 Social samvaro och livskvalitet

Social gemenskap är avgörande för att minska ensamhet och meningsfulla kultur- och fritidsaktiviteter bidrar till en god livskvalitet. Förutom kommunala mötesplatser spelar civilsamhället en viktig roll genom organisationer, kyrkor och samfund.

Kommunen kan bidra genom att:

- Samverka med föreningar och civilsamhället
- Beakta äldres behov i verksamhetsplanering

3.3 Omsorgs- och vårdinsatser

Kommunen erbjuder ett brett utbud av vård- och omsorgsinsatser. Det är avgörande att dessa

är av hög kvalitet, patientsäkra, upplevs trygga och främjar bibehållen självständighet. Viktiga faktorer för att upprätthålla detta är:

- Kontinuerlig planering och uppföljning
- God leveranssäkerhet
- Personalkontinuitet och kompetensutveckling
- Brukarundersökningar och kvalitetsuppföljning

4. Beroenden

Genomförandet av programmet är beroende av andra aktörer, vilket kan påverka måluppfyllelsen. Region Uppsala har en central roll genom sina prioriteringar inom:

- Organisering och lokalisering av vård
- Bemanning och kompetensförsörjning
- Samverkan mellan vårdaktörer
- Utvecklingen av nära vård

Även inom beredskapsplanering är samverkan avgörande, där Länsstyrelsen, räddningstjänsten och andra myndigheter viktiga samarbetspartners för att säkerställa en effektiv krisberedskap.

Utöver detta påverkas insatser och resursfördelning av flera externa faktorer, såsom:

- Nationella politiska beslut, förändrade myndighetsföreskrifter och ny lagstiftning
- Tilldelning av generella och riktade statsbidrag
- Ekonomiska förändringar på nationell och internationell nivå, med svårförutsägbara konsekvenser.

Priser per timme vid bokning av kommunens idrottsanläggningar

Prislista idrottsanläggningar 2026

	Subventionerat träning taxeklass 1	Subventionerat match/ event taxeklass 1	Subventionerat taxeklass 2	Taxeklass 3
Simhall	330 kr	515 kr	495 kr	1 150 kr
Ishall	165 kr	265 kr	250 kr	1 575 kr
Sporthall	165 Kr	265 kr	250 kr	530 kr
Gumnastiksal	110 kr	160 kr	165 kr	265 kr

Subventioneringstabell

	Subventionerat träning taxeklass 1	Subventionerat match/ event taxeklass 1	Subventionerat taxeklass 2	Taxeklass 3
Simhall	820 kr	635 kr	655 kr	0 kr
Ishall	1 410 kr	1 310 kr	1 325 kr	0 kr
Sporthall	365 kr	265 kr	280 kr	0 kr
Gumnastiksal	155 kr	105 kr	100 kr	0 kr

Taxeklass 1 träning	Träningstid till föreningar som är bidragsberättigade enligt kultur- och fritidsnämndens bidragsnormer.
Taxeklass 1 match / event	Match eller evenemangs tid till föreningar som är bidragsberättigade enligt kultur- och fritidsnämndens bidragsnormer.
Taxeklass 2	Allmännyttiga föreningar och privatpersoner som är kommunmedlemmar.
Taxeklass 3	Övriga T.ex. företag, föreningar från annan kommun, privatperson som inte är kommunmedlem

Kultur- och fritidsnämndens Taxor- och avgifter Bilaga 2026

Subventionerade taxor för idrottsanläggningar och samlingslokaler 2026

Ort	Idrottsanläggning	Timtaxa för träning (kr)	Timtaxa för match, tävling och evenemang (kr)
Alunda	Alundabadet Simbassäng	330	515
Alunda	Alundabadet Simbassäng bana	55	-
Alunda	Alundabadet Undervisningsbassäng	165	-
Alunda	Olandshallen A	165	265
Alunda	Olandshallen B	110	160
Alunda	Olandshallen Klubbrum	70	70
Gimo	Gimo Sporthall	165	265
Gimo	Gimo Sporthall halva	110	160
Gimo	Gimo gruppträningslokal	110	160
Gimo	Gimo Ishall	165	265
Gimo	Gimo Ishall utan is	100	160
Gimo	Gimo Simhall Simbassäng	330	515
Gimo	Gimo Simhall Simbassäng bana	55	-
Gimo	Gimo Simhall undervisningsbassäng	165	-
Hargshamn	Hargshamns gymnastiksal	110	160
Öregrund	Rådhusalen	70	-
Öregrund	Sven Persson-hallen	110	160
Öregrund	Öregrunds Sporthall	165	265
Östhammar	Frösåkershallen Sporthall	165	265
Östhammar	Frösåkershallen Sporthall halva	110	160
Östhammar	Frösåkershallen gruppträningslokal	110	160
Östhammar	Kristinelundsskolan gymnastiksal	110	160
Östhammar	Räddningstjänsten gymnastiksal	110	160
Östhammar	Räddningstjänsten sammanträdesrum	75	-
Österbybruk	Österbybruks gymnastiksal	110	160
Österbybruk	Österbybruks Simhall Simbassäng	330	515
Österbybruk	Österbybruks Simhall Simbassäng bana	55	-
Österbybruk	Österbybruks Sporthall	165	265
Österbybruk	Österbybruks Simhall Undervisningsbassäng	165	-
Österbybruk	Ungdomsgården Unkan	75	-

Subventionerade avgifter för bad- och gym 2026

Alundabadet	
Dagsinträde vuxen	100
Rabattkort (12 ggr) vuxen	1000
Dagsinträde 3-20/pensionär	50
Rabattkort 3-20/pensionär	500

Frösåkershallens Gym	
Bastu rabattkort	350
Bastu engångsbiljett	35
Engångsbiljett vuxen	130
Träningskort månad vuxen	635
Träningskort halvår vuxen	2580
Träningskort helår vuxen	3765
Engångsbiljett 14-20 år/student/pensionär	95
Träningskort månad 14-20 år/student/pensionär	510
Träningskort halvår 14-20 år/student/pensionär	2065
Träningskort helår 14-20 år/student/pensionär	3055
Engångsbiljett 11-13 år	60
Träningskort månad 11-13 år	300
Träningskort halvår 11-13 år	1230
Österbybruks Gym	
Bastu rabattkort	350
Bastu engångsbiljett	35
Engångsbiljett vuxen	100
Träningskort månad vuxen	515
Träningskort halvår vuxen	1540
Träningskort helår vuxen	2010
Engångsbiljett 14-20 år/student/pensionär	85
Träningskort månad 14-20 år/student/pensionär	415
Träningskort halvår 14-20 år/student/pensionär	1290
Träningskort helår 14-20 år/student/pensionär	1775
Engångsbiljett 11-13 år	50
Träningskort månad 11-13 år	255
Träningskort halvår 11-13 år	745

Gimo och Österbybruks Simhall	
Bastu rabattkort	350
Bastu engångsbiljett	35
Dagsinträde vuxen	70
Rabattkort vuxen	700
Årskort vuxen	1225
Dagsinträde ungdom/pensionär	35
Rabattkort ungdom/pensionär	350
Årskort ungdom/pensionär	780

Öregrunds gym	
Bastu rabattkort	350
Bastu engångsbiljett	35
Engångsbiljett vuxen	90
Träningskort månad vuxen	470
Träningskort halvår vuxen	1400
Träningskort helår vuxen	1825
Engångsbiljett 14-17 år/student/pensionär	75
Träningskort månad 14-17 år/student/pensionär	375
Träningskort halvår 14-17 år/student/pensionär	1170
Träningskort helår 14-17 år/student/pensionär	1615
Engångsbiljett 11-13 år	45
Träningskort månad 11-13 år	230
Träningskort halvår 11-13 år	675

Gimo Gym	
Bastu rabattkort	350
Bastu engångsbiljett	35
Engångsbiljett vuxen	95
Träningskort månad vuxen	510
Träningskort halvår vuxen	2065
Träningskort helår vuxen	3060
Engångsbiljett 14-17 år/student/pensionär	80
Träningskort månad 14-17 år/student/pensionär	390
Träningskort halvår 14-17 år/student/pensionär	1610
Träningskort helår 14-17 år/student/pensionär	2415
Engångsbiljett 11-13 år	45
Träningskort månad 11-13 år	250
Träningskort halvår 11-13 år	1000

Kultur- och fritidsnämndens artikelförsäljning avseende kort för gym och bad finns tillgängliga genom avtal på diverse friskvårdsportaler såsom till Epassi, Benefits och Wellnet (Avtalet med Wellnet går ut 2026, ingen förlängning förväntas).

Taxor för Kulturhuset Storbrunn 2026

Storbrunn, Östhammar			
	Avgiftsgrupp 1 Kommunens elever (elevuppspel, kulturskolan etc.)	Avgiftsgrupp 2 Kommunens föreningar, studieförbund, enskilda samt kommunens förvaltningar och verksamheter	Avgiftsgrupp 3 Övriga såsom företag och myndigheter
BIOSALONG			
Vardag			
Heldag 08.00-17.00	600 kr	1 400 kr	5000
För- eller eftermiddag	300 kr	700 kr	2500
Kväll 16.00-22.00	600 kr	700 kr	2500
Tid utöver dessa blocktider	+ 125 kr/tim	+ 245 kr/tim	+ 610 kr/tim
Helg			
4 timmar	600 kr	1 200 kr	2500
8 tim mellan 10-22	1 200 kr	2 000 kr	5000
Tid utöver 8 timmar (högst 2 timmar)	+ 185 kr/tim	+ 305 kr/tim	+ 610 kr/tim
Tekniskt stöd/värd (ljud, ljus & projektor)	300 kr/tim	300 kr/tim	300 kr/tim
STORA ATELJÉN			
Heldag 08.00-17.00	Kostnadsfritt	300	1500
För- eller eftermiddag	Kostnadsfritt	300	750
PARKEN			
Parken + Nedre plan (Café och Toaletter)			
Kl. 10-22	-	-	10000
För- eller eftermiddag	-	-	5000
Endast Parken			
kl. 10-22	Kostnadsfritt	3 000 kr	3000

Avgifter - Kulturhuset Storbrunn 2026

Avgifter Folkbiblioteken, Östhammars kommun		
Kopiering/Utskrift	/st	2
Kasse	/st	2
Förkommet lånekort	/st	10
Fjärrlån		10
Förkommen/skadad bok*		300
*Om boken du lånat kommer bort eller blir skadad tar vi ut en avgift på 300 kronor för att ersätta exemplaret. Det går också bra att skänka ett annat exemplar av samma bok till biblioteket.		

Taxeklass 2 (allmännyttiga ideella föreningar, kommunmedlemmar)

Ort	Idrottsanläggning	Timtaxa (kr)
Alunda	Alundabadet Simbassäng	495
Alunda	Alundabadet Simbassäng bana	85
Alunda	Alundabadet Undervisningsbassäng	250
Alunda	Olandshallen A	250
Alunda	Olandshallen B	165
Alunda	Olandshallen Klubbrum	105
Gimo	Gimo Sporthall	250
Gimo	Gimo Sporthall halva	165
Gimo	Gimo gruppträningslokal	165
Gimo	Gimo Ishall	250
Gimo	Gimo Ishall utan is	100
Gimo	Gimo Simhall Simbassäng	495
Gimo	Gimo Simhall Simbassäng bana	85
Hargshamn	Gimo Simhall undervisningsbassäng	250
Öregrund	Hargshamns gymnastiksal	165
Öregrund	Rådhusalen	105
Öregrund	Sven Persson-hallen	165
Östhammar	Öregrunds Sporthall	250
Östhammar	Frösåkershallen Sporthall	165
Östhammar	Frösåkershallen Sporthall halva	165
Östhammar	Frösåkershallen gruppträningslokal	165
Östhammar	Kristinelundsskolan gymnastiksal	165
Östhammar	Räddningstjänsten gymnastiksal	165
Österbybruk	Räddningstjänsten sammanträdesrum	115
Österbybruk	Österbybruks gymnastiksal	165
Österbybruk	Österbybruks Simhall Simbassäng	495
Österbybruk	Österbybruks Simhall Simbassäng bana	85
Österbybruk	Österbybruks Simhall Undervisningsbassäng	250
Österbybruk	Ungdomsgården Unkan	115

Taxeklass 3 (utan subventionering, övriga hyresgäster, företag)

Ort	Idrottsanläggning	Timtaxa (kr)
Alunda	Alundabadet Simbassäng	1150
Alunda	Alundabadet Simbassäng bana	230
Alunda	Alundabadet Undervisningsbassäng	605
Alunda	Olandshallen A	530
Alunda	Olandshallen B	265
Alunda	Olandshallen Klubbrum	120
Gimo	Gimo Sporthall	530
Gimo	Gimo Sporthall halva	265
Gimo	Gimo gruppträningslokal	265
Gimo	Gimo Ishall	1575
Gimo	Gimo Simhall Simbassäng	1150
Gimo	Gimo Simhall Simbassäng bana	230
Gimo	Gimo Simhall undervisningsbassäng	605
Hargshamn	Hargshamns gymnastiksal	265
Öregrund	Rådhusalen	120
Öregrund	Sven Persson-hallen	265
Öregrund	Öregrunds Sporthall	530
Östhammar	Frösåkershallen Sporthall	530
Östhammar	Frösåkershallen Sporthall halva	265
Östhammar	Frösåkershallen gruppträningslokal	265
Östhammar	Kristinelundsskolan gymnastiksal	265
Östhammar	Räddningstjänsten gymnastiksal	265
Östhammar	Räddningstjänsten sammanträdesrum	120
Österbybruk	Österbybruks gymnastiksal	265
Österbybruk	Österbybruks Simhall Simbassäng	1150
Österbybruk	Österbybruks Simhall Simbassäng bana	230
Österbybruk	Österbybruks Simhall Undervisningsbassäng	605
Österbybruk	Ungdomsgården Unkan	120

Riktlinje God Ekonomisk Hushållning

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
– EN DEL AV ROSLAGEN

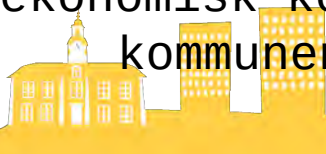
Inledning

- Kommunallagen anger att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet
- Fullmäktige ska därför besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning
- Kommunen får över tid inte bedriva en verksamhet där kostnaderna överstiger intäkterna.
För att säkerställa detta behövs:
 - Verksamhetsperspektiv
 - Finansiellt perspektiv (generationsperspektivet)
- Under 2023 genomfördes förändringar i kommunallagen, vilket gör att nya riktlinjer behöver beslutas.
 - Möjligheten att reservera medel till **RUR (Resultatutjämningsreserv)** upphörde.
 - Möjligheten att reservera medel till **RER (Resultatreserv)** infördes.
- Denna riktlinje ersätter den tidigare riktlinjen för god ekonomisk hushållning.

Verksamhetsperspektivet

- Kommunal verksamhet omfattar den verksamhet som är lagstadgad och politiskt beslutat.
- Mål och riktlinjer för verksamheten behövs för att visa hur mycket av de olika verksamheterna som ryms inom de finansiella målen.
- Fullmäktiges fastställdas mål tydliggör ambitionsnivån inom varje verksamhet.
- Syftet med den kommunala verksamheten är att få största möjliga nytta för skattebetalarnas pengar utifrån politiska prioriteringar.
- Alla förändringar av verksamheten som kräver ett politiskt beslut ska:
 - kostnadsberäknas och resursavstämmas innan genomförande,
 - innehålla en ekonomisk konsekvensbeskrivning som tydliggör hur förändringen påverkar kommunens ekonomi.

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
- EN DEL AV ROSLAGEN

Finansiellt perspektiv

- Utöver verksamhetsmål behövs finansiella mål. Ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning och kvalitet.
- Finansiella mål är en politisk bedömning och ska anges i varje års budget.
- De finansiella målen ska bidra till att kommunen uppnår en stark och hållbar finansiell ställning.
- Finansiella mål som ska anges i budgeten för Östhammars kommun är
 - **Överskottsmål** i procent av skatter och bidrag,
Ett positivt resultat skapar handlingsutrymme och möjliggör att kommunen kan möta framtida ekonomiska utmaningar utan att behöva vidta kortsiktiga åtgärder.
 - **Kommunens självfinansieringsgrad av investeringar**
En hög självfinansieringsgrad minskar behovet av extern upplåning och bidrar till en stabil skuldsättning över tid
 - **Kommunkoncernens soliditet.**
En god soliditet visar på ekonomisk styrka och förmåga att klara oförutsedda händelser eller perioder av ekonomisk påfrestning.

Riktlinjen tar också upp

- Synnerliga skäl
- Stark finansiell ställning
- God ekonomisk hushållning för kommunkoncernen
- RER (resultatreserv)

Resultatreserv

- Syftet är att skapa en ekonomisk buffert för att kunna hantera variationer i resultat mellan år.
- Avsättning av medel till RER kan göras vid ett positivt resultat som överstiger balanskravet.
- Avsättning får inte medföra att balanskravet inte uppfylls.
- Beslut om avsättning beslutas av fullmäktige i samband med årsredovisningen.
- Medel ur resultatreserven får användas för att:
 - Finansiera planerade tillfälliga satsningar eller projekt ett enskilt år.
 - Minska effekterna av konjunktursvängningar, oförutsedda kostnadsökningar eller inkomstbortfall
 - Täckna underskott som inte är strukturella.
 - RER får inte användas för att finansiera löpande verksamhet.

Användning ska motiveras och redovisas öppet samt beslutas av kommunfullmäktige. Detta gäller både vid budgetens upprättande och

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
- EN DEL AV ROSLAGEN

Missiv angående ändringar i "Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och långsiktiga finansiella mål"

från utskick till KSAU 18 november 2025
till utskick KF 16 december 2025

Sida	Ändring	Kommentar
3	Kvoten justerat eget kapital som andel av skatter och bidrag ändras från 50 % till 40 %.	En kvot om 50 % är en hög kvot som i Östhammars fall kommer vara svår att nå. En kvot på 40 % är mer realistisk men är ändå på en nivå som speglar att kommunen är finansiellt robust.
3	Kommunens likvida medel ska motsvara 2 månaders nettolön. Tidigare var det angivet 3 månader.	En buffert på 2 månaders nettolön anses tillräckligt för att kommunen ska ha säkerställt en god betalningsförmåga. Om kommunen skulle ha en högre likviditet än så bör vi istället för ha pengarna på ett konto, överväga att amortera på våra lån eller vidta andra åtgärder som stärker kommunens ekonomi.
4	Under pkt 2 användning av resultatreserv har första punkten ändrats. Här har ett tillägg gjorts som innefattar begreppet "god ekonomisk hushållning" Detta var inte med tidigare	Fullständig ny lydelse: <i>Finansiera planerade tillfälliga satsningar eller projekt ett enskilt år. Dessa ska avse att stärka kommunens ekonomi och för att en god ekonomisk hushållning ska uppnås, vara tidsbegränsade och inte avse permanent verksamhet.</i>

Riktlinje

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och långsiktiga finansiella mål

Antagen av	Kommunfullmäktige
Antaget	Klicka eller tryck här för att ange text.
Ersätter tidigare version	Klicka eller tryck här för att ange text.
Gäller för	Klicka eller tryck här för att ange text.
Dokumentansvarig	Klicka eller tryck här för att ange text.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och långsiktiga finansiella mål

Kommunallagen, KL, 11 kap. 1 §

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2-6 §§. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller regionen. Om kommunen eller regionen har en sådan resultatreserv som avses i 14 §, ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den. Lag (2023:642).

Kommunen får över tid inte bedriva en verksamhet där kostnaderna är högre än intäkterna. Detta regleras genom balanskravet (KL 11 kap. 5 §) som innebär att budgeten ska upprättas så att intäkterna varje år överstiger kostnaderna, samt att utfallet av balanskravsresultatet för året ska vara positivt (Lagen om kommunal bokföring och redovisning 11 kap. 10-11 §).

Mål och riktlinjer för verksamheten behövs för att visa hur mycket av de olika verksamheterna som ryms inom de finansiella målen, dvs. en koppling mellan ekonomi och verksamhet. Syftet med den kommunala verksamheten är att få största möjliga nytta för skattebetalarnas pengar utifrån politiska prioriteringar, inte att ge vinst eller avkastning.

Vad som är största möjliga nytta, eller vad som kännetecknar en effektiv verksamhet, är en politisk avvägning som i varje budgethandling fastslås genom att de verksamhetsmål som har betydelse för den goda ekonomiska hushållningen ska särskiljas ut.

För att säkra generationsperspektivet behöver kommunen ha ett långsiktigt perspektiv som tillser att nuvarande generation inte sätter kommande generationer i en sämre sits än vår egen. Alla förändringar av verksamheten som kräver ett politiskt beslut ska kostnadsberäknas och resursavstämmas före genomförande. Detta innebär att alla beslut ska innehålla en ekonomisk konsekvensbeskrivning som tydliggör hur beslutet påverkar kommunens ekonomi och hur det ska finansieras, detta gäller både investeringsutgift samt driftkostnad.

Utöver verksamhetsmål behövs finansiella mål för att betona att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning och kvalitet. Finansiella mål riskerar att ta utrymme från driftbudgeten och har därför en alternativkostnad som kan vara i form av utebliven verksamhet och/eller sänkt skatt.

Vad gäller finansiella mål finns ingen absolut nivå att förhålla sig till, det är en politisk bedömning och som ska anges i varje års budget utifrån historiska resultat samt prognoser över den ekonomiska utvecklingen.

De finansiella målen ska bidra till att Östhammars kommun uppnår en stark och långsiktigt hållbar finansiell ställning. De ska samtidigt skapa handlingsutrymme över tid och säkerställa en ekonomi i balans på lång sikt.

Finansiella mål som ska anges i budgeten för Östhammars kommun är

- **Överskottsmål** i procent av skatter och bidrag,

Ett positivt resultat skapar handlingsutrymme och möjliggör att kommunen kan möta framtida ekonomiska utmaningar utan att behöva vidta kortsiktiga åtgärder.

- **Kommunens självfinansieringsgrad av investeringar**

En hög självfinansieringsgrad minskar behovet av extern upplåning och bidrar till en stabil skuldsättning över tid

- Kommunkoncernens soliditet.

En god soliditet visar på ekonomisk styrka och förmåga att klara oförutsedda händelser eller perioder av ekonomisk påfrestning.

Synnerliga skäl

Vid beräkningen av balanskravsresultatet ska årets resultat rensas för vissa poster som inte härrör från den egentliga verksamheten. Undantag från detta får göras om det finns synnerliga skäl.

Det är kommunfullmäktige som beslutar om vad som utgör synnerliga skäl för att upprätta en budget som inte är i balans eller för att inte återställa ett negativt balanskravsresultat i samband med årsbokslut. Vid beslut om budget med negativt balanskravsresultat ska kommunfullmäktige ange skäl till varför så kan ske. Ett förhållande som kan utgöra skäl för att inte reglera ett negativt resultat är om kommunen har en stark finansiell ställning. Laglighetsprövning kan inte ske av kommunens budgetbeslut eller beslut att inte reglera ett negativt resultat.

Stark finansiell ställning

Östhammars kommuns definition av en stark och hållbar finansiell ställning är att följande två kriterier är uppfyllda:

- justerat eget kapital (eget kapital - pensionsförpliktelse och löneskatt på denna) som andel av skatter och bidrag som lägst uppgå till minst 40 %. Alla belopp enligt senaste fastställda årsredovisning.
En hög kvot visar att kommunen har byggt upp ett starkt eget kapital som värdesäkras i takt med utvecklingen av samhällsekonomin.
- kommunens likvida medel ska motsvara minst 2 månaders nettolöner. Beräkning ska ske på senaste månadens utbetalda nettolön.
En stark likviditet säkerställer att kommunen kan hantera sina löpande betalningsåtaganden och oförutsedda utgifter utan extern finansiering

God ekonomisk hushållning för kommunkoncernen

Kommunstyrelsen har uppsiktsplikt över verksamheten i kommunens bolag och stiftelse bland annat vad gäller ekonomi, ändamål och efterlevnad av uppställda direktiv. Styrningen av de kommunala bolagen/stiftelse framgår av respektive bolagsordning eller liknande dokument

Bolagen och stiftelsens i koncernens långsiktiga finansiella mål är att inte gå med underskott.

Riktlinjer för Resultatreserv (RER)

Syftet är att skapa en ekonomisk buffert för att kunna hantera variationer i resultat mellan år, främja långsiktig ekonomisk hållbarhet och möjliggöra strategiska satsningar utan att äventyra balanskravet.

1. Inrättande av resultatreserv

Kommunen kan avsätta medel till resultatreserven vid positivt resultat som överstiger balanskravet.

Beslut om avsättning fattas av kommunfullmäktige i samband med årsredovisningen.

Reservering får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar, som överstiger

1. en procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, eller

2. två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, om

kommunen har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.

En reservering får göras om resultatreserven efter reserveringen uppgår till ett belopp som motsvarar högst fem procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning.

Avsättningen får inte medföra att balanskravet inte uppfylls.

2. Användning av resultatreserv

Medel ur resultatreserven får användas för att:

- Finansiera planerade tillfälliga satsningar eller projekt ett enskilt år. Dessa ska avse att stärka kommunens ekonomi och för att en god ekonomisk hushållning ska uppnås, vara tidsbegränsade och inte avse permanent verksamhet.
- Minska effekterna av konjunktursvängningar, oförutsedda kostnadsökningar eller inkomstbortfall
- Täcka underskott som inte är strukturella¹.
- RER får inte användas för att finansiera löpande verksamhet.

Användning ska motiveras och redovisas öppet samt beslutas av kommunfullmäktige. Detta gäller både vid budgetens upprättande och vid fastställande av bokslut.

¹ Ett strukturellt underskott är t.ex. ett återkommande underskott till följd av en budget som är underdimensionerad sett till verksamhetens behov.

Budgetfördelning KS rambudget 2026

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
- EN DEL AV ROSLAGEN

Internfördelningar

- Från KS reformutrymme omfördelas till
 - Stratsys ny upphandling, 300 tkr
 - Ärendehanteringssystem ny upphandling, 250 tkr
 - Utökning HR, 350 tkr
 - Underhåll brygganläggningar, 100 tkr
 - Utökning SBK av VA samordning, 100 tkr
 - Tillskott TK för ökade försäkringskostnader, 575 tkr
 - Tillfälligt (1 år) utökning upphandling, 300 tkr
 - Budgetposter som utgår, - 168 tkr
- Totalt omfördelas 1 807 tkr från KS reformutrymme

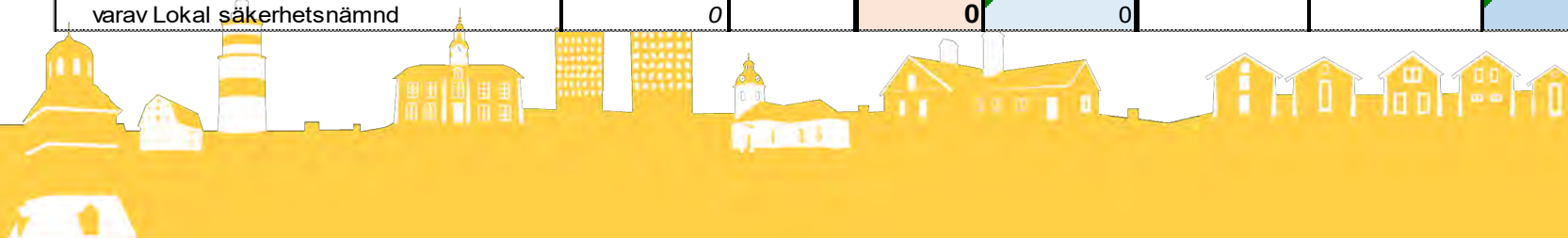
Budgetflyttar

- Budgetväxling sker från TK till SBK, 836 tkr
- Budgetväxling sker mellan Stab och Digitalisering och proj ledning, 1 061 tkr

Budgetramar KS verksamheter

	Budget 2025	Demo- grafisk förändr	Priori- tering enl RFM	Uppräkn 2,7%	Övriga Justeringar	Ändringar KS 2/12	Budget 2026
Kommunfullmäktige	-59 511	-75	800	-1 596	-530	0	-60 912
Politik	-2 285	-3		-61			-2 349
Valnämnd	-122	0	-600	-3	-130		-855
Revision	-1 020	-1		-27	-400		-1 448
Gem Överförmyndarnämnd	-2 586	-3		-69			-2 658
Gem Räddningstjänstnämnd	-33 897	-43	0	-909			-34 849
Gem IT nämnd	-19 601	-25	1 400	-526			-18 752
Kommunstyrelse	-213 384	-299	200	-5 723	-10 194	0	-229 400
Politik och Stab	-32 620	-46	0	-875	-12 960	264	-46 237
varav Politik	-6 484	-9		-174			-6 667
varav Projekt	-911	-1		-24		18	-918
varav Särskilda medlemsavgifter	-794	-1		-21		50	-766
varav Reformutrymme KS	-3 262	-5		-87		1 807	-1 547
varav Reformutrymme Kommunen	0	0	0	0	-6 954		-6 954
varav Kommundirektör	-2 296	-3		-62			-2 361
varav Kommunövergripande kostnader	-3 772	-5		-101	-2 503	-550	-6 931
varav Driftbidrag Östhammar vatten	0	0	0	0	-5 200		-5 200
varav Kommunledningsstab	-13 251	-19		-355	2 163	-1 061	-12 523
varav Säkerhet o Beredskap	-1 850	-3		-50	-466		-2 369
varav Lokal säkerhetsnämnd	0		0	0			0

**ÖSTHAMMARS
KOMMUN**
- EN DEL AV ROSLAGEN

Budgetramar KS verksamheter

Kommunledningskontor	-59 504	-84	200	-1 596	962	411	-59 611
varav Ekonomi	-16 089	-23		-431	525		-16 018
varav Upphandling	-4 580	-6		-123		-300	-5 009
varav HR	-15 212	-21		-408		-350	-15 991
varav Kommunikation och ÖD	-11 819	-17	200	-317	0		-11 953
varav Digitalisering o proj ledning	-11 804	-17		-317	437	1 061	-10 640
Tekniskt kontor	-107 013	-149	0	-2 870	1 804	261	-107 967
varav Måltid	-50 748	-71		-1 361			-52 180
varav Övrig teknisk förvaltning	-56 265	-78	0	-1 509	1 804	261	-55 787
Näringslivskontor	-5 142	-7		-138			-5 287
Samhällsbyggnadskontor KS	-9 105	-13	0	-244		-936	-10 298
Nettokostnad KS verksamheter	-272 895	-374	1 000	-7 319	-10 724	0	-290 312

**ÖSTHAMMARS
KOMMUN**
- EN DEL AV ROSLAGEN

Budgetförutsättningar 2027

Skatter och Bidrag prognos

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
- EN DEL AV ROSLAGEN

Budgetprocess 2027

- **Oktober 2025**

Arbetet med budget 2027 startar i oktober. I oktober sammanställs den första tillförlitliga prognosen över skatter och bidrag avseende 2027 samt för planperioden 2028-2029.

- **December 2025 -januari 2026**

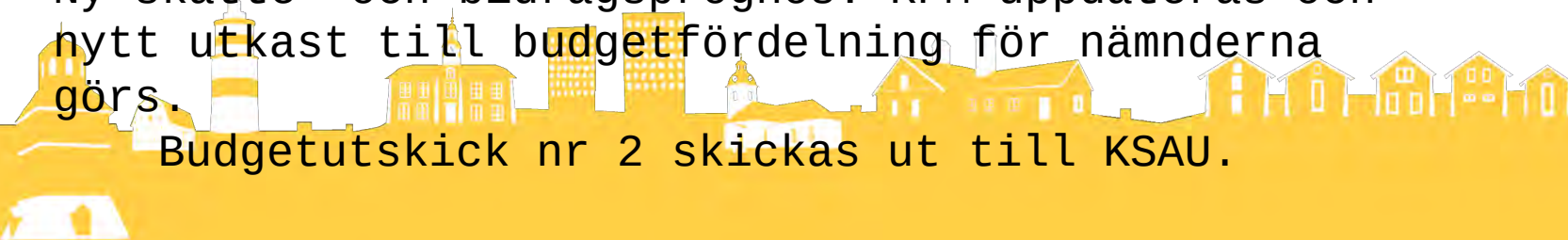
Nästa skatte- och bidragsprognos presenteras. RFM uppdateras och utkast till budgetfördelning till nämnderna görs.

Budgetutskick nr 1 skickas ut och presenteras för alla nämnder.

- **Februari 2026**

Ny skatte- och bidragsprognos. RFM uppdateras och nytt utkast till budgetfördelning för nämnderna görs.

Budgetutskick nr 2 skickas ut till KSAU.

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
- EN DEL AV ROSLAGEN

- **Mars-maj 2026**

Under denna period avslutas budgetberedningen.

Nämnder har haft möjlighet till inspel. Ny skatte- och bidragsprognos kommer i april som även är den prognos budgeten kommer bygga på.

- **Juni 2026**

Kommunfullmäktige antar budgeten för 2027 innehållande en ekonomisk fördelning till nämnderna, investeringsbudget, de finansiella mål kommunen har för att uppnå "God ekonomisk hushållning".

Budgeten ska även innehålla mål och uppdrag till nämnderna.

SKRs bedömningar

- Svensk ekonomi befinner sig i en segdragen lågkonjunktur.
- Hushållens konsumtion blir drivkraften ut ur lågkonjunkturen
- Skattunderlagets tillväxt når tillbaka mot ett historiskt genomsnitt.
- Regeringens budgetproposition för 2026 bedöms höja BNP både 2026 och 2027
- Inflationen beräknas sjunka något pga sänkt moms på livsmedel. Den väntas öka något igen 2028 när den återgår till normal nivå.

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
– EN DEL AV ROSLAGEN

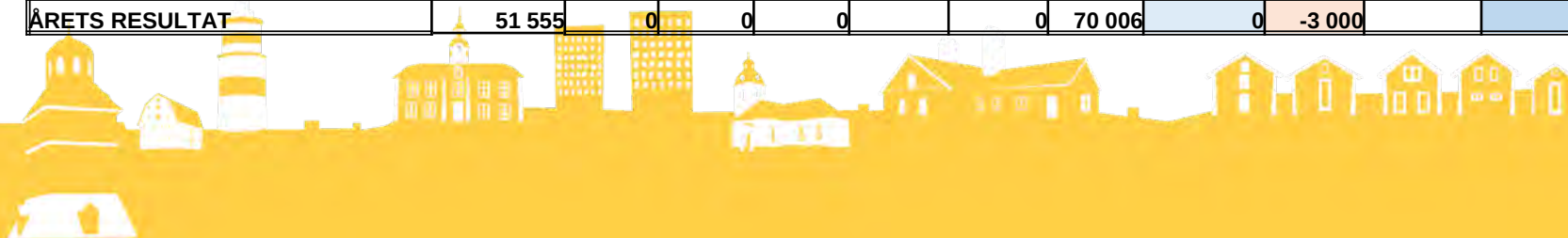
Prognos skatter och bidrag

Antal invånare	Prognos	22 184	22 204	22 224
		Prognos	Prognos	Prognos
ÅR		2027	2028	2029
Eget skatteunderlag, tkr		6 310 530	6 568 978	6 840 960
Garanterat skatteunderlag, tkr		7 801 065	8 116 275	8 445 611
Underlag för inkomstutjämning, tkr		1 490 535	1 547 296	1 604 652
		mnkr	mnkr	mnkr
Skatteinkomst före utjämning		1 359,3	1 411,7	1 466,7
Inkomstutjämning		285,3	296,2	307,1
Kostnadsutjämning		22,3	22,4	22,4
Strukturbidrag		0,0	0,0	0,0
Regleringsbidrag/avgift		56,8	52,4	43,6
Eftersläpningseffekt				
Införandebidrag		0,0	0,0	0,0
Fastighetsavgift		91,1	91,1	91,1
LSS utjämning		-16,1	-16,1	-16,2
SKATTER, BIDRAG OCH UTJÄMNING		1 798,7	1 857,6	1 914,8

Budgetfördelning 2027, 1:a utkast

	Budget 2026	Växling m förv				Demo- grafisk förändr	Skatte- o bidr förändr 251003	Uppräkn 2,7%	Priori- tering enl RFM	Förslag skatte- sänkning	Budget 2027
Kommunfullmäktige	-60 912					0		-1 646	730		-61 828
Kommunstyrelse	-229 400					0		-6 199	-2 659		-238 258
Bygg- och miljönämnd	-6 548					0		-177			-6 725
Kultur- och fritidsnämnd	-56 979					0		-1 540	0		-58 519
Barn- och Utbildningsnämnd	-652 024					0		-17 618	0		-669 642
Vård- och omsorgsnämnd	-650 633	0				0		-17 581	0		-668 214
Uppräkning ofördelad	0					-14 901					-14 901
Delsumma vht nettokostnad	-1 656 496	0	0	0		0	0	-44 760	-1 929		-1 718 086
Centrala poster	-12 777	0	0	0		0	0	-345	0		-13 122
varav reformutrymme	0							0			0
varav Centrala pensionskostnader	-38 293							-1 035			-39 328
varav Driftbidrag ÖV	0							0			0
varav Intern finansiering (intern rta)	25 516							689			26 205
Summa vht nettokostnad	-1 669 273	0	0	0		0	0	-45 105	-1 929		-1 731 208
Skatter och bidrag	1 731 828						70 006			-3 155	1 798 679
Räntor, netto	-11 000								-3 000		-14 000
ÅRETS RESULTAT	51 555	0	0	0		0	70 006	0	-3 000		53 471

Budgetuppföljning och helårsprognos

Östhammars kommun

2025-10-31

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
- EN DEL AV ROSLAGEN

FINANSIELLA MÅL

God ekonomisk hushållning – Resultat i % (kommunen)

- Målet uppnås om resultat i % uppgår till , eller överstiger, 3 % av årets skatter och generella statsbidrag.
- Återrapporteras till KF i samband med rapportering för Tertial 1

Resultat i % (kommunen)

- Utfall oktober: 5,6 %
- Årsprognos: 3,7 %
 - prognosen är att resultatmålet i % uppnås

FINANSIELLA MÅL

God ekonomisk hushållning – Budgetföljsamhet (kommunen)

- Målet om budgetföljsamhet uppnås vid en maximal negativ avvikelse om 1 %
- Återrapporteras till KF i samband med rapportering för tertial 1, delårsrapport och årsredovisning

Budgetföljsamhet (kommunen)

- Utfall oktober: 3,6 %
 - Årsprognos: 0,7 %.
- Differens i % mellan prognosticerad avvikelse mot budget.

- prognosen är att målet om budgetföljsamhet uppnås

FINANSIELLA MÅL

God ekonomisk hushållning – Budgetföljsamhet (nämnder)

- Målet om budgetföljsamhet uppnås vid en maximal negativ avvikelse om 1 %
- Anmälan till KS ska ske vid negativ avvikelse på nämndnivå. Anmälan ska innehålla en redogörelse för avvikelsen och planerade åtgärder som nämnden planer vidta.

Budgetföljsamhet (nämnder)

Nämnd	oktober 2025 (utfall)	helår 2025 (prognos)	
KF	1,9%	1,6%	Prognosen är att målet uppnås
KS	14,0%	0,0%	Prognosen är att målet uppnås
BMN	-32,3%	-24,8%	Prognosen är att målet inte uppnås
KFN	11,8%	2,4%	Prognosen är att målet uppnås
BUN	0,6%	-0,6%	Prognosen är att målet uppnås
VON	2,7%	2,3%	Prognosen är att målet uppnås

ÖSTHAMMARS KOMMUN

NÄMND	BUDGET ACK OKTOBER	UTFALL ACK OKTOBER	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Kommunfullmäktige	-49 593	-48 648	945	-59 511	-58 541	970
Kommunstyrelsen	-187 046	-160 820	26 226	-224 247	-224 007	240
Bygg- och miljönämnden	-4 850	-6 439	-1 589	-6 369	-7 947	-1 578
Kultur- och fritidsnämnd	-46 264	-40 806	5 457	-55 423	-54 098	1 325
Barn- och utbildningsnämnden	-528 659	-525 622	3 037	-632 112	-635 612	-3 500
Vård- och omsorgsnämnden	-515 828	-501 778	14 050	-618 158	-603 811	14 347
RESULTAT VERKSAMHETEN	-1 332 239	-1 284 113	48 126	-1 595 820	-1 584 016	11 804
Finansieringsverksamheten	1 371 546	1 361 948	-9 598	1 645 855	1 645 752	-103
RESULTAT ÖSTHAMMARS KOMMUN	39 307	77 835	38 528	50 035	61 736	11 701

FINANSIERINGSVERKSAMHETEN

ENHET	BUDGET ACK OKTOBER	UTFALL ACK OKTOBER	AVVIKELSE PERIOD		BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Pensionskostnader	-31 637	-38 720	-7 084		-37 964	-37 964	0
Internfinansiering (internränta)	20 745	20 653	-92		24 894	24 894	0
Skatteintäkter	1 389 938	1 385 104	-4 833		1 667 925	1 664 019	-3 906
Räntenetto (extern) och borgensavgifter	-7 500	-4 828	2 672		-9 000	-5 097	3 903
Justeringsposter (utreds)	0	-261	-261		0	-100	-100
RESULTAT FINANSIERINGSVERKSAMHETEN	1 371 546	1 361 948	-9 598	0	1 645 855	1 645 752	-103

KOMMUNFULLMÄKTIGE

ENHET	BUDGET ACK OKTOBER	UTFALL ACK OKTOBER	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Kommunfullmäktige	-1 904	-704	1 200	-2 285	-1 315	970
Valnämnd	-102	-83	18	-122	-122	0
Revision	-850	-994	-144	-1 020	-1 020	0
Gemensamma nämnder	-46 737	-46 866	-129	-56 084	-56 084	0
RESULTAT POLITIK STAB	-49 593	-48 648	945	-59 511	-58 541	970

KOMMUNSTYRELSEN

ENHET	BUDGET ACK OKTOBER	UTFALL ACK OKTOBER	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Politik	-5 403	-6 049	-646	-6 484	-7 115	-631
Reformutrymme	-8 192	-6 897	1 295	-9 830	-9 867	-37
Kommundirektör	-1 915	-1 886	29	-2 296	-2 321	-25
Övergripande kostnader	-8 143	-3 766	4 377	-9 772	-9 772	0
Flyktingmottagning	-1	951	952	0	0	0
Stab	-10 990	-10 347	643	-13 251	-12 821	430
Säkerhet och beredskap	-1 536	636	2 172	-1 850	-1 850	0
Lokala säkerhetsnämnden	0	95	95	0	0	0
RESULTAT POLITIK STAB	-36 181	-27 263	8 275	-43 483	-43 746	-263

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

ENHET	BUDGET ACK OKTOBER	UTFALL ACK OKTOBER	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Ekonomi	-13 400	-12 237	1 163	-16 089	-15 550	539
Upphandling	-3 794	-3 794	0	-4 580	-4 580	0
HR	-12 690	-11 579	1 111	-15 212	-14 210	1 002
Kommunikation/kundtjänst	-9 866	-9 095	771	-11 819	-12 097	-278
Digitalisering och projektledning	-9 857	-9 193	664	-11 804	-11 417	387
RESULTAT KLK	-49 608	-45 898	3 709	-59 504	-57 853	1 651

SAMHÄLLSBYGGNADSKONTORET

ENHET	BUDGET ACK OKTOBER	UTFALL ACK OKTOBER	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Slutförvarsenheten	-1	-393	-391	0	-56	-56
Översiktsplan och GIS	-2 971	-2 634	337	-3 562	-3 336	226
Markstrategi	-910	4 444	5 353	-1 090	4 880	5 970
Bredband/strategi	-3 038	-4 151	-1 113	-3 645	-4 645	-1 000
Projekt	0	-103	-103	0	0	0
Infrastruktur	0	-353	-353	0	-289	-289
Ekologi/miljösakkunnig	-675	1 628	2 303	-808	-808	0
Program Alunda	-1	69	70	0	0	0
RESULTAT SAMHÄLLSBYGGNAD	-7 595	-1 493	6 102	-9 105	-4 253	4 852

NÄRINGSLIVSKONTORET

ENHET	BUDGET ACK OKTOBER	UTFALL ACK OKTOBER	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Näringsliv	-2 820	-2 767	53	-3 382	-3 382	0
Turism	-1 468	-684	784	-1 760	-1 760	0
Mervärdesprojekt	-1	0	1	0	0	0
RESULTAT NÄRINGSLIVSKONTORET	-4 289	-3 451	838	-5 142	-5 142	0

TEKNISKA KONTORET

ENHET	BUDGET ACK OKTOBER	UTFALL ACK OKTOBER	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Fordonsadministration	-1	-2 575	-2 574	0	-843	-843
Städenheten	-77	1 952	2 029	0	1 000	1 000
Avfallsverksamhet	52	1 878	1 826	0	0	0
Fastighet/gata/utemiljö	-41 041	-35 892	5 149	-49 039	-55 696	-6 657
Tekniska staben	-5 990	-7 090	-1 100	-7 226	-7 226	0
Måltidsenheten	-42 317	-40 988	1 329	-50 748	-50 248	500
RESULTAT TEKNISKA KONTORET	-89 373	-82 715	6 658	-107 013	-113 013	-6 000

BYGG- OCH MILJÖNÄMNDEN

ENHET	BUDGET ACK OKTOBER	UTFALL ACK OKTOBER	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Bygg- och miljönämnden	-3 188	-2 292	896	-3 825	-2 874	951
Bygg, karta, detaljplan	-1 557	-3 313	-1 757	-1 858	-3 538	-1 680
Miljö	-105	-834	-729	-686	-1 535	-849
RESULTAT BMN	-4 850	-6 439	-1 589	-6 369	-7 947	-1 578

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

ENHET	BUDGET	UTFALL	AVVIKELSE	BUDGET	PROGNOS	AVVIKELSE
	ACK OKTOBER	ACK OKTOBER	PERIOD	2025	2025	HELÅR
Kultur- och fritidschef	-1 596	-1 458	137	-1 913	-1 513	400
Fritid och hälsa	-21 022	-18 062	2 960	-25 159	-23 812	1 347
Kultur och bibliotek	-17 347	-15 632	1 715	-20 801	-21 223	-422
Kulturskolan	-6 299	-5 655	645	-7 550	-7 550	0
RESULTAT KFN	-46 264	-40 806	5 457	-55 423	-54 098	1 325

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

ENHET	BUDGET ACK OKTOBER	UTFALL ACK OKTOBER	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Bildning, stab	-208 421	-210 310	-1 889	-250 077	-255 227	-5 150
Gymnasiet och vuxenutbildning	-50 270	-47 844	2 426	-60 306	-58 806	1 500
Grundskola	-182 085	-180 047	2 039	-217 342	-216 691	650
Förskola och pedagogisk omsorg	-87 883	-87 423	460	-104 387	-104 887	-500
RESULTAT BUN	-528 659	-525 622	3 037	-632 112	-635 612	-3 500

VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN

OMRÅDE	BUDGET ACK	UTFALL ACK	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
	OKTOBER	OKTOBER				
Produktion	-127 502	-137 728	-10 225	-152 288	-165 294	-13 006
Myndighet	-388 326	-364 050	24 276	-465 870	-438 517	27 353
Totalt VON	-515 828	-501 778	14 050	-618 158	-603 811	14 347

VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN, produktion

ENHET	BUDGET ACK OKTOBER	UTFALL ACK OKTOBER	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Omsorg, stab	-39 362	-38 999	364	-47 237	-46 563	674
Produktion, stab	-2 993	-486	2 507	-3 587	-1 219	2 368
Särskilt boende, äldre	-136	5 936	6 071	0	6 347	6 347
Ordinärt boende	-26 722	-45 058	-18 336	-31 928	-53 010	-21 082
Hemsjukvården	-29 429	-30 274	-845	-35 137	-36 403	-1 266
Enh f hjälpm o föreby.ins	-19 583	-18 477	1 106	-23 481	-22 225	1 256
Funktionshinder	-9 278	-10 370	-1 092	-10 918	-12 220	-1 302
RESULTAT VON PRODUKTION	-127 502	-137 728	-10 225	-152 288	-165 294	-13 006

VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN, myndighet

ENHET	BUDGET ACK OKTOBER	UTFALL ACK OKTOBER	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Myndighet, stab	-2 742	-1 017	1 725	-3 287	-637	2 650
Öppenvård	-14 237	-10 938	3 300	-17 064	-13 408	3 656
Barn- och ungdom, myndighet	-33 003	-32 472	532	-39 670	-39 172	498
Vuxen, myndighet	-14 902	-13 211	1 691	-17 871	-16 023	1 848
Äldre och bistånd	-219 342	-202 972	16 370	-263 202	-244 121	19 081
Funktionsnedsättning	-97 242	-98 525	-1 283	-116 684	-118 442	-1 758
Integration och arbete	-6 856	-4 915	1 941	-8 092	-6 714	1 378
RESULTAT VON MYNDIGHET	-388 326	-364 050	24 276	-465 870	-438 517	27 353

INVESTERINGAR

NÄMND	PROJ2	BUDGET ACK OKTOBER	UTFALL ACK OKTOBER	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	Varav BFL2	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
KS	Tek expl bost.omr	1 833	85	1 748	2 200	0	200	2 000
KS	Tek övr infrastruktur	4 583	432	4 151	5 500	0	1 000	4 500
KS	Tek vht projekt	45 833	63 585	-17 752	98 535	43 535	94 035	4 500
KS	Tek vht ofördelat	8 333	8 612	-279	10 000	0	10 000	0
KS	Avfall	4 167	0	4 167	5 000	0	0	5 000
KS	Kommunledning	4 167	39	4 128	5 000	0	1 000	4 000
Summa KS		68 916	72 753	-3 837	126 235	43 535	106 235	20 000
BMN	Bygg- o miljönämnden	167	0	100	200	0	0	200
Summa BMN		167	0	167	200	0	0	200
KFN	Kultur- o fritidsnämnden	1 083	48	850	1 300	0	500	800
Summa KFN		1 083	48	1 035	1 300	0	500	800
BUN	Barn- o utb nämnden	2 917	3 057	2 352	3 500	0	3 500	0
Summa BUN		2 917	3 057	-140	3 500	0	3 500	0
VON	Vård- och omsorgsnämnden	1 917	1 461	456	2 300	0	2 300	0
Summa VON		1 917	1 461	456	2 300	0	2 300	0
Total		75 000	77 319	-2 319	133 535	43 535	112 535	21 000

Mål- och uppdragsuppföljning Oktober 2025

Gemensamma mål

- Budgetföljksamhet
- Trivas och må bra på jobbet
- Nöjda kommuninvånare
- Upplevelsen av trygghet

KFK	NK	KLK	SBK	OK	BoU	TK

Nämndspecifika mål

- Ett välmående näringsliv
- God och mättande mat
- Lokaleffektivitet och nyttjandegrad
- Att höja kunskapsnivån och förbättra resultaten i grundskolan
- Att höja den totala närvaron inom grundskola och gymnasieskola
- Andelen gymnasieelever som går ut gymnasiet på tre år ska öka
- Ökad personalkontinuitet
- Öka antalet nyttjade timmar i sport- och simhallar
- Effektiv och rättssäker handläggning
- Ökad nöjdhet med myndighetsutövningen
- Öka andelen undersköterskor

Näringslivskontoret
Tekniska kontoret
Tekniska kontoret
Barn- och utbildningskontoret
Barn- och utbildningskontoret
Barn- och utbildningskontoret
Omsorgskontoret
Kultur- och fritidskontoret
Omsorgskontoret
Samhällsbyggnadskontoret
Omsorgskontoret

Uppdrag

- Tillse att internhyresmodellen implementeras och följs
- Förtydliga chefens uppdrag
- Nyttja digitaliseringens möjligheter
- Öka bostadsbyggandet
- Öka andelen behöriga lärare i skolan
- Minska hot och våld i skolan genom stärkt ledarskap i klassrummet
- Undersöka förutsättningarna för en anpassad gymnasieskola i Östhammars kommun
- Utveckla demensstödet inom ordinärt boende
- Genomföra utbildningsinsats i yrkessvenska genom interna resurser
- Upphandla och införa ett betalnings- och bokningssystem
- Utreda simhallsbehov i kommunen
- Identifiera behov av stöd för individer som saknar sysselsättning samt upprätta plan för att gå från bidrag till arbete
- Utöka och synliggöra fältverksamheten
- Kvalitetssäkra avgiftshanteringen
- Förenkla processer (enklare och billigare att bygga på landsbygden)

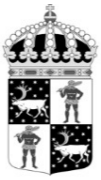
Tekniska kontoret
Kommunledningskontoret
Kommunledningskontoret
Samhällsbyggnadskontoret
Barn- och utbildningskontoret
Barn- och utbildningskontoret
Barn- och utbildningskontoret
Omsorgskontoret
Omsorgskontoret
Kultur- och fritidskontoret
Kultur- och fritidskontoret
Omsorgskontoret
Omsorgskontoret
Samhällsbyggnadskontoret
Samhällsbyggnadskontoret

Mål från aktiverande styrdokument

- Program för beredskap 2023-2027
- Avfallsplan
- Biblioteksplan 2023-2026
- Friluftspolitisk plan för Östhammars kommun 2023-2025
- Program för informationssäkerhet
- Bostadsförsörjningprogram
- Plan för trygghet och studiero i grundskolan

Kommunledningskontoret
Tekniska kontoret
Kultur- och fritidskontoret
Kultur- och fritidskontoret
Kommunledningskontoret
Samhällsbyggnadskontoret
Barn- och utbildningskontoret

Digitalisering och projektledning	Ekonomi och upphandling	Kommunikation och kundtjänst	HR och lön	Staben

Länssstyrelsen
Norrbotten

Missiv
Datum
2025-08-29

Inkom 2025-09-01
Dnr KS-2025-638-2
Dpl 835¹ (2)
Diarienummer
537-13897-2025

Kommunernas rapportering till Vattenmyndigheterna om genomförandet av åtgärdsprogram 2022–2027

Beslut om att inhämta information från samtliga kommuner i Sverige

Enkäten är obligatorisk att svara på vilket framgår av åtgärden *Alla centrala myndigheter, länsstyrelser och kommuner, åtgärd 1: rapportering* i de fem vattenmyndigheternas respektive åtgärdsprogram för vatten 2022–2027. Att myndigheter och kommuner inom sina ansvarsområden har en skyldighet att genomföra de åtgärder som är riktade till dem i nämnda åtgärdsprogram framgår av 5 kap 11 § miljöbalken.

Enkätfrågorna är utformade antingen som flervälsfrågor med möjlighet att motivera svaren eller frågor med fritextsvar. Vattenmyndigheterna behöver få in ett samlat svar från varje kommun. De kommuner som ligger inom fler än ett vattendistrikt lämnar in endast ett samlat svar. Sista svarsdatum är 2025-12-30.

Enkätsvaren kommer dels användas för att få en helhetsbild över åtgärdsarbetet i Sverige och vilka eventuella hinder som finns för genomförandet, dels användas som underlag för kommande interimrapportering till Europeiska Kommissionen om Sveriges genomförande av vattendirektivet (2000/60/EG).

Samråd rörande enkäten har hållits med Sveriges Kommuner och Regioner.

Övrig information

Själva enkäten där ni för in era svar kommer att öppnas 2025-09-01. En separat länk till enkäten skickas ut vid detta datum. Frågorna har

skickats som ett textunderlag tidigare. Om ni inte återfinner dessa kontakta kansliet vid Bottenvikens vattendistrikt.

Detta mail skickas till kommunens officiella e-postbrevlåda. Vi vill be mottagaren av detta mail att se till att enkätfrågorna når alla verksamheter som behöver svara på dem. De som behöver bidra till svaret är de delar av kommunen som ansvarar för *fysisk planering*, *miljöbalkstillsyn* samt *VA-huvudmannen*. Det finns även frågor som behandlar det *förvaltningsövergripande arbetet*.

Vid eventuella frågor besök i första hand vår webbsida:

[Frågor och svar](#)

Om ni inte hittar svar på era frågor så kontakta oss på följande adress:

Vattenmyndigheten.Norrbotten@lansstyrelsen.se

Vi tackar på förhand för era enkätsvar.

Vattenmyndigheterna i samverkan genom

Johanna Söderasp Vattenvårdsdirektör Bottenviken

Östhammars kommuns arbete med åtgärder inom åtgärdsprogrammet för vatten

Återrapportering till Vattenmyndigheten

Åtgärdsprogram för vatten 2022–2027

Norra Östersjöns vattendistrikt

Varför rapportering?

Åtgärdsprogrammen för vatten är verktyg för att uppnå en bra vattenkvalitet. De är juridiskt bindande för myndigheter och kommuner och åtgärder ska genomföras. Åtgärder ska vara kostnadseffektiva och deras konsekvenser ska vara analyserade, så att de verkligen gör skillnad i vattenkvalitet.

Myndigheter och kommuner ska årligen (nu vartannat år) återrapportera hur åtgärdsarbetet går. Det ger oss en möjlighet att berätta **vad som fungerar och inte fungerar** i åtgärdsarbetet.

Som ett komplement till åtgärder har allt fler kommuner börjat arbeta med **åtgärdssamordnare för vatten**, för att hjälpa våra markägare, företagare och andra verksamhetsutövare att hitta projektmedel och utveckla sina idéer kring vattenåtgärder.

Kommunerna ansvarar för och rapporterar gällande 6 åtgärder i åtgärdsprogrammet

Behovet av en åtgärdssamordnare

- Kommunen har **ordinarie arbetsuppgifter** inom naturvård och vattenvård (samhällsplanering, förvaltning av kommunal mark etc.) samt **söker medel och driver projekt** inom dessa områden.
- Behovet av **fler konkreta vattenåtgärder** har växt genom åren, särskilt tydligt i en kommun som Östhammar med både sjöar, vattendrag och kustvatten.
- År 2018-2021 fick 20 kommuner i Sverige **pilotprojekt med åtgärdssamordnare** specifikt inriktad på vattenkvalitet. Finansierades av HaV. Lyckat resultat, Länsstyrelserna öppnade upp för att söka LOVA för åtgärdssamordning.
- **Östhammars kommun sökte och fick tilldelat medel för att projektanställa en åtgärdssamordnare för vatten** under 3 år; 2022-2025 med 80 % bidrag. KS beslutade om 20 % medfinans. Vi har förlängt projektet till september 2026 inom samma budget.
- Åtgärdssamordningen har givit **goda resultat med fler praktiska vattenprojekt** och **mer tid för dialog** med markägare, verksamhetsutövare och företagare.
- **Vad händer efter sep 2026?** Ev. går det att söka medel (80% bidrag) från Länsstyrelsen för 2027. Efter det?

Aktuellt inom Åtgärdssamordning för vatten

Pågående arbete och projekt samt inblick i framtiden

Syftet med en åtgärdssamordnare

Åtgärdssamordnarens uppgift är att **samverka** med nyckelpersoner bland markägare, verksamhetsutövare, föreningar företagare och andra intressenter för att skapa en helhetssyn och stötta det lokala engagemang som krävs för att **få till rätt åtgärder på rätt plats**.

Åtgärderna syftar främst till att minska **övergödningen** i sjöar och vattendrag samt att minska de båda avrinningsområdenas bidrag till övergödningen av kustvattnet men även **andra åtgärder** förekommer.

Åtgärdssamordnarens roll är att aktivt arbeta med åtgärder som ska leda till att **våra vatten får en bättre kvalitet**. En bättre vattenkvalitet gynnar miljön och de arter som lever i och kring vatten, men det har även en stor betydelse för rekreationsvärdet och upplevelsen hos människor som bor och vistas kring våra vatten.

En viktig del i åtgärdssamordnarens uppdrag är att **söka extern finansiering** för att kunna genomföra åtgärder i vatten. Det finns finansiering att söka främst från Länsstyrelsen och Jordbruksverket för vattenrelaterade projekt.

Åtgärdssamordnaren har haft möjlighet att bidra med **rådgivning, stöd och genomförande** till många intressenter inom Östhammars kommuns geografiska område, särskilt gällande Östhammarsfjärden och Granfjärden samt delar av Olandsån, som varit och är fokusområden under projektiden.

Vilka projekt jobbar vi med just nu?

Olandsån/Kilbyån Vattenvårdsplan

- EU-bidrag JV
- HS, SLU, LRF
- Naturvatten AB
- 7 markägare
- Åtgärder för att minska näringsläckage till vattendrag

Östhammarsfjärdarna Förstudie inför ev. fosforfällning

- LOVA
- Undersökning av bottenvegetation och bottenlevande djur
- Massbalansberäkning – hur flödar näringsämnen mellan fjärdarna

Östhammarsfjärdarna Reduktionsfiske

- LOVA
- SLU, Klara Vatten
- Pågår 2025-2027
- Fiske 45-50 dagar per vår/försommar

Sjöar, vattendrag, kustvatten i hela Östhammars kommun Övrigt

- Dagvatten – fokus Östhammar men även Alunda och Gimo
- Fiskvåtmark/gäddfabrik Sandika
- Vattnet kring Österbybruk
- Forum/samarbeten

Vad ska göras härnäst inom vardera projekt?

Vattenvårds-
planen ska
redovisas
sedan
presenteras
för markägarna
- åtgärdsförslag

Upphandling
massbalans-
beräkning.
Massbalans- och
bottenfauna-
utredningarna ska
presenteras

Utvärdering och
planering för
reduktionsfisket
2026

Sandika
våtmark ska
byggas klart,
därefter
besöksmål
med stig och
bänk

Framtida planerade projekt

- Projekt med Tierps kommun gällande hästgårdar – inspirationsdagar och konkreta åtgärder för mindre leriga hagar och bättre djurhälsa
- Projekt med Uppsalas kommun – lokal åtgärdsplan (LÅP) för Olandsån
- Ett mindre projekt med våtmarksrådgivning gjordes i våras – ska det göras ett nytt?
- Miljöövervakning, fortsatt underlag inför ev. fosforfällning i fjärdarna – finns medel från LST öronmärkta
- Kannikebolssjön fiskvandring och vattenkvalitet – samarbete med markägare och Upplandsstiftelsen
- Bevaka utlysningar för medel till fosforfällning i Östhammarsfjärden och ev. Granfjärden

**Tack för er
uppmärksamhet!**

Frågor?

Introduktion

Vattenmyndigheterna utvärderar genomförandet av de administrativa åtgärderna i åtgärdsprogrammet med hjälp av denna enkät. Detta textunderlag är till för att cirkulera frågorna inom er organisation inför att ni får länken till den webbenkät där ni sedan registrerar era svar. Tack för att ni tar er tid att svara. Era svar är värdefulla för att för att vi ska få en bild av hur genomförandet av åtgärdsprogrammet går och vad som behövs för att vid behov öka genomförandet. Enkäten rör de åtgärder ni arbetat med under 2024 och 2025. I arbetet med att ta fram ett nytt Åtgärdsprogram för vatten 2027–2033 kommer vi också beakta era enkätsvar.

Nedan följer en kort förklaring gällande enkätens centrala delar.

Den centrala frågan är en självutvärdering på en femgradig skala. Där får ni ange hur långt ni anser att ni kommit i arbetet med åtgärden. Som stöd för er självutvärdering ges en lista på aktiviteter under rubriken "Stöd för självutvärdering" där vattenmyndigheten ger förslag på aktiviteter som kan genomföras för att arbeta med åtgärden. Som ytterligare stöd ges en länk till genomförandetexten i åtgärdsprogrammet.

Åtgärd 2c om tillsyn och prövning av jordbruk samt åtgärd 3a-3d om dricksvattenskydd och vattentäkter är inte relevanta för alla kommuner. Ni kommer att få frågor som tydliggör om ni behöver svara på den självutvärderande frågan eller inte. Om åtgärden inte bedöms beröra er behöver ni inte svara på den självutvärderande frågan, utan kommer automatiskt vidare till efterföljande fråga.

Efter att ni svarat på den självutvärderande frågan ber vi er motivera ert svar med fritext. Beskriv här hur genomförandet går och varför ni valt den gradering som ni valt.

Vi ser fram emot att läsa era svar och hoppas på en fortsatt god samverkan.

För information

Länk till de digitala åtgärdsunderlagen har bifogats som stöd och för information: [Digitala åtgärdsunderlag | Vattenmyndigheterna](#)

Underlag för återrapportering av hur Östhammars kommun arbetar med åtgärdsprogrammet för vatten, där kommunerna ansvarar för 6 åtgärder. Rapporteringen görs i Vattenmyndigheternas digitala formulär.

Kommunerna åtgärd I – Förvaltningsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande

Kommunerna ska genomföra en förvaltningsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande med fokus på de yt- och grundvattenförekomster där det behövs åtgärder för att miljökvalitetsnormerna ska kunna följas. Planeringen ska bedrivas i samverkan med berörda utifrån ett avrinningsområdesperspektiv.

Den förvaltningsövergripande planeringen ska säkerställa att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten beaktas i alla tillämpliga delar av kommunens verksamhet. I följande verksamheter och planer, samt i andra tillämpliga områden, där kommunen har ansvar och mandat ska planeringen tillgodose att miljökvalitetsnormerna uppnås:

- a. tillsynsplan och behovsutredning för miljöfarlig verksamhet som inkluderar små avlopp, vattenskyddsområden, förorenade områden, jordbruk,
- b. översikts- och detaljplaner, och
- c. dricksvatten, spillvatten och dagvatten (VA-plan).

Den förvaltningsövergripande planeringen ska dessutom innefatta:

- a. en plan för vattenanvändning i ett förändrat klimat med utgångspunkt i den regionala vattenförsörjningsplanen och
- b. en plan för samverkan med berörda kommuner inom kommunens av- och tillrinningsområden.

Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande och sedan genomföras löpande.

Åtgärd I Genomförande

Huvudfråga

På en 5-gradig skala, hur långt i måluppfyllelsen har ni nått i genomförandet?

5 Åtgärden genomförs fullt ut

4 Åtgärden genomförs till stor del

3 Åtgärden genomförs delvis

2 Åtgärden genomförs till mindre del

1 Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

Östhammars kommun har sedan flera år på tjänstemannanivå ett internt nätverk av handläggare med företrädare från miljöskydd, plan och bygg, VA-samordnare, åtgärdssamordnare, kommunekolog, landsbygdsutveckling och fritid. Gruppen delar med sig av pågående arbete och stöttar, samordnar och samverkar där det är möjligt. Utöver denna grupp finns det ett antal andra förvaltningsövergripande grupper som VA-grupp, nödvattengrupp och dagvattensgrupp etc.

Underlag för återrapportering av hur Östhammars kommun arbetar med åtgärdsprogrammet för vatten, där kommunerna ansvarar för 6 åtgärder. Rapporteringen görs i Vattenmyndigheternas digitala formulär.

Informationen från VISS används delvis men upplevs svårtolkad för flera handläggare inom kommunens verksamheter; miljöskydd, plan och övergripande åtgärdssamordning.

Kommunen har inte en separat funktion för samordning av det förvaltningsövergripande arbetet utan det delas upp internt vid behov.

Under 2023 anställdes en åtgärdssamordnare för vatten. I och med detta arbete pågår en del förvaltningsövergripande arbete. Östhammars kommun har dock inte formellt samlat allt arbete i en förvaltningsövergripande helhetsplan för vattenförvaltningen.

Vattenanvändningen i ett förändrat klimat hanteras delvis i VA-planen som inkluderar Vattentjänstplan, Dagvattenpolicy och påbörjat arbete med skyfallskarteringar inom samhällsplaneringen.

Vilka förutsättningar behövs för högre genomförandegrad? (rullista, flera svar möjliga)

- ☐ Mer resurser
 - ☐ Utbildning av personal gällande vattenfrågor.
 - ☒ **Fler/förbättrade vägledningar från centrala myndigheter (förtydliga gärna vilken myndighet under "annat" nedan)**
 - ☐ Ytterligare vägledning och stöd av Länsstyrelsen
 - ☒ **Ökad kunskap om hur MKN hanteras i plan- och tillsynsarbete**
 - ☒ **Förbättringar av hur påverkansanalys, statusklassning, riskbedömning, åtgärdsanalys och miljökvalitetsnorm presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen**
 - ☒ **Ökad kunskap om hur VISS och de digitala åtgärdsunderlagen kan användas i plan- och tillsynsarbete**
 - ☐ Annat, (beskriv eller precisera gärna era val)
-

Underlag för återrapportering av hur Östhammars kommun arbetar med åtgärdsprogrammet för vatten, där kommunerna ansvarar för 6 åtgärder. Rapporteringen görs i Vattenmyndigheternas digitala formulär.

Kommunerna åtgärd 2 – Miljötillsyn och prövning

Kommunerna ska särskilt prioritera sin tillsyn av:

- a. miljöfarliga verksamheter enligt miljöbalk (1998:808) (MB) 9 kap.
- b. förorenade områden enligt MB 10 kap.
- c. jordbruk och annan verksamhet enligt MB 12 kap.

Detta innebär att kommunerna ska:

- i sin tillsynsplanering, prioritera tillsyn av verksamheter som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte följs eller riskerar att inte följas.
- i sin tillsyn av verksamheter, ställa de krav som behövs där det finns en risk att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte kan följas på grund av påverkan från den aktuella verksamheten.
- i sin tillsyn av förorenade områden, särskilt prioritera och ställa krav på utredningar och åtgärder, så att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan följas.

Kommunen ska därefter följa upp och säkerställa att det vid de verksamheter som påverkar vattenkvaliteten genomförs de åtgärder som behövs för att följa miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten. Om det uppstår behov av att genomföra omprövningar av tillstånd eller villkor eller återkallelser av tillstånd för att få nödvändiga åtgärder till stånd, ska kommunerna ta initiativ till att sådana administrativa åtgärder genomförs.

Åtgärden ska genomföras med stöd av den förvaltningsövergripande vattenplanering som ska utarbetas enligt Kommunernas åtgärd 1.

Åtgärden ska när så är motiverat genomföras i samverkan med andra kommuner inom samma avrinningsområde respektive tillrinningsområde för grundvatten.

Åtgärden är av löpande karaktär och är en revidering från Åtgärdsprogram 2016–2021. Åtgärden ska därför påbörjas omgående och genomföras löpande.

Åtgärd 2 Instruktion för genomförande

Huvudfråga

På en 5-gradig skala, hur långt i måluppfyllelsen har ni nått i genomförandet?

a) Miljöfarlig verksamhet

- 5. Åtgärden har genomförts fullt ut
- 4. Åtgärden har utförts till stor del
- 3. Åtgärden har delvis utförts**
- 2. Åtgärden har utförts till mindre del
- 1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

I vår ordinarie tillsyn har vi prioriterat verksamheter med risk för påverkan på MKN, men vi ligger efter med tillsynen.

Underlag för återrapportering av hur Östhammars kommun arbetar med åtgärdsprogrammet för vatten, där kommunerna ansvarar för 6 åtgärder. Rapporteringen görs i Vattenmyndigheternas digitala formulär.

b) Förorenade områden

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
4. Åtgärden har utförts till stor del
3. Åtgärden har delvis utförts
- 2. Åtgärden har utförts till mindre del**
1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

Vi har svårt att hinna med tillsyn om förorenade områden i allmänhet.

c) Jordbruk

Huvudfråga

På en 5-gradig skala, hur långt i måluppfyllelsen har ni nått i genomförandet?

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
- 4. Åtgärden har utförts till stor del**
3. Åtgärden har delvis utförts
2. Åtgärden har utförts till mindre del
1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

Alla c-jordbruk har årlig tillsyn. Mindre jordbruk ca var femte år. Inga b-verksamheter finns i kommunen.

Vilka förutsättningar behövs för högre genomförandegrad? (rullista, flera svar möjliga)

0 Mer resurser

- 0 Utbildning av personal gällande vattenfrågor.
- 0 Fler/förbättrade vägledningar från centrala myndigheter (förtydliga gärna vilken myndighet under "annat" nedan)
- 0 Ytterligare vägledning och stöd av Länsstyrelsen

0 Ökad kunskap om hur MKN hanteras i plan- och tillsynsarbete

- 0 Förbättringar av hur påverkansanalys, statusklassning, riskbedömning, åtgärdsanalys och miljökvalitetsnorm presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen
- 0 Ökad kunskap om hur VISS och de digitala åtgärdsunderlagen kan användas i plan- och tillsynsarbete
- 0 Annat, (beskriv eller precisera gärna era val)

Övriga frågor

Har miljökvalitetsnormerna för vatten har använts som prioriteringsgrund i kommunens behovsutredning?

JA/NEJ

Underlag för återrapportering av hur Östhammars kommun arbetar med åtgärdsprogrammet för vatten, där kommunerna ansvarar för 6 åtgärder. Rapporteringen görs i Vattenmyndigheternas digitala formulär.

Har miljö kvalitetsnormer för vatten har använts som prioriteringsgrund i planering av den egeninitierade tillsynen i kommunens tillsynsplan?

JA/NEJ

Kommunerna åtgärd 3 – Dricksvattenskydd

Kommunerna ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen. Kommunerna behöver särskilt:

- a. anordna erforderligt skydd för allmänna och enskilda dricksvattentäkter, exempelvis i form av vattenskyddsområde, för vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³ / dygn.
- b. göra en översyn av vattenskyddsområden som inrättats före införandet av miljöbalk (1998:808) (MB) och där behov finns revidera skyddsområdets avgränsningar och tillhörande föreskrifter så att tillräckligt skydd uppnås.
- c. bedriva systematisk och regelbunden tillsyn över vattenskyddsområden.
- d. utöva tillsyn över de vattentäkter som kommunen har föreskrivit tillståndsplikt för enligt [MB 9 kap. 10 §](#).

Åtgärden ska genomföras i samarbete med Länsstyrelserna.

Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.

Avgränsningsfråga för åtgärd 3a och 3b

Finns det vattentäkter inom kommunens geografiska avgränsning med uttag över 10m³/dygn eller som försörjer fler än 50 personer? Dessa inkluderar även samfälligheter och allmänna vattentäkter där kommunen inte är huvudman.

JA/NEJ

Om svaret är nej gå vidare till fråga 3c.

Huvudfråga

På en 5-gradig skala, hur långt i måluppfyllelsen har ni nått i genomförandet?

a) Skydd för vattentäkter

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
4. Åtgärden har utförts till stor del
3. Åtgärden har delvis utförts
- 2. Åtgärden har utförts till mindre del**
1. Åtgärden har inte utförts

Underlag för återrapporering av hur Östhammars kommun arbetar med åtgärdsprogrammet för vatten, där kommunerna ansvarar för 6 åtgärder. Rapporteringen görs i Vattenmyndigheternas digitala formulär.

Motivera er gradering

En översyn av samtliga kommunala vattentäkter har gjorts. En prioriteringslista har tagits fram utefter vilket skydd de har idag samt hur många de försörjer. Listan har arbetats in i verksamhetsplaneringen och upprättande samt revidering av befintliga vattenskyddsområden kommer att göras.

Vi har många samfälliga vattentäkter som skulle behöva skyddas men har inte kunnat prioritera det.

b) Översyn av vattenskyddsområden

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
4. Åtgärden har utförts till stor del
- 3. Åtgärden har delvis utförts**
2. Åtgärden har utförts till mindre del
1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

En översyn av samtliga kommunala vattentäkter har gjorts. En prioriteringslista har tagits fram utefter vilket skydd de har idag samt hur många de försörjer. Listan har arbetats in i verksamhetsplaneringen och upprättande samt revidering av befintliga vattenskyddsområden kommer att göras.

Avgränsningsfråga för åtgärd 3c

Har kommunen tillsynsansvar över något eller flera vattenskyddsområden.

Ja/**NEJ**

Om svaret är nej gå vidare till fråga 3d.

Huvudfråga

På en 5-gradig skala, hur långt i måluppfyllelsen har ni nått i genomförandet av åtgärd 3c om Tillsyn över vattenskyddsområden?

- c) Tillsyn över vattenskyddsområden
5. Åtgärden har genomförts fullt ut
 4. Åtgärden har utförts till stor del
 3. Åtgärden har delvis utförts
 2. Åtgärden har utförts till mindre del
 1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

-

Underlag för återrapportering av hur Östhammars kommun arbetar med åtgärdsprogrammet för vatten, där kommunerna ansvarar för 6 åtgärder. Rapporteringen görs i Vattenmyndigheternas digitala formulär.

Har kommunen föreskrivit tillståndsplikt för vattentäkter enligt MB9 kap 10§?

Ja/**NEJ**

Om svaret är nej förtydliga varför under **Motivera ert svar** och gå sedan vidare till nästa fråga.

Motivera ert svar

Brunnar har anmälningsplikt enligt PBF och hanteras av bygglovsenheten. Vi planerar att införa tillståndsplikt enligt MB i områden med vattenbrist men har inte hunnit genomföra.

d) Tillsyn över vattentäkter

- 5. Åtgärden har genomförts fullt ut
- 4. Åtgärden har utförts till stor del
- 3. Åtgärden har delvis utförts
- 2. Åtgärden har utförts till mindre del

1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

-

Vilka förutsättningar behövs för högre genomförandegrad? (rullista, flera svar möjliga)

0 Mer resurser

- ☐ Utbildning av personal gällande vattenfrågor.
 - ☐ Fler/förbättrade vägledningar från centrala myndigheter (förtydliga gärna vilken myndighet under "annat" nedan)
 - ☐ Ytterligare vägledning och stöd av Länsstyrelsen
 - ☐ Ökad kunskap om hur MKN hanteras i plan- och tillsynsarbete
 - ☐ Förbättringar av hur påverkansanalys, statusklassning, riskbedömning, åtgärdsanalys och miljökvalitetsnorm presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen
 - ☐ Ökad kunskap om hur VISS och de digitala åtgärdsunderlagen kan användas i plan- och tillsynsarbete
 - ☐ Annat, (beskriv eller precisera gärna era val)
-

Kommunerna åtgärd 4 – Fysisk planering enligt plan- och bygglagen

Kommunerna

Kommunerna ska genomföra översikts- och detaljplanering samt prövning och tillsyn enligt plan- och bygglag (2010:900) (PBL), på ett sådant sätt att det bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas. Kommunerna ska särskilt:

- a. säkerställa att miljö kvalitetsnormerna för vatten, utifrån aktuellt planeringsunderlag, från bland annat Vatteninformationssystem Sverige (VISS), beaktas vid fysisk planering och andra ärenden, som regleras i PBL,
- b. tillgodose att översiktsplanen tar hänsyn till och samordnas med aktuella planeringsunderlag, bland annat regionala vattenförsörjningsplaner, på ett sådant sätt att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas.

Åtgärden behöver genomföras i samverkan med den länsstyrelse som har tillsynsansvar och berörda kommuner inom avrinningsområdet samt berörd region i de fall kommunen är inom ett område som omfattas av regional fysisk planering.

Åtgärden är av löpande karaktär och är en revidering från Åtgärdsprogram 2016–2021. Åtgärden ska därför påbörjas omgående och genomföras löpande.

Åtgärd 4 genomförande

Huvudfråga

På en 5-gradig skala, hur långt i måluppfyllelsen har ni nått i genomförandet?

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
- 4. Åtgärden har utförts till stor del**
3. Åtgärden har delvis utförts
2. Åtgärden har utförts till mindre del
1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

Varje detaljplan genomförs genom ett noga utvärderande av platsens förutsättningar och möjlighet att uppfylla miljö kvalitetsnormerna för vatten. Detta undersöks alltid och ofta innebär det att utredningar görs av experter för att säkerställa en bra vattenplanering.

Det som skulle kunna förbättras är att ta tag i gamla synder och förbättra dessa områden med nya detaljplaner eller andra lämpliga åtgärder. Hantering av gamla synder skulle kräva ett utredningsarbete och arbete med själva förbättringarna varför det skulle kräva mer resurser än nuläget.

Underlag för återrapportering av hur Östhammars kommun arbetar med åtgärdsprogrammet för vatten, där kommunerna ansvarar för 6 åtgärder. Rapporteringen görs i Vattenmyndigheternas digitala formulär.

I den kommunala översiktsplanen har kommunen tagit fram strategier för att säkerställa att den fysiska planeringen bidrar till en ökad vattenkvalitet. Det finns även kartbilder över den ekologiska statusen i hav, sjöar, vattendrag och grundvatten för att visa nuläget. Genom MB och PBL har kommunen ett ansvar för att säkerställa att miljökvalitetsnormerna följs i fysisk planering. Kommunen har i ÖP beskrivit hur detta ska tillämpas. Tillämpningen ska användas som stöd i detaljplanering, förhandsbesked och för bygglovshantering. Genom att planen aktualiseras varje mandatperiod säkerställs det att planen samordnas med aktuella planeringsunderlag.

Vilka förutsättningar behövs för högre genomförandegrad? (rullista, flera svar möjliga)

☐ **Mer resurser**

- ☐ Utbildning av personal gällande vattenfrågor.
- ☐ Fler/förbättrade vägledningar från centrala myndigheter (förtydliga gärna vilken myndighet under "annat" nedan)
- ☐ Ytterligare vägledning och stöd av Länsstyrelsen

☐ **Ökad kunskap om hur MKN hanteras i plan- och tillsynsarbete**

☐ **Förbättringar av hur påverkansanalys, statusklassning, riskbedömning, åtgärdsanalys och miljökvalitetsnorm presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen**

☐ **Ökad kunskap om hur VISS och de digitala åtgärdsunderlagen kan användas i plan- och tillsynsarbete**

☐ **Annat, (beskriv eller precisera gärna era val)**

Politiskt beslut och resurser för att prioritera att se över gamla detaljplaner och liknande där förbättringar behövs, samt att tillsynsarbetet (tillsyn av detaljplaners genomförande) ska genomföras och ges en viss prioritet.

Kommunerna åtgärd 5 – VA-plan inklusive dagvatten

Kommunerna ska upprätta eller revidera plan för dricksvatten, spillvatten och dagvatten (VA-plan) och genomföra åtgärder i enlighet med planen så att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas. Samverkan ska ske med berörd länsstyrelse.

Åtgärden är av löpande karaktär och är en revidering från Åtgärdsprogram 2016–2021.

Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras löpande.

Åtgärd 5 Genomförande

Huvudfråga

På en 5-gradig skala, hur långt i måluppfyllelsen har ni nått i genomförandet?

- 5. Åtgärden har genomförts fullt ut
- 4. Åtgärden har utförts till stor del**
- 3. Åtgärden har delvis utförts

Underlag för återrapportering av hur Östhammars kommun arbetar med åtgärdsprogrammet för vatten, där kommunerna ansvarar för 6 åtgärder. Rapporteringen görs i Vattenmyndigheternas digitala formulär.

- 2. Åtgärden har utförts till mindre del
- 1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

Kommunen har en VA-plan bestående av flera dokument och delplaner som följs upp regelbundet.

I kommunens dagvattenpolicy, riktlinjer samt tillhörande handlingsplan finns ställningstagande och åtgärder för att miljökvalitetsnormer för yt- och grundvatten ska kunna följas.

En övergripande behovsbedömning för kommunalt VA är gjord och arbete med att vidta åtgärder för ökad anslutning till kommunalt VA, med minskad negativ påverkan på yt- och grundvatten, har påbörjats.

Vilka förutsättningar behövs för högre genomförandegrad? (rullista, flera svar möjliga)

☐ Mer resurser

- ☐ Utbildning av personal gällande vattenfrågor.

☐ Fler/förbättrade vägledningar från centrala myndigheter (förtydliga gärna vilken myndighet under "annat" nedan)

- ☐ Ytterligare vägledning och stöd av Länsstyrelsen
- ☐ Ökad kunskap om hur MKN hanteras i plan- och tillsynsarbete

☐ Förbättringar av hur påverkansanalys, statusklassning, riskbedömning, åtgärdsanalys och miljökvalitetsnorm presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen

- ☐ Ökad kunskap om hur VISS och de digitala åtgärdsunderlagen kan användas i plan- och tillsynsarbete

☐ Annat, (beskriv eller precisera gärna era val)

Finns behov av tydligare vägledning kopplat till vattentjänstplaner (från HaV).

Övriga frågor

Har det skett samverkan för att beakta MKN i VA-planeringen, i så fall med vilka?

Ja, med berörd länsstyrelse

Ja, med berörda kommuner

Nej

Andra (öppet svar):

Underlag för återrapportering av hur Östhammars kommun arbetar med åtgärdsprogrammet för vatten, där kommunerna ansvarar för 6 åtgärder. Rapporteringen görs i Vattenmyndigheternas digitala formulär.

Kommunerna åtgärd 6 – Dioxiner från småskalig förbränning

Kommunerna ska verka för att minska utsläppen av dioxiner och dioxinlika föreningar från småskalig förbränning.

Åtgärden ska genomföras i samverkan med Naturvårdsverket, Energimyndigheten och länsstyrelserna.

Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Åtgärden är av löpande karaktär och är en revidering från kompletterande Åtgärdsprogram 2018–2021. Åtgärden ska därför påbörjas omgående och genomföras löpande.

Åtgärd 6 Genomförande

Huvudfråga

På en 5-gradig skala, hur långt i måluppfyllelsen har ni nått i genomförandet?

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
4. Åtgärden har utförts till stor del
- 3. Åtgärden har delvis utförts**
2. Åtgärden har utförts till mindre del
1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

Tillsyn av vedeldning, agerar på klagomål, förbud att elda ris och trädgårdsavfall inom detaljplanerat område sommartid, kommunen informerar om vad som får eldas. Energirådgivning lokalt borttagen, sker i samverkan med länets kommuner, vilket ger färre lokala informationsinsatser.

Vilka förutsättningar behövs för högre genomförandegrad? (rullista, flera svar möjliga)

0 Mer resurser

- ☐ Utbildning av personal gällande vattenfrågor.
- ☐ Fler/förbättrade vägledningar från centrala myndigheter (förtydliga gärna vilken myndighet under "annat" nedan)
- ☐ Ytterligare vägledning och stöd av Länsstyrelsen
- ☐ Ökad kunskap om hur MKN hanteras i plan- och tillsynsarbete
- ☐ Förbättringar av hur påverkansanalys, statusklassning, riskbedömning, åtgärdsanalys och miljö kvalitetsnorm presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen
- ☐ Ökad kunskap om hur VISS och de digitala åtgärdsunderlagen kan användas i plan- och tillsynsarbete
- ☐ Annat, (beskriv eller precisera gärna era val)

Underlag för återrapporering av hur Östhammars kommun arbetar med åtgärdsprogrammet för vatten, där kommunerna ansvarar för 6 åtgärder. Rapporteringen görs i Vattenmyndigheternas digitala formulär.

Kommunförvaltningen

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar gällande utkast till lagrådsremiss *En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar*

Östhammars kommun har getts möjlighet att besvara remissen *En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar* från Klimat- och näringslivsdepartementet. I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på utkastet till lagrådsremiss.

Bakgrund

Regeringen beslutade i november 2023 att tillsätta en utredning om ny kärnkraft. Utredningen har i uppdrag att se över nuvarande regler för att underlätta för ny kärnkraft. Uppdraget består av flera delar och utredningen lämnade i januari 2025 delbetänkandet *Ny kärnkraft i Sverige – effektivare tillståndsprövning och ändamålsenliga avgifter* (SOU 2025:7) till regeringen. I delbetänkandet första del, som avsåg att utreda hur tillståndsprövningen av nya kärnkraftsreaktorer kan effektiveras, presenterade utredningen bland annat en ny lag om principbeslut, som innebär ett tidigt politiskt ställningstagande. Det föreslogs även en del ändringar i miljöbalken och kärntekniklagen, bland annat för att få en tydligare uppdelning mellan prövningen enligt de två lagstiftningarna.

I maj 2025 presenterade Klimat- och näringslivsdepartementet, i promemorian *En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar*, förslag på tillståndsprövning av kärntekniska anläggningar som skiljde sig från det förslag som utredningen presenterade i februari. I promemorian föreslogs, istället för den av utredningen föreslagna lagen om principbeslut, en ny lag om regeringens godkännande av kärntekniska anläggningar. Ansökan om regeringens godkännande enligt den nya lagen föreslogs vara frivilligt; det skulle enligt promemorians förslag även fortsatt vara möjligt att få anläggningen prövad enligt nuvarande förfarande med regeringsprövning i ett senare skede. Den så kallade kommunala vetorätten är i förslaget knuten till regeringens godkännande oavsett prövningsförfarande.

Det nu remitterade utkastet till lagrådsremiss är en vidareutveckling av de förslag som presenterats i delbetänkandet och i promemorian.

I utkastet föreslås att en ny lag om regeringens godkännande införs, i stora delar i enlighet med vad som presenterades i promemorian. Inför regeringens godkännande får, till vägledning för hur mark- och vattenområden ska användas, regeringen ta fram en plan för kärntekniska anläggningar. En antagen plan är en förutsättning för att regeringen ska få godkänna en kärnteknisk anläggning. Planen är vägledande men inte bindande för

Kommunförvaltningen

kommunens planläggning. Berörd eller berörda kommuners tillstyrkan är en förutsättning för såväl regeringens godkännande av en kärnteknisk anläggning som för antagande eller ändring av en plan för en kärnteknisk anläggning.

Det föreslås även en del ändringar i kärntekniklagen med utgångspunkt i utredningens förslag; bland annat införs stegvis kontroll samt möjlighet till så kallad förberedande dialog och förhandsbesked. Däremot föreslås inte den av utredningen föreslagna tydligare uppdelningen mellan prövningen enligt miljöbalken och kärntekniklagen genomföras.

Östhammars kommuns synpunkter

Östhammars kommun har tidigare lämnat synpunkter på såväl kärnkraftsprövningsutredningens delbetänkandet *Ny kärnkraft i Sverige – effektivare tillståndsprövning och ändamålsenliga avgifter* (KS-2025-48) som på promemorian *En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar* (KS-2025-471). Om inget annat anges, kvarstår kommunen vid tidigare framförda synpunkter gällande de förslag som presenterats redan i delbetänkandet eller i promemorian.

I kommunens yttrande över promemorian framförde kommunen att vissa delar var otydliga eller innehöll motsägelser samt att vissa aspekter och konsekvenser av de presenterade förslagen hade behövts belysas ytterligare. Det nu remitterade utkastet innehåller flertalet klargörande i de delar som kommunen då lyfte, exempelvis gällande hur den föreslagna planen för kärntekniska anläggningar påverkar och kopplar till de planprocesser som idag är lagstadgade genom plan- och byggprocessen samt angående vem som ska göra den strategiska miljöbedömningen, vilket kommunen anser är positivt.

Östhammars kommun är även positiv till de förtydligande som görs i utkastet till lagrådsremiss angående att berörd eller berörda kommuners tillstyrkan ska inhämtas i samband med godkännande av en kärnteknisk anläggning och vid antagande eller ändring av en plan för en kärnteknisk anläggning.

Östhammars kommun lyfte i sitt yttrande över kärnkraftsprövningens utredning att det, som en del i regeringens pågående arbete med att underlätta för ny kärnkraft, bör göras en översyn av kommunalekonomiska förutsättningar och incitament för att vara värdkommun för kärnkraft. Kommunen kvarstår vid denna synpunkt och vill lyfta den rapport som kommunen tagits fram om ny kärnkraft ur ett kommunalekonomiskt planeringsperspektiv inom ett av de via Naturvårdsverket finansierade pilotprojekten för planering av ny kärnkraft.

Kommunförvaltningen

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar gällande promemorian *Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten*

Östhammars kommun har getts möjlighet att besvara remissen *Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten* från Klimat- och näringslivsdepartementet. I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i promemorian.

Bakgrund

Regeringen har under de senaste åren vidtagit flera åtgärder för att underlätta för och främja ny kärnkraft. Det har bland annat gjorts ändringar i miljöbalken som innebär att det är möjligt att bygga kärnkraft på fler platser i landet; den tidigare begränsningen till tre platser och tio reaktorer togs bort i januari 2024.

Stora delar av de svenska kustområden är idag utpekade som riksintressen med hänsyn till miljö- och kulturvärden, dels som så kallade obrutna kustområdena och dels som så kallade högexploaterade kustområdena¹. Inom dessa områden finns ett förbud mot bland annat nya kärnkraftverk. Undantag finns dock för de platser där liknande verksamhet redan finns, som till exempel i Forsmark.

I den nu remitterade promemorian föreslås ändringar i miljöbalken som möjliggör utbyggnaden av kärnkraft på nya platser längs med kusterna. Dagens förbud innebär att platser som skulle kunna vara lämpliga utesluts utan att det kan göras en prövning i det enskilda fallet. Även vid genomförandet av de föreslagna ändringarna kan skyddet för natur- och kulturvärden, enligt promemorian, upprätthållas genom den prövning i det enskilda fallet som alltid ska göras av en kärnteknisk anläggning.

I promemorian lyfts även att lokalisering vid kusten innebär flera fördelar som bland annat närheten till kylvatten och möjligheten till sjötransporter. Även för nya slutförvar eller mellanlager kan det vara fördelaktigt med en placering nära havet ur transportsynpunkt.

¹ Kustområdet i Östhammars kommuns ingår i riksintresse för högexploaterad kust.

Kommunförvaltningen

Östhammars kommuns synpunkter

Östhammars kommun delar den i promemorian framförda synen på kärnkraftens viktiga roll i svensk elförsörjning. Kommunen delar även synen att placering vid kusterna innebär många fördelar, både för kärnkraftverk och för andra kärntekniska anläggningar som mellanlager och slutförvar.

Kommunen vill dock betona vikten av att även fortsatt värna om de värden som riksintressena upprättats för att skydda. Det är för kommunen av stor vikt att skyddet för natur- och kulturmiljövärden upprätthålls – det som skyddas av riksintresse högexploaterad kust bidrar på ett väsentligt sätt till Östhammars kommuns attraktionskraft. Kommunen uppfattar dock inte att de föreslagna lagändringarna innebär att skyddet för natur- och kulturvärden åsidosätts utan enbart att det blir en bedömning i det enskilda fallet, vilket kommunen är positiv till.

I den rättsliga prövningen av kärntekniska anläggningar har kommunerna en viktig roll, både enligt nuvarande prövningsförfarande och enligt det nya förfarande som regeringen föreslagit², med möjlighet att påverka anläggandet av en kärnteknisk anläggning inom kommunen område.

Östhammars kommun anser sammanfattningsvis att det finns tydliga fördelar med den föreslagna prövning i det enskilda fallet istället för det generella förbud mot nya kärntekniska anläggningar som nuvarande reglering innebär. Det är dock av stor vikt att såväl skyddet av viktiga natur- och kulturvärden samt kommuners möjlighet till inflytande över etablering av kärntekniska anläggningar inom sitt geografiska område bibehålls.

² En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar (utkast till lagrådsremiss), Klimat- och näringslivsdepartementet, 2025-10-03.

Kommunförvaltningen

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar gällande utredningen *Ny kärnkraft – ett samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall (SOU 2025:104)*

Östhammars kommun har getts möjlighet att besvara remissen *Kärnkraftsprövningsutredningens delbetänkande Ny kärnkraft – ett samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall* från Klimat- och näringslivsdepartementet. I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på utredningens förslag.

Bakgrund

Regeringen beslutade i november 2023 att ge en särskild utredare i uppdrag att se över nuvarande regler för att underlätta för ny kärnkraft. Utredaren ska bland annat:

- utreda hur tillståndsprövningen av kärnkraftsreaktorer enligt såväl kärntekniklagen som miljöbalken kan effektiviseras med tydlighet och korta prövningstider som mål,
- se över ansökningsavgiften och föreslå de ändringar som behövs för ett ändamålsenligt avgiftsuttag som tar hänsyn till nya reaktortyper,
- analysera behovet av anpassning och utveckling av det befintliga kärnavfallsprogrammet för hantering av avfall från nya reaktorer och
- analysera och bedöma behovet av anpassning av regelverket för beredskaps- och planeringszoner och överföring av processparametrar för nya reaktorer på befintliga och nya platser.

I januari överlämnade utredningen, som antagit namnet Kärnkraftsprövningsutredningen, delbetänkandet *Ny kärnkraft i Sverige – effektivare tillståndsprövning och ändamålsenliga avgifter* (SOU 2025:7) till regeringen. I delbetänkandet redovisades uppdraget gällande de två första punkterna, det vill säga i de delar som avser tillståndsprövning och avgifter.

Utredningen har nu överlämnat ett andra delbetänkande till regeringen, *Ny kärnkraft – ett samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall*, i vilket den tredje punkten om avfallshantering redovisas. Den fjärde punkten, uppdraget om beredskap, ska redovisas senast den 27 februari 2026.

I det nu remitterade delbetänkandet föreslår Kärnkraftsprövningsutredningen att det ska skapas ett nytt, samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall för framtida kärnkraftsreaktorer. Utredningen föreslår även att en nationell avfallsorganisation ska bildas där reaktorinnehavarna och staten är delägare. Avfallsorganisationen ska ta fram en långsiktig strategi för omhändertagandet av radioaktivt avfall.

Kommunförvaltningen

Östhammars kommuns synpunkter

Ett nytt och samlat system för radioaktivt avfall

En viktig slutsats som utredningen kommit fram till är, enligt delbetänkandet, att det behövs ett nytt system för omhändertagande av radioaktivt avfall. Avfallssystemet för befintliga reaktorer är uppbyggt kring befintliga aktörer, anläggningar och tillhörande finansierings-system och är dimensionerat utifrån dessa förutsättningar. Kärnkraftsprövningsutredningen föreslår därför att det etableras ett nytt, samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall. I det framtida avfallssystemet ska kärnavfall och använt kärnbränsle från de reaktorer som kommer att byggas i framtiden omhändertas. Även icke kärntekniskt avfall¹, som det inte redan finns en plan för, föreslås ingå i det nya systemet.

Systemet föreslås alltså vara skilt från nuvarande avfallssystem. Utredningens förslag presenteras dock inte en absolut gränsdragning mellan befintligt och nytt system. De presenterade förslagen innebär inte att det införs hinder mot samordnad planering eller samnyttjande av till exempel slutförvarsutrymmen men det finns inget krav på det.

Utredningen föreslår att det, för att etablera och upprätthålla ett samlat system för omhändertagande av allt radioaktivt avfall som uppkommer i Sverige, införs en ny lag och en ny förordning om omhändertagande av radioaktivt avfall.

Östhammars kommun delar utredningens slutsats att det behövs ett nytt system för omhändertagande av radioaktivt avfall och är positiva till att även icke kärntekniskt avfall tas in i systemet. Ur ett resursoptimeringsperspektiv anser kommunen att det är lämpligt att det finns möjlighet till samordning mellan befintligt och nytt system, vilket utredningen föreslår.

Ansvarsfördelningen tydliggörs

I utredningen betonas att ansvarsfördelning inom det föreslagna systemet behöver vara tydligt definierat. Förtydligande gällande ansvar ingår i utredningens förslag på ny lag och ny förordning om omhändertagande av radioaktivt avfall. Det presenteras även förslag på förtydligandena genom ändringar i kärntekniklagen.

Utredningen förslår att det ska finnas en statlig avfallsorganisation som är ansvarig för att hantera de uppgifter i den nationella avfallshanteringen som är statens ansvar. Ansvaret består av två delar; ansvar för icke kärntekniskt avfall samt statens sistahandsansvar och sekundära ansvar för kärnavfall och använt kärnbränsle.

Östhammars kommun är positiv till att ansvarsfördelningen tydligt klargörs i lagtext, även i de fall där ansvaret sedan tidigare är klargjort genom annan lagstiftning eller internationella överenskommelser. Det skapar en tydlighet som, enligt kommunens uppfattning, bidrar till trygghet för såväl berörda kommuner som för berörda aktörer.

¹ Med icke kärntekniskt avfall avses avfall som inte kommer från kärnteknisk verksamhet utan från till exempel sjukvård, forskning eller industri.

Kommunförvaltningen

Nationell organisation för samordnad planering

Utredningen föreslår att det ska finnas en nationell avfallsorganisation med uppdrag att samordna långsiktig och strategisk planering av omhändertagande av radioaktivt avfall. Aktörer som ges tillstånd att uppföra, inneha eller driva en kärnkraftsreaktor föreslås vara skyldiga att ingå i den nationella avfallsorganisationen. Även staten, via den föreslagna statliga avfallsorganisationen, ska vara skyldig att ingå i den nationella avfallsorganisationen.

Den nationella avfallsorganisationen föreslås vara skyldig att, mot en ersättning, inkludera kärnavfall från andra och mindre kärntekniska verksamheter än kärnkraftsreaktorer i det långsiktiga planerings- och strategiarbetet, utan att aktörerna blir delägare.

Aktörerna som ingår i den nationella avfallsorganisationen har kvar grundläggande ansvar och skyldigheter för planering och genomförande av omhändertagande av kärnavfall, använt kärnbränsle och icke kärntekniskt avfall som deras verksamhet ger upphov till. Organisationen övertar alltså inte de ingående aktörernas skyldigheter men har en samordnande och koordinerande funktion i planeringsarbetet.

Östhammars kommun anser att den föreslagna nationella avfallsorganisationen kan vara ett bra sätt att gemensamt hantera ett samlat avfallssystem. Kommunen anser även att det är lämpligt att såväl staten som reaktorinnehavare har en skyldighet att ingå i organisationen samt att det är fördelaktigt att det finns möjlighet att inom organisationen även hantera avfall från andra, mindre verksamheter.

Strategi för omhändertagande samt program för forskning och utveckling

Den nationella avfallsorganisationen ska, enligt utredningens förslag, ta fram en gemensam strategi för omhändertagande av radioaktivt avfall i vilken den långsiktiga och strategiska planeringen ska framgå. Organisationen ska även arbeta med information till allmänheten om strategin.

Av strategin ska det översiktligt framgå när i tid olika åtgärder är planerade att vidtas, och om det som avses är aktiviteter som ska genomföras gemensamt av flera eller samtliga aktörer, eller i egen regi. Däremot behöver strategin inte, till skillnad mot Fud²-programmet för befintliga reaktorer, innehålla en beskrivning av nödvändig forskning och utveckling. Eftersom behovet av forskning och utveckling kan se olika ut för olika aktörer³, ska den allsidiga forsknings- och utvecklingsverksamheten i stället planeras och redovisas av aktörerna. Forsknings- och utvecklingsprogrammet kan, men behöver inte, samordnas.

Både strategin och forsknings- och utvecklingsprogrammet ska vart tredje år lämnas in till Strålsäkerhetsmyndigheten. Myndigheten ansvarar för granskning, värdering och remittering till bland annat kommuner, myndigheter och allmänhet. Programmet ska granskas i förhållande till den aktuella, fastställda strategin.

² Forskning, utveckling och demonstration.

³ Forsknings- och utvecklingsverksamheten ska anpassas till det avfall som kan uppkomma i den aktuella reaktorn samt hur välutvecklat aktörens koncept för avfallshantering är.

Kommunförvaltningen

För att skapa tydlighet, fortsatt utveckling och krav på framdrift, föreslår utredningen att strategin, efter Strålsäkerhetsmyndighetens granskning och utvärdering, ska fastställas av regeringen. Regeringen ges i utredningens förslag möjlighet att ställa de villkor som behövs för att trygga fortsatt utveckling mot ett säkert och ansvarsfullt omhändertagande.

Östhammars kommuns uppfattning är att det så kallade Fud-programmet med tillhörande remissförfarandet har haft en väldigt betydelsefull roll i processen för det befintliga avfallssystemet. Den föreslagna processen med en gemensam strategi samt med anpassade forsknings- och utvecklingsprogram bör kunna få en liknande viktig roll.

Granskning och utvärdering av expertmyndighet är förstås oerhört viktigt men även bidrag från bland annat andra myndigheter, kommuner och allmänhet kan bidra till en mer allsidig belysning av frågorna och därmed förhoppnings till en effektivare och tydligare process. Den föreslagna remitteringen av strategi och program bör, tillsammans med de föreslagna informationsinsatserna om strategin, även kunna vara en viktig del i att tillgodose behovet av öppenhet och insyn.

Genomförande av omhändertagandet av radioaktivt avfall**Strategin ska följas**

Utredningen föreslår att det ska införas en skyldighet i lagen om omhändertagande av radioaktivt avfall om att genomförandet av omhändertagandet av radioaktivt avfall ska följas av regeringen fastställda strategin. Om det föreligger synnerliga skäl finns det dock möjligheter att göra avsteg från strategin.

Östhammars kommun anser att det är både rimligt och lämpligt att lagkrav införs på att strategin ska följas vid genomförande av åtgärder. Om kravet inte finns riskerar strategin att tappa den betydelse som den, som kommunen uppfattar det, är avsedd att ha.

Gemensamt genomförande av slutförvaring av använt kärnbränsle

Utredningen föreslår att berörda tillståndshavare som utgångspunkt ska genomföra slutförvaring av använt kärnbränsle gemensamt. Anledning till det är att det högaktiva avfallet kräver särskilda processer och anläggningar och ur ett nationellt perspektiv anser utredningen att det är rationellt att utgå från ett aktörsgemensamt genomförande. Om det blir stora skillnader mellan typ av bränsle, hur det använts och därmed även mellan nödvändig metod för slutförvaring, kan det dock bli aktuellt med olika lösningar.

Östhammars kommun delar utredningens bedömning att slutförvaring av använt kärnbränsle som utgångspunkt bör genomföras gemensamt. Det är en komplex verksamhet och en komplex process som det, enligt kommunens bedömning, är rimligt att hålla så samlad som möjligt.

Kommunen anser att det även för övriga slutförvarsanläggningar bör eftersträvas att hålla nere antalet anläggningar eller i varje fall noga utvärdera möjligheten ur rationalitetshänsyn.

Kommunförvaltningen

Förtydligande gällande vad som ska prövas avseende hantering av kärnavfall och använt kärnbränsle vid provning av en kärnteknisk anläggning

Vid provning av en ny kärnteknisk anläggning, som en kärnkraftsreaktor, ingår avfallsfrågan som en viktig del. Utredningen lämnar i det nu remitterade delbetänkandet förslag som är tänkta att förtydliga vad som ska ingå i en ansökan om tillstånd till en ny kärnteknisk anläggning, delvis som komplement till förslag lämnade i utredningens första delbetänkande.

Utgångspunkten för utredningens förslag är att provning av en ny kärnkraftsreaktor inte innebär en provning av metoder eller anläggningar för hantering eller slutförvar, om det inte ingår i den planerade verksamheten vid reaktorn. Provningsen föreslås omfatta den sökandes plan för det fortsatta omhändertagandet, det vill säga att det finns en tillräcklig beskrivning av de åtgärder som behövs för avveckling och fortsatt hantering och slutförvaring av de mängder och typer av avfall som antas uppkomma som följd av den planerade verksamheten, samt för kärnkraftsreaktorer planerad forskning och utveckling av dessa åtgärder.

Utredningen föreslår även att Strålsäkerhetsmyndigheten, vid en ansökan om att få inleda provdrift av en ny kärnteknisk anläggning, ska bedöma att beskrivningen av hantering av kärnavfall och använt kärnbränsle har utvecklats och är godtagbar i förhållande till den senast fastställda strategin och de behov av forskning och utveckling av åtgärder för hantering och slutförvaring av kärnavfall och använt kärnbränsle för en kärnkraftsreaktor som den sökande identifierat.

Östhammars kommun anser att det är viktigt att tillräcklig information finns tillgängligt vid provningen av en kärnteknisk anläggning för att säkerställa en säker hantering av det radioaktiva avfallet. Kommunen är positiv till de föreslagna kopplingarna till strategin men uppfattar att det presenterade förslaget är otydligt och därmed riskerar att skapa osäkerheter för sökande angående vilka krav som gäller.

Kommunen är positiv till att det i samband med ansökan om provdrift ska göras en bedömning av den planerade hanteringen av radioaktivt avfall. Det skulle dock vara mycket olyckligt om det till följd av tidigare oklarheter först i detta skede framkommer att det inte finns en godtagbar plan för avfallet.

Andra åtgärder

Utredningen redovisar i delbetänkandet, utöver de mer konkreta förslagen, ett antal åtgärder som tillsammans med förslagen kan bidra till att ytterligare effektivisera systemet för omhändertagande av radioaktivt avfall.

Ytterligare råd eller nämnder för insyn, granskning eller utvärdering

Det lyfts bland annat att det finns anledning att överväga behov att inrätta ytterligare råd eller nämnder för insyn, granskning eller utvärdering av omhändertagande av radioaktivt avfall. Utredningen bedömer dock att insyn, råd och oberoende granskning av åtgärder för omhändertagande av radioaktivt avfall finns integrerat i etablerade och föreslagna regler samt andra åtgärder.

Kommunförvaltningen

Östhammars kommun vill i sammanhanget lyfta den viktiga roll som Kärnavfallsrådet⁴ hade under processen med det nu tillståndsgivna slutförvaret för använt kärnbränsle i Forsmark. Kommunen uppfattar inte att det i etablerade och föreslagna regler och åtgärder finns någon part som motsvara Kärnavfallsrådets tvärvetenskapliga kompetens, vilket kommunen ser att det kan finnas behov av.

Östhammars kommun ställer sig bakom det särskilda yttrande som Andreas Erlandsson, kommunstyrelseordförande i Oskarshamns kommun, lämnat i egenskap av ledamot i Kärnkraftsprövningsutredningens expertgrupp. I yttrandet betonas vikten av insyn, information, öppenhet och delaktighet för berörda kommuner i processen kring kärnavfall, vilket Östhammars kommun anser inte nog kan understrykas.

Möjlighet till ändringstillstånd enligt miljöbalken

Utredningen anser även att möjligheter till ändringstillstånd enligt miljöbalken bör ses över för att underlätta framtida utbyggnad av befintliga eller framtida anläggningar för att ta hand om radioaktivt avfall.

Kommunen vill i sammanhanget lyfta att de tillstyrkanden kommunfullmäktige gjort gällande de två slutförvarsanläggningarna i Östhammars kommun har avsett det avfall som respektive ansökan omfattat, vilket kommunen tydlig framfört i tillstyrkandena. Inför kommunens ställningstagande var det viktigt för kommunen att känna till omfattning på den sökta verksamheten.

Östhammars kommun motsätter sig inte att det görs en översyn men anser att frågan om förnyad möjlighet för berörd eller berörda kommuner att ta ställningen till den sökta verksamheten bör ingå i översynen. Kommunens uppfattning är att om det inte är möjligt för berörd eller berörda kommuner att ta ställning till en ändring av betydande omfattning eller av ingripande slag kan det få effekt på kommunens inställning.

⁴ Kärnavfallsrådet var en tvärvetenskaplig kommitté med uppgift att ge råd till regeringen om slutförvaring av kärnavfall och använt kärnbränsle samt om avställning och rivning av kärntekniska anläggningar. Rådet var även en kunskapsresurs för dem som arbetade med slutförvarsfrågan samt för politiker och massmedier. Kärnavfallsrådets verksamhet upphörde den 31 december 2022 efter 30 års verksamhet.

Kommunförvaltningen

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar gällande Riksgäldskontorets delredovisning av uppdraget att utreda finansiering av omhändertagande av kärntekniska restprodukter från nya kärnkraftsreaktorer

Östhammars kommun har getts möjlighet att besvara remissen Riksgäldskontorets delredovisning av uppdraget att utreda finansiering av omhändertagande av kärntekniska restprodukter från nya kärnkraftsreaktorer från Klimat- och näringslivsdepartementet. I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på utredningens förslag.

Bakgrund

Regeringen har gett Riksgäldskontoret (Riksgälden) i uppdrag att analysera behovet av ändringar i regelverket för finansieringen av omhändertagande av kärntekniska restprodukter vid etablering av nya kärnkraftsreaktorer. Riksgälden har nu lämnat en andra delredovisning av uppdraget till regeringen. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 mars 2026.

I en första delredovisning, lämnad till regeringen i februari 2025, utredde Riksgälden hur villkoren för kärnavfallsavgifter och säkerhetsbelopp påverkar nyetablering av kärnkraftsreaktorer. I uppdraget ingick även att utreda omfattningen av risken att inte tillräckligt många reaktorer byggs för att ge de skalfördelar som krävs för att få lönsamhet i projekt med slutförvar (programrisken).

I den nu remitterade andra delredovisningen föreslår Riksgälden att staten, för att minska programrisken, åtar sig att ge finansiellt stöd för en andel av reaktorinnehavarnas förväntade fasta kärnavfallskostnader. Stödet kommer minska investeringsrisken för investerare i ny kärnkraft. För att begränsa statens risk föreslås att ett tak införs för stödet. Stödet bör dessutom, enligt Riksgäldens förslag, under vissa förutsättningar behöva återbetalas till staten.

Östhammars kommuns synpunkter

Statligt stöd innebär ett statligt risktagande

Östhammars kommun konstaterar att det presenterade förslaget innebär ett statligt risktagande. Om endast en eller ett fåtal nya reaktorer byggs kommer staten även långsiktigt få bära kostnader för omhändertagandet av radioaktivt avfall från dessa reaktorer.

Med tanke på de övriga lagändringar och satsningar som görs för att underlätta och främja ny kärnkraft är det dock, enligt kommunen, viktigt att satsningar även görs på att säkerställa ett säkert och fullt finansierat system för omhändertagande av det radioaktiva avfallet.

Kommunförvaltningen

Effekter på befintlig kärnkraft

Östhammars kommun delar regeringens syn på kärnkraftens viktiga roll i svensk elförsörjning och vill i sammanhanget lyfta vikten av befintlig kärnkraft. Befintlig kärnkraft står idag för cirka 30 procent av Sveriges elproduktion, varav ungefär hälften produceras vid Forsmarks kärnkraftverk i Östhammars kommun. För samtliga svenska reaktorer pågår förstudier och bedömningar om förlängd drifttid i upp till 80 år.

Östhammars kommun vill betona vikten av att de insatser som görs för att underlätta för och främja ny kärnkraft inte leder till att det skapas nackdelar eller oönskade negativa effekter för aktörerna i det befintliga systemet eller leder till att förlängd drifttid av befintliga reaktorer missgynnas. Även den befintliga kärnkraften har enligt kommunen en viktig roll i Sveriges elförsörjning.

Riksgälden skriver i sin delredovisning att ”Stödets avsikt är alltså inte att ge nya reaktorbolag en konkurrensfördel i förhållande till befintliga. Det kan dock inte uteslutas att möjligheten till statligt stöd gör att villkoren för nya reaktorinnehavare uppfattas som mer generösa än de villkor som följer av den befintliga finansieringslagen.”

Möjlighet för kommuner till ersättning för kostnader för arbete med slutförvarsfrågor

Riksgälden presenterar i delredovisningen förslag till ny lag om finansiering av kärntekniska restprodukter för reaktorer som tagit i drift från den 1 juli 2026, en lag som föreslås gälla parallellt med nuvarande lag (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter. Kommunen konstaterar att kommuners möjlighet till ersättning för kostnader för arbete med slutförvarsfrågor i sak är oförändrade, vilket kommunen är positiv till.

Kommunstyrelsen

Yttrande gällande samråd för förslag till riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft

Energimyndigheten har upprättat förslag till riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft och skickat ut förslaget på remiss till och med 20251218. Energimyndigheten har hemställt om att Länsstyrelsen ska vara sammanställande för kommunernas yttranden.

Efter samrådet kommer Energimyndigheten att överväga de synpunkter som inkommit i yttrandena och göra eventuella justeringar i förslaget till riksintresseanspråk. Inför ett eventuellt beslut om utpekande av riksintresseanspråk av Energimyndigheten kommer ytterligare underlag att tas fram i form av motiv för utpekandet, värdebeskrivning och redogörelse av samrådet. I värdebeskrivningen för respektive riksintresseanspråk kommer myndigheten på ett mer utförligt sätt redogöras för vad som skulle innebära påtaglig skada på eller å andra sidan synergieffekter för riksintresseanspråken.

Energimyndighetens förslag

Bakgrund om riksintresseområden

Riksintressen eller riksintresseområden är mark- eller vattenområden som långsiktigt ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada det värde som konstituerat riksintresset. Energimyndigheten betonar vikten av att identifiera och skydda mark- och vattenområden som är av riksintresse för energiproduktion och energidistribution.

Energimyndigheten ska enligt 1 § hushållsförordningen ansvara för uppsikt över hushållningen med mark- och vattenområden inom sitt verksamhetsområde.

Energimyndighetens riksintresseanspråk är inte rättsligt bindande men är vägledande för den beslutande myndigheten som i ett granskningsyttrande anger statens åsikt i frågan om bedömningen kring mark och vattenanvändningen. Det är vid en prövning om ändrad markanvändning som ett riksintresseanspråk får betydelse och där rättsliga beslut fattas utifrån någon av de lagar som ska tillämpa hushållningsbestämmelserna. Det kan exempelvis ske genom beslut enligt plan- och bygglagen eller miljöbalken.

Jämförelse med tidigare utpekande

Både till land och till havs innebär de presenterade förslagen att den totala ytan ökar jämfört med de gamla riksintresseanspråken. Detta beror på att målen för riksintresseanspråkens yta utgår från bedömningar om framtidens energisystem med betydligt större mängd elproduktion från vindkraft än vad som ansågs rimligt då.

Kommunstyrelsen

Östhammars kommuns synpunkter

Östhammars kommun ställer sig kritisk till den metodik som använts vid framtagandet av förslaget till riksintresse för vindbruk. Energimyndigheten tillämpar olika principer för avvägning mellan vindbruksintresset och andra riksintressen, där vissa konflikter bedöms redan nu medan andra lämnas till framtida prövningar. Detta skapar en osäkerhet i underlaget och lämnar många frågor obesvarade.

Förslaget bygger i huvudsak på att områden med tydliga motstridiga intressen exkluderas, medan kvarvarande ytor generellt föreslås som riksintresse för vindbruk. Kommunen menar att ytterligare urvalskriterier krävs för att undvika olämpliga lokaliseringar. Särskilt bör hänsyn tas till områden av riksintresse för naturvård samt områden med landskapsbildskydd, vilka även bör ges en tillräckligt stor buffertzona.

Vid planering av framtida energiproduktion måste nyttan vägas mot kostnaderna – ekonomiska, sociala, kulturella och ekologiska. Kommunen är kritisk till vindkraft eftersom den inte är planerbar, kräver mycket stora ytor, förändrar landskapsbilden och påverkar både människor, djur och natur negativt. Att ta i anspråk 186 km² i vår kommun är ett orimligt ingrepp när samma energimängd kan produceras på betydligt mindre yta med andra tekniker.

Så omfattande etableringar som de Energimyndigheten föreslår måste ha en tydlig lokal förankring. Utan brett stöd från medborgare och kommun riskerar projekten att leda till konflikter, ökade kostnader och minskat förtroende för beslutsprocessen. Riksintressen av denna omfattning bör därför alltid utformas i nära dialog med de kommuner och invånare som berörs.

Utpekande och kommunalt veto

Energimyndigheten menar i sitt underlag att välförankrade och inarbetade riksintresseanspråk har goda chanser att faktiskt bli bebyggda bland annat då kommunerna i god tid kan förhålla sig till och bearbeta områdena i sin översiktsplanering. Kommunen anser att det finns en poäng i det myndigheten säger men menar att det underlag som presenteras inte är förankrat i kommunens översiktsplan och kommunens inställning till vindkraftsetableringar. Lokal acceptans och förankring sker genom delaktighet i hela processen, något som Energimyndigheten inte möjliggjort för.

Kommunal tillstyrkan utgör en avgörande del av tillståndsprocessen för etablering av vindkraft inom kommunens geografiska område. Förslag till etableringar som saknar lokal förankring och inte överensstämmer med kommunens översiktsplan har små förutsättningar att genomföras. Sådana förslag riskerar i stället att medföra ett ökat administrativt arbete för

Kommunstyrelsen

kommunen samt ha en negativ inverkan på den lokala utvecklingen. För att en etablering inom utpekade områden ska kunna genomföras krävs även överenskommelser med berörda fastighetsägare. Att peka ut markområden för energiproduktion enligt Energimyndighetens metod bedöms därmed leda till bristande lokal förankring och en ökad arbetsbelastning för kommunerna, utan att nödvändigtvis främja en effektiv planeringsprocess.

Befintlig energiproduktion i kommunen

Östhammars kommun är en av endast tre kommuner i Sverige som har kärnkraft inom sina gränser. Forsmarks kärnkraftverk står för en betydande del av landets elproduktion och är en central del av det svenska energisystemet. Trots att kommunen bidrar starkt till den nationella energiförsörjningen, innebär det stora lokala påfrestningar i form av riskhantering och begränsningar i markanvändningen. Samtidigt får kommunen själva mycket lite tillbaka ekonomiskt eller utvecklingsmässigt för det ansvar kommunen bär, vilket skapar en obalans mellan det lokala och det nationella intresset.

Påverkan på fysisk planering

I Östhammars kommuns översiktsplan som vann laga kraft januari 2024 framgår det tydligt att kommunen ställer sig negativ till all typ av storskalig vindkraft både på land och till havs. Idag finns det ett befintligt riksintresse utanför Forsmarks Kärnkraftverk av typen *energiproduktion vind* där kommunen ställer sig negativ till riksintresset och anser att det ska underordnas andra riksintressen inom samma område. Liknande avvägningar kommer kommunen tvingas göra då stora delar av de utpekade områdena ligger inom andra riksintressen för exempelvis naturvård eller kultur.

Det är tydligt att Energimyndighetens underlag har tagits fram utan att utgå från kommunernas gällande översiktsplaner och det planeringsunderlag som finns tillgängligt. Detta medför att flera av de bostadsutvecklingsområden som Östhammars kommun har pekat ut i sin översiktsplan nu överlappar med de buffertområden som Energimyndigheten själv föreslagit kring riksintresseområdena för vindkraft. Denna överlappning innebär en potentiell konflikt mellan statliga och kommunala planeringsintressen. För Östhammars kommun innebär detta utmaningar då buffertområdena begränsar möjligheten till den tätortsutveckling som kommunen planerat för i sin långsiktiga utveckling. Det är därför viktigt att statliga myndigheter i det fortsatta arbetet med riksintresseutpekanden samordnar sina bedömningar med kommunernas planeringsunderlag, så att lokala utvecklingsmål och statliga intressen kan vägas mot varandra på ett balanserat sätt.

186,4 km² landyta är i Energimyndighetens förslag till riksintresse utpekad för landbaserad vindkraft inom Östhammars kommuns geografiska landyta. Detta är totalt 12,83% av kommunens totala landyta. För att sätta siffra i perspektiv är 4,5% av kommunens landyta bebyggd och anlagd mark. Hur marken ska användas är en fråga för kommunerna. För

Kommunstyrelsen

Östhammars kommun innebär ett utpekande i den här storleken stora konsekvenser för den fysiska planeringen, kommunens landsbygdsutveckling och utvecklingen av tätorterna.

Näringsliv

Östhammars kommun konstaterar att det finns ett växande behov av ökad energiproduktion för att möjliggöra en fortsatt utveckling av näringslivet och för att stödja den pågående gröna omställningen. Ett tillräckligt och stabilt energiflöde är en grundläggande förutsättning för att företag ska kunna etableras, växa och bidra till sysselsättning, innovation och lokal tillväxt.

Planering och utbyggnad av energiproduktion är i grunden en nationell angelägenhet, där Energimyndigheten har en central roll i att skapa långsiktiga och hållbara förutsättningar för energiförsörjningen. Kommunen är i sak positiv till en ökad energiproduktion, men ser betydande utmaningar med att peka ut områden genom riksintresse och med den metodik som tillämpats. För att främja en balanserad utveckling krävs att kommunen har möjlighet att styra och prioritera användningen av sina mark- och vattenresurser utifrån lokala förhållanden och mål. En väl avvägd kommunal planering är avgörande för att skapa goda förutsättningar för både nya etableringar och expansion av befintliga verksamheter, samtidigt som hänsyn tas till miljö, boendemiljö och andra samhällsintressen.

Påverkan på friluftslivet och naturmiljön

I vissa fall kan vindkraftsområden samexistera med befintliga rekreations- och naturvärden utan att dessa påverkas i någon större omfattning. Det är viktigt att utreda hur eventuella frilufts- och rekreationsvärden påverkas och hänsyn bör tas till rådande aktiviteter och användning av platsen. Genom att tidigt identifiera och uppmärksamma dessa intressen kan negativa konsekvenser undvikas eller begränsas, och förutsättningar skapas för en balanserad samexistens mellan energiproduktion och friluftsliv. Stora delar av vikingaleden som går genom Östhammars kommun påverkas av de utpekade områdena. Bara ett exempel på ett viktigt friluftsintrasse inom Östhammars kommun som inte har tagits hänsyn till i underlaget.

I den kommuntäckande kartan i kommunens översiktsplan finns det mark utpekad som *Natur* för att säkerställa att natur, kultur- och friluftsvärden tas hänsyn till i den fysiska planeringen. I energimyndighetens underlag har detta inte beaktats. Dessutom har man valt att inte lägga buffertzoner för Natura 2000-områden samt naturreservat vilket kommunen ser som negativt. Områden som är särskilt betydelsefulla för fladdermöss och fåglar bör speciellt ses över.

Påverkan på kulturmiljön och landskapsbildskydd

Östhammars kommun omfattas till stora delar av landskapsbildskydd, vilket innebär att områden med särskilt höga natur- och landskapsvärden är skyddade mot ingrepp som kan förändra deras karaktär. Skyddet syftar till att bevara den unika kustmiljön, de öppna landskapen och den orörda natur som kännetecknar kommunen.

Kommunstyrelsen

Kommun präglas av en rik kulturmiljö med flera områden av höga kulturvärden. Särskilt framträdande är de kulturhistoriska miljöerna kring Österbybruk, där det industrihistoriska arvet, bruksmiljön och landskapsstrukturen utgör centrala delar av kommunens identitet och kulturarv. Kommunen bedömer att en samexistens mellan kulturmiljöintressen och vindkraftsetableringar i vissa fall kan vara möjlig, under förutsättning att påverkan på kulturmiljö och landskapsbild analyseras och hanteras på ett noggrant och lokalt förankrat sätt. Det underlag som Energimyndigheten har utgått ifrån i sin bedömning visar brister när det gäller hänsyn till kommunens kulturmiljöer och lokala planeringsförutsättningar. Kommunen vill därför understryka vikten av att kommunalt planeringsunderlag – såsom översiktsplaner och kulturmiljöprogram – används som grund vid bedömning av lämpliga områden för vindkraftsetablering. Att värna om kulturmiljön och planera utifrån rätt förutsättningar är en otroligt viktig fråga för Östhammars kommun.

Kommunens kustzon är mycket känslig ur både ekologisk och landskapsmässig synvinkel. Här finns viktiga livsmiljöer för fågel- och fiskarter, värdefulla naturtyper samt ett kustlandskap med stor betydelse för rekreation, turism och kulturmiljö. I kommunens översiktsplan har man tydligt tagit ställning mot etablering av havsbaserad vindkraft inom kommunens havsområden. Ställningstagandet grundar sig på att vindkraftsanläggningar skulle kunna påverka den känsliga kustmiljön negativt, förändra landskapsbilden och hota de värden som landskapsbildskyddet är avsett att bevara. Östhammars kommun värnar därmed om att utveckling och energiomställning sker på ett sätt som tar hänsyn till de unika natur- och landskapsvärden som gör kusten så värdefull – både för dagens invånare och för kommande generationer.

Sammanfattning

Östhammars kommun är av ovanstående skäl mycket kritiska till Energimyndighetens förslag.

Remiss från Energimyndigheten

Alice Möller, samhällsplanerare
KSau 2025-11-18

Riksintressen

Enligt **miljöbalken (3 och 4 kap.)** har vissa statliga myndigheter ansvar för att identifiera och peka ut områden av **riksintresse** – det vill säga områden som är särskilt viktiga för samhället ur ett nationellt perspektiv, till exempel för naturvård, kulturmiljö, kommunikationer eller energiförsörjning.

Varje ansvarig myndighet:

Identifierar områden som uppfyller kriterierna för riksintresse inom sitt sektorsområde.

Beskriver och motiverar varför området är av riksintresse.

Samverkar med andra myndigheter, regioner och kommuner.

Ger underlag till planering och prövning enligt plan- och bygglagen (PBL) och miljöbalken.

Energimyndigheten

Energimyndigheten ansvarar för riksintressen kopplade till **energiförsörjning**, till exempel:

- Områden för **vindbruk, vattenkraft, elproduktion, elöverföring** och **bränslehantering**.
- Myndigheten pekar ut områden där energianläggningar är av **nationell betydelse** för att säkra energisystemets funktion.
- Dessa underlag används sedan av kommuner och länsstyrelser i fysisk planering och tillståndsprövning.

Kriterier

Myndigheten har utgått från scenariot att den landbaserade vindkraften ska producera 177 TWh el år 2045. För detta behövs enligt myndigheten 10 114 m² yta.

Enligt metoden har Energimyndigheten utgått från följande parametrar när de tagit fram områdena:

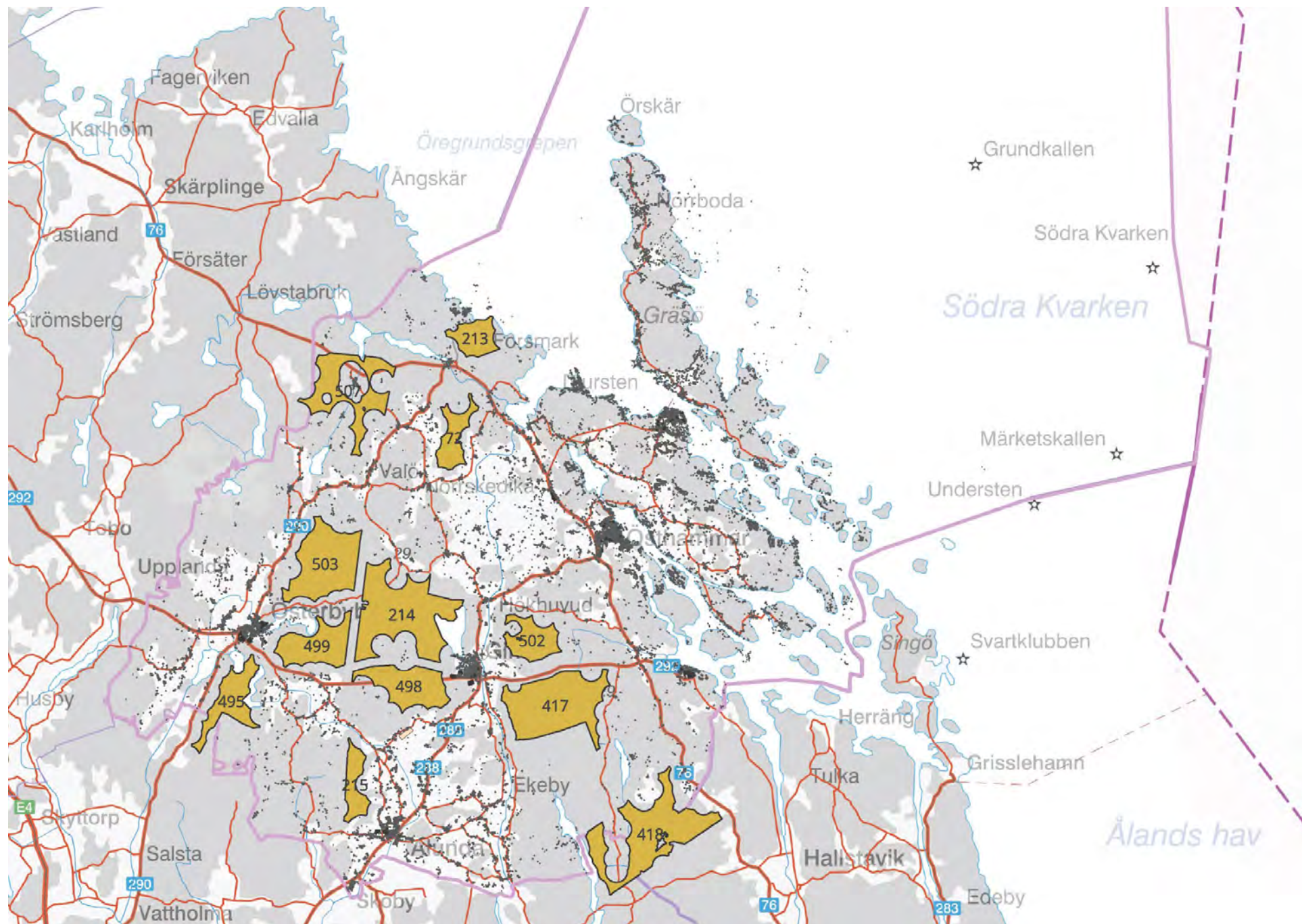
- Vindhastighet
- Områdesstorlek
- Avstånd till ledning och väg
- Undantagna områden (redovisas i bilaga)

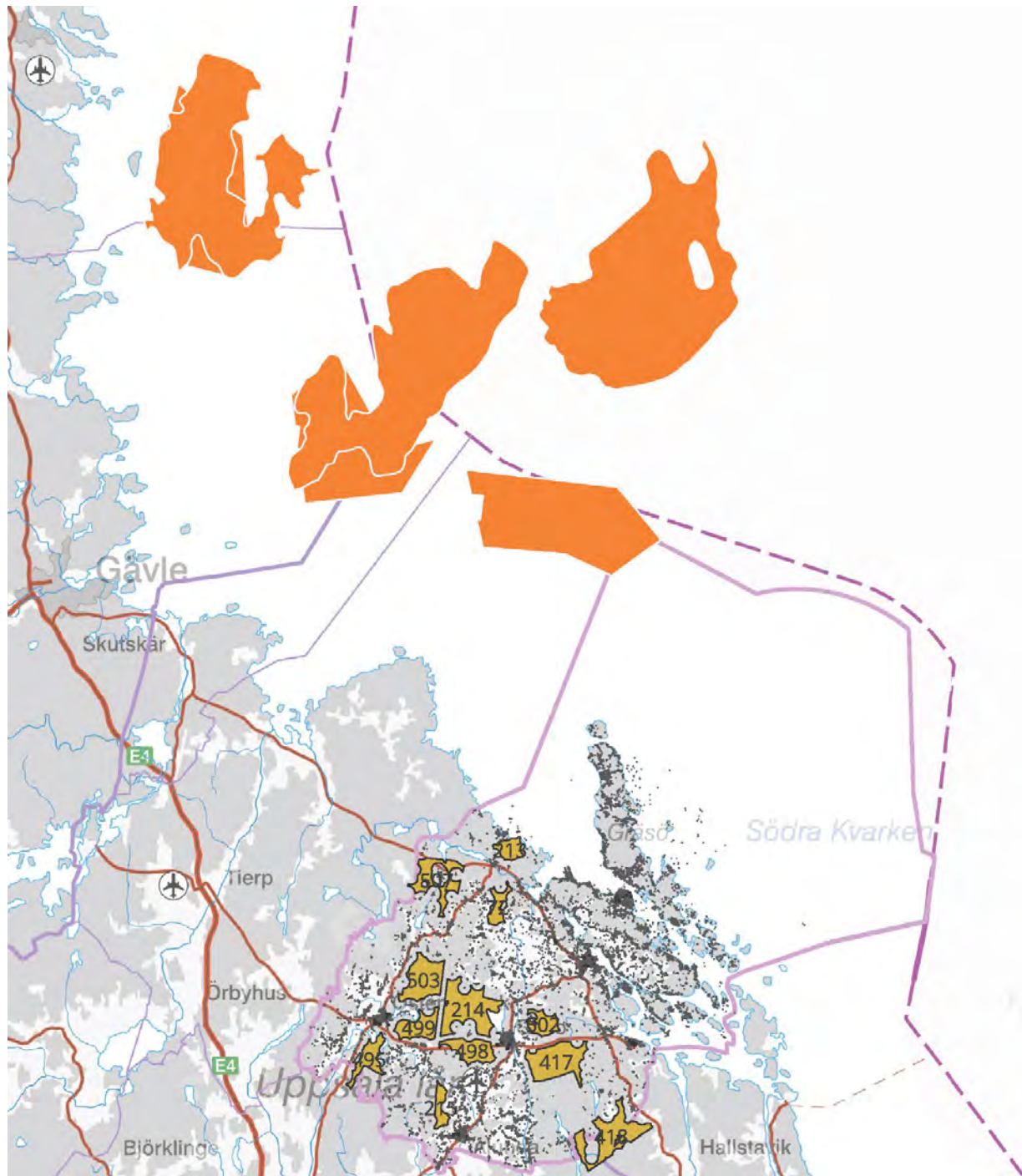
För Havsbaserad vindkraft har myndigheten utgått från Havsplanerna samt en viktningsmetod baserat på avstånd till havsplanernas inre gräns, vindhastighet samt djup.

Kommunens yttrande

- Vikten av kommunalt veto och bristen på lokal förankring
- Befintlig energiproduktion i kommunen
- Påverkan på den fysiska planeringen blir stor och bristen på förankring i kommunala styrdokument är en stor brist
- Näringslivet riskeras påverkas om kommunen inte har rådighet över mark- och vattenanvändningen
- Kan i vissa fall samexistera med friluftslivet, kräver utredning och förankring
- Kulturmiljön och landskapsbilden
- Känslig kustzon

Угода про міжнародне територіальне співробітництво між Південноукраїнською міською радою (Україна) та Муніципалітетом Остхаммар (Королівство Швеція) Південноукраїнська міська рада та Муніципалітет Остхаммар, які надалі разом іменуються Сторонами, керуючись положеннями Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями, ухваленої Радою Європи 21 травня 1980 року у м.Мадрид, а також Додаткових протоколів до неї; грунтуючись на взаємній зацікавленості у поглибленні, зміцненні та розширенні міжнародного територіального співробітництва між Сторонами; виключаючи будь-яке втручання у внутрішні справи держав, дотримуючись прав людини та основоположних свобод; керуючись принципами верховенства права, доброго врядування, добровільності, рівноправності, прозорості та відкритості, взаємовигідного співробітництва та партнерства, взаємної відповідальності за його результати; уклали цю Угоду про таке: СТАТТЯ 1 1. Ця Угода визначає правові, організаційні, економічні та інші питання міжнародного територіального співробітництва між Сторонами. 2. Метою цієї Угоди є розвиток та поглиблення міжнародного територіального співробітництва у відповідних сферах, передбачених статтею 2 цієї Угоди, та партнерства між Сторонами.	Agreement on International Territorial Cooperation between the Pivdennoukrainsk City Council (Ukraine) and the Osthammar Municipality (The Kingdom of Sweden) The Pivdennoukrainsk City Council, and the Osthammar Municipality, hereinafter jointly referred to as the Parties, guided by the provisions of the European Outline Convention on Transfrontier Co-operation between Territorial Communities or Authorities, adopted by the Council of Europe on 21 May 1980 in Madrid, and the Additional Protocols thereto, based on the mutual interest in deepening, strengthening and expanding international territorial cooperation between the Parties; excluding any interference in the internal affairs of states, respecting human rights and fundamental freedoms; guided by the principles of the rule of law, good faith, voluntariness, equality, transparency and openness, mutually beneficial cooperation and partnership, and mutual responsibility for its results; have concluded this Agreement as follows: ARTICLE 1 1. This Agreement determines the legal, organizational, economic and other issues of international territorial cooperation between the Parties. 2. The purpose of this Agreement is the development and deepening of the international territorial cooperation in the relevant areas provided in article 2 of this Agreement, and partnership between the Parties.
---	---

СТАТТЯ 2 1. Співробітництво між Сторонами може здійснюватися у таких сферах: - промисловість, сільське господарство; - транспорт і торгівля; - наука і техніка, освіта та охорона здоров'я; - енергетика, готовність до надзвичайних ситуацій у сфері ядерної енергетики; - управління відходами; - зелений перехід та адаптація до змін клімату, охорона довкілля; - інвестиції та розвиток ділової активності; - цивільний захист, подолання та попередження виникнення надзвичайних ситуацій; - соціальний захист, в тому числі надання гуманітарної допомоги; - розвиток доступного середовища, просування принципів безбар'єрності, рівних можливостей та соціальної інтеграції на всіх рівнях; - культура і мистецтво; - розвиток молодіжного потенціалу та підтримка ініціатив молоді; - розвиток туризму і спорту тощо. 2. Сторони можуть здійснювати співробітництво в інших сферах, що становитимуть для Сторін спільний інтерес, з урахуванням принципу партнерства і взаємної вигоди.	ARTICLE 2 1. Cooperation between the Parties may be carried out in the following areas: - industry, agriculture; - transport and trade; - science and technology, education and healthcare; - energy, nuclear emergency preparedness; - waste management; - green transition and adaptation to climate change, environmental protection; - investments and development of business activity; - civil defence, overcoming and preventing emergencies; - social protection, including the provision of humanitarian assistance; - development of an accessible environment, promotion of the principles of barrier-free living, equal opportunities and social integration at all levels of the community; - culture and art; - development of youth potential and support for youth initiatives; - development of tourism and sports, etc. 2. The Parties may cooperate in other areas of common interest to the Parties, taking into account the principle of partnership and mutual benefit.
СТАТТЯ 3 1. Сторони здійснюють співробітництво у рамках цієї Угоди відповідно до чинного національного законодавства держав Сторін та в межах компетенції суб'єктів та/або учасників міжнародного територіального співробітництва, визначеного національним законодавством Сторін.	ARTICLE 3 1. The Parties cooperate within the framework of this Agreement in accordance with the current national legislation of the Parties and within the competence of entities and/or participants in international territorial cooperation determined by the national legislation of the Parties.

2. Сторони завчасно інформують одна одну про зміни у національному законодавстві держав Сторін, які можуть вплинути на реалізацію положень цієї Угоди.	2. The Parties inform each other in advance about changes in the national legislation of the Parties that may affect the implementation of the provisions of this Agreement.
СТАТТЯ 4	ARTICLE 4
1. Правовідносини, що виникатимуть у зв'язку з реалізацією положень цієї Угоди, регулюються нормами національного законодавства держав Сторін. 2. Усі правовідносини, що виникають у зв'язку з виконанням положень цієї Угоди і не врегульовані нею, регулюються нормами національного законодавства держав Сторін.	1. Legal relationships arising from the implementation of the provisions of this Agreement is governed by the national legislation of the Parties. 2. All legal relationships arising in connection with the implementation of the provisions of this Agreement, and not regulated by it, shall be governed by the norms of the national legislation of the Parties.
СТАТТЯ 5	ARTICLE 5
1. З метою реалізації положень цієї Угоди Сторони можуть розробляти та реалізувати спільні ініціативи, заходи, проекти, програми та стратегії в окремих сферах. 2. Сторони вживають необхідних заходів для залучення доступних Сторонам фінансових інструментів з метою реалізації спільних ініціатив. 3. Кожна зі Сторін також окремо здійснює необхідні заходи для реалізації положень цієї Угоди.	1. In order to implement the provisions of this Agreement, the Parties may develop and implement joint initiatives, activities, projects, programs and strategies in certain areas. 2. The Parties take the necessary measures to attract financial instruments available to the Parties for the purpose of implementing joint initiatives. 3. Each Party also separately takes the necessary measures to implement the provisions of this Agreement.
СТАТТЯ 6	ARTICLE 6
1. Сторони за потреби розробляють та письмово узгоджують щорічні плани співробітництва відповідно до положень цієї Угоди. 2. Сторони проводять, по мірі необхідності, двосторонні консультації з питань виконання положень цієї Угоди та укладених на її основі щорічних планів співробітництва.	1. The Parties, as necessary, develop and agree in writing annual cooperation plans in accordance with the provisions of this Agreement. 2. The Parties, as necessary, hold bilateral consultations on the implementation of the provisions of this Agreement and the annual cooperation plans concluded on its basis.

3. Сторони інформують одна одну про стан суспільно-економічного розвитку країн, про проекти, можливості фінансування та інші питання з метою досягнення спільних цілей, визначених цією Угодою.	3. The Parties inform each other about the state of socio-economic development of the countries, about projects, financing opportunities and other issues in order to achieve the common goals defined by this Agreement.
СТАТТЯ 7 З метою реалізації положень цієї Угоди Сторони можуть укласти окремі угоди про утворення та/або приєднання до органів міжнародного територіального співробітництва з урахуванням національного законодавства держав Сторін.	ARTICLE 7 In order to implement the provisions of this Agreement, the Parties may conclude separate agreements on the establishment and/or accession to bodies of international territorial cooperation, taking into account the national legislation of the Parties.
СТАТТЯ 8 1. Сторони здійснюють обмін інформацією і досвідом в сферах, визначених Угодою, а також з інших питань, що становлять для них взаємний інтерес. 2. Сторони проводять щорічні конференції або зустрічі з метою оцінки прогресу виконання положень цієї Угоди.	ARTICLE 8 1. The Parties exchange information and experience in the areas defined by the Agreement, as well as on other issues of mutual interest to them. 2. The Parties hold annual conferences or meetings to assess progress in implementing the provisions of this Agreement.
СТАТТЯ 9 1. Ця Угода набирає чинності з дня її підписання Сторонами і діє десять років. 2. Дія цієї Угоди достроково припиняється через три місяці після отримання однією зі Сторін письмового повідомлення від іншої Сторони про її наміри припинити дію цієї Угоди. 3. Припинення дії цієї Угоди не впливає на виконання Сторонами незавершених домовленостей, якщо Сторони письмово не домовились про інше. 4. У разі якщо строк дії цієї Угоди закінчується та жодна зі Сторін не	ARTICLE 9 1. This Agreement enter into force on the date of its signing by the Parties and shall be valid for ten years. 2. This Agreement shall be prematurely terminated three months after one of the Parties receives a written notice from the other Party of its intention to terminate this Agreement. 3. Termination of this Agreement does not affect the Parties' performance of pending agreements, unless the Parties have agreed otherwise in writing. 4. If the term of this Agreement expires and neither Party has notified the other of its

повідомила іншу про свої наміри припинити дію цієї Угоди, строк її дії автоматично продовжується на наступний десятирічний період. 5. Зміни та/чи доповнення до цієї Угоди вносяться лише за взаємною письмовою згодою Сторін і оформлюються додатковими угодами, які є невід'ємною частиною цієї Угоди. 6. Внесення змін та/чи доповнень до цієї Угоди здійснюються в тому ж порядку як і її укладення. 7. Розбіжності щодо тлумачення або застосування положень цієї Угоди вирішуються шляхом проведення переговорів та консультацій між Сторонами. Вчинено «__» _____ року у двох примірниках, кожний українською та англійською мовами, що мають однакову силу. За Південноукраїнську міську раду Південноукраїнський міський голова <u>Валерій ОНУФРІЄНКО</u> (ім'я, прізвище) _____ (дата та підпис) За Муніципалітет Остхаммар Міський голова <u>Фабіан ШЬОБЕРГ</u> (ім'я, прізвище) _____ (дата та підпис)	intention to terminate this Agreement, its term shall be automatically extended for the next ten-year period. 5. Amendments and/or additions to this Agreement shall be made only by mutual written consent of the Parties and shall be formalized by additional agreements, which shall be an integral part of this Agreement. 6. Amendments and/or additions to this Agreement shall be made in the same manner as its conclusion. 7. Disputes regarding the interpretation or application of the provisions of this Agreement shall be resolved through negotiations and consultations between the Parties. Done on «__» _____ year in two copies, each in Ukrainian and English languages, having equal force. On behalf of the Pivdennoukrainsk City Council The Mayor of the Pivdennoukrainsk City <u>Valerii ONUFRIIENKO</u> (name, surname) _____ (the date and signature) On behalf of the Osthammar Municipality The Mayor <u>Fabian SJOBERG</u> (name, surname) _____ (the date and signature)
---	--

Motion om anläggandet av en gång och cykelväg längs innervägen (del av väg 1195, 1120, 1121) mellan Östhammar och Öregrund.

Socialdemokraterna

Intresset för cykling är stort! Andelen resor med cykel ökar stadigt och förväntas fortsätta öka. Fram till 2035 förväntas en fördubbling av cyklandet från idag. Att resor med cykel ökar gör att tillgängligheten förbättras, folkhälsan stärks och klimat- och miljöpåverkan minskar. För att detta ska kunna ske måste förutsättningarna för cykling avsevärt förbättras. Runt om i landets kommuner finns en förståelse för att en trygg och säker cykelinfrastruktur måste till. En utbyggnad av cykelvägar för såväl arbetspendling, träning och turistande är fullt möjlig i vår kommun.

Mellan Östhammar och Öregrund saknas idag en trafiksäker lösning för oskyddade trafikanter. Det betyder att de tvingas dela väg med bilar och tunga fordon längs väg 76 eller den smala innervägen; del av väg 1195, 1120, 1121. Det är varken särskilt trevligt eller tryggt, och inbjuder därför inte till att få fler att ta sig fram på alternativa sätt. Innervägen mellan Östhammar och Öregrund är ett populärt cykelstråk, men innebär idag stora risker för såväl cyklister som andra trafikanter. Längst vägen kommer också de nya V/A-ledningarna mellan Öregrund och Östhammar placeras. Det borde innebära stora resursvinster att kunna anlägga en gång och cykelväg där samtidigt. En separat vägbana för cyklister och gående, rullstolsbundna och barnvagnsförare, för joggare och permobil- och rullskidåkare skulle öka trafiksäkerheten och attraktiviteten på innervägen väsentligt.

Socialdemokraterna yrkar därför:

- Att kommunfullmäktige beslutar att ta fram ett underlag för förutsättningarna för en gång och cykelväg mellan Östhammar och Öregrund.
- Att kommunfullmäktige beslutar att avsätta investeringsmedel till densamma.
- Att medfinansiering söks.
- Att anläggningsarbetet görs samtidigt som arbetet med nya V/A-ledningar längst samma sträckning.

Lisa Norén (S) och Tomas Bendiksen (S) för Socialdemokraterna i Östhammars Kommun

2024-03-25

Kommunstyrelsens ordförande
Fabian Sjöberg (M)

Svar på motion om anläggandet av en gång och cykelväg längs innervägen (del av väg 1195, 1120, 1121) mellan Östhammar och Öregrund

Ärendebeskrivning

Motion från Socialdemokraterna, Lisa Norén och Tomas Bendiksen.

Socialdemokraterna föreslår att kommunfullmäktige beslutar att ta fram ett underlag för förutsättningarna för en gång och cykelväg mellan Östhammar och Öregrund, beslutar att avsätta investeringsmedel och söker medfinansiering samt att anläggningsarbetet görs samtidigt som arbetet med nya V/A-ledningar utförs längs samma sträckning.

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2022 (KF 2022-06-14, § 77) att knyta ihop vatten- och avloppsanläggningarna i de östra delarna av kommunen. Det blev starten på ett större utvecklingsprogram där ett av tre nu pågående större projekt är att bygga ett överföringssystem mellan Östhammar och Öregrund.

Såväl ledningsdragningens placering som grävdjup har under en längre tid hanterats och diskuterats i kommunens beredningsmöten med Gästrike Vatten i syfte att möjliggöra gång- och cykelbarhet.

Överföringsledningen kommer att förläggas strax under markytan. Ovanpå ledningarna återställs marken med en uppbyggd bank eller vall, i normalfallet ca 80 cm ovanför markytan. I och med att överföringsledningen planeras att anläggas på detta sätt skapas goda möjligheter för gång- och cykelbarhet på den bank som skapas.

Samtidigt som Östhammar Vatten AB påbörjade markförhandlingar med fastighetsägare utmed ledningssträckningen gavs Östhammars kommun möjlighet att förhandla och teckna avtal om markåtkomst för en framtida gång- och cykelväg. Kommunstyrelsens tekniska utskott gav 2025-01-28 § 3. förvaltningen i uppdrag att förhandla och teckna avtal för en sådan gång- och cykelväg längs överföringsledningen. Rent konkret ingår detta uppdrag som en del i de markupplåtelseförhandlingar som Östhammar Vattens samarbetspartner Svefas genomför med berörda markägare.

Kommunen arbetar således med att möjliggöra gång- och cykelbarhet när ledningarna och den uppbyggda banken eller vallen är på plats. Projektet ligger dock ett par år in i framtiden vilket gör att det i detta skede ej är aktuellt att besluta om ett namnsatt investeringsprojekt i kommunfullmäktiges budgethandling.

Delegationsordning för kommunstyrelsen

Antaget av	Kommunstyrelsen 2025-12-02 §
Dnr	KS-2025-446
Dokumentansvarig	Kommunsekreterare

Innehåll

Inledning.....	3
Syfte	3
Ansvar	3
Jäv.....	3
Hantering av delegationsbeslut.....	3
Vidaredelegation och anmälan om beslut.....	3
Brådskande ärenden	4
Delegationsbeslut och verkställighetsbeslut.....	4
Förkortningar.....	4
Relaterade dokument	4
Delegationsordning	5
1. Allmänna ärenden.....	5
2. Personalfrågor	6
2.1 Anställning	6
2.2 Bemanningsföretag och konsulter	7
2.3 Omplacering	7
2.4 Löneöverenskommelse med enskild arbetstagare, vid anställning.....	7
2.5 Övriga lönefrågor	7
2.6 Förhandlingsfrågor med mera	8
2.7 Avslutande av anställning från arbetsgivarens sida.....	8
2.8 Beslut i frågor som omfattas av Allmänna bestämmelser	9
2.9 Pensionsfrågor.....	9
2.10 Övriga personalfrågor.....	9
3. Ekonomiska ärenden	10
4. Upphandlingar och investeringar	11
5. Fastigheter, tomter, försäljning, uthyrning	12
6. Trafikuppgifter	13
7. Skydds-, säkerhets och totalförsvarsärenden.....	14
8. Dataskyddsförordningen (GDPR)	15

Inledning

Enligt kommunallagen (2017:725) kan en nämnd överlåta rätten att ta beslut i vissa frågor till någon annan. Den här delegationsordningen anger vilken beslutanderätt som kommunstyrelsen (fortsättningsvis nämnden) har överlåtit och vilka villkor som gäller för sådana beslut.

Nämnders uppdrag, ansvar och behörighet definieras främst i Reglemente för styrelse och nämnder. Nämnderna beslutar även i frågor som de enligt lagstiftning ska, samt det som rör verksamheten.

Andra styrdokument som reglerar nämndernas ansvar finns under rubriken, Relaterade dokument.

Syfte

Syftet med delegationsordningen är att det ska vara tydligt vilken delegat som får fatta beslut i nämndens ställe.

Ansvar

Huvudregeln är att delegaten avgör ärendet. Vid tveksamhet kan alltid ärendet på delegatens initiativ överlämnas till nämnden för avgörande. Delegater har rätt att avstå från att fatta beslut med stöd av given delegation. Ärendets avgörande ska då utan dröjsmål hänskjutas till närmast högre beslutsnivå. Rätt att besluta på delegation innebär inte att du är skyldig att besluta.

Nämnden kan också om den finner anledning till det, återta rätten att fatta beslut på delegation.

Jäv

Delegation får inte utövas i ärenden som berör beslutsfattarens egna personliga förhållanden eller där jäv kan anses föreligga enligt förvaltningslagen eller kommunallagen.

Hantering av delegationsbeslut

Beslut ska förtecknas på särskild lista. På lista ska framgå datum för beslut, vad beslutet avser/ärende, och delegaten. Alla beslut fattade med stöd av denna delegationsordning ska anmälas av delegaten till nämnden vid nästkommande sammanträde. Det ska då framgå vilka beslut som anmäls, under vilken tidsperiod besluten fattats samt vilken delegat.

Vidaredelegation och anmälan om beslut

Enligt 7 kap. 6 § kommunallagen får en nämnd ge förvaltningschef möjlighet att vidaredelegera. Om organisationen inte har förvaltningschefer ska det vara en (1) person inom en nämnds verksamhetsområde (Kontorschefer) som ges rätten att vidaredelegera.

I beslut om vidaredelegation ska anges vem som beslutar vid förfall för ordinarie delegat. Beslut fattade på vidaredelegation ska anmälas till den chef som lämnat vidaredelegationen som i sin tur anmäler till nämnden.

Med kontorschef avses i denna delegationsordning kontorschefer för Tekniska kontoret, Samhällsbyggnadskontoret, Näringslivskontoret, Kultur- och fritidskontoret, Kommunledningskontoret, Barn- och utbildningskontoret, Omsorgskontoret samt stabschef.

Brådskande ärenden

Nämnden får uppdra åt ordförande eller en annan ledamot som nämnden har utsett att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande, att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde. (KL 6:39, 40).

Delegationsbeslut och verkställighetsbeslut

Ett **delegationsbeslut** kännetecknas av att beslutsfattaren måste göra vissa självständiga överväganden och bedömningar. Ett delegationsbeslut kan överklagas.

Vid **verkställande beslut** är däremot ställningstagandet ofta styrt av riktlinjer, tidigare nämndbeslut, avtal med mera. Exempel på verkställighetsbeslut är avgiftsdebitering enligt en redan fastställd taxa eller tilldelning av en förskoleplats enligt en klar turordningsprincip. Rätten för anställda att vidta sådana åtgärder grundas inte på delegation utan följer istället av den arbetsfördelning mellan de förtroendevalda och de anställda som måste finnas för att den kommunala verksamheten ska fungera.

Frågan om vilket slags beslut det är har bland annat betydelse för den enskildes möjligheter att överklaga med laglighetsprövning. Ett verkställighetsbeslut kan inte överklagas genom laglighetsprövning på samma sätt som ett delegationsbeslut kan.

Förkortningar

KL – Kommunallagen (2017:725)

FL – Förvaltningslagen (2017:900)

TF – Tryckfrihetsförordningen (1949:105)

OSL – Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

AB - Allmänna bestämmelser (kollektivavtal)

MBL - Medbestämmandelagen (SFS 1976:580)

LAS - Lagen om anställningsskydd (SFS:1982:80)

OSA - Offentligt skyddat arbete

BEA T - Bestämmelser för arbetstagare i arbetsmarknadspolitiska insatser

Relaterade dokument

- Reglemente för styrelse och nämnder
- Attestreglemente
- Arkivreglemente
- Riktlinjer mot korruption, mutor och jäv för anställda och förtroendevalda
- Riktlinjer för markanvisningar
- Riktlinjer för exploateringsavtal
- Riktlinje för inköp och upphandling
- Riktlinjer, regler och råd för allmänna handlingar i Östhammars kommun samt att lämna ut en handling och att vägra
- Regler för avyttring av kommunal egendom
- Regler för investeringar och investeringsprocess

Delegationsordning

Nr	Ärende	Författning/ avtal	Kommentar/ villkor	Delegat
1. Allmänna ärenden				
1.1	Besluta i ärenden som är så brådskande att kommunstyrelsens avgörande inte kan avvaktas. Gäller även beslut i ärenden av mindre vikt eller av icke principiell natur.	KL 6:39		Kommunstyrelsens ordförande
1.2	Beslut om ett överklagande kommit in i rätt tid samt att avvisa ett överklagande som kommit in för sent.	45 § FL		Handläggare för respektive ärende Ersättare: Kommundirektör
1.3	Utfärdande av rättegångsfullmakt att föra kommunens talan i domstol och i rättsliga ärenden, svaromål och yttranden, och i yttranden till tillsynsmyndighet.			Kommundirektör Ersättare: kommunstyrelsens ordförande
1.4	Yttranden över enklare remisser där sakkunskap efterfrågas, enkäter och dyl.			Sakkunnig tjänsteman
1.5	Yttranden som på grund av ärendets innehåll kan bedömas utan behandling i KS och dess utskott.			Kontorschef
1.6	Beslut rörande hantering, utredning och avslag med anledning av inkommande rapport om missförhållande enligt lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.	Lagen 2021:890 om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden	KF § 79/ 2022	Nyckelperson
1.7	Beslut om hantering av medborgarmotion som uppnått namnunderskrifter från 1 % av kommunens folkbokförda invånare.			KSAU
1.8	Registrering av lotterier enligt lotterilagen			Samhällsbyggnadschef
1.9	Myndighetens prövning enligt offentlighet och sekretesslagen m.m. om utlämnande av allmän handling: Beslut om sekretess, förbehåll.	OSL	Se Riktlinje, regler och råd för allmänna handlingar i Östhammars kommun samt att lämna ut en handling och att vägra.	Kontorschef

Nr	Ärende	Författning/ avtal	Kommentar/ villkor	Delegat
1.10	Myndighetsprövning av begäran om utlämnande av allmän handling hos kommunstyrelsen: 1. För arkiverade handlingar. 2. För handlingar i upphandlingsärenden. 3. För övriga handlingar hos kommunstyrelsen.	TF 2:14 OSL	Se Riktlinje, regler och råd för allmänna handlingar i Östhammars kommun samt att lämna ut en handling och att vägra.	1. Kommunarkivarie 2. Upphandlingschef 3. Handläggaren i ärendet
1.11	Polisanmälan av brott mot kommunen.			Kontorschef Ersättare: Kommundirektör
1.12	Kommunstyrelsens förtroendevaldas deltagande i kurser, konferenser och dylikt 1. Upp till en vecka. 2. En vecka eller längre.			1. Kommunstyrelsens ordförande Ersättare: kommunstyrelsens vice ordförande 2. KSAU/ KSTU, inom respektive utskotts uppdrag.
1.13	Avtalsteckning löpande åtgärder.		Befogenhet att skriva under och säga upp avtal; finansiella avtal, samverkansavtal, avtal som faller utanför upphandlingslagstiftning.	Kommundirektör, ekonomichefkontorschef, HR-chef

2. Personalfrågor

2.1 Anställning

Tillsvidare- och tidsbegränsade anställningar. Efter 67 års ålder endast tidsbegränsade anställningar.

2.1.1	Kommundirektör	AB Kap 2 § 3-5		KSAU
2.1.2	Kontorschef	AB Kap 2 § 3-5	Samråd med berörd nämnd och utskott enligt rutin.	Kommundirektör
2.1.3	Verksamhetschef		Beslut om att initiera rekrytering ska godkännas av överordnad chef. För rekryteringar som innebär utökning ska utlåtande från ekonomichef inhämtas	Kontorschef Ersättare: Kommundirektör
2.1.4	Enhetschef och personal i verksamhet som saknar enhetschef		Beslut om att initiera rekrytering ska	Verksamhetschef Ersättare: Kontorschef

Nr	Ärende	Författning/ avtal	Kommentar/ villkor	Delegat
			godkännas av överordnad chef. För rekryteringar som innebär utökning ska utlåtande från ekonomichef inhämtas	
2.1.5	Personal i enhet		Beslut om att initiera rekrytering ska godkännas av överordnad chef. För rekryteringar som innebär utökning ska utlåtande från ekonomichef inhämtas	Enhetschef
2.2 Bemanningsföretag och konsulter				
2.2.1	Anlita bemanningsföretag eller hyra in konsult	38 § MBL	När inte annan möjlighet att anställa finns. Samråd ska ske med HR-chef.	Kontorschef
2.3 Omplacering				
2.3.1	Ta ledigt utrymme i anspråk, tillsvidareanställning och visstidsanställning, i anspråk för medicinsk omplacering eller annat omplaceringsbehov	LAS 7 § andra stycket	Samråd med närmaste chef	Förhandlingschef
2.3.2	Förflyttning inom kontoret	AB Kap 3 § 6 andra stycket		Kontorschef
2.3.3	Förflyttning mellan kontor	AB Kap 3 § 6 andra stycket		HR-chef
2.4 Löneöverenskommelse med enskild arbetstagare, vid anställning				
2.4.1	Kommundirektör			KSAU
2.4.2	Kontorschef			Kommundirektör
2.4.3	Verksamhetschef			Kontorschef
2.4.4	Enhetschef och personal i verksamhet som saknar enhetschef			Verksamhetschef
2.4.5	Personal i enhet			Enhetschef
2.5 Övriga lönefrågor				
2.5.1	Beslut om lön vid deltagande i fackligt arbete/utbildning			Teamledare lön Ersättare: HR-chef

Nr	Ärende	Författning/ avtal	Kommentar/ villkor	Delegat
2.5.2	Nedskrivning av lönefordran	Lag om arbetsgivarens kvittningsrätt (SFS 1970:215)	Samråd med kontorschef. Samråd med kommundirektör om ärendet rör kontorschef. Kostnaden bärs av arbetsstället.	HR-chef
2.6 Förhandlingsfrågor med mera				
2.6.1	Med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare Beslut att lämna uppdrag till en sammanslutning av kommuner i arbetsgivarfrågor	6 kap 3 § lagen om vissa kommunala befogenheter		Förhandlingschef KSAU
2.6.2	Kommunövergripande förhandling enligt 11-14 §§ i MBL	MBL, Lokalt samverkansav tal	Samverkan ersätter 11, 12 och 19 §§ MBL	HR-chef Ersättare: Förhandlingschef
2.6.3	Övriga förhandlingar enligt 11-14 §§ i MBL	MBL, Lokalt samverkansav tal	Samverkan ersätter 11, 12 och 19 §§ MBL	Närmaste chef
2.6.4	Förhandla på kommunens vägnar enligt gällande arbetsrättslig lagstiftning <u>utom</u> vad gäller 11-14 och 38 §§ i MBL (lagen om medbestämmande i arbetslivet)	MBL, Lokalt samverkansav tal		Förhandlingschef
2.6.5	Avstängning När ärendet rör kontorschef	AB Kap 3 § 10	Samråd med förhandlingschef	Kontorschef Kommundirektör
2.6.6	Disciplinpåföljd När ärendet rör kontorschef	AB Kap 3 § 11	Samråd med förhandlingschef	Kontorschef Kommundirektör
2.6.7	Förbud av bisyssla	AB Kap 3 § 8	Samråd med HR	Närmaste chef
2.6.8	Lokalt anta centrala kollektivavtal			KSAU
2.7 Avslutande av anställning från arbetsgivarens sida				
2.7.1	Anställningens upphörande i enskilt fall	7 § LAS	Samråd med den anställdes chef	Förhandlingschef
2.7.2	Anställningens upphörande i enskilt fall på chefsnivå	7 § LAS	Samråd med den anställdes chef	HR-chef
2.7.3	Anställningens upphörande vid arbetsbrist	7 § LAS	Samråd med den anställdes chef	Förhandlingschef

Nr	Ärende	Författning/ avtal	Kommentar/ villkor	Delegat
2.7.4	Anställningens upphörande vid arbetsbrist på chefsnivå	7 § LAS	Samråd med den anställdes chef	HR-chef
2.7.5	Anställningens upphörande för anställda inom OSA	BEA T § 24 och bilaga A till BEA T	Samråd med förhandlingschef	Enhetschef
2.7.6	Avsked		I samråd med den anställdes chef	HR-chef
2.7.7	Överenskommelser vid avslut När ärendet rör kontorschef		I samråd med förhandlingschef	Kontorschef Kommundirektör
2.8 Beslut i frågor som omfattas av Allmänna bestämmelser				
2.8.1	Minskning av avlöningsförmåner i samband med ersättning från tredje man	AB Kap 8 § 37 mom. 1		HR-chef
2.8.2	Rätt till lön då arbetstagare erhåller lön från annan än kommunen	AB Kap 6 § 25 mom. 5	I samråd med förhandlingschef	Kontorschef
2.8.3	Rätt att behålla lön eller del av lön vid fullgörande av förtroendemannauppdrag av vikt för kommunen	AB Kap 6 § 31 mom. 2	I samråd med förhandlingschef	Kontorschef Kommundirektör för sina direktunderställda
2.8.4	Rätt att behålla lön eller del av lön vid ledighet för studier	AB Kap 6 § 26		Närmaste chef
2.8.5	Ledighet som inte regleras i lag och avtal	AB Kap 6 § 25 mom. 6	Samråd med HR	Närmaste chef
2.9 Pensionsfrågor Arbete efter 67 års ålder, se punkt 2.1.				
2.9.1	Särskild avtalspension	AKAP–KR § 13 KAP-KL § 31	Samråd med berörd chef under punkt 1.1, 1.2 och	KSAU
2.10 Övriga personalfrågor				
2.10.1	Beslut om undantag från samordning av avlöningsförmån (eller annan anställningsförmån)	AB Kap 5 § 19 mom. 1	Samråd med förhandlingschef	Kontorschef Kommundirektör för sina direktunderställda
2.10.2	Beslut om beviljande av kommunalt lönebidrag		(Kommunstyrelsen som lönemyndighet)	Enhetschef arbetsmarknadsenheten Ersättare: Biträdande enhetschef arbetsmarknadsenheten

Nr	Ärende	Författning/ avtal	Kommentar/ villkor	Delegat
3. Ekonomiska ärenden				
3.1	Placering av donationsmedel			Ekonomichef
3.2	Utdelning ur donationsfonder			KSAU
3.3	Utdelning av kommunala stipendier i den mån detta ej delegerats till annan kommunalt organ			KSAU
3.4	Yttrande över folkbokföringsärende/ skatteärende			Ekonomichef
3.5	Överklagande av folkbokföringsärende/ skatteärende			Ekonomichef
3.6	Besluta i ärenden om icke periodiska återkommande bidragsansökningar upp till 10.000 kronor		Samråd ska med övriga kommunalråd innan beslut fattas	Kommunstyrelsens ordförande
3.7	Beslut om insatser som bekostas med integrationsmedel		Beredning i kommunens ledningsgrupp	Kommundirektör
3.8	Upplåna respektive konvertera lån upp till av kommunfullmäktige högsta angivna belopp eller på grund av särskilt av fullmäktige fattat beslut			Ekonomichef Ersättare: Kommundirektör
3.9	Tecknande av avtal där firmatecknare krävs		KF 2022 § 151 Dnr KS-2022-664 och KF 2025 § 87 Dnr KS-2025-465 T.ex. försäkringshandling, lånehandling o.d.	Se delegater i särskilt fattade beslut.
3.10	Anstånd med betalning av kommunens fordringar i högst sex (6) månader samt avskrivning av kommunens fordringar intill ett belopp av 10.000 kronor			Ekonomichef
3.11	Anstånd med betalning av kommunens fordringar över sex (6) månader samt avskrivning av kommunens fordringar intill ett belopp av 50.000 kronor för varje särskilt fall			KSAU
3.12	Ansökan om externa medel (inkl. EU-medel) för projekt- och utvecklingsarbete m.m.			Kontorschef Ersättare: Kommundirektör
3.13	Beslutsattest för arvoden avseende förtroendevalda			Stabschef Ersättare: Kommundirektör

Nr	Ärende	Författning/ avtal	Kommentar/ villkor	Delegat
3.14	Fastställande av förteckning över beslutsattestanter och ersättare inom kommunstyrelsens verksamheter		Aktuell förteckning över attestanter finns i Raindance.	Kontorschef Ersättare: Kommundirektör
3.15	Godkännande av ersättning från försäkringsbolag			Kontorschef Ersättare: Kommundirektör
3.16	Beslut om ersättning till enskild skadelidande i försäkringsärenden understigande den kommunala självriskens i egna kommunala försäkringar			Verksamhetschef Ersättare: Kontorschef
3.17	Beslut om att bevilja stimulansbidrag för samhällsfrämjande insatser	KS § 211/2024		Kultur och fritidschef
4. Upphandlingar och investeringar				
4.1	Anskaffningsbeslut – återkommande behov/ ramavtal			Upphandlingschef Ersättare: Kommundirektör
4.2	Anskaffningsbeslut – upphandlingar till ett värde under 400 000 kr.			Kontorschef Ersättare: kommundirektör
4.3	Anskaffningsbeslut – upphandlingar till ett värde över 400 000 kr.		Politiskt eller principiellt viktiga.	KSAU/ KSTU inom respektive utskotts uppdrag inom KS och ansvarig nämnd utanför KS
4.4	Direktupphandling för inköp över 30 000 men under 100 000 kr (initiering, avbrytande, avtalstecknande)		Direktupphandling enbart om det inte finns ramavtal.	Kontorschef
4.5	Direktupphandling för inköp under 30 000 kr (initiering, avbrytande, avtalstecknande)		Direktupphandling enbart om det inte finns ramavtal.	Verksamhetschef
4.6	Tilldelningsbeslut och tecknande av avtal 1. Under 400 000 kr 2. Över 400 000 kr		Beslut om att tilldela avtal. Beslut om tilldelning i upphandlingar (tilldelningsbeslut, beslut om avbrytande av upphandlingar (avbrytandebeslut, återkallelse av ändringar av tilldelningsbeslut och avbrytandebeslut.)	1. Kontorschef 2. Upphandlingschef Ersättare: Kommundirektör

Nr	Ärende	Författning/ avtal	Kommentar/ villkor	Delegat
4.7	Tilldelningsbeslut och tecknande av avtal i förnyade konkurrensutsättningar (FKU) och dynamiskt inköpssystem (DIS)			Kontorschef Ersättare: Kommundirektör
5. Fastigheter, tomter, försäljning, uthyrning				
5.1	Försäljning respektive köp av fastighet samt avtal om markbyte där köpeskillingen uppgår till högst 40 prisbasbelopp. Innefattar rätt att underteckna avtal och andra nödvändiga handlingar		Ärendet ska beredas i kommunens MEX-grupp	Samhällsbyggnadschef Ersättare: Kommundirektör
5.2	Upplåtelse av nyttjanderätt till kommunens mark i högst två år		Ärendet ska beredas i kommunens MEX-grupp	Markstrateg Ersättare: Markansvarig
5.3	Uthyrning av lägenheter och lokaler samt inhyrning av lägenheter och lokaler för kommunal verksamhet			Gatu- och fastighetschef Ersättare: Kontorschef
5.4	Yttrande över remisser/beslut från kommunala och statliga organ angående fastighetsbildning, nät och ledningskoncession samt ärenden i enlighet med plan- och bygglagen, miljöbalken m.m. avseende kommunens fastigheter		Omfattar även yttranden till kommunens egna bygg- och miljönämnd. Ärendet ska beredas i kommunens MEX-grupp	Samhällsbyggnadschef Ersättare: Plan- och byggchef
5.5	Föra talan vid lantmäteriförrättningar med rätt att ingå överenskommelser i dessa ärenden			Markansvarig Ersättare: Markstrateg
5.6	Servitut, vägrätt och ledningsrätt till förmån för eller som belastar kommunens fastigheter			Markansvarig Ersättare: Markstrateg
5.7	Flyttning av fordon och fordonsvrak	Lag om flyttning av fordon i vissa fall (1982:129) samt tillhörande förordning (1982:198)		Gatu- och trafiksamordnare Ersättare: Utemiljösamordnare
5.8	Yttranden över mindre avvikelse (grannmedgivande) avseende kommunala fastigheter		Ärendet ska beredas i kommunens MEX-grupp	Markansvarig Ersättare: Markstrateg
5.9	Yttranden enligt ordningslagen 3 kap. 2 §.		I enlighet med riktlinjer.	Markstrateg Ersättare: Markansvarig

Nr	Ärende	Författning/ avtal	Kommentar/ villkor	Delegat
5.10	Ombud i byggprojekt upp till 3 prisbasbelopp			Byggprojektledare
5.11	Ombud i byggprojekt över 3 prisbasbelopp			Gatu- och fastighetschef Ersättare: Teknisk chef
5.12	Byggherreombud			Gatu- och fastighetschef Ersättare: Teknisk chef
5.13	Meddela grävtillstånd för ledningsdragning på allmän platsmark samt övrig kommunal mark		Enligt anvisning för grävning	Gatu- och trafiksamordnare Ersättare: Utemiljösamordnare
5.14	Fullmakt att anlita nödvändiga externa resurser i syfte att hantera akuta händelser rörande dammsäkerhetsfrågor där omedelbar risk föreligger för stora regionala skador eller fara för liv och hälsa		Gäller endast B-klassad damm, Stordammen Österbybruk	Dammsäkerhetsansvarig Ersättare: Kommundirektör
5.15	Beslut om överlåtelse av markupplåtelseavtal, inkl. arrendeavtal och nyttjanderätter. Delegationen gäller inte för: 1. det årliga hyres- eller arrendevärdet överstiger 10 prisbasbelopp, eller 2. avtalet avser en strategiskt viktig fastighet/markyta, eller 3. avtalet gäller en kommunal verksamhetslokal. Där laglig rätt att överta avtalet finns gäller inte ovan begränsningar.			Markstrateg Ersättare: Samhällsbyggnadschef
5.16	Beslut om avgiftsnivå för ställplatser	KF § /150 2025		Markstrateg
6. Trafikuppgifter				
6.1	Trafikuppgifter som avses i 1 § Lag (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor	1§ Lag (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor. Lag (1975:88) med bemyndigand		KSTU

Nr	Ärende	Författning/ avtal	Kommentar/ villkor	Delegat
		e att meddela föreskrifter om trafik, transporter och kommunikationer, 1 § första stycket 8		
6.2	Avge yttrande över regionala och statliga myndigheters ärenden angående trafikföreskrifter (exempelvis hastighetsbegränsningar)		Ärendet ska beredas i kommunens MEX-grupp	Markansvarig Ersättare: Samhällsbyggnadschef
6.3	Beslut om tillfälliga lokala trafikföreskrifter		Ärendet ska beredas i kommunens MEX-grupp	Gatu- och trafiksamordnare Ersättare: Utemiljösamordnare
6.4	Beslut om undantag från lokala trafikföreskrifter avseende långa, breda, tunga transporter med stöd av trafikförordningen.	13 kap. 3 § p 14 Trafikförordningen (1998:1276)		Gatu- och trafiksamordnare Ersättare: Utemiljösamordnare
6.5	Beslut om undantag från övriga trafikföreskrifter med stöd av trafikförordningen	13 kap. 3 § Trafikförordningen (1998:1276)		Gatu- och trafiksamordnare Ersättare: Utemiljösamordnare
6.7	Beslut om uppsättning vägmärken och skyltar som enligt vägmärkesförordningen inte kräver lokal trafikföreskrift			Gatu- och trafiksamordnare Ersättare: Utemiljösamordnare
6.8	Beslut om lokala trafikföreskrifter av mindre betydelse		Mindre betydelse kan t.ex. vara bevilja byggställning på trottoar.	Gatu- och trafiksamordnare Ersättare: Utemiljösamordnare
7. Skydds-, säkerhets och totalförsvarsärenden				
7.1	Yttrande angående antagande av hemvärnsmän			Kommunstyrelsens ordförande Ersättare: 1:e vice ordförande i kommunstyrelsen
7.2	Fullmakt att besluta om VMA (myndighetsmeddelande), d.v.s. Viktigt Meddelande till Allmänheten		Samråd ska ske med kommunikatör	Säkerhetsskyddschef Ersättare: Beredskapssamordnare
7.3	Besluta om plan för hantering av extraordinär händelse	Lagen om extraordinär händelse		KSAU

Nr	Ärende	Författning/ avtal	Kommentar/ villkor	Delegat
		(2006:544) 2 kap.§ 1 Överenskommelse mellan SKL och MSB om kommunernas krisberedskap 2019-2022, punkt 5.3		
7.4	Besluta om utbildnings- och övningsplan för förtroendevalda och anställda för att kunna lösa uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid	Lagen om extraordinär händelse (2006:544) 2 kap.§ 8 Överenskommelse mellan SKL och MSB om kommunernas krisberedskap 2019-2022, punkt 5.3		Kommundirektör
7.5	Besluta om säkerhetsklassning av personal		Samråd ska ske med berörd kontorschef för personal inom kontoren, med kommundirektör för kontorschefer, personal direkt underställd kommundirektör eller för VD	Säkerhetsskyddschef
8. Dataskyddsförordningen (GDPR)				
8.1	Beslut om den registrerades begäran om bekräftelse på huruvida personuppgifter som rör denne håller på att behandlas, tillgång till personuppgifterna och information om ändamål m.m. med behandlingen	Artikel 15		Kontorschef Ersättare: Kommunarkivarie
8.2	Beslut om registrerads begäran om att få felaktiga personuppgifter som rör denne rättade eller ofullständiga uppgifter kompletterade	Artikel 16		Kontorschef Ersättare: Kommunarkivarie
8.3	Beslut om den registrerades begäran om att få sina uppgifter raderade	Artikel 17		Kontorschef Ersättare: Kommunarkivarie

Nr	Ärende	Författning/ avtal	Kommentar/ villkor	Delegat
8.4	Beslut om den registrerades begäran om att begränsa personuppgiftsbehandlingen	Artikel 18		Kontorschef Ersättare: Kommunarkivarie
8.5	Beslut om den registrerades begäran om att överföra uppgifterna till annan personuppgiftsansvarig	Artikel 20		Kontorschef Ersättare: Kommunarkivarie
8.6	Anmälan av personuppgiftsincident	Artikel 33		Kontorschef Ersättare: Kommunarkivarie
8.7	Tecknande av personuppgiftsbiträdesavtal	Dataskydds- förordningen		Kontorschef Ersättare: Kommundirektör

Statistikrapport av ej verkställda beslut

Omsorgskontoret, Kvartal 2 2025

Innehållsförteckning

1	Statistikrapport av ej verkställda beslut	3
1.1	Bakgrund	3
1.2	LSS beslut	4
1.3	SoL beslut.....	6

1 Statistikrapport av ej verkställda beslut

1.1 Bakgrund

Enligt 34 kap. 3§ Socialtjänstlagen (SoL) (2025:400) ska vård- och omsorgsnämnden kvartalsvis lämna en statistikrapport till kommunfullmäktige över hur många gynnande beslut enligt 11 kap. 1§ och 12 kap. 1§ som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden ska vidare ange vilka typer av insatser dessa beslut gäller samt hur lång tid som har gått från dagen för respektive beslut. Samma rapporteringsskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt efter avbrott i verkställigheten. Det ska också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män.

Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) (1993:387) §28h gäller en motsvarande rapporteringsskyldighet för beslut om insatser enligt 9§ LSS.

1.2 LSS beslut

Nr	Beslutsdatum /Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte har verkställts	Kön	Dagar räknat från beslutsdatum
1	2024-03-07	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	M	480
2	2023-06-26	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	M	735
3	2024-01-01	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	M	546
4	2024-06-07	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	K	388
5	2024-07-29	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	M	336
6	2024-09-12	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Medverkar inte till verkställighet	K	291
7	2024-09-20	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	M	283
8	2024-10-01	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	K	272
9	2024-10-27	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	K	246
10	2024-11-11	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	M	231
11	2024-12-06	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	K	206
12	2024-09-26	Kortidstillsyn för skolungdom över 12 år 9§7 LSS	Medverkar inte till verkställighet	M	277

Nr	Beslutsdatum /Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte har verkställts	Kön	Dagar räknat från beslutsdatum
13	2025-02-28	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	M	122
14	2024-06-01	Korttidsvistelse i form av stödfamilj 9§6 LSS	Resursbrist, saknar lämplig personal /uppdragstagare	M	394
15	2024-11-05	Korttidsvistelse i form av korttidshem 9§6 LSS	Saknar plats (ex. kötid, behov av/pågående renovering)	M	237
16	2025-02-18	Ledsagarservice 9§3 LSS	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	M	132
17	2024-02-14	Ledsagarservice 9§3 LSS	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	K	502
18	2023-06-02	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	M	759
19	2023-11-14	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Medverkar inte till verkställighet	M	594

1.3 SoL beslut

Nr	Beslutsdatum /Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkställes	Kön	Dagar räknat från beslutsdatum
1	2024-12-17	Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	M	195
2	2024-12-05	Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	K	207
3	2025-01-15	Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	K	166
4	2025-02-13	Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	K	137
5	2025-02-25	Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	M	125
6	2024-08-22	Korttidsboende alt. Växelvård	Resursbrist, saknar ledig bostad	M	312
7	2024-12-10	Särskilt boende för äldre	Den enskilde har tackat nej till erbjudande	K	202
8	2024-12-27	Hemtjänst	Arbetsmiljöproblem kopplat till den enskilde	K	185
9	2024-12-10	Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	K	202
10	2024-12-11	Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	M	201
11	2025-01-29	Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	K	152
12	2024-12-17	Kontaktperson	Att den enskilde och/eller företrädare/anhörig är tveksam till beviljat bistånd/insats	M	195
13	2024-11-28	Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	M	214

Nr	Beslutsdatum /Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkställes	Kön	Dagar räknat från beslutsdatum
14	2024-12-23	Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig personal/ uppdragstagare	K	189
15	2024-09-02	Kontaktperson	Personalrelaterade skäl (t.ex. stor omsättning, långvarig sjukdom, rekryteringsproblem).	M	301
16	2024-11-16	Kontaktperson	Personalrelaterade skäl (t.ex. stor omsättning, långvarig sjukdom, rekryteringsproblem).	K	226
17	2024-12-08	Samtalsstöd	Medverkar inte till verkställighet	K	204
18	2025-02-18	Kontaktfamilj	Specifika önskemål	K	169
19	2024-12-16	Kontaktperson	Medverkar inte till verkställighet	K	109

Förteckning av delegationsbeslut

Kontor: Tekniska kontoret

Beslutsperiod (månad): januari-oktober 2025

Beslutsdatum	Delegat och titel	Dnr och ärenderubrik
2025-01-14	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-253-2, Andrahandshyresavtal
2025-01-14	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-253-4, Andrahandshyresavtal
2025-01-14	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-253-6, Andrahandshyresavtal
2025-01-14	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-253-7, Andrahandshyresavtal
2025-01-14	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-253-10, Andrahandshyresavtal
2025-01-19	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-255-1, Andrahandshyresavtal
2025-01-22	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-255-4, Andrahandshyresavtal
2025-01-22	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-255-6, Andrahandshyresavtal
2025-01-22	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-255-8, Andrahandshyresavtal
2025-01-22	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-255-10, Andrahandshyresavtal
2025-01-22	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-255-12, Andrahandshyresavtal

Kommunstyrelsen

2025-01-15	Cecilia Willén Johansson, Teknisk chef	KS-2025-15, Direktupphandling, liftdumper container
2025-02-28	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-257-5, Andrahandshyresavtal
2025-03-04	Cecilia Willén Johansson, Teknisk chef	KS-2025-253-11, Andrahandshyresavtal
2025-03-13	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-252, Hyreskontrakt för pop-up lokal
2025-03-19	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-255-14, Andrahandshyresavtal
2025-03-26	Annelie Wallén, Verksamhetschef. Cecilia Willén Johansson Teknisk chef	KS-2025-170, Digitalisering verksamhet städ
2025-04-04	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-253-12, Andrahandshyresavtal
2025-04-04	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-255-12, Uppsägning av andrahandshyresavtal
2025-04-16	Annelie Wallén, Verksamhetschef. Peter Nyberg kommundirektör	KS-2025-338 Anskaffningsbeslut Livsmedel grossist
2025-05-05	Annelie Wallén, Verksamhetschef. Cecilia Willén Johansson, Teknisk chef	KS-2025-394 Direktupphandling ramavtal provtagning av livsmedel

Kommunstyrelsen

2025-06-05	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-255-12, Överenskommelse om avflyttning
2025-06-05	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-253-8, Överenskommelse om avflyttning
2025-06-11	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-253-13, Andrahandshyresavtal
2025-06-18	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-520-1, Hyreskontrakt för Popup-lokal
2025-06-18	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-253-14, Andrahandshyresavtal
2025-07-03	Cecilia Willén Johansson, Teknisk chef	KS-2025-253-15, Andrahandshyresavtal
2025-07-09	Cecilia Willén Johansson, Teknisk chef	KS-2025-575-1, Hyreskontrakt för pop-up lokal
2025-07-09	Cecilia Willén Johansson, Teknisk chef	KS-2025-583-1, Hyreskontrakt för lokal
2025-07-30	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-253-7, Uppsägning av andrahandshyresavtal
2025-07-30	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-255-16, Andrahandshyresavtal
2025-09-01	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-253-17, Andrahandshyresavtal
2025-09-15	Sara Ersund, Intendent	KS-2025-255-17, Uppsägning av andrahandshyresavtal

Kommunstyrelsen

2025-09-24	Cecilia Willén Johansson, Teknisk chef	KS-2025-717, inköp container (3*35 kubik) Väddika
2025-09-24	Cecilia Willén Johansson, Teknisk chef	KS-2025-563 schaktning och gjutning av lekutrustning
2025-09-30	Peter Nyberg, kommunchef	KS-2025-665, konsult sluttäckningsplan
2025-09-29	Annelie Wallén, Verksamhetschef. Cecilia Willén Johansson Teknisk chef	KS-2025-393 Direktupphandling kostdatasystem
2025-09-29	Nina Laukkanen Mållberg, fordonshandläggare Peter Nyberg, kommundirektör	KS-2025-634 FKU driftbilar tilldelningsbeslut
2025-10-16	Nina Laukkanen Mållberg, fordonshandläggare Pauliina Lundberg, tf kommundirektör	KS-2025-633 FKU matbilar tilldelningsbeslut

Kommunstyrelsen

FÖRTECKNING ÖVER DELEGATIONSBESLUT, KAPITEL 2 PERSONALFRÅGOR, ENLIGT DELEGATIONSORDNING FÖR KOMMUNSTYRELSEN

Kontor och enhet: Tekniska kontoret

Beslutsfattare (namn och titel): Cecilia Willén Johansson, teknisk chef

Beslutsperiod (månad): Mars 2024 – januari 2025 (från Cecilias anställning startade tills HR övertog rapporteringen)

Beslut om anställning

Titel	Tillträdesdatum	Sysselsättningsgrad (%)
Fordonshandläggare	2024-05-14	100%
Intendent	2024-08-01	100%
Avfallschef	2024-09-09	100%
Fastighetscontroller	2025-01-22	100%

Kontor	Verksamhet	Orgnivå	Chef namn	Titel	Anst from	Anst tom	Syss.gr	Anställningsform
BoU	Grundskola	Frösåkersskolan	Niina Johansson	Lärare	2025-10-10	2026-01-31	1.000	Obehörig lärare
OMS	Prod Äldreomsorg	Htj Östhammar Norra	Anneli Jansson-Sumén	Planerare	2025-10-03	0	1.000	För viss best tid, vik
BoU	Grundskola	Frösåkersskolan	Niina Johansson	Elevassistent/Resurs	2025-10-09	0	0.800	Tills vidare
BoU	Grundskola	Olandsskolan	Anna-Karin Sehlstedt Stål	Elevassistent/Resurs	2025-10-20	2025-12-19	0.975	Särsk visstid månavl
BoU	Grundskola	Edsskolan	Linda Nordgren Kilpeläinen	Elevassistent/Resurs	2025-10-02	2025-12-19	0.650	För viss best tid, vik
BoU	Grundskola	Olandskolans fritids	Anna-Karin Sehlstedt Stål	Lärare fritidshem	2025-10-06	2025-12-19	1.000	För viss best tid, vik
OMS	Prod HSL/LSS	Hjälpmedel o Förebyggande	Helena Söderström	Anhörigkonsulent	2025-10-06	2025-12-31	0.500	Särsk visstid månavl
OMS	Prod HSL/LSS	SSK Västra	Sarai Brännkärr	Sjuksköterska natt	2025-10-06	0	0.945	Tills vidare
OMS	Prod HSL/LSS	Personliga assistenter	Mina Abdollahi	Personlig assistent	2025-10-13	0	0.811	Tills vidare
OMS	Prod HSL/LSS	Personliga assistenter	Mina Abdollahi	Personlig assistent	2025-10-13	0	0.794	Tills vidare
OMS	Prod HSL/LSS	Personliga assistenter	Mina Abdollahi	Personlig assistent	2025-10-13	0	0.818	Tills vidare
BoU	Grundskola	Vallonskolan	Malin Andersson	Grundskollärare	2025-10-22	2026-06-19	1.000	För viss best tid, vik
Tekn	Måltid o städ	Måltid Österbybruk	Caroline Kekkonen	Ekonomibiträde	2025-10-06	0	1.000	Särsk visstid månavl
OMS	Prod Äldreomsorg	Säbo Gimo	Veronica Persson	Vårdbiträde natt	2025-10-27	0	0.971	Tills vidare
BoU	Grundskola	Olandsskolan	Anna-Karin Sehlstedt Stål	Lärare Ma/No	2025-10-03	0	1.000	Obehörig lärare
OMS	Prod HSL/LSS	Produktion HSL/LSS Chefer	Emma Peters	Administratör	2025-10-06	0	1.000	Särsk visstid månavl
OMS	Prod Äldreomsorg	Htj Alunda/Gimo Natt	Lizette Svahn	Undersköterska natt	2025-10-27	2026-03-01	0.947	Särsk visstid månavl
OMS	Prod HSL/LSS	Personliga assistenter	Mina Abdollahi	Personlig assistent	2025-10-13	0	0.770	Tills vidare
BoU	Grundskola	Olandsskolan	Anna-Karin Sehlstedt Stål	Lärare Ma/No	2025-10-27	2025-12-22	1.000	Särsk visstid månavl
BoU	Grundskola	Olandskolans fritids	Anna-Karin Sehlstedt Stål	Barnskötare	2025-10-20	2025-11-30	0.700	Särsk visstid månavl
OMS	Prod Äldreomsorg	Säbo Gimo	Veronica Persson	Undersköterska natt	2025-10-27	0	0.680	Tills vidare
OMS	Myndighet Omsorg	Yttre Verksamhet	Anna-karin Bexelius	Cafebiträde	2025-10-13	2026-10-12	1.000	Särsk visstid månavl
OMS	Prod Äldreomsorg	Produktion ÄO Chefer	Lina Häggström	Enhetschef tf	2025-10-13	0	1.000	För viss best tid, vik
OMS	Prod HSL/LSS	Personliga assistenter	Mina Abdollahi	Personlig assistent	2025-10-13	0	0.818	Tills vidare
OMS	Prod HSL/LSS	Personliga assistenter	Mina Abdollahi	Personlig assistent	2025-10-13	0	0.753	Tills vidare
BoU	Grundskola	Österbyskolan	Helena Åsberg	Förskollärare	2025-10-13	2025-12-19	1.000	Särsk visstid månavl
OMS	Prod HSL/LSS	Rehabenheten	Helena Söderström	Arbeterapeut	2025-10-08	0	1.000	Tills vidare
OMS	Prod Äldreomsorg	Edsvägen16 Uppe	Mari Karlsson	Vårdbiträde	2025-10-18	0	0.892	Tills vidare
OMS	Prod HSL/LSS	Personliga assistenter	Mina Abdollahi	Personlig assistent	2025-10-13	0	0.983	Tills vidare
BoU	Grundskola	Österbyskolan	Helena Åsberg	Barnskötare/Resurs	2025-10-20	2025-12-19	0.750	Särsk visstid månavl
OMS	Prod Äldreomsorg	Säbo Alunda	Siw Kytömäki	Vårdbiträde natt	2025-10-27	0	0.971	Tills vidare
OMS	Prod Äldreomsorg	Säbo Alunda	Siw Kytömäki	Vårdbiträde natt	2025-10-27	0	0.825	Tills vidare

Tekn	Måltid o städ	Måltid Österbybruk	Caroline Kekkonen	Kock ej CAK 301	2025-10-06	0	1.000	Särsk visstid månavl
------	---------------	--------------------	-------------------	-----------------	------------	---	-------	----------------------

Moderbolagets Resultaträkning

	Not	2025-01-01 -2025-08-31 (8 mån)	2024-01-01 -2024-12-31
Nettoomsättning	2	105 470 450	151 069 253
Övriga rörelseintäkter		284 080	1 039 468
		105 754 530	152 108 721
Rörelsens kostnader			
Handelsvaror		-302 193	-154 626
Övriga externa kostnader	4, 5, 6	-21 515 569	-33 647 146
Personalkostnader	7	-82 090 362	-115 026 794
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-1 449 902	-2 452 458
		-105 358 026	-151 281 024
Rörelseresultat		396 504	827 697
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	8	6 664	25 431
Räntekostnader och liknande resultatposter	9	-403 168	-639 071
		-396 504	-613 640
Resultat efter finansiella poster		0	214 057
Resultat före skatt		0	214 057
Skatt på årets resultat	10	0	-214 057
Årets resultat		0	0

Moderbolagets Balansräkning

Not 2025-08-31 2024-12-31

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Maskiner och andra tekniska anläggningar	13	282 333	396 216
Inventarier, verktyg och installationer	14	10 951 975	12 057 393
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	15	0	0
		11 234 308	12 453 609

Finansiella anläggningstillgångar

Andelar i koncernföretag	18, 19	495 000	495 000
		495 000	495 000

Summa anläggningstillgångar

11 729 308 12 948 609

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar		42 519	160 625
Fordringar hos koncernföretag		32 113 108	10 580 255
Fordringar Gävle Kommun		-17 139 264	-1 864 626
Övriga fordringar		194 091	83 549
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17	1 779 729	2 739 139
		16 990 183	11 698 942

Summa omsättningstillgångar

16 990 183 11 698 942

SUMMA TILLGÅNGAR

28 719 491 24 647 551

Moderbolagets Balansräkning

Not

2025-08-31

2024-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Bundet eget kapital

Aktiekapital

20

5 000 000

5 000 000

5 000 000

5 000 000

Fritt eget kapital

21

Årets resultat

0

0

0

0

Summa eget kapital

5 000 000

5 000 000

Långfristiga skulder

23

Skulder till kreditinstitut

2 552 520

2 537 289

2 552 520

2 537 289

Kortfristiga skulder

Skulder till kreditinstitut

1 033 219

1 380 990

Leverantörsskulder

1 057 480

3 607 961

Skulder Gävle Kommun

747 843

164 390

Aktuella skatteskulder

-2 301 178

-1 242 130

Övriga skulder

17 217 594

8 185 130

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

26

3 412 013

5 013 921

21 166 971

17 110 262

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

28 719 491

24 647 551

Ej bokfört resultat

0

0

Uppföljning T2 av internkontrollplan 2025 för Gästrikvatten AB inkl. dotterbolag

Strategiskt målområde	Riskområde	Risk	Risken innebär	Riskenivå	Kontrollmoment	Status T2	Kommentar för T2
Leveranssäkerhet	Stark krisberedskap och säkerhetskultur	Ej skyddad information genom sekretess, säkrade system och klassificering av känsliga data.	Äventyrar säkerhet för våra kunder, medarbetare och anläggning och därmed VA-leverans (information till obehörig)	12	Uppföljning av framdrift i aktivitetsplan för 2024-2025 framtagna under 2024.		Arbetet fortlöper. Genomgång och framtagande av stöddokumentation till informationssäkerhetsarbetet genomfört. Stärkt regelverk gällande externa användare infört.
Kompetens & arbetsmiljö	Resursbalans mellan daglig verksamhet och projekt	Resurser saknas för god VA-leverans samt för att genomföra aktiviteter i enlighet med Handlingsplanen	Ökad arbetsbelastning. Minskat förtroende. Fler och längre driftstörningar som påverkar kunder och samhälle.	16	Ökad resursplanering och uppföljning av denna		Kommunikation tar tillsammans med HR fram ett kommunikationskoncept för att attrahera målgrupper som har varit svåra att rekrytera. Kompetensförsörjningsstrategi och kompetensförsörjningsplan är under framtagande.
Kvalitet	Innovation och utveckling	Nya krav tex VA-beredskapsutredningen, Klimatutredningen påverkar verksamheten och organisationen	Vi uppfyller inte nya lagkrav, kräver stora insatser av organisationen som driver kostnader	12	Analys av nya krav och hur de påverkar verksamheten, förslag till implementering för att hantera risker		Svar har lämnats på SOU Ökad VA-beredskap. Viktigt att även finansiering utreds nationellt. En analys av NIS2 och CER –direktivet, Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster kan påverka verksamheten har genomförts.
Kostnadseffektivitet	God ekonomisk hushållning	Kostnader inom Gästrikvatten belastar flera anläggningsbolag trots att krav eller behov härrör enbart till ett eller några anläggningsbolag	Ökade kostnader i anläggningsbolag på grund av ökade kostnader i Gästrikvatten som ej är nödvändiga	9	Uppföljning av kostnader i Gästrikvatten samt fördelning av dessa		Utkast "Principer taxesättning" framtaget och presenterat för ledningsgruppen. Översyn av ekonomimodell, kodplan samt kostnadsfördelning har påbörjats.

Styrelsen Gästrike Vatten AB

Delårsrapport tertial 2 per 30 april 2025 Gästrike Vatten AB

Förslag till beslut

Gästrike Vatten AB:s styrelse beslutar

- att godkänna förslag till Verksamhetsrapport inklusive tertialbokslut per 31 augusti 2025.
- att överlämna Verksamhetsrapport inklusive tertialbokslut per 31 augusti 2025 till ägarkommunerna Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammar.

Ärendebeskrivning

Redovisning av Verksamhetsrapport inklusive tertialbokslut innefattar perioden maj – augusti 2025. Verksamhetsrapporten är gemensam för samtliga bolag inom Gästrike Vatten koncernen och innehåller övergripande målanalys, prognos för innevarande räkenskapsår, väsentliga händelser och avvikelser, riskbedömning samt kapitalberedskap.

Utfallet till och med augusti vad gäller bolagets totala kostnader är ca 15 mnkr lägre än budget. Prognosen för helåret är att bolagets totala kostnader kommer att vara ca 12 mnkr lägre än budgeterat. Avvikelsen är i princip fullt ut relaterad till personalkostnaderna, till följd av att den mycket offensiva rekryteringstakt som låg till grund för personalkostnadsbudgeten har visat sig vara för hög. Steg framåt har tagits och förväntas tas under tertial 3, men inte i planerad omfattning och takt.

Inga investeringar har gjorts hittills i år. Prognosen för helåret är 2 mnkr vilket är i nivå med budget. Planerade investeringar under tertial 3 avser utbyte av modem samt inköp av reservkraftaggregat.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Verksamhetsrapport för Gästrike Vatten AB med dotterbolag per 31 augusti 2025 (DokumentID 20250929-00031)

Bilaga 2 Delårsrapport tertial 2, augusti 2025 Gästrike Vatten AB (DokumentID 20250924-00207)

Föredragande i ärendet Lena Blad, Vd

STYRELSEMÖTE GÄSTRIKE VATTEN AB

Protokollet avser Gästrike Vatten AB
Sammaträdesdatum 2 oktober 2025
Plats Lysgatan 2, Gävle
Tid 09.00 – 15.00

Undertecknande	Inga-Lil Tegelberg Ordförande	Helena Sjöholm Sekreterare
	Torbjörn Jansson Justerare	

Protokollet signeras digitalt av mötets ordförande, justerare och sekreterare.

NÄRVARO

NÄRVARANDE

Inga-Lil Tegelberg, Vice ordförande
Torbjörn Jansson, Ledamot
Magnus Jonsson, Ledamot
Bo Janzon, Ledamot
Pär-Olof Olsson, Ledamot
Åsa Christoffersson, Suppleant
Lars-Erik Wickberg; Suppleant
Måns Lorichs, Suppleant

FRÅNVARANDE

Erik Holmestig, Ordförande
Niklas Nygren, Ledamot
Bo Wadström, Ledamot
Mari Rasjö, Suppleant
Margareta Widén Berggren, Ledamot
Ulrika Norling, Ledamot

ÖVRIGA

Lena Blad, Vd
Helena Sjöholm, Vd-assistent
Jonas Wärn, Ekonomichef
Kristina Ekholm, Avdelningschef Vatten
Linda Nyberg, Ordförande Vision
David Westerlund, Avdelningschef Verksamhetsstöd, deltog §1-2.6
Katarina Hahr Åström, Avdelningschef Kund & Kommunikation, deltog §1-2.4
Fredrik Ekström, HR-chef, deltog §1-2.4
Marie Eriksson, Controller, deltog §1-2.1
Petter Fridsjö, Enhetschef Drift & Underhåll Vatten, deltog §2.5
Marcus Tilja, Projektledare, deltog från §2.5

§1. MÖTETS ÖPPNANDE

Inga-Lil Tegelberg utses till ordförande för mötet och hälsar alla välkomna samt förklarar mötet öppnat.

§1.1 UPPROP

Upprop av deltagare för dagens möte.

§1.2 VAL AV PROTOKOLLJUSTERARE

Att jämte ordföranden justera dagens protokoll utses Torbjörn Jansson.

§1.3 GODKÄNNANDE AV DAGORDNING

Styrelsen beslutar

att godkänna föreslagen dagordning.

§1.4 GODKÄNNANDE AV FÖREGÅENDE PROTOKOLL

Styrelsen beslutar

att godkänna protokoll från styrelsemöte 2025-09-26.

§2.6 VD-INFORMERAR

Informationspunkt

Anförande: Lena Blad

Ledamöterna ges tillfälle att ställa frågor utifrån informationen, som besvaras.

§2.7 SÄRSKILD INFORMATION

Informationspunkt

Gästrike Vatten AB:s styrelse delges information från Gävle Vatten AB, Älvkarleby Vatten AB samt Östhammar Vatten AB:s styrelse gällande:

- Trygg vattenförsörjning i Älvkarleby och Gävle - status per 31 augusti 2025
- Nytt reningsverk Gävle - status per 31 augusti 2025
- Bättre dricksvattenkvalitet Gävle - status per 31 augusti 2025
- VA-utveckling Åbyggeby - status per 31 augusti 2025
- Status ärenden skadepåverkan efter skyfall Gävle Vatten AB per 31 augusti 2025
- VA-utveckling östra Östhammar - status per 31 augusti 2025

§3. BESLUTSÄRENDEN

§3.1 DELÅRSRAPPORT TERTIAL 2 PER 31 AUGUSTI 2025 GÄSTRIKE VATTEN AB OCH INTERNKONTROLLRAPPORT

Beslutspunkt

Anförande: Jonas Wärn, Lena Blad

Gästrike Vatten AB:s styrelse beslutar

att godkänna förslag till Verksamhetsrapport inklusive tertialbokslut per 31 augusti 2025.

att överlämna Verksamhetsrapport inklusive tertialbokslut per 31 augusti 2025 till ägarkommunerna Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammar.

Ärendebeskrivning

Redovisning av Verksamhetsrapport inklusive tertialbokslut innefattar perioden maj – augusti 2025. Verksamhetsrapporten är gemensam för samtliga bolag inom Gästrike Vatten koncernen och innehåller övergripande målanalys, prognos för innevarande räkenskapsår, väsentliga händelser och avvikelser, riskbedömning samt kapitalberedskap.

Utfallet till och med augusti vad gäller bolagets totala kostnader är ca 15 mnkr lägre än budget. Prognosen för helåret är att bolagets totala kostnader kommer att vara ca 12 mnkr lägre än budgeterat. Avvikelsen är i princip fullt ut relaterad till personalkostnaderna, till följd av att den mycket offensiva rekryteringstakt som låg till grund för personalkostnadsbudgeten har visat sig vara för hög. Steg framåt har tagits och förväntas tas under tertial 3, men inte i planerad omfattning och takt.

Inga investeringar har gjorts hittills i år. Prognosen för helåret är 2 mnkr vilket är i nivå med budget. Planerade investeringar under tertial 3 avser utbyte av modem samt inköp av reservkraftaggregat.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Verksamhetsrapport för Gästrike Vatten AB med dotterbolag per 31 augusti 2025 (DokumentID 20250929-00031)

Bilaga 2 Delårsrapport tertial 2, augusti 2025 Gästrike Vatten AB (DokumentID 20250924-00207)

ÖVRIGA FRÅGOR OCH NÄSTA MÖTE

Inga övriga frågor.

Nästa möte 2025-11-27 kl. 9-17, Lysgatan 2 Gävle.

AVSLUTNING

Ordföranden tackar för visat intresse och avslutar sammanträdet.

Document Verification

Document Information

Name: 2025-10-02 Protokoll Gästrike Vatten AB
styrelsemöte

Sent date: 2025-10-08 13:18:09 UTC

Signing/transaction ID: 1089

Original document fingerprint: 3cb7e8ca5e9e0703327805cec175865da2640961f3b7ca45569e47fccfb207b1

Sent by: Helena Sjöholm

Signed by all parties: 2025-10-09 16:26:05 UTC

Original document file ID: 26331201

Signed By

Name: HELENA SJÖHOLM

E-mail: helena.sjoholm@gastrikevatten.se

Signed date: 2025-10-08 13:18:30 UTC

IP address: 90.238.25.153

Platform: Windows

Transaction id: ZvW6ly79MpYbPpDmVfKTcxaOt8k4OnRbvETn1XLD7HE6N5wdax

Receipt url: https://bankid.lime-technologies.com/api/v2/display_receipt/ZvW6ly79MpYbPpDmVfKTcxaOt8k4OnRbvETn1XLD7HE6N5wdax

Signing method: Swedish BankID

Browser: Edge 141.0.0

Personal number: 19850302****

Name: Siv Ingalill Tegelberg

E-mail: ingalil.tegelberg@pol.alvkarleby.se

Signed date: 2025-10-08 14:42:35 UTC

IP address: 217.208.143.10

Platform: Mac OS X

Transaction id: D62ozQC5rnJMBYZKXoNj2WMDOeGd5a59504IXdZ6Ugp31GD5Ro

Receipt url: https://bankid.lime-technologies.com/api/v2/display_receipt/D62ozQC5rnJMBYZKXoNj2WMDOeGd5a59504IXdZ6Ugp31GD5Ro

Signing method: Swedish BankID

Browser: Safari 18.6

Personal number: 19520529****

Name: Torbjörn Jansson

E-mail: Torbjorn.jansson@politiker-hofors.se

Signed date: 2025-10-09 16:26:04 UTC

IP address: 83.140.77.55

Platform: Mac OS X

Transaction id: iZfauG7P54kgMC1b32CJI2VS0HVKEbqtnQVqk3r7xlb9LQweeZ

Receipt url: https://bankid.lime-technologies.com/api/v2/display_receipt/iZfauG7P54kgMC1b32CJI2VS0HVKEbqtnQVqk3r7xlb9LQweeZ

Signing method: Swedish BankID

Browser: Safari 17.14

Personal number: 19571012****

Verksamhetsrapport

för Gästrikе Vatten AB med dotterbolag per 31 augusti 2025

Delårsrapport tertial 2

Innehåll

<i>Delårsrapport tertial 2</i>	1
1 Inledning	4
1.1 VD har ordet	5
2 Gästrike Vatten-koncernen	6
2.1 Utfall och prognos, delår 2 2025, koncernen	6
3 Strategiska målområden	8
3.1 Leveranssäkerhet	8
3.1.1 Bolagsmål leveranssäkerhet	8
3.2 Kompetens och arbetsmiljö	9
3.2.1 Bolagsmål kompetens och arbetsmiljö	9
3.3 Kvalitet	9
3.3.1 Bolagsmål kvalitet	9
3.4 Kostnadseffektivitet	10
3.4.1 Mätetal kostnadseffektivitet	10
4 Medarbetare	11
4.1 Tillväxt	11
4.2 Åldersstruktur	12
4.3 Sjukfrånvaro	13
4.4 Arbetat tid och frånvaro	14
5 Intern styrning och kontroll	15
5.1 Internkontrollplan	15
5.2 Status arbete med styrelsens prioriterade områden	16
6 Rapportering bolag tertial 2 2025	17
6.1 Gästrike Vatten AB	17
6.1.1 Utfall och prognos Gästrike Vatten AB	17
6.1.2 Väsentliga händelser Gästrike Vatten AB	19
6.2 Gävle Vatten AB	20
6.2.1 Utfall och prognos Gävle Vatten AB	20
6.2.2 Väsentliga händelser Gävle Vatten AB	22
6.2.3 Statistik Gävle Vatten AB	22
6.3 Hofors Vatten AB	23
6.3.1 Utfall och prognos Hofors Vatten AB	23
6.3.2 Väsentliga händelser Hofors Vatten AB	25

6.3.3	Statistik Hofors Vatten AB.....	25
6.4	Ockelbo Vatten AB	26
6.4.1	Utfall och prognos Ockelbo Vatten AB	26
6.4.2	Väsentliga händelser Ockelbo Vatten AB.....	28
6.4.3	Statistik Ockelbo Vatten AB	28
6.5	Älvkarleby Vatten AB.....	29
6.5.1	Utfall och prognos Älvkarleby Vatten AB.....	29
6.5.2	Väsentliga händelser Älvkarleby Vatten AB.....	31
6.5.3	Statistik Älvkarleby Vatten AB.....	31
6.6	Östhammar Vatten AB	32
6.6.1	Utfall och prognos Östhammar Vatten AB	32
6.6.2	Väsentliga händelser Östhammar Vatten AB.....	34
6.6.3	Statistik Östhammar Vatten AB	34

1 Inledning

Gästrike Vatten-koncernen ansvarar för att den allmänna VA-försörjningen fungerar i kommunerna Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammar, både idag och i framtiden. Bolaget ska bidra med VA-perspektivet i ägarkommunernas samhällsplanering.

Gästrike vattens affärsidé: "Vi förser våra kunder med säkert dricksvatten och effektiv avloppshantering. Vi gör det på ett långsiktigt hållbart sätt som passar dagens förutsättningar, samhällets utveckling och framtidens behov."

Denna tertialuppföljning syftar till att ge en lägesbeskrivning av verksamheten och dess ekonomi inom Gästrike Vatten AB och dotterbolagen Gävle Vatten AB, Hofors Vatten AB, Ockelbo Vatten AB, Älvkarleby Vatten AB samt Östhammar Vatten AB.

Fyra stora pågående investeringar har påverkan på hela Gästrike Vatten-koncernen och dess ekonomi och verksamhet. Investeringarna i Gävle, Älvkarleby samt Östhammars kommuner sträcker sig över flera budgetår, med en total investeringsvolym på cirka 7 000 mnkr:

- Bättre dricksvattenkvalitet genom utökad rening av PFAS-ämnen vid två vattenverk i Gävle
- Trygg dricksvattenförsörjning genom mer dricksvatten – samverkan mellan Gävle och Älvkarleby kommuner
- Utveckling av avloppsrening för Gävle – Nytt avloppsreningsverk i Gävle och åtgärder på nuvarande reningsverk Duvbacken
- VA-utveckling Östra Östhammar

Dessa investeringar kräver var för sig stora insatser, och genom att de är samtida ökar belastningen ytterligare på organisationen. Investeringarna påverkar även befintliga VA-anläggningar och verksamheten vilket ökar krav på utveckling av befintliga och nya system och även kräver följdinvesteringar för anpassning.

Resurser, budget, tillgång till kompetens och pågående projekt påverkar koncernens förutsättningar. Det är avgörande att resurser används klokt för att maximera nyttan utan att överbelasta verksamheten. Det här kräver en balansgång – mellan att möta interna ambitioner och att säkra hållbarhet i både arbetssätt och resultat. Prioriteringarna i verksamheten ska alltid utgå från huvuduppdraget – att leverera VA-tjänster 24:7 till kunder och samhälle. Det innebär att löpande drift och att hantera driftstörningar alltid är högt prioriterat. Med flera stora och samtidiga investeringar under kommande år kommer reinvesteringar såsom ledningsnätsförnyelse och klimatanpassningsåtgärder i viss mån samt exploateringar att skjutas framåt i tid till kommande år.

1.1 VD har ordet

Framdrift

VA-frågorna är hetare än någonsin i hela landet – och samtidigt har vi som organisation tagit stora kliv framåt i vår utvecklingsresa och med våra stora investeringar.

Vi hänger ihop – på riktigt

För att lyckas med vårt uppdrag krävs samarbete och eftersom vi är en liten organisation hänger alla avdelningar på Gästrike Vatten ihop och är beroende av varandra för att vardagen ska fungera. Vi fortsätter därför arbeta med att förtydliga gränssnitt och öka synergierna.

Vi är också nära sammanknutna med våra fem kommuner. Därför lägger vi mycket tid på att skapa en nära dialog med dem. Dels för att staka ut långsiktig utveckling. På vilka orter/områden tror och vill vi att det ska bli fler invånare och verksamheter? Men också vilka frågor vi på kort sikt – under hösten och nästa år – gemensamt ska satsa på och vilka vi behöver pausa. Just nu ligger fokus på samarbetet med Gävle, Älvkarleby och Östhammars kommuner.

VA – en viktig ekonomisk fråga

Under sommaren har vattenfrågan fått stort medialt utrymme, med rapporter om vattenbrist och behov av besparingar. VA-beredskapsutredningen lyfter även behovet av statligt stöd, vilket jag ser som ett positivt steg för att långsiktigt trygga VA-försörjningen i Sverige. Inom Gästrike Vatten pågår stora program för att trygga den inom vår geografiska del av Sverige.

Media har redan uppmärksammat, och kommer troligen fortsätta skriva om, de ökade kostnaderna för VA och vad det innebär för kunderna. Höjda bruksavgifter för 2026 är ett nödvändigt steg för att säkra leveransen till kunder och samhälle samt möta ökade kostnader. Vi räknar med att samtliga beslut är fattade under oktober i respektive kommunfullmäktige.

Tillsammans gör vi skillnad

En utmaning är att vårt arbete ofta märks först när något inte fungerar. När ett vattenverk nyligen blev utan el och styrning via övervakningssystemet, jobbade en förstärkt beredskapsgrupp intensivt hela helgen för att lösa situationen, medan kunderna inte märkte av något.

Tillsammans ser vi till att vatten och avlopp fungerar dygnet runt, året om.
Varje droppe räknas!

Lena Blad
Vd Gästrike Vatten-koncernen

2 Gästrike Vatten-koncernen

2.1 Utfall och prognos, delår 2 2025, koncernen

Resultaträkning (mnkr)	Utfall	Budget	Avvikelse utfall mot budget	Budget	Prognos	Avvikelse prognos mot budget
Gästrike Vatten - koncernen	aug 2025	aug 2 025	aug 2025	helår 2025	helår 2 025	helår 2 025
Periodiserade anslutningsintäkter	10,6	12,4	-1,7	18,5	18,8	0,3
"Investeringsfond" återföring	2,4	2,2	0,2	3,3	3,6	0,3
Rörelsens intäkter	309,8	310,3	-0,5	463,4	463,3	-0,1
Driftbidrag Östhammars kommun	4,0	4,0	0,0	6,0	6,0	0,0
Verksamhetskostnader	-126,1	-122,3	-3,8	-183,5	-190,4	-6,9
Verksamhetsprojekt	-26,7	-31,5	4,8	-47,3	-52,9	-5,7
Personalkostnader	-79,7	-92,4	12,6	-138,6	-127,2	11,4
Avskrivningar	-44,2	-49,2	5,0	-73,8	-67,1	6,7
Rörelseresultat	50,1	33,4	16,7	48,1	54,2	6,1
Finansiella intäkter	0,2	0,0	0,2	0,0	0,2	0,2
Finansiella kostnader	-25,5	-36,0	10,5	-54,0	-42,9	11,1
Resultat efter fin. poster	24,8	-2,5	27,4	-5,9	11,5	17,3
Bokslutsdispositioner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat före skatt	24,8	-2,5	27,4	-5,9	11,5	17,3
Skatt	0,0	-2,1	2,1	-3,1	-3,1	0,0
Periodens resultat	24,8	-4,6	29,4	-9,0	8,4	17,3

Investeringar (mnkr)	Utfall	Budget	Avvikelse utfall mot budget	Budget	Prognos	Avvikelse prognos mot budget
Gästrike Vatten - koncernen	aug 2 025	aug 2 025	aug 2 025	helår 2 025	helår 2 025	helår 2 025
Investeringar	280,9	503,8	-222,9	755,8	569,4	-186,4
Exploateringar	66,5	80,9	-14,4	121,3	143,4	22,1
Totalt investeringar	347,4	584,7	-237,3	877,1	712,8	-164,3

Gästrike Vatten-koncernens samlade resultat för januari – augusti uppgår till ca +25 mnkr, vilket är närmare 30 mnkr högre än periodens budget. Det förbättrade resultatet förklaras främst av lägre kostnader än budgeterat för personal (ca 12,5 mnkr) samt för kapital (ca 16 mnkr). Intäkter och övriga rörelsekostnader är ungefär i nivå med budget. De lägre personalkostnaderna är i första hand en följd av att medelantalet anställda under perioden inte har varit i nivå med budget, men utgör i viss mån även en periodiseringsavvikelse då sommarens semesteruttag innebär lägre kostnad just dessa månader. Vad gäller kapitalkostnaderna så är större delen av inbesparingen (ca 14 mnkr) kopplad till Gävle Vatten där lånevolymen varit lägre än budgeterat till följd av förskjutna tidplaner i investeringsprojekt samt av att utbetalningar avseende regresskrav efter skyfallet 2021 visserligen har genomförts under perioden men inte i den takt som var budgeterad, plus att senarelagda aktiveringstidpunkter för investeringar även har genererat lägre avskrivningskostnader.

Prognosen för helåret är ett resultat på ca +8 mnkr, vilket är ca 17 mnkr högre än budgeterat. De totala intäkterna bedöms, liksom i budget, komma att uppgå till ca 490 mnkr, varav över 90 % härrör från bruksavgifter i respektive anläggningsbolag. Även på helårsbasis är det främst kapitalkostnader i Gävle Vatten samt personalkostnader som beräknas bli lägre än budget och därigenom förklarar resultatförbättringen. Den mycket offensiva rekryteringstakt som låg till grund för beräkningarna i personalkostnadsbudgeten har visat sig vara för hög, vilket innebär ett lägre medelantal anställda under året och därigenom en sänkt prognos för personalkostnader. En höjd prognos för verksamhetskostnader och verksamhetsprojekt, bland annat avseende tillkommande resurskonsulter till följd av mindre egen personal, retroaktiva entreprenad- och materialkostnader avseende 2024 i flera av anläggningsbolagen samt skyfallsutredningar, beräknas "dämpa" resultatförbättringen i viss mån.

Den största andelen av koncernens intäkter och kostnader, ungefär två tredjedelar, finns i Gävle Vatten AB. Fakturor konteras direkt på respektive bolag inom koncernen. Samtliga medarbetare redovisar sin tid så att kostnader ska fördelas till rätt bolag. Gemensamma kostnader i moderbolaget Gästrike Vatten AB fördelas ut till anläggningsbolagen i enlighet med beslutad fördelningsnyckel.

Helårsprognosen för investeringar uppgår till drygt 710 mnkr, vilket är ca 165 mnkr lägre än budget. Förskjutna tidplaner i flera av de stora projekt som pågår är förklaringen till detta, varav Trygg Vattenförsörjning Gävle och Älvkarleby står för ca 130 mnkr, Nytt Reningsverk Gävle för ca 25 mnkr och Bättre dricksvattenkvalitet genom utökad rening av PFAS-ämnen vid två vattenverk i Gävle för ca 15 mnkr. Tidsförskjutningen bedöms inte i något av projekten påverka den slutliga leveranstidpunkten, utan det handlar enbart om omfördelning av investeringsutgifter under projektiden. Prognosen för Program VA-utveckling Östra Östhammar är i nivå med budget.

3 Strategiska målområden

De strategiska målområdena i Affärsplanen 2025-2028 pekar ut de områden där Gästrike Vatten AB behöver fokusera på att utveckla och stärka organisationen. De strategiska målområdena är Leveranssäkerhet, Kompetens och arbetsmiljö, Kvalitet samt Kostnadseffektivitet.

Varje målområde innehåller tre till fyra fokusområden som ger ytterligare vägledning för vårt arbete de kommande fyra åren. För varje strategiskt målområde finns, eller pågår arbete med att tas fram, bolagsmål som möjliggör att styrelsen kan följa upp utvecklingen och säkerställa att Gästrike Vatten AB håller rätt riktning. Målområdena har en planerad tidsram på fem år och omprövas årligen.

3.1 Leveranssäkerhet

Vår VA-verksamhet är framtidssäkrad, omfattar ett proaktivt underhåll samt har en stark krisberedskap. Vi har en effektiv resurshushållning genom smart vattenanvändning och minskad klimatpåverkan.

3.1.1 Bolagsmål leveranssäkerhet

Bolagsmål	Startvärde	Målvärde	Utfall T2	Kommentar
God tillståndshantering Gävle Vatten AB, Ockelbo Vatten AB, Älvkarleby Vatten AB*	0	0	0	
God tillståndshantering Hofors Vatten AB*	1	0	1	Överskrider spolvattenuttag Hammardammen
God tillståndshantering Östhammar Vatten AB*	1	0	1	Avser Österbybruk reningsverk.
Bra dricksvattenkvalitet Gävle Vatten AB, Hofors Vatten AB, Ockelbo Vatten AB, Älvkarleby Vatten AB, Östhammar Vatten AB**	0	0	0	
Antal kunder som påverkas av oplanerade leveransavbrott	*	*	*	Arbetet pågår
Effektiv planering av underhåll	*	*	*	Arbetet pågår
Effektiv resursanvändning	*	*	*	Arbetet pågår

*Antal avvikelser utifrån tillstånd för reningsverk eller vattendom

**Antal tillfällen där dricksvattnet inte bedöms som hälsosamt och rent

Målvärdet beskriver antalet dricksvattenprov som **inte** är godkända enligt fastställt kontrollprogram i varje anläggningsbolag

3.2 Kompetens och arbetsmiljö

Genom att utveckla våra chefer och medarbetare, främja samarbete och skapa engagemang optimerar vi resurser och säkerställer god organisation. Genom att ha en trygg och säker arbetsplats där medarbetare utvecklas och trivs säkras organisationens förmåga att leverera VA-tjänster och möta de utmaningar Gästrike Vatten AB står inför.

Målluppfyllelsen mäts genom bolagsmål inom tre områden enligt tabellen nedan.

3.2.1 Bolagsmål kompetens och arbetsmiljö

Bolagsmål	Startvärde	Målvärde	Utfall T2
Ledarskapsindex	69	79	70
Engagemangsindex	65	79	71
Arbetsmiljö	0	300	28

3.3 Kvalitet

För att säkerställa hög kvalitet arbetar Gästrike Vatten AB systematiskt med tydliga arbetsprocesser och ansvarsfördelning där alla medarbetare bidrar till helheten. Genom att främja lärande och innovation utvecklas kontinuerligt vår kompetens och skapar en proaktiv kultur, redo att möta både dagens och morgondagens behov. Genom ett gott bemötande och transparens skapas långsiktigt förtroende både internt, hos kunder, samverkanspartners och våra ägarkommuner.

3.3.1 Bolagsmål kvalitet

Bolagsmål	Startvärde	Målvärde	Utfall T2
Kundnöjdhet	-	-	Arbete pågår

3.4 Kostnadseffektivitet

Gästrike Vatten AB bedriver verksamheten effektivt för att ge kunderna största möjliga nytta. De planerade resultaten som är beslutade ska levereras. Det innebär att tidplan och avsedd kvalitet hålls, samt att kostnaderna är så låga som förhållandena tillåter.

3.4.1 Mätetal kostnadseffektivitet

Bolagsmål	Startvärde	Målvärde	Utfall T2
Portföljstyrning och investeringsplan	-	-	Arbete pågår

Målet är att öka planering och styrning för helheten. Under året har workshops genomförts med styrelsens utsedda arbetsgrupp och styrgrupp. Föreslaget startvärde för är att påbörja etablering av Portföljstyrning under 2025. För 2026 föreslås det att målvärde ska vara att Portföljstyrning är etablerad.

4 Medarbetare

Ett arbete har påbörjats med att utveckla vår kultur och värdegrund för att tydliggöra vårt medarbetarskap och våra förhållningssätt.

Det ledarutvecklingsprogram som pågått under året har avslutats. Arbetet med ledningsgruppsutveckling har fortsatt under tertialet.

Under tertial ett genomfördes årets medarbetarundersökning där medarbetarna genom sina svar bidrar till utvecklingen av arbetsmiljön. Utfallet har under tertial två sammanställts och resultatet visar på ett flertal stora förbättringar inom flera viktiga områden, bland annat förbättrad internkommunikation och ökat förtroende för ledningen.

I juni genomfördes en mycket uppskattad medarbetardag med temat "ha roligt TILLSAMMANS" för att under trevliga former lära känna fler av våra kollegor och många nyanställda.

4.1 Tillväxt

	2025-08-31					
	Årsarbetare		Antal anställda		Genomsnittlig sysselsättningsgrad	Genomsnittlig ålder
	Tillsvidare	Visstid	Tillsvidare	Visstid	Tillsvidare	Tillsvidare
Kvinnor	62,5		65		99,4	42,8
Män	88,9		93		99,8	47,6
Totalt	151,4		158		99,6	45,6

Vid slutet av augusti var vi 158 tillsvidareanställda i Gästrike Vatten AB vilket är 4 fler än vid slutet av april 2025. Personalomsättningen för T2 ligger på ca 4,4 %. Av bolagets anställda är 65 kvinnor (41 %) och 93 män (59 %).

4.2 Åldersstruktur

Medelåldern vid slutet av augusti är 45,6 år. I bolaget finns en spridd åldersfördelning, se tabellerna nedan.

Anställningsform	Kön	T2 2025	T2 2024	T2 2023
Tillsvidare	Kvinnor	43	42,3	41,4
	Män	48	47,1	46,7
	Totalt	45,9	45,2	44,7

Anställningsform	Kön	Upp till 29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år eller äldre
Tillsvidare	Kvinnor	3	24	23	9	5
	Män	4	13	29	35	10
	Totalt	7	37	52	44	5

Rekrytering och personalförsörjning

Nyttillsättning	Kön	T2 2025	T2 2024	T2 2023
Tillsvidare	Kvinnor	7	0	0
	Män	7	2	1
	Totalt	14	2	1

Avgångar	Kön	T2 2025	T2 2024	T2 2023
Tillsvidare	Kvinnor	5	0	1
	Män	2	1	1
	Totalt	7	1	2

4.3 Sjukfrånvaro

Obligatorisk sjukredovisning	T2 2025 (%)	T2 2024(%)	T2 2023(%)
Total sjukfrånvaro	2,4	3,4	2,8
- varav långtidssjukfrånvaro*	61,9	-	-
Sjukfrånvaro för kvinnor	4,0	-	-
Sjukfrånvaro för män	1,3	-	-
Sjukfrånvaro i åldersgruppen, 29 år eller yngre	6,6	-	-
Sjukfrånvaro i åldersgruppen, 30-49 år	2,4	-	-
Sjukfrånvaro i åldersgruppen, 50 år eller äldre	1,8	-	-
*Den del av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.			

Sjukfrånvaron under T2 2025 har ett genomsnitt på 2,4 % varav 61,9 % utgörs av långtidssjukskrivningar (>90 dagar). Motsvarande siffra för T2 2024 låg på 2,6 %. Sammanfattningsvis ligger sjukfrånvaron på en låg och sund nivå i bolaget.

4.4 Arbetad tid och frånvaro

Arbetad tid och frånvaro		T2 2025	
	Kön	Dagar	Procent
Nettoarbetstid	Kvinnor	15 197	-
	Män	21 607	-
	Totalt	36 804	-
Sjukdom totalt antal dagar	Kvinnor	602	4,0
	Män	285	1,3
	Totalt	888	2,4
Föräldrapenning	Kvinnor	1 488	9,8
	Män	393	1,8
	Totalt	1 881	5,1
VAB	Kvinnor	89	0,6
	Män	63	0,3
	Totalt	152	0,4
Semester	Kvinnor	1 697	11,2
	Män	2 605	12,1
	Totalt	4 302	11,7
Studier	Kvinnor	0	0
	Män	5	0
	Totalt	5	0
Övrig frånvaro	Kvinnor	25	0,2
	Män	130	0,6
	Totalt	155	0,4

5 Intern styrning och kontroll

5.1 Internkontrollplan

Framtagandet av internkontrollplanen bygger på en riskanalys där de väsentliga riskerna definieras tillsammans med kontrollmoment i samband med verksamhetsplaneringen. Uppföljningen av dessa görs vid respektive delårsrapportering.

Uppföljning av den för året beslutade internkontrollplanen för Gästrike Vatten AB inklusive dotterbolag görs i särskild ordning. (Se dokument Änr 308527.)

Utifrån pågående arbete att förstärka förmågan och skapa förutsättningar för en väl fungerande intern styrning och kontroll genomför ledningsgruppen tertialvis en workshop för att identifiera väsentliga risker kopplat till uppdraget. Detta är en del i verksamhetsuppföljningen. För delår två identifierades följande risker där verksamheten aktivt arbetar för att reducera riskvärdet genom lämpliga och rimliga åtgärder. Samtliga risker klassades som låg risk – mellanhög risk.

Verksamhetsrisker:

1. Utmaning att rekrytera viss nyckelkompetens inom VA-området vilket kan leda till kvalitetsbrister i verksamheten, ökad arbetsbelastning för befintliga medarbetare, förseningar och fördyringar i pågående investeringar.
2. Grundvattennivåerna i Östhammars kommun är fortsatt låga vilket kan leda till kvalitetspåverkan för kund samt påverka samhällsutvecklingen i Östhammars kommun.

Finansiella risker:

1. Risk för fortsatt lågkonjunktur som kan leda till ökade kostnader och prisjusteringar vilket kan påverka kostnadsramen för de stora och fleråriga investeringarna.
2. Det finns risk att koncernen inte har förmåga att uppfylla sina åtaganden för de nya kraven inom cybersäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster enligt det kommande NIS2 direktivet utan att väsentligt öka utgifterna.

5.2 Status arbete med styrelsens prioriterade områden

Nedan tabell ger en status av de prioriterade områden för 2025 i Gästrike Vatten-koncernens Affärsplan för 2025-2028. För sex områden sker en särskild rapportering från respektive anläggningsbolags styrelse till kommunfullmäktige.

Uppdrag	Beskrivning prioriterat område	Status T2 2025
Kvalitet	Bättre dricksvattenkvalitet genom utökad rening av PFAS-ämnen vid två vattenverk i Gävle.	Statusrapport T2 2025
Leveranssäkerhet	Trygg dricksvattenförsörjning genom mer dricksvatten – samverkan mellan Gävle och Älvkarleby kommuner.	Statusrapport T2 2025
Leveranssäkerhet	Utveckling av avloppsrening för Gävle – Nytt avloppsreningsverk i Gävle och åtgärder på nuvarande reningsverk Duvbacken.	Statusrapport T2 2025
Leveranssäkerhet	VA-utveckling Östra Östhammar.	Statusrapport T2 2025
Leveranssäkerhet	VA-utveckling Åbyggeby, Gävle	Statusrapport T2 2025
Leveranssäkerhet	Status ärenden skadekrav efter skyfall 2021, Gävle	Statusrapport T2 2025
Leveranssäkerhet	Stärka krisberedskap och krishantering	Arbete fortlöper under året
Leveranssäkerhet	Stärkt arbete med informationssäkerhet	Arbete fortlöper under året
Kvalitet	Översyn av Taxa och ABVA	Arbete fortlöper under året
Kompetens och arbetsmiljö	Kompetensförsörjningsstrategi tas fram	Arbete fortlöper under året
Kvalitet	Kommunikationsstrategi tas fram	Arbete fortlöper under året

6 Rapportering bolag tertial 2 2025

6.1 Gästrike Vatten AB

6.1.1 Utfall och prognos Gästrike Vatten AB

Resultaträkning (mnkr)	Utfall	Budget	Avvikelse utfall mot budget	Budget	Prognos	Avvikelse prognos mot budget	Avvikelse T2 prognos mot T1
Gästrike Vatten AB	aug 2025	aug 2 025	aug 2025	helår 2025	helår 2 025	helår 2 025	helår 2 025
Intäkter från dotterbolag	105,5	120,7	-15,2	181,0	169,2	-11,8	-11,4
Övriga intäkter	0,3	0,0	0,3	0,0	0,5	0,5	0,4
Verksamhetskostnader	-23,3	-23,4	0,0	-35,0	-37,0	-2,0	-1,8
Verksamhetsprojekt	-0,8	-2,3	1,5	-3,5	-2,5	1,0	0,5
Personalkostnader	-79,7	-92,4	12,6	-138,6	-127,2	11,4	11,4
Avskrivningar	-1,4	-2,1	0,7	-3,2	-2,2	1,0	1,0
Rörelseresultat	0,4	0,5	-0,1	0,7	0,7	0,0	0,0
Finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-0,4	-0,4	0,0	-0,6	-0,6	0,0	0,0
Resultat efter fin. poster	0,0	0,1	-0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Bokslutsdispositioner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat före skatt	0,0	0,1	-0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Skatt	0,0	-0,1	0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0
Periodens resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Investeringar (mnkr)	Utfall	Budget	Avvikelse utfall mot budget	Budget	Prognos	Avvikelse prognos mot budget	Avvikelse T2 prognos mot T1
Gästrike Vatten AB	aug 2 025	aug 2 025	aug 2 025	helår 2 025	helår 2 025	helår 2 025	helår 2 025
Investeringar	0,0	1,3	-1,3	2,0	2,0	0,0	0,0
Exploateringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt investeringar	0,0	1,3	-1,3	2,0	2,0	0,0	0,0

Utfallet till och med augusti vad gäller bolagets totala kostnader är ca 15 mnkr lägre än budget. Det innebär att 15 mnkr mindre än budgeterat har fördelats till anläggningsbolagen. Den lägre kostnadsnivån är till stor del (ca 12,5 mnkr) relaterad till personalkostnaderna, dels till följd av att medelantalet anställda under perioden inte har varit i nivå med budget, men dels också i form av en periodiseringsavvikelse då sommarens semesteruttag innebär lägre kostnad just dessa månader. Periodens verksamhetskostnader är i nivå med budget, medan kostnaderna för verksamhetsprojekt och avskrivningar är lite lägre än budgeterat.

Prognosen för helåret är att bolagets totala kostnader kommer att vara ca 12 mnkr lägre än budgeterat. Avvikelsen är i princip fullt ut relaterad till personalkostnaderna, till följd av att den mycket offensiva rekryteringstakt som låg till grund för personalkostnadsbudgeten har visat sig vara för hög. Steg framåt har tagits och förväntas tas under tertial 3, men inte i planerad omfattning och takt. Prognosen är i nuläget att vi kommer att vara ca 160 medarbetare vid utgången av år 2025, med ett genomsnitt på ca 154 årsanställda för helåret. Detta ska jämföras med antaganden i budget om att vara 175 medarbetare vid årsskiftet, och ett genomsnitt på 167,5 årsanställda på helårsbasis. Som en konsekvens av mindre egen personal i verksamheten bedöms helårskostnaden för resurskonsulter bli högre än budgeterat, om än inte alls i samma utsträckning. Detta innebär en höjd prognos för verksamhetskostnader med 2 mnkr, vilken dock möts av sänkt prognos för verksamhetsprojekt och avskrivningskostnader.

Inga investeringar har gjorts hittills i år. Prognosen för helåret är 2 mnkr vilket är i nivå med budget. Planerade investeringar under tertial 3 avser utbyte av modem samt inköp av reservkraftaggregat.

6.1.2 Väsentliga händelser Gästrike Vatten AB

- Fortsatt stora förändringar i tidplaner och aktiviteter internt, i våra kommuner och hos statliga och privat aktörer.
- Under perioden har arbete fortsatt utifrån resultatet från tidigare års samt vårens medarbetarundersökning. Bland annat har fortsatt ledarutveckling och utbildning till chefer genomförts, internkommunikationen stärkts, medarbetardag genomförts och ombyggnad av lokalerna vid Sättra vattenverk i Gävle fortlöpt. Arbetet är långsiktigt.
- Svar på krav för ersättning från fastighetsägare för självrisk efter skyfallet 2021 har börjat ges. Inledningsvis gäller det fastighetsägare i Gävle kommun.
- Ansökningar har lämnats in till utlysningar inom det nationella innovationsprogrammet Water Wise Society (WWS).
- Samverkan med Gästrike Återvinnare och Östhammars kommun har fortlöpt för att finna lösningar på omhändertagande av slam från enskilda avlopp samt kommunala reningsverk på kort och lång sikt.
- Remissvar har lämnats på den nationella utredningen Ökad VA-beredskap. I svaret har även påtalats att det är nödvändigt att en utredning med uppdrag att skapa robusta finansieringsförutsättningar över tid för va-verksamheterna kommer till stånd.
- Årsstämma för Gästrike Vatten AB har genomförts.
- Respektive anläggningsbolags styrelse har beslutat om att föreslå höjningar för VA-taxans bruksavgift från 1 januari 2026 till respektive kommunfullmäktige.
- Gästrike Vatten AB:s styrelse har beslutat om Långsiktig plan för Gästrike Vatten-koncernen för 2026-2029. Samtliga styrelser inom Gästrike Vatten-koncernen har utifrån intäkter och långsiktig plan beslutat om budgetramar för 2026-2029 med utblick för investeringar.
- Gästrike Vatten AB:s styrelse har beslutat om att föreslå respektive kommunfullmäktige att besluta om Kommunala föreskrifter om användning av den allmänna VA-anläggningen (KFVA) inom Gästrike Vatten-koncernen att gälla från 1 januari 2026. Det är en uppdatering och namnändring av tidigare Allmänna bestämmelser om användning av den allmänna VA-anläggningen (ABVA).

Gävle Vatten AB

6.1.3 Utfall och prognos Gävle Vatten AB

Resultaträkning (mnkr)	Utfall	Budget	Avvikelse utfall mot budget	Budget	Prognos	Avvikelse prognos mot budget	Avvikelse T2 prognos mot T1
Gävle Vatten AB	aug 2025	aug 2 025	aug 2025	helår 2025	helår 2 025	helår 2 025	helår 2 025
Periodiserade anslutningsintäkter	9,2	11,2	-2,0	16,9	16,9	0,0	0,0
"Investeringsfond" återföring	2,4	2,2	0,2	3,3	3,6	0,3	0,3
Rörelsens intäkter	206,6	207,7	-1,1	309,4	309,1	-0,3	-0,3
Verksamhetskostnader	-131,9	-134,8	3,0	-202,2	-205,3	-3,1	-1,2
Verksamhetsprojekt	-15,7	-21,6	5,9	-32,4	-32,4	0,0	4,0
Avskrivningar	-25,0	-28,7	3,7	-43,0	-38,0	5,0	4,0
Rörelseresultat	45,7	36,1	9,6	51,9	53,8	1,9	6,8
Finansiella intäkter	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
Finansiella kostnader	-14,5	-24,7	10,2	-37,0	-26,1	10,9	6,9
Resultat efter fin. poster	31,3	11,4	19,9	14,9	27,8	12,9	13,8
Bokslutsdispositioner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat före skatt	31,3	11,4	19,9	14,9	27,8	12,9	13,8
Skatt	0,0	-2,0	2,0	-3,0	-3,0	0,0	0,0
Periodens resultat	31,3	9,4	21,9	11,9	24,8	12,9	13,8

Investeringar & Exploateringar (mnkr)	Utfall	Budget	Avvikelse utfall mot budget	Budget	Prognos	Avvikelse prognos mot budget	Avvikelse T2 prognos mot T1
Gävle Vatten AB	aug 2 025	aug 2 025	aug 2 025	helår 2 025	helår 2 025	helår 2 025	helår 2 025
Investeringar	257,3	467,0	-209,7	700,5	510,0	-190,5	-156,4
Exploateringar	62,1	78,7	-16,5	118,0	137,4	19,4	-14,7
Totalt investeringar	319,4	545,7	-226,3	818,5	647,4	-171,1	-171,1

(Positivt resultat = överuttag, dvs skuld till VA-kollektivet. Negativt resultat = underuttag, dvs fordran på VA-kollektivet)

Saldo Överuttag/Underuttag (mnkr)	Utfall 2024	Prognos 2025	Prognos 2026
Akkumulerad kort skuld (+) resp. fordran (-) till VA-kollektivet	-4,2	20,6	17,0

Utfallet till och med augusti visar ett resultat på ca +31 mnkr, vilket är 22 mnkr högre än periodens budget. Den positiva avvikelsen är kopplad till såväl lägre kapitalkostnader än budgeterat (totalt 14 mnkr) som till lägre rörelsekostnader (totalt 9 mnkr). De lägre kapitalkostnaderna förklaras främst av att lånevolymen varit lägre än budgeterat efter förskjutna tidplaner i investeringsprojekt och utbetalningar avseende regresskrav efter skyfallet 2021 som visserligen har genomförts under perioden men inte i den takt som var budgeterat, men också av lägre avskrivningskostnader kopplat till senarelagda aktiveringstidpunkter för investeringar. De lägre rörelsekostnaderna avser i första hand verksamhetsprojekten där utfallet oftast inte faller ut jämnt över året, men i viss mån även verksamhetskostnaderna där bland annat en retroaktiv kreditering från Älvkarleby Vatten som gjordes under tertiäl 1 med 2 mnkr avseende avgifter för VA till Furuvik för åren 2021–2024 har bidragit till en lägre nivå. De totala intäkterna är ca 3 mnkr lägre än budget.

Prognosen för helåret är ett resultat på ca +25 mnkr, om än med stor säkerhet i siffrorna. Detta är ca 13 mnkr högre än budgeterat, och 14 mnkr över den prognos som lämnades vid tertiäl 1. Den beräknade resultatförbättringen gentemot budget är fullt ut relaterad till kapitalkostnaderna, som på helårsbasis bedöms bli ca 16 mnkr lägre än budget. När det gäller intäkterna är bedömningen i nuläget att de kommer att återhämta sig till budgeterat nivå för helåret. Arbetet i verksamhetsprojekten beräknas öka i intensitet under hösten och också ge ett helårsutfall i nivå med budget. Även verksamhetskostnaderna beräknas komma att öka under hösten till ett helårsutfall på ca 3 mnkr över budget trots krediteringen från Älvkarleby Vatten på 2 mnkr. Höjd prognos för bland annat snöröjning, läcklagningar samt för personella resurser i linjearbetet är poster som bidrar till detta.

Prognos avseende kostnad för skadestånd kopplade till skyfallet i augusti 2021 är oförändrad och motsvarar tidigare gjord avsättning på 400 mnkr. Avsättningen minskas successivt i takt med att utbetalningar görs.

Helårsprognosen för investeringar uppgår till ca 650 mnkr, vilket är ca 170 mnkr lägre än budget och lika mycket under den prognos som lämnades efter tertiäl 1. Förskjutna tidplaner i flera av de stora projekt som pågår är förklaringen till detta, varav Trygg Vattenförsörjning Gävle och Älvkarleby står för ca 130 mnkr, Nytt Reningsverk för ca 25 mnkr och Bättre dricksvattenkvalitet för ca 15 mnkr. Tidsförskjutningen bedöms inte i något av projekten påverka den slutliga leveranstidpunkten, utan det handlar enbart om omfördelning av investeringsutgifter under projektiden.

6.1.4 Väsentliga händelser Gävle Vatten AB

- Flera av de planerade aktiviteterna har fortlöpt eller färdigställts. Exempelvis ledningsnätsförnyelse i Bomhus och Hagaström, proaktiv läcksökning har haft fokus på Valbo samt arbete för anslutning av kunder.
- Åtgärder har vidtagits i Hamrångebygden för att förbättra vattenkvaliteten. Två mer omfattande läckor har åtgärdats, en i Bomhus och en i Valbo.
- Programmet Trygg dricksvattenförsörjning genom mer dricksvatten – samverkan mellan Gävle och Älvkarleby kommuner fortskrider enligt plan. Detaljplan för fastighet där vattenverket ska byggas, vann laga kraft i juli.
- För att säkerställa kontinuerlig drift och följa miljölagstiftningen vid Duvbacken reningsverk pågår samråd inför nytt miljötillstånd som ska täcka perioden 1 januari 2028 till och med 31 december 2032.
- Gävle Vatten AB:s styrelse har beslut fattats om att skjuta fram tidplanen för utförande av rening av vattnet i Valbo på grund av översyn av reningsmetod samt då lokalisering av reningen för dricksvattnet i Valbo kommer att ske i ett nytt kompletterande vattenverk i Nybo.
- Gävle Vatten AB:s styrelse har beslutat om genomförande av entreprenad för Gävles nya reningsverk med en investeringsbudget på 2 800 – 3 300 mnkr och givit Vd i uppdrag att genomföra entreprenaden. Markarbeten för det nya avloppsreningsverket i Gävle har fortsatt enligt plan under tertialet.
- Gävle Vatten AB:s styrelse har beslutat om att föreslå Gävle kommunfullmäktige att höja VA-taxans bruksavgift från 1 januari 2026 respektive 2027.
- Gävle Vatten AB:s styrelse har beslutat om att föreslå Gävle kommunfullmäktige att utöka verksamhetsområdet för vatten och spillvatten i Åbyggeby. En tidigare överklagan från en fastighetsägare som hanterats i Mark- och miljödomstolen är avslutad. Till stor del kommer anslutning till kommunalt VA kunna erbjudas före 2025-12-31.
- Årsstämman för Gävle Vatten AB har genomförts.

6.1.5 Statistik Gävle Vatten AB

Nyckeltal (t kbm)	T2 2025	T2 2024	T2 2023	T2 2022	T2 2021
Mottagen mängd	8 733 797	10 825 608	10 564 432	9 122 824	11 105 378
Producerad mängd	5 522 400	5 740 944	6 411 052	6 144 440	6 362 745
Försåld mängd	4 513 230	4 413 510	4 344 950	4 447 415	4 371 901
Antal vattenläckor	19	62	47	33	35
Antal avloppsstoppar	36	58	72	61	75

6.2 Hofors Vatten AB

6.2.1 Utfall och prognos Hofors Vatten AB

Resultaträkning (mnkr)	Utfall	Budget	Avvikelse utfall mot budget	Budget	Prognos	Avvikelse prognos mot budget	Avvikelse T2 prognos mot T1
Hofors Vatten AB	aug 2025	aug 2 025	aug 2025	helår 2025	helår 2 025	helår 2 025	helår 2 025
Periodiserade anslutningsintäkter	0,3	0,0	0,3	0,1	0,4	0,3	0,3
"Investeringsfond" återföring	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rörelsens intäkter	23,1	23,3	-0,2	34,9	34,8	0,0	0,0
Verksamhetskostnader	-16,0	-15,8	-0,1	-23,8	-23,6	0,2	0,2
Verksamhetsprojekt	-2,9	-2,4	-0,6	-3,5	-4,9	-1,4	-0,5
Avskrivningar	-3,7	-3,8	0,2	-5,8	-5,6	0,2	0,0
Rörelseresultat	0,8	1,3	-0,4	1,9	1,1	-0,8	0,0
Finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-1,5	-1,4	-0,1	-2,2	-2,3	-0,1	-0,1
Resultat efter fin. poster	-0,7	-0,2	-0,5	-0,3	-1,1	-0,9	-0,1
Bokslutsdispositioner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat före skatt	-0,7	-0,2	-0,5	-0,3	-1,1	-0,9	-0,1
Skatt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Periodens resultat	-0,7	-0,2	-0,5	-0,3	-1,1	-0,9	-0,1

Investeringar & Exploateringar (mnkr)	Utfall	Budget	Avvikelse utfall mot budget	Budget	Prognos	Avvikelse prognos mot budget	Avvikelse T2 prognos mot T1
Hofors Vatten AB	aug 2 025	aug 2 025	aug 2 025	helår 2 025	helår 2 025	helår 2 025	helår 2 025
Investeringar	1,9	6,4	-4,5	9,7	8,1	-1,5	1,1
Exploateringar	0,3	0,2	0,1	0,3	0,3	0,0	0,0
Totalt investeringar	2,2	6,6	-4,5	10,0	8,4	-1,5	1,1

(Positivt resultat = överuttag, dvs skuld till VA-kollektivet. Negativt resultat = underuttag, dvs fordran på VA-kollektivet)

Saldo Överuttag/Underuttag (mnkr)	Utfall 2024	Prognos 2025	Prognos 2026
Akkumulerad kort skuld (+) resp. fordran (-) till VA-kollektivet	-0,9	-2,0	-1,9

Utfallet till och med augusti visar ett resultat på -0,7 mnkr, vilket är 0,5 mnkr lägre än periodens budget. Avvikelsen är fullt ut relaterad till verksamhetsprojekten, närmare bestämt till ej budgeterade kostnader för skyfallsutredningar. Brukningsintäkterna är marginellt lägre än budget för perioden, men kompenseras av tillkommande anslutningsintäkter avseende Västerhöjdens äldreboende som fakturerades i juli. Verksamhetskostnader och kapitalkostnader är i nivå med budget. När det gäller verksamhetskostnaderna så ingår retroaktiva entreprenad- och materialkostnader avseende 2024 i periodens utfall med ca 0,8 mnkr, men de motverkas av att lägre kostnader än budgeterat har fördelats från Gästrik Vatten.

Prognosen för helåret är ett resultat på -1,1 mnkr, vilket är 0,9 mnkr lägre än budget men ungefär i nivå med den prognos som lämnades efter tertial 1. Även på helårsbasis är det verksamhetsprojektet för skyfallsutredningar som förklarar budgetavvikelsen. Det är en post som togs upp som en risk inför beslut om budget för 2025, helårsprognosen är per den 31 augusti 1,8 mnkr, men efter översyn av övrig verksamhet för att minska överdraget stannar beräknad kostnadsökning för verksamhetsprojekt totalt på 1,4 mnkr. Viss dämpning beräknas ges genom de tillkommande anslutningsintäkterna och en ytterligare något sänkt prognos för fördelade kostnader från Gästrik Vatten. Brukningsintäkterna bedöms komma att återhämta sig till budgeterad nivå på helårsbasis, och även prognosen för kapitalkostnaderna är i nivå med budget.

Helårsprognosen för totala investeringar uppgår till 8,4 mnkr, vilket är 1,5 mnkr lägre än budget men 1,1 mnkr över den prognos som lämnades efter tertial 1. En ej budgeterad slutavräkning som har gjorts av Trafikverket avseende E16-projektet bidrar till den sänkta prognosen i förhållande till budget med ca 0,9 mnkr, i övrigt sticker ingen enskild post ut. Utfallet för totala investeringar till och med augusti är 2,2 mnkr, vilket är 4,5 mnkr lägre än periodens budget och lågt även i förhållande till helårsprognosen. De projekt som framför allt beräknas generera utgifter under tertial 3 avser ledningsnätsförnyelse vid Gamla Landsvägen, samt anläggandet av ny rens vid Hofors Reningsverk.

6.2.2 Väsentliga händelser Hofors Vatten AB

- Stor nattlig läcka i Torsåker i maj gjorde att kokningsrekommendation som försiktighetsåtgärd infördes. Inom kort kunde kokningsrekommendationen hävas. Tankar kördes ut för att underlätta för kunderna.
- Omfattande störning i vattenproduktionen i Hofors vattenverk under augusti. Reservvattentäkt ersatte ordinarie vattentäkt. Ingen kundpåverkan tack vare organisationens hantering.
- Fortsatt entreprenadarbete längs Gamla Landsvägen i Torsåker där man förnyar ledningsnätet. Även ledningsnätsförnyelse på Brännskärsgatan.
- Vattenmätarbyten för kunder har delvis flyttats fram till kommande år.
- Årsstämma för Hofors Vatten AB har genomförts.
- Hofors Vatten AB:s styrelse har beslutat om att föreslå Hofors kommunfullmäktige att höja VA-taxans brukningsavgift från 1 januari 2026.

6.2.3 Statistik Hofors Vatten AB

Nyckeltal (t kbm)	T2 2025	T2 2024	T2 2023	T2 2022	T2 2021
Mottagen mängd	953 723	1 259 594	1 170 974	882 599	1 178 923
Producerad mängd	797 737	758 351	738 417	795 024	850 179
Försåld mängd	415 624	473 853	444 360	511 398	501 759
Antal vattenläckor	6	10	3	3	12
Antal avloppsstoppar	3	3	11	10	10

6.3 Ockelbo Vatten AB

6.3.1 Utfall och prognos Ockelbo Vatten AB

Resultaträkning (mnkr)	Utfall	Budget	Avvikelse utfall mot budget	Budget	Prognos	Avvikelse prognos mot budget	Avvikelse T2 prognos mot T1
Ockelbo Vatten AB	aug 2025	aug 2 025	aug 2025	helår 2025	helår 2 025	helår 2 025	helår 2 025
Periodiserade anslutningsintäkter	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
"Investeringsfond" återföring	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rörelsens intäkter	14,7	14,9	-0,2	22,6	22,4	-0,2	-0,2
Verksamhetskostnader	-9,0	-9,9	0,9	-14,8	-14,4	0,4	0,4
Verksamhetsprojekt	-0,5	-0,9	0,4	-1,4	-0,6	0,8	0,7
Avskrivningar	-2,8	-2,9	0,1	-4,4	-4,2	0,1	0,1
Rörelseresultat	2,5	1,2	1,3	2,1	3,3	1,2	1,1
Finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-1,4	-1,5	0,1	-2,3	-2,1	0,2	0,2
Resultat efter fin. poster	1,2	-0,3	1,5	-0,1	1,2	1,4	1,3
Bokslutsdispositioner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat före skatt	1,2	-0,3	1,5	-0,1	1,2	1,4	1,3
Skatt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Periodens resultat	1,2	-0,3	1,5	-0,1	1,2	1,4	1,3

Investeringar & Exploateringar (mnkr)	Utfall	Budget	Avvikelse utfall mot budget	Budget	Prognos	Avvikelse prognos mot budget	Avvikelse T2 prognos mot T1
Ockelbo Vatten AB	aug 2 025	aug 2 025	aug 2 025	helår 2 025	helår 2 025	helår 2 025	helår 2 025
Investeringar	1,6	3,4	-1,8	5,2	3,9	-1,3	-1,1
Exploateringar	0,5	0,2	0,3	0,3	0,5	0,2	0,0
Totalt investeringar	2,1	3,6	-1,6	5,5	4,4	-1,1	-1,1

(Positivt resultat = överuttag, dvs skuld till VA-kollektivet. Negativt resultat = underuttag, dvs fordran på VA-kollektivet)

Saldo Överuttag/Underuttag (mnkr)	Utfall 2024	Prognos 2025	Prognos 2026
Ackumulerad kort skuld (+) resp. fordran (-) till VA-kollektivet	-1,9	-0,7	0,0

Utfallet till och med augusti visar ett resultat på +1,2 mnkr, vilket är 1,5 mnkr högre än periodens budget. Den positiva avvikelsen förklaras främst av lägre kostnad än budgeterat för verksamhetskostnader, i huvudsak till följd av att mindre kostnader än budgeterat har fördelats från Gästrike Vatten, samt för verksamhetsprojekt. De totala kapitalkostnaderna är 0,3 mnkr lägre än budget, samtidigt som bruksintäkterna är 0,2 mnkr lägre än budget.

Prognosen för helåret är också ett resultat på +1,2 mnkr, vilket är 1,4 mnkr högre än budget och nästan lika mycket över den prognos som lämnades efter tertial 1. Främst handlar det om att prognosen för verksamhetsprojekt har justerats ner, då få aktiviteter ligger i plan för hösten. Även verksamhetskostnaderna beräknas bli något lägre än budget, i huvudsak kopplat till sänkt prognos för fördelade kostnader från Gästrike Vatten. Såväl intäkter som kapitalkostnader bedöms komma att vara i nivå med budget under tertial 3, vilket innebär en prognos på helårsbasis för dessa poster på 0,2 mnkr respektive 0,3 mnkr under budget.

Utfallet för totala investeringar uppgår för perioden till 2,1 mnkr, vilket är 1,6 mnkr lägre än budget. Prognosen för helåret är ett utfall på 4,4 mnkr, vilket är 1,1 mnkr lägre än budget och lika mycket under den prognos som lämnades efter tertial 1. En mindre omfördelning från reinvestering till exploatering/förtätning har gjorts, i övrigt är det ingen enskild post som sticker ut.

6.3.2 Väsentliga händelser Ockelbo Vatten AB

- Flera av de planerade aktiviteterna har fortlöpt eller färdigställts. Exempelvis ledningsnätsförnyelse i Jädraås och Ockelbo centralort, arbete för anslutning av kund, underhållsåtgärder på Ockelbo reningsverk och Åbyggeby reningsverk.
- Årsstämma för Ockelbo Vatten AB har genomförts.
- Ockelbo kommunfullmäktige har beslutat att höja VA-taxans bruksavgift från 1 januari 2026 i enlighet med Ockelbo Vatten AB:s förslag.

6.3.3 Statistik Ockelbo Vatten AB

Nyckeltal (t kbm)	T2 2025	T2 2024	T2 2023	T2 2022	T2 2021
Mottagen mängd	421 184	559 413	518 229	401 666	535 134
Producerad mängd	255 531	252 590	232 268	262 120	250 652
Försåld mängd	169 226	202 283	179 646	176 504	182 893
Antal vattenläckor	4	6	9	9	1
Antal avloppsstoppar	8	8	11	10	14

6.4 Älvkarleby Vatten AB

6.4.1 Utfall och prognos Älvkarleby Vatten AB

Resultaträkning (mnkr)	Utfall	Budget	Avvikelse utfall mot budget	Budget	Prognos	Avvikelse prognos mot budget	Avvikelse T2 prognos mot T1
Älvkarleby Vatten AB	aug 2025	aug 2 025	aug 2025	helår 2025	helår 2 025	helår 2 025	helår 2 025
Periodiserade anslutningsintäkter	0,2	0,2	0,0	0,3	0,3	0,0	0,0
"Investeringsfond" återföring	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rörelsens intäkter	19,7	21,5	-1,8	32,8	30,8	-2,0	0,0
- Varav retroaktiv kreditering av engångskaraktär	-2,0	0,0	-2,0	0,0	-2,0	-2,0	0,0
Verksamhetskostnader	-15,4	-15,9	0,5	-23,9	-23,9	0,0	0,9
Verksamhetsprojekt	-1,5	-2,8	1,3	-4,2	-3,4	0,8	0,4
Avskrivningar	-3,9	-3,8	0,0	-5,8	-5,9	-0,1	0,0
Rörelseresultat	-0,8	-0,8	0,0	-0,7	-2,0	-1,3	1,3
Finansiella intäkter	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0
Finansiella kostnader	-1,5	-1,6	0,1	-2,5	-2,3	0,2	0,2
Resultat efter fin. poster	-2,2	-2,4	0,2	-3,2	-4,3	-1,1	1,4
Bokslutsdispositioner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat före skatt	-2,2	-2,4	0,2	-3,2	-4,3	-1,1	1,4
Skatt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Periodens resultat	-2,2	-2,4	0,2	-3,2	-4,3	-1,1	1,4

Investeringar & Exploateringar (mnkr)	Utfall	Budget	Avvikelse utfall mot budget	Budget	Prognos	Avvikelse prognos mot budget	Avvikelse T2 prognos mot T1
Älvkarleby Vatten AB	aug 2 025	aug 2 025	aug 2 025	helår 2 025	helår 2 025	helår 2 025	helår 2 025
Investeringar	1,7	6,2	-4,5	9,3	8,7	-0,6	-0,6
Exploateringar	0,2	0,5	-0,3	0,7	0,7	0,0	0,0
Totalt investeringar	1,9	6,6	-4,8	10,0	9,4	-0,6	-0,6

(Positivt resultat = överuttag, dvs skuld till VA-kollektivet. Negativt resultat = underuttag, dvs fordran på VA-kollektivet)

Saldo Överuttag/Underuttag (mnkr)	Utfall 2024	Prognos 2025	Prognos 2026
Ackumulerad kort skuld (+) resp. fordran (-) till VA-kollektivet	6,6	2,3	-0,1

Utfallet till och med augusti visar ett resultat på -2,2 mnkr, vilket är ungefär i nivå med periodens budget. De totala intäkterna är 1,8 mnkr lägre än budget, efter att en retroaktiv kreditering gjorts till Gävle Vatten under tertial 1 med 2 mnkr avseende bruksintäkter för åren 2021–2024. Intäktsbortfallet motverkas dock av en lägre kostnadsnivå än budgeterat, främst vad gäller verksamhetsprojekt men också vad gäller löpande verksamhetskostnader. Som rapporterades efter tertial 1 så ingår i periodens verksamhetskostnader såväl ökad avsättning för befarade skadestånd med drygt 1 mnkr, som retroaktiva entreprenadkostnader avseende 2024 med ca 0,5 mnkr, vilka inte var beaktade i budget. Dock har inbetalning från kunder avseende fakturor som tidigare skrivits ner som befarade kundförluster, lägre kostnader än budgeterat som har fördelats från Gästrike Vatten under tertial 2 samt en generellt lite lägre kostnadsnivå i den löpande verksamheten under tertial 2, mer än väl kompenserat för dessa poster. Periodens kapitalkostnader är ungefär i nivå med budget.

Prognosen för helåret är ett resultat på -4,3 mnkr, vilket är 1,1 mnkr lägre än budget men 1,4 mnkr högre än den prognos som lämnades efter tertial 1. De totala intäkterna bedöms även på helårsbasis bli 2 mnkr lägre än budget, kopplat till den retroaktiva krediteringen till Gävle Vatten. Dämpning beräknas dock ges med ca 0,8 mnkr till följd av sänkt prognos för verksamhetsprojekt, då aktiviteter kopplade till ledningsnätet visserligen beräknas fullföljas enligt plan, men behovet av åtgärder inom andra områden, främst vad gäller dricksvattenförsörjningen, har visat sig vara mindre än den bedömning som gjordes då budgeten upprättades. Vad gäller verksamhetskostnaderna så är bedömningen att kostnadsnivån kommer att öka något under tertial 3 vilket innebär en helårsprognos totalt sett i nivå med budget (men med de underliggande avvikelser som nämnts ovan beträffande befarade skadestånd, retroaktiva entreprenadkostnader, befarade kundförluster och fördelade kostnader från Gästrike Vatten). Kapitalkostnaderna bedöms även på helårsbasis bli ungefär i nivå med budget.

Helårsprognosen för totala investeringar uppgår till 9,4 mnkr, vilket är 0,6 mnkr lägre än budget och lika mycket under den prognos som lämnades efter tertial 1. Utfallet till och med augusti är 1,9 mnkr, vilket är 4,8 mnkr lägre än periodens budget och lågt även i förhållande till helårsprognosen. De projekt som framför allt beräknas generera utgifter under tertial 3 men har ett lågt utfall till och med augusti avser ledningsnätsförnyelse Fleräng samt åtgärder på Skutskärs reningsverk.

6.4.2 Väsentliga händelser Älvkarleby Vatten AB

- Flera av de planerade aktiviteterna har fortlöpt eller färdigställts. Exempelvis UV-ljus, ledningsnätsförnyelse efter Galleråvägen och Fleräng samt arbete för anslutning av kund.
- Yttrande har lämnats på samrådshandlingen för ny översiktsplan för Älvkarleby kommun.
- Dialog har fortlöpt avseende inriktning och utveckling inför kommande planperiod.
- Programmet Trygg dricksvattenförsörjning genom mer dricksvatten – samverkan mellan Gävle och Älvkarleby kommuner fortskrider enligt plan. Detaljplan för fastighet där vattenverket ska byggas, vann laga kraft i juli.
- Årsstämma för Älvkarleby Vatten AB har genomförts.
- Älvkarleby kommunfullmäktige har beslutat att höja VA-taxans bruksavgift från 1 januari 2026 i enlighet med Älvkarleby Vatten AB:s förslag.

6.4.3 Statistik Älvkarleby Vatten AB

Nyckeltal (t kbm)	T2 2025	T2 2024	T2 2023	T2 2022	T2 2021
Mottagen mängd	1 013 288	1 418 095	1 275 421	965 712	1 247 444
Producerad mängd	776 308	859 468	953 193	917 794	975 699
Försåld mängd	447 936	578 167	596 979	583 089	629 718
Antal vattenläckor	3	12	20	13	28
Antal avloppsstoppar	18	26	56	38	42

6.5 Östhammar Vatten AB

6.5.1 Utfall och prognos Östhammar Vatten AB

Resultaträkning (mnkr)	Utfall	Budget	Avvikelse utfall mot budget	Budget	Prognos	Avvikelse prognos mot budget	Avvikelse T2 prognos mot T1
Östhammar Vatten AB	aug 2025	aug 2 025	aug 2025	helår 2025	helår 2 025	helår 2 025	helår 2 025
Periodiserade anslutningsintäkter	0,8	0,8	0,0	1,3	1,3	0,0	0,0
"Investeringsfond" återföring	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rörelsens intäkter	47,0	47,0	0,0	70,0	70,0	0,0	0,0
Driftbidrag	4,0	4,0	0,0	6,0	6,0	0,0	0,0
Verksamhetskostnader	-28,6	-32,3	3,7	-48,4	-44,7	3,7	1,4
Verksamhetsprojekt	-5,8	-4,4	-1,4	-6,6	-10,4	-3,8	-1,7
Avskrivningar	-7,5	-7,8	0,4	-11,8	-11,3	0,4	0,4
Rörelseresultat	9,9	7,3	2,6	10,5	10,8	0,3	0,1
Finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-6,2	-6,3	0,1	-9,5	-9,5	0,0	0,0
Resultat efter fin. poster	3,7	1,0	2,7	1,0	1,3	0,3	0,1
Bokslutsdispositioner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat före skatt	3,7	1,0	2,7	1,0	1,3	0,3	0,1
Skatt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Periodens resultat	3,7	1,0	2,7	1,0	1,3	0,3	0,1

Investeringar & Exploateringar (mnkr)	Utfall	Budget	Avvikelse utfall mot budget	Budget	Prognos	Avvikelse prognos mot budget	Avvikelse T2 prognos mot T1
Östhammar Vatten AB	aug 2 025	aug 2 025	aug 2 025	helår 2 025	helår 2 025	helår 2 025	helår 2 025
Investeringar	26,9	31,6	-4,7	47,5	50,3	2,8	-0,8
Exploateringar	3,5	1,3	2,1	2,0	4,5	2,5	-0,5
Totalt investeringar*	30,4	33,0	-2,6	49,5	54,8	5,3	-1,3
*Varav program VA-utveckling Östra Östhammar	14,2	20,3	-6,2	30,5	30,0	-0,5	-0,7

(Positivt resultat = överuttag, dvs skuld till VA-kollektivet. Negativt resultat = underuttag, dvs fordran på VA-kollektivet)

Saldo Överuttag/Underuttag (mnkr)	Utfall 2024	Prognos 2025	Prognos 2026
Ackumulerad kort skuld (+) resp. fordran (-) till VA-kollektivet	-5,5	-4,2	-4,8

Utfallet till och med augusti visar ett resultat på +3,7 mnkr, vilket är 2,7 mnkr högre än periodens budget. Den positiva avvikelsen är i huvudsak relaterad till verksamhetskostnaderna, som är 3,7 mnkr lägre än budget. Detta förklaras främst av att lägre kostnader än budgeterat har fördelats från Gästrike Vatten, efter att mindre tid än beräknat har redovisats mot Östhammar Vatten, men också av lägre entreprenadkostnader än budgeterat i den löpande verksamheten till följd av att entreprenörerna varit fullt upptagna med våra större ledningsnätsförnyelseprojekt. Utfallet i verksamhetsprojekten däremot är 1,4 mnkr högre än budget för perioden, främst kopplat till skyfallsutredningar samt merkostnader efter förra årets oljeläckage i Gimo. Frågan om eventuell möjlighet till försäkringsersättning för detta utreds fortsatt, men ingen ersättning är i nuläget beaktad i resultatet. Avskrivningskostnaderna är ca 0,4 mnkr lägre än budget till följd av att investeringar inte har aktiverats fullt ut enligt plan, medan utfallet för såväl intäkter som för räntekostnader är ungefär i nivå med budget.

Prognosen för helåret är ett resultat på +1,3 mnkr vilket är ungefär i nivå med budget (+0,3 mnkr), och även i nivå med den prognos som lämnades efter tertial 1. Verksamhetskostnaderna bedöms ligga kvar på en nivå på ca 3,7 mnkr under budget även på helårsbasis, efter en fortsatt sänkt prognos för fördelade kostnader från Gästrike Vatten samt helårseffekt av de hittills låga entreprenadkostnaderna. Den prognosökning som gjordes efter tertial 1 avseende inköp av vatten från Tierp har till större delen justerats ner igen till följd av ett minskat behov i förhållande till den bedömning som gjordes i våras. De lägre verksamhetskostnaderna motverkas dock av en höjd prognos för verksamhetsprojekt med ungefär lika mycket (3,8 mnkr), kopplat till bland annat höjd prognos för skyfallsutredningar, utökad omfattning av vattenmätarbyten samt merkostnader efter förra årets oljeläckage i Gimo. Tillkommande kostnader för skyfallsutredningar är en post som togs upp som en risk inför beslut om budget för 2025, och utökad omfattning av vattenmätarbyten bedöms komma att öka framdriften i program VA-utveckling Östra Östhammar samt ge effekt i läcksökningsarbetet. Avskrivningskostnaderna bedöms ligga kvar på en nivå på ca 0,4 mnkr under budget även på helårsbasis, medan prognosen för intäkter, driftsbidrag och räntekostnader är i nivå med budget.

Helårsprognosen för totala investeringar uppgår till ca 55 mnkr, vilket är drygt 5 mnkr högre än budget men ca 1,5 mnkr lägre än den prognos som lämnades efter tertial 1. Prognosökningen avser bland annat kostnadsökningar vid grävning till följd av förorenade massor, samt till höjd prognos för förtätning/enstaka anslutningar. Prognosen för program VA-utveckling Östra Östhammar är ungefär i nivå med budget. Noterbart är dock att i den prognosen ingår 1,5 mnkr avseende utgifter för ledningsrätter vilka inte var beaktade i budget. Övriga investeringar i programmet bedöms således bli ca 2 mnkr lägre än budget i år, dock inte till följd av inbesparingar utan det handlar enbart om omfördelning av utgifter över tid.

6.5.2 Väsentliga händelser Östhammar Vatten AB

- Fortsatt mycket låga grundvattennivåer i stora delar av Östhammars kommun. Bevattningsförbud gäller för orterna Östhammar, Öregrund, Gräsö, Gimo, Hargshamn och Hökhuvud.
- Flera av de planerade aktiviteterna har fortlöpt eller färdigställts. Exempelvis ledningsnätsförnyelse i Gimo och Östhammar tätort, arbete för anslutning av kunder, byte av UV-ljus samt byte av vattenmätare hos kunder i Östhammars tätort.
- Ansökan om att revidera vattenskyddsområdet för vattentäkterna Ed och Börstil skickades 2022 till Länsstyrelsen i Uppsala län. Länsstyrelsen har under perioden skickat ut vattenskyddsområdet på samråd. Yttrande har lämnats på samrådet och förberedelse sker för att bemöta inkomna yttranden.
- Arbetet har fortsatt enligt plan inom program VA-utveckling östra Östhammar. Arbeta har skett i nära samverkan med Östhammars kommun.
- Östhammar kommunfullmäktige har beslutat att höja VA-taxans bruksavgift från 1 januari 2026 och tilldela ett driftbidrag på 5 mnkr för att möta ej aktiverbara rörelse- och kapitalkostnader kopplade till VA-utvecklingen i östra Östhammar under år 2026 i enlighet med förslag från Östhammar Vatten AB:s styrelse.
- Årsstämma för Östhammar Vatten AB har genomförts.

6.5.3 Statistik Östhammar Vatten AB

Nyckeltal (t kbm)	T2 2025	T2 2024	T2 2023	T2 2022	T2 2021
Mottagen mängd	1 286 289	1 939 740	1 731 923	1 340 905	1 559 328
Producerad mängd	740 760	776 527	793 940	706 109	688 449
Försåld mängd	564 490	557 344	546 808	553 286	555 947
Antal vattenläckor	1	6	16	9	19
Antal avloppsstoppar	2	15	36	44	43

Resultaträkning

Not

2025-01-01
-2025-08-31
(8 mån)

2024-01-01
-2024-12-31

Nettoomsättning
Övriga rörelseintäkter

45 930 238
5 015 772
50 946 010

64 843 417
3 805 063
68 648 480

Rörelsens kostnader

Produktionskostnader
Övriga externa kostnader
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar

-9 397 980
-24 135 252
-7 475 474
-41 008 706

-17 412 283
-36 546 850
-10 115 344
-64 074 477

Rörelseresultat

9 937 304

4 574 003

Resultat från finansiella poster

Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter
Räntekostnader och liknande resultatposter

12 433
-6 240 441
-6 228 008

27 938
-10 005 183
-9 977 245

Resultat efter finansiella poster

3 709 296

-5 403 242

Resultat före skatt

3 709 296

-5 403 242

Skatt på årets resultat

0

-71 503

Årets resultat

0

-5 474 745

Ej bokfört resultat

3 709 296

0

Balansräkning

Not

2025-08-31

2024-12-31

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar

Koncessioner, patent, licenser, varumärken samt
liknande rättigheter

10

519 573

423 968

519 573

423 968

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och mark

11

14 838 759

15 513 302

Maskiner och andra tekniska anläggningar

12

285 298 840

283 893 290

Inventarier, verktyg och installationer

13

11 413 594

11 633 793

Pågående nyanläggningar och förskott avseende
materiella anläggningstillgångar

14

70 169 277

47 878 535

381 720 470

358 918 920

Finansiella anläggningstillgångar

Uppskjuten skattefordran

376 738

376 738

376 738

376 738

Summa anläggningstillgångar

382 616 781

359 719 626

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar

1 515 231

735 164

Fordringar Östhammar Kommun

11 122 751

5 305 220

Övriga fordringar

834 843

1 898 113

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

19 503

938 316

13 492 328

8 876 813

Summa omsättningstillgångar

13 492 328

8 876 813

SUMMA TILLGÅNGAR

396 109 109

368 596 439

Balansräkning

Not

2025-08-31

2024-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Bundet eget kapital

Aktiekapital

100 000

100 000

100 000

100 000

Fritt eget kapital

Balanserad vinst eller förlust

4 525 255

10 000 000

Årets resultat

0

-5 474 745

4 525 255

4 525 255

Summa eget kapital

4 625 255

4 625 255

Avsättningar

Övriga avsättningar

3 300 000

3 150 000

3 300 000

3 150 000

Långfristiga skulder

Skulder till kreditinstitut

19

330 544 874

259 853 137

Övriga skulder

29 561 836

29 235 070

360 106 710

289 088 207

Kortfristiga skulder

Checkräkningskredit Gävle Kommun

11 216 545

22 622 081

Skulder till kreditinstitut

1 952 500

36 396 737

Leverantörsskulder

11 433 040

9 483 183

Skulder koncernföretag

-2 472 217

361 876

Skulder Östhammar kommun

446 373

592 500

Aktuella skatteskulder

172 754

0

Övriga skulder

-8 768

0

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

1 627 621

2 276 600

24 367 848

71 732 977

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

392 399 813

368 596 439

Ej bokfört resultat

3 709 296

0

Styrelsen Östhammar Vatten AB

Delårsrapport tertial 2 per 31 augusti 2025 Östhammar Vatten AB

Förslag till beslut

Östhammars Vatten AB:s styrelse beslutar

- att godkänna förslag till Verksamhetsrapport inklusive tertialbokslut per 31 augusti 2025.
- att överlämna Verksamhetsrapport inklusive tertialbokslut per 31 augusti 2025 till Östhammars kommun.

Ärendebeskrivning

Redovisning av Verksamhetsrapport inklusive tertialbokslut innefattar perioden januari – april 2024. Verksamhetsrapporten är gemensam för samtliga bolag inom Gästrike Vatten koncernen och innehåller övergripande målanalys, prognos för innevarande räkenskapsår, väsentliga händelser och avvikelser, riskbedömning samt kapitalberedskap.

Utfallet till och med augusti visar ett resultat på +3,7 mnkr, vilket är 2,7 mnkr högre än periodens budget.

Prognosen för helåret är ett resultat på +1,3 mnkr vilket är ungefär i nivå med budget (+0,3 mnkr), och även i nivå med den prognos som lämnades efter tertial 1. Verksamhetskostnaderna bedöms ligga kvar på en nivå på ca 3,7 mnkr under budget även på helårsbasis, efter en fortsatt sänkt prognos för fördelade kostnader från Gästrike Vatten samt helårseffekt av de hittills låga entreprenadkostnaderna. Den prognosökning som gjordes efter tertial 1 avseende inköp av vatten från Tierp har till större delen justerats ner igen till följd av ett minskat behov i förhållande till den bedömning som gjordes i våras. De lägre verksamhetskostnaderna motverkas dock av en höjd prognos för verksamhetsprojekt med ungefär lika mycket (3,8 mnkr), kopplat till bland annat höjd prognos för skyfallsutredningar, utökad omfattning av vattenmätarbyten samt merkostnader efter förra årets oljeläckage i Gimo. Tillkommande kostnader för skyfallsutredningar är en post som togs upp som en risk inför beslut om budget för 2025, och utökad omfattning av vattenmätarbyten bedöms komma att öka framdriften i program VA-utveckling Östra Östhammar samt ge effekt i läcksökningsarbetet. Avskrivningskostnaderna bedöms ligga kvar på en nivå på ca 0,4 mnkr under budget även på helårsbasis, medan prognosen för intäkter, driftsbidrag och räntekostnader är i nivå med budget.

Helårsprognosen för totala investeringar uppgår till ca 55 mnkr, vilket är drygt 5 mnkr högre än budget men ca 1,5 mnkr lägre än den prognos som lämnades efter tertial 1. Prognosökningen avser bland annat kostnadsökningar vid grävning till följd av förorenade massor, samt till höjd prognos för förtätning/enstaka anslutningar. Prognosen för program VA-utveckling Östra Östhammar är ungefär i nivå med budget. Noterbart är dock att i den prognosen ingår 1,5 mnkr avseende utgifter för ledningsrätter vilka inte var beaktade i budget. Övriga investeringar i programmet bedöms således bli ca 2 mnkr lägre än budget i år, dock inte till följd av inbesparingar utan det handlar enbart om omfördelning av utgifter över tid.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Verksamhetsrapport för Gästrike Vatten AB med dotterbolag per 31 augusti 2025
(DokumentID 20250929-00031)

Bilaga 2 Delårsrapport tertial 2, augusti 2025 Östhammar Vatten AB (DokumentID 20250924-00216)

Föredragande i ärendet är Lena Blad, Vd

STYRELSEMÖTE ÖSTHAMMAR VATTEN AB

Protokollet avser
DatumÖsthammar Vatten AB styrelsemöte per capsulam
2 oktober 2025

Protokollet har beslutats och signerats digitalt av styrelsens ledamöter.

ÖSTHAMMAR VATTEN AB:S STYRELSE

Pär-Olof Olsson, Ordförande
Margareta Widén Berggren, Vice ordförande
Tomas Bendiksen, Ledamot
Måns Lorichs, Ledamot
Sabina Ståhl, Ledamot

§1. MÖTETS ÖPPNANDE

§1.1 GODKÄNNANDE AV DAGORDNING

Styrelsen beslutar

att godkänna föreslagen dagordning.

§1.2 GODKÄNNANDE AV FÖREGÅENDE PROTOKOLL

Styrelsen beslutar

att godkänna protokoll från styrelsemöte 2025-09-18.

§2. INFORMATIONÄRENDEN

§2.1 VA-UTVECKLING ÖSTRA ÖSTHAMMAR - STATUS PER 31 AUGUSTI 2025

Informationspunkt

Under andra tertialet 2025 har arbetet fortsatt enligt plan inom de tre projekten i program VA-utveckling östra Östhammar. Arbete har skett i nära samverkan med Östhammars kommun.

Arbetet utgår från den inriktning som beskrivs i underlagen till kommunfullmäktige i Östhammars beslut, främst "Utvecklingsplan för VA-försörjningen i de östra delarna av Östhammars kommun" samt strategin för realisering där arbete sker utifrån ekonomi, samverkan och stegvis utförande. Det handlar inte bara om att hitta kostnadseffektiva lösningar utan även att möjliggöra intäkter i form av anslutning av exploateringar så tidigt som möjligt.

Östhammar Vatten AB:s styrelse tackar för rapporteringen och skickar den vidare till kommunfullmäktige i Östhammars kommun.

§2.2 SÄRSKILD INFORMATION

Informationspunkt

Östhammar Vatten AB:s styrelse delges information från Gästrike Vatten AB:s styrelse gällande:

- Uppföljning per 31 augusti av Internkontrollplan 2025 för Gästrike Vatten AB
- Yttrande lekmannarevisorernas fördjupade granskning av Gävle kommun och Gästrike Vattens arbete med att klara dricksvattenkriser – Krisberedskap

§3. BESLUTSÄRENDEN

§3.1 DELÅRSRAPPORT TERTIAL 2 PER 31 AUGUSTI 2025 ÖSTHAMMAR VATTEN AB

Beslutspunkt

Anförande: Jonas Wärn, Lena Blad

Östhammars Vatten AB:s styrelse beslutar

att godkänna förslag till Verksamhetsrapport inklusive tertialbokslut per 31 augusti 2025.

att överlämna Verksamhetsrapport inklusive tertialbokslut per 31 augusti 2025 till Östhammars kommun.

Ärendebeskrivning

Redovisning av Verksamhetsrapport inklusive tertialbokslut innefattar perioden januari – april 2024. Verksamhetsrapporten är gemensam för samtliga bolag inom Gästrike Vatten koncernen och innehåller övergripande målanalys, prognos för innevarande räkenskapsår, väsentliga händelser och avvikelser, riskbedömning samt kapitalberedskap.

Utfallet till och med augusti visar ett resultat på +3,7 mnkr, vilket är 2,7 mnkr högre än periodens budget.

Prognosen för helåret är ett resultat på +1,3 mnkr vilket är ungefär i nivå med budget (+0,3 mnkr), och även i nivå med den prognos som lämnades efter tertial 1.

Verksamhetskostnaderna bedöms ligga kvar på en nivå på ca 3,7 mnkr under budget även på helårsbasis, efter en fortsatt sänkt prognos för fördelade kostnader från Gästrike Vatten samt helårseffekt av de hittills låga entreprenadkostnaderna. Den prognosökning som gjordes efter tertial 1 avseende inköp av vatten från Tierp har till större delen justerats ner igen till följd av ett minskat behov i förhållande till den bedömning som gjordes i våras. De lägre verksamhetskostnaderna motverkas dock av en höjd prognos för verksamhetsprojekt med ungefär lika mycket (3,8 mnkr), kopplat till bland annat höjd prognos för skyfallsutredningar, utökad omfattning av vattenmätarbyten samt merkostnader efter förra årets oljeläckage i Gimo. Tillkommande kostnader för skyfallsutredningar är en post som togs upp som en risk inför beslut om budget för 2025, och utökad omfattning av vattenmätarbyten bedöms komma att öka framdriften i program VA-utveckling Östra Östhammar samt ge effekt i läcksökningsarbetet. Avskrivningskostnaderna bedöms ligga kvar på en nivå på ca 0,4 mnkr under budget även på helårsbasis, medan prognosen för intäkter, driftsbidrag och räntekostnader är i nivå med budget.

Helårsprognosen för totala investeringar uppgår till ca 55 mnkr, vilket är drygt 5 mnkr högre än budget men ca 1,5 mnkr lägre än den prognos som lämnades efter tertial 1.

Prognosökningen avser bland annat kostnadsökningar vid grävning till följd av förorenade

massor, samt till höjd prognos för förtätning/enstaka anslutningar. Prognosen för program VA-utveckling Östra Östhammar är ungefär i nivå med budget. Noterbart är dock att i den prognosen ingår 1,5 mnkr avseende utgifter för ledningsrätter vilka inte var beaktade i budget. Övriga investeringar i programmet bedöms således bli ca 2 mnkr lägre än budget i år, dock inte till följd av inbesparingar utan det handlar enbart om omfördelning av utgifter över tid.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Verksamhetsrapport för Gästrike Vatten AB med dotterbolag per 31 augusti 2025 (DokumentID 20250929-00031)

Bilaga 2 Delårsrapport tertial 2, augusti 2025 Östhammar Vatten AB (DokumentID 20250924-00216)

AVSLUT OCH NÄSTA MÖTE

Nästa möte 2025-10-23 kl. 13-16, Tornvillan Östhammar.

Document Verification

Document Information

Name: 2025-10-02 Protokoll Östhammar Vatten AB
styrelsemöte per capsulam

Sent date: 2025-10-22 12:16:23 UTC

Signing/transaction ID: 1092

Original document fingerprint: 5ac183a7d7116f113effa1fdd428cbf05ff7d141ef3ac80f5968463cff3883fa

Sent by: Helena Sjöholm

Signed by all parties: 2025-10-24 06:06:52 UTC

Original document file ID: 26512601

Signed By

Name: MARGARETA VIDÉN BERGGREN

E-mail: margareta.widen-berggren@osthammar.se

Signed date: 2025-10-22 15:59:35 UTC

IP address: 37.2.114.237

Platform: iOS

Transaction id: 7Eiu4b5IYViNkO5Q0H103PkIGhfr0mXdFqHMJzGt0x2aMy71KK

Receipt url: https://bankid.lime-technologies.com/api/v2/display_receipt/7Eiu4b5IYViNkO5Q0H103PkIGhfr0mXdFqHMJzGt0x2aMy71KK

Signing method: Swedish BankID

Browser: Chrome Mobile iOS 141.0.7390

Personal number: 19570417****

Name: MÅNS LORICHS

E-mail: mans.lorichs.politik@osthammar.se

Signed date: 2025-10-22 16:17:52 UTC

IP address: 83.140.76.254

Platform: iOS

Transaction id: L8fXyfe3h7uG3bcXXRjSQ1JRJXctlugOSnUrksrUzptS3b7f4l

Receipt url: https://bankid.lime-technologies.com/api/v2/display_receipt/L8fXyfe3h7uG3bcXXRjSQ1JRJXctlugOSnUrksrUzptS3b7f4l

Signing method: Swedish BankID

Browser: Mobile Safari 18.6

Personal number: 19900306****

Name: PÄR-OLOF OLSSON

E-mail: par-olov.olsson@osthammar.se

Signed date: 2025-10-23 08:12:44 UTC

IP address: 83.185.35.155

Platform: Windows

Transaction id: JTKPKhFeBEod4pHU1A7nrPzuyeL5s0qmwOnY6hOU598RH1E1fb

Receipt url: https://bankid.lime-technologies.com/api/v2/display_receipt/JTKPKhFeBEod4pHU1A7nrPzuyeL5s0qmwOnY6hOU598RH1E1fb

Signing method: Swedish BankID

Browser: Chrome 141.0.0

Personal number: 19550909****

*This document has been digitally signed by the parties listed above using Lime eSign.
Party initiating electronic signature process in Lime eSign identified as Gästrike Vatten AB (556751-1661).*

Name: SABINA STÅHL

E-mail: sabina.stal.politik@osthammar.se

Signed date: 2025-10-23 11:13:18 UTC

IP address: 90.129.194.52

Platform: Android

Signing method: Swedish BankID

Browser: Chrome Mobile 141.0.0

Personal number: 19900606****

Transaction id: KMLSYC6MMYfOc7uy6xfW6X8TEWAo8E55c2HdcUy7RvDEjJ9AHU

Receipt url: https://bankid.lime-technologies.com/api/v2/display_receipt/KMLSYC6MMYfOc7uy6xfW6X8TEWAo8E55c2HdcUy7RvDEjJ9AHU

Name: TOMAS BENDIKSEN

E-mail: tomas.bendiksen.politik@osthammar.se

Signed date: 2025-10-24 06:06:51 UTC

IP address: 185.176.247.168

Platform: iOS

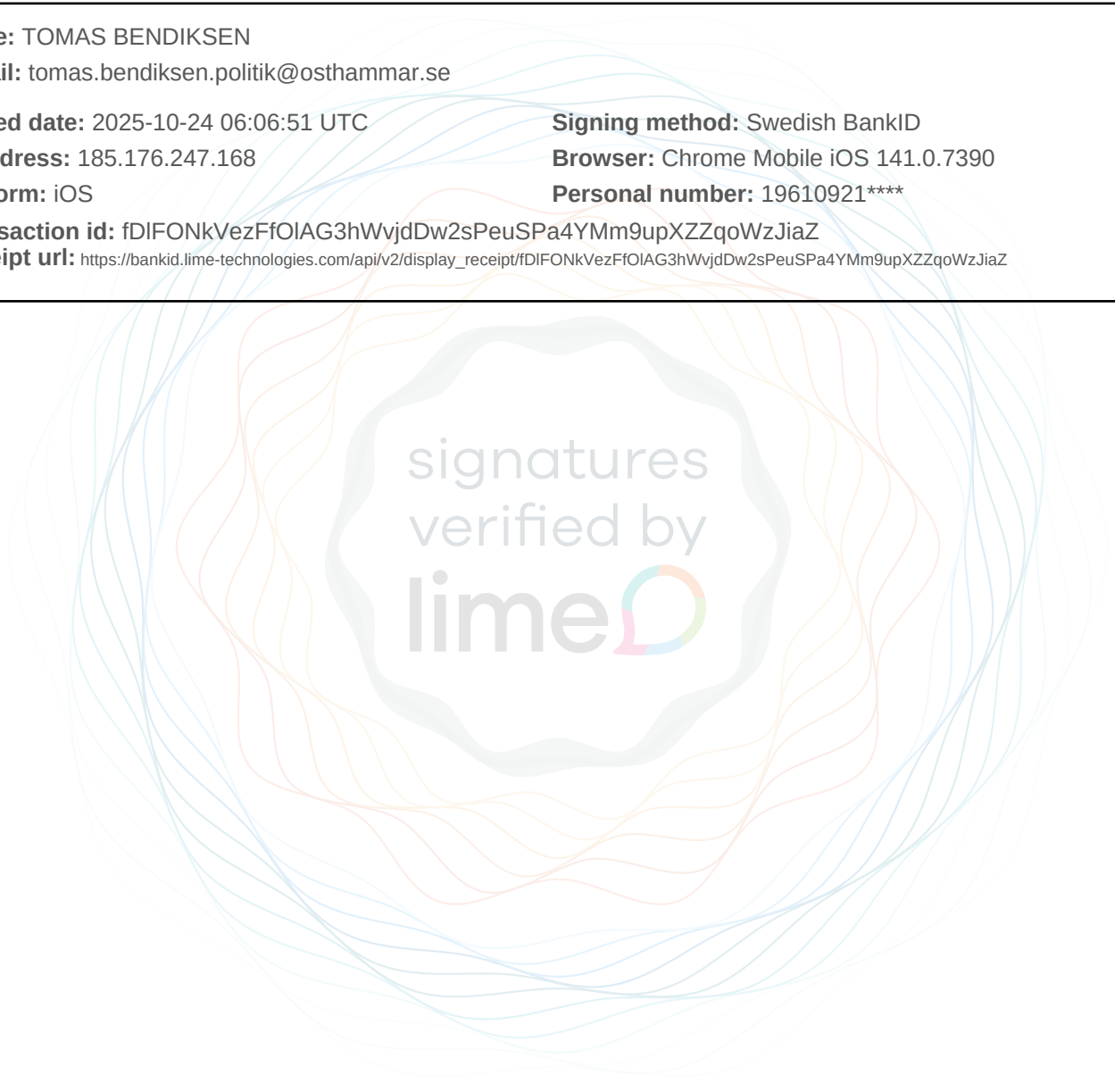
Signing method: Swedish BankID

Browser: Chrome Mobile iOS 141.0.7390

Personal number: 19610921****

Transaction id: fDIFONkVezFfOIAG3hWvjdDw2sPeuSPa4YmM9upXZZqoWzJiaZ

Receipt url: https://bankid.lime-technologies.com/api/v2/display_receipt/fDIFONkVezFfOIAG3hWvjdDw2sPeuSPa4YmM9upXZZqoWzJiaZ

signatures
verified by
lime

